ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ

ಡಾ। ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ,
ಮಂಗಳೂರ

ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ

ಡಾ। ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರ

KONKANYALI KAVIKALA by Dr. Krishnananda Kamat

Published by

The Registrar
Karnataka Konkani Sahitya Academy
Mangalore Corporation Bldg. Complex
Lalbagh
Mangalore - 575 003

First Impression: 2000

Price: **Rs. 100**

Printed at:

Codeword Process & Printers
Coelho Lane, Falnir
Mangalore - 575 001

ಪ್ರಸ್ತಾವನ

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಳಾದಾಕುನು ಭಾರತ ದೇಶಾಚೆ ವಿವಿಂಗಡ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ವೆವೆಗ್ಳೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂ ಇಮಾರತೆಚೆ ಬಾಂದಕಾಮಾಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆಶಿಲಿಂತಿ. ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಾಂತ ಓರಿಸ್ಸಾ, ಬಂಗಾಳ, ಗುಜರಾಥ ಯಾ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಾಂತ ಚಾಳುಕ್ಯಾ, ವಿಜಯನಗರ, ಮೈಸೂರ ವಾಸ್ತುಶಾಸ್ತ್ರ ಚಾಲ್ತಿಂತ ಆಶಿಲಿಂತಿ. ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥಾನಾಚೆ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜಾನಿ, ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರಾಕ ವಿಷೇಷ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದಿಲೆಲೆ ನಿಮಿತ್ತಾನ ಅಖಿಲ ಭಾರತಾಂತ ಪ್ರವಾಸ ಕರ್ಚ್ಯೆ ಲೋಕಾಂಕ ತೆಂ ಇಮಾರತಾಂ ಪೊಳೋವ್ನ ಸಂತೋಸ ಪಾವ್ಚೆ ಸಂಧರ್ಭ್ ಮೆಳ್ತಾಲೆ. ವಿಜಯನಗರ ಯಾ ಮೈಸೂರ ರಾಯಾನಿ ಬಾಂದಯಿಲೆಂ ದೆವ್ಳಾಂ, ರಾವ್ಳಾರಾಂ ಅತೀ ಸುಂದರ ಅಸೂನ ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತ ದಾಲ್ಯಾಂ. ಆನಿ ತೆ ರಾಯ್, ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿ ತಾಂಗೆಲೆ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿಂಕ ಯಾ ಕಲಾಗಾರಾಂಕ ಮಸ್ತ ಇತ್ಲೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ದಿತಾಲೆ ಆನಿ ತಾಂಗೆಲೆ ಕಲಾ ಶೈಲಿ ವಾಡೋನ್ ಹಾಡುಂಕ ಕಾರಣ ದಾತಾಲೆ.

ಆಮ್ಗೆಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಂಕಂಯ್, ತಾಂಗೆಲೋಚಿ ಮ್ಹಳಲೊ ಏಕ ರಾಯ್ ಯಾ ರಾಯಾಂಚಿ ಕುಳ ಪರಂಪರಾ ನಾ ಆಶಿಲಿ ದಾಲ್ಯಾರಿಯ್, ಗೋಯಾಂತ ಆಮ್ಚೆ ಪೂರ್ವಿಕಾನಿಂ ತಾಂಗೆಲೆ ಗಾಂವ್‌ಚೆ ದೆವ್ಳಾಂ ಯಾ ಸ್ವಂತ ಘರಾಂಚೆ ಬಾಂದಕಾಮಾಕ ತಾಂಗೆಲೇಚ್ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರ ಆನಿ ಶೃಂಗಾರ ಕರ್ಚೆ ವಿಧಾನಾಂ ಸೊದುನ್ ಕಾಳೆಲೆಂ ಆನಿ ವಾಡೋನ್ ಹಾಳೆಲೆಂ ಆಮಿ ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲೆಂ ಕುಳಾರ ಗೊಂಯಾಂತ ಪೊಳೋವೇತ.

ಪೋರ್ಚುಗಿಸಾನಿ ಅಮ್ಗೆಲೆ ಭಾಸ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಯ್ರಿ ಕೆಲೆಲೆ ದುರಾಕ್ರಮಣಾನಿ ಆಮ್ಗೆಲೆ ಮ್ಹಾಲ್ಗಡೆ ಗೊಂಯ್ ಸೊಡುನ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾಂತ ಯೇವ್ನ ರಾವಿಲೆ ಗಾವಾಂತ, ಥಂಚೆ ದೆವಳಾಂ ಯಾ ಶ್ರೀಮಂತಾಲೆ ಘರಾಣ್ಯಾಚೆ ಘರಾಂತ ಗೊಂಯ್‌ಚೆ ಬಾಂದಕಾಮಾಚಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಾಸ್ತು ಯಾ ಅಲಂಕಾರ ದಿಸುನು ಯೆತಾ. ಆರ್ತಾಂ ಅಮ್ಗೆಲೆ ದೇಶಾಚೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪಾರಾ ವಯ್ರಿ ಅನ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಪಳೆಲೆಂ ನಿಮಿತಾನಿ ನವಿಂ ದೆವಳಾಂ ದಾತನಾ ಬಾಂದಕಾಮಾಚೆ ಕಾಂಕ್ರಿಟೀಕರಣ ದಾತೇಚಿ ಆಸಾ. ಆನಿ ಅಮ್ಚೆ ಪೂರ್ವಜಾನಿ ಆಮ್ಕಾ ದಿಲೆಲೆ ದಾಯ್ಜ್ ನಾಶ ದಾತೇಚಿ ಆಸ್ಚೆ ಆಮಿ ಪಳೈತಾತಿ.

'ಕಾವಿಕಲಾ' ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ವಿಶಿಷ್ಠ ರಂಗಾಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಲಾ. ಗೋವಾ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ಜಿಲ್ಲಾಂತ ಆಸ್‌ಚೆ ದೆವ್ಳಾಂಚೆ ಆನಿ ಥೋಡೆ ನಾವಾಧಿಕ ಘರಣ್ಯಾಚೆ ಘರಾಚೆ ವಣತೀರಿ ಕಾವಿಕಲಾ ಚಿತ್ರಾಂ ಪೊಳೋವೇತ ಆಶಿಲೆಂ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಆನಿ ಅಭಿರುಚಿ ಅಪಾಣಾಂವ್ನ ಘೆತಿಲೆ ಆರ್ತಾಂಚೆ ಲೋಕಾನಿ ಗಾಂವ್ಚೆ ದೇವಳ ಯಾ ತಾಂಗೆಲಿ ಘರಾಂ ನವೆಂ ಕರ್ನ ಬಾಂದಿತನಾ, ಕಾವಿಕಲಾಚೆ ಸೌಂದರ್ಯ ಆನಿ ಗ್ರೆಸ್ತಾಯ್ ವಿಸರ್‍ನ್ ಕಾವಿಕಲಾಕ ತೀಳಾ ಊದಾಕ ದಿಂವ್ಚೆ ದಿಸೂನ್ ಯೆತಾ. ತಾಂತೂಯ್ ವೀಸಾವೆ ಶತಮಾನಾಚೆ ಅಖೇರಚೆ ದಶಕಾಂತ್, ದೇವಾಳಾಚೆ ಪೊರ್ನೆ ಬಾಂದಕಾಮ್ ಮಾರ್‍ನ ಕಾಣ್ ನವೆಂ ದೇವಳ ಬಾಂದಿತನಾ, ಆಮಚೇಚ ಮ್ಹಳಲೆ ಕಾವಿಕಲಾ ನಾಶ್ ದಾಲ್ಯಾ ಮಾತ್ರ ನ್ಹಯ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಶೈಲಿತಾಂಯ್ ನಾ ದಾವ್ನ, ಆತಾಂ ಸಕಡ ದೆವ್ಳಾಂಕ ತಮಿಳನಾಡಾಚೆ ವಾಸ್ತು ಶೈಲಿಚಿ ಪ್ರತಿಕೃತಿ ದಿಸ್ತಾ. ಹೆಂ ಆಮ್ಚೆಂ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ ಅಶೆಂ ಸಾಂಗುಕಾ

ದಾತಾ. ಹಾಚೆ ನಿಮಿತ್ ಹಜಾರೋ ವರಸಪಾಕುನ ಆಮ್ಚೆ ಮ್ಹಾಲ್ಗಡ್ಯಾನಿ ರಾಕುನ್, ಪಾಡೋನ್ ಹಾಳೆಲಿ ಅತೀ ಮೊಲಾಧಿಕ ಕಾವಿಕಲಾ ಆತಂಚೆ ಕಾಲಾರ್‌ಚ್ ನಾಶ ದಾತಚ್ ಆಸಾ. ಹಿ ಖೂಬ ದು:ಖಾಚಿ ಗಜಲ್.

ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾಚೆ ವಿಷಯಾಂತ್ ಗೊಂಯ್, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಚೆ ವಿವಿಂಗಡ ಗಾಂವಾಕ ವಚುನ್ ಸಮಗ್ರ ಸಂಶೋಧನ ಕರ್ನ, ಸೋಭಿತ ಚಿತ್ರಾಂ ಸೊದಪ ಕರ್ನ ಸಂಗ್ರಹಕರ್ನ ಡಾ। ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತಿನ ತಾಗೆಲೆ ಸಂಶೋಧನ ವಾವ್ರಾಚೆ ದಸ್ತಾವೇಜಯ್ (ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟೇಶನ್) ಕರ್ನ ವಿವಿಂಗಡ ಕನ್ನಡ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಸೆಚೆ ಪತ್ರಾರ್ ಛಾಯ್ಸ್ ಕೆಲೆಂ. ಆನಿಕಯ್ ಮುಖ್ಯದಾವ್ನ ದೇಶ ವಿದೇಶಾಂತ ಚಲೆಲ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅರ್ಕಿಯಾಲಜಿ ಪಂಡಿತಾಂಗೆಲೆ ಸಮ್ಮೇಳನಾಂತ 'ಕಾವಿಕಲಾ' ವಿಷಯಾಂತ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಂಬಂಧ ಮಂಡನ ಕೆಲೆಲೆಂ.

ಡಾ। ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ್ ಹಾನ್ನಿ ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ ಉರೋವ್ನ ಹಾಡ್‌ಚೆ ಖಾತಿರ ಬರಪಾಚೆ ಕಾಮಕರ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಮನ್‌ಶ್ಯಾನಿ ತಾಂಚೆ ಪೂರ್ವಿಕಾನಿ ದಿಲೆಲೆ ದಾಯ್ಜ್ ವರೋನ ಹಾಡಚೆ ಖಾತಿರ, ದೊಳೆ ಸೊಡ್ಚೆ ತಶೆಂ, ಮಹಾನ್ ಪ್ರಯತನ್ ಕೆಲಾಂ. ತಾಂಕಾ ಕೊಂಕಣಿ ಮನ್‌ಶ್ಯಾಲೆ ಶಾಭಾಸಗಿರಿ ಫಾವೊ ದಾತಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿಚೆ ಪಾನೆಸ್ತ್ ಸಾಂದೊ ಆನಿ ಆತಾಂ ಡಾ। ರಾಜಾರಾಮ ಮೋಹನರಾಯ್ ಗ್ರಂಥಲಯಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಾಚೊ ನವೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಡಾ। ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತಿನ ಸೂಚನಾ ದಿವ್ನ ಡಾ. ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತಿನ ತಾಂಗೆಲೆ ಕಾವಿಕಲಾ ಸಂಶೋಧನ ಆನಿ ಚಿತ್ರಾಂಚೆ ಸಂಗ್ರಹ ದಸ್ತಾವೇಜ್ ಕೆಲೆಲೆ 'ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ' ಬೂಕಾ ರೂಪಾರಿ ಆತಾಂ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಉಜ್ವಾಡಾಕ ಹಾಡೇತ ಆಸಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ತರ್ಫೇನ್ ಹಾಂವ ತಾಂಕಾ ದೇವು ಬರೆಂ ಕೊರೊ ಮ್ಹಣ್ತಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಕಾವಿಕಲಾ ಬೂಕ ಸುಂದರ ದಾವ್ನ ಛಾಪ್ನುನ ದಿಲೆಲೆ ಮೆ। ಕೋಡ್‌ವರ್ಡ ಪ್ರೊಸೆಸ್ ಅಂಡ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಹಾಂಕಾ ದೇವು ಬರೆಂ ಕೊರೊ.

ಮಂಗ್ಳೂರ
7-8-2000

ಬಸ್ತಿ ವಾಮನ ಶೆಣೈ
ಅಧ್ಯಕ್ಷ್

ಮಾಂಡಾವಳ

1. ಕಾವಿಚಿತ್ರಾ ಸುತ್ತು ವಾಫರ್ಚೆ ಕಮಾನ ಆನಿ ಕಳಸ

ಕೊಂಕಣಿ ದೆವಳಾಂಚೆ ಕಾಲಮಾನ

ಅ.ನಂ.	ದೇವಸ್ತಾನಾಂಚೆ ನಾವ	ಗಾಂವ	ರಾಜ್ಯ	ಬಾಂದಲೆ ವರ್ಷ (ಕ್ರಿ.ಶ.)
1.	ಶ್ರೀ ಆರ್ಯದುರ್ಗಾ	ಅಂಕೋಲಾ	ಕರ್ನಾಟಕ	1505
2.	ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣ ಮಹಾಮಾಯಾ	ಹನುಮಟ್ಟೆ	ಕರ್ನಾಟಕ	1510
3.	ಖೇತಪ್ಪಯ್ಯ ನಾರಾಯಣ ದೆವಳ	ಭಟಕಳ	ಕರ್ನಾಟಕ	1545
4.	ಶಾಂತಪ್ಪ ನಾಯಕಾಲೆ ತಿರುಮಲ ದೇವಸ್ತಾನ	ಭಟಕಳ	ಕರ್ನಾಟಕ	1546
5.	ಬಾಳ ಕಿಣ್ಯಾಲೆ ರಘುನಾಥ ದೇವಸ್ತಾನ	ಭಟಕಳ	ಕರ್ನಾಟಕ	1550
6.	ಲಕ್ಕರಸ ಕಾಮತಿಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ದೆವಳ	ಭಟಕಳ	ಕರ್ನಾಟಕ	1550
7.	ಗೋಕರ್ಣ ಪರತಕಾಳಿ ಜೀವೋತ್ತಮ ಮಠ	ಗೋಕರ್ಣ	ಕರ್ನಾಟಕ	1560
8.	ಮಹಾಗಣಪತಿ ಮಹಾಮಾಯಾ ದೇವಸ್ತಾನ	ಶಿರಾಲಿ	ಕರ್ನಾಟಕ	1560
9.	ವಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ತಾನ	ವೆಂಕಟಾಪುರ	ಕರ್ನಾಟಕ	1661
10.	ವಂಕಟೇಶ ದೇವಸ್ತಾನ	ಗಂಗೊಳ್ಳಿ	ಕರ್ನಾಟಕ	1662
11.	ವಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ತಾನ	ಹೊನ್ನಾವರ	ಕರ್ನಾಟಕ	1663
12.	ಶ್ರೀ ಮ್ಹಾಳಸಾ ನಾರಾಯಣ ದೇವಸ್ತಾನ	ಕುಮಟಾ	ಕರ್ನಾಟಕ	1565
13.	ವಿರುಪಾಕ್ಷ ನಾರಾಯಣ ದೇವಸ್ತಾನ	ಭಟಕಳ	ಕರ್ನಾಟಕ	1565
14.	ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ತಾನ	ಮಂಗಳೂರು	ಕರ್ನಾಟಕ	1736
15.	ಶಾಂತಾ-ದುರ್ಗಾ ದೇವಸ್ತಾನ	ಕವಳಿ	ಗೋವೆ	1748
16.	ಚಿತ್ರಾಪುರ ಮಠ	ಶಿರಾಲಿ	ಕರ್ನಾಟಕ	1757

ಹ್ಯಾಶಿವಾಯ್ ಹೊಸಾಡ, ಮಾವಿ ಕುರ್ವೆ, ಬೆಳಗಿ..... ಗಾಂವಾಂತಲಿ ದೆವಳಂ ವ್ಹೆಲೆ ಕಾಲಕೆರ್ದಿಂತು ನಿರ್ಮಾಣ ಜಾಲ್ಲೆಲಿ ಆಸತ.

2. ಕಾವಿಚಿತ್ರಾ ಸುತ್ತು ವಾಘರ್ಚೆ ಚೌಕಟ

ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂಚಿ ಮಾದರಿ

ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂಚಿ ವರ್ಣನಾ ಕರ್ತನಾ, ತಿ ಖಿನ್ನೆ ಗಾಂವಾಂತ, ದೇವಸ್ತಾನಾಂತ ಅಸಾತ? ಮ್ಹಣ ಸಾಂಕಚಿ ಪಡತಾ. ಪರಪರತ ಸಾಂಗಿಲೆ ಸಾಂಕಚಿ ನಾಕಾ ಮಣ, ತಸಲೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಚಿ ಯಾದಿ ತಯಾರ ಕೆಲ್ಯಾ. ತಸಲೆ ದೇವಸ್ತಾನಾಂಚೆ ಲಾಂಬ ನಾವ ಪರ:ಪರತ ದಿನಾಸ್ತನಾ, ಖಾಲಿ ಗಾಂವಚೆ ನಾವ ಮಾತ್ರ ದಿಲ್ಯಾ. ಉದಾಹರಣೆಕ, 'ಹೊಸಾಡ ಶೈಲಿ' ಮ್ಹಳ್ಯಾರ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಯಾಂತ ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಲೂಕ ಹೊಸಾಡ ಗಾಂವಾಂತ ಆಶಿಲೆ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಲಕ್ಷ್ಮಿ-ವೆಂಕಟೇಶ ದೇವಸ್ತಾನಾಂಚೆ ವಣತೀರ ಆಶಿಲೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಮ್ಹೊಣು ಅರ್ಥ ಕೋರ್ನ ಘೆವಕಾ !

ಅ.ನಂ.	ಗಾಂವ	ಜಿಲ್ಲೊ	ತಾಲೂಕ	ದೇವಸ್ತಾನ
1.	ಅಘನಾಶಿನಿ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಕುಮಟಾ	ನಾರಾಯಣ
2.	ಆವರ್ಸಾ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಅಂಕೋಲಾ	ಶ್ರೀರಾಮ
3.	ಅಗ್ರಹಾರ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಕುಮಟಾ	ವಿಷ್ಣು
4.	ಅಮದಳ್ಳಿ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಕಾರವಾರ	ಹನುಮಂತ
5.	ಅಂಕೋಲಾ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಅಂಕೋಲಾ	ಆರ್ಯದುರ್ಗಾ
6.	ಕವಳೆ	ಗೋವಾ	ಕೆಲೊಶಿ	ಶಾಂತಾದುರ್ಗಾ
7.	ಕಾಣಕೋಣ	ಗೋವಾ	ಕಾಣಕೋಣ	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
8.	ಕುಮಟಾ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಕುಮಟಾ	ಮಹಾಳಸಾ ನಾರಾಯಣಿ
9.	ಕುಂದಾಪುರ	ಉಡುಪಿ	ಕುಂದಾಪುರ	ವೆಂಕಟೇಶ
10.	ಕೆಕ್ಕಾರ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಹೊನ್ನಾವರ	ಈಶ್ವರ
11.	ಕೊಲ್ಲೂರು	ಉಡುಪಿ	ಉಡುಪಿ	ಮೂಕಾಂಬಿಕಾ
12.	ಗುಣವಂತೆ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಹೊನ್ನಾವರ	ಈಶ್ವರ
13.	ಗೋಕರ್ಣ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಕುಮಟಾ	ಜೀವೋತ್ತಮ ಮಠ
14.	ಚಿತಾಕುಲಾ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಕಾರವಾರ	ನಾಗೇಶ
15.	ಬನವಾಸಿ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಸಿರ್ಸಿ	ಮಧುಕೇಶ್ವರ
16.	ಬರ್ಗಿ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಅಂಕೋಲಾ	ಪೋಳಿಬೀರ
17.	ಬಳಲೆಗ್ರಾಮ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಅಂಕೋಲಾ	ದೇವಿ
18.	ಬಿಚೂಲಿ	ಗೋವಾ	ಬಿಚೂಲಿ	ವೇತಾಳ

19.	ಬಂದೊಡೆ	ಗೋವಾ	ಪೊಂಡ	ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ
20.	ಬಾಂದಿವಡೆ	ಗೋವಾ	ಅಂತ್ರುಜ	ನಾಗೇಶ
21.	ಬಾಳೆಗದ್ದೆ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಹೊನ್ನಾವರ	ಈಶ್ವರ
22.	ಬಿಳಿಗಿ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಸಿದ್ಧಾಪುರ	ಈಶ್ವರ
23.	ಮಂಗಳೂರು	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	ಮಂಗಳೂರು	ವೀರ ವಿಠ್ಠಲ
24.	ಮಾಜಾಳಿ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಕಾರವಾರ	ಗ್ರನುದೇವ
25.	ಮಾವಿನಕುರ್ವೆ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಹೊನ್ನಾವರ	ಅಮ್ಮನವರು
26.	ಮಸೆಲ	ಗೋವಾ		ದೇವಕಿ ಕೃಷ್ಣ ರವಳನಾಥ
27.	ಪರ್ತಕಾಳ	ಗೋವಾ		ಜೀವೊತ್ತಮ
28.	ಶಿರಾಲಿ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಭಟಕಳ	ಮಹಾಗಣಪತಿ, ಮಹಾಮಾಯಿ
29.	ಶೆಟಗೇರಿ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಅಂಕೋಲಾ	ದೇವಿ
30.	ಸದಾಶಿವಗಡ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಕಾರವಾರ	ದುರ್ಗಾ
31.	ಸಿರ್ಸಿ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಸಿರ್ಸಿ	ಶ್ರೀ ಮಾರಿಕಾಂಬಾ
32.	ಹಳದೀಪುರ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಹೊನ್ನಾವರ	ವೆಂಕಟರಮಣ
33.	ಹೊನ್ನಾವರ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಹೊನ್ನಾವರ ಮಂದಿರ	

3. ಆದಿನಾರಾಯಣಾಲೆ ಅಂಕಣ

4. ಏಕ ಅಂಕಣಾಂಚೆ ರೂಪ ರೇಶಾ

5. ಖಿಡಕಿ ಸುತ್ತ ಅಲಂಕಾರು

6. ವಣತಿ ಮುಲ್ಯಾಕ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂಚೆ ಅಲಂಕಾರು

ಆಭಾರ ಸ್ಮರಣ

‘ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ’ ಸೊದ್ದಾತ, ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಚೆ ಗಾಂವ್ಪೂನ ಗಾಂವ ಫಿರಕಾಚ ಪಳ್ಳೆ. ಅಸಲಿ ಚಿತ್ರ, ಅಶಿಲಿ ದೇವಸ್ತಾನ, ಸೊದುನು ಕಾಡಚಾಕ ಅನೇಕ ಜನಾನೆ ಮಾಕ್ಕಾ ಸಹಾಯ ಕೆಲ್ಲೆಲೊ ಆಸಾ. ಗೋಯಾಂತ ಶಾ. ಮಂ. ಕೃಷ್ಣರಾವ, ಚಿತಾಕುಲಿಂತು ಪ್ರಭಾಕರ ಪ್ರಭು, ಅಂಕೋಲಾ - ಅವರ್ಸೆಂತು ಗಜಾನನ ಕಾಮತ, ಕುಮಟೆಂತ ಪೈ ಮಾಸ್ತರ, ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ಸಂಜೀವ ಶಾನಭಾಗ, ಹೊಸಾಡ - ಮಾವಿನಕುರ್ವೆಂತು ತುಳಸಿದಾಸ ಕಾಮತ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂತು ಡಾ. ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ ಆನಿ ಇನ್ನಿತರೆ ಲೊಕಾನಿ ಮಸ್ತ ರೀತಿನ ಸಹಾಯ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಆಸಾ.

‘ಕಾವಿ ಕಲೆ’ ಚೆರಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಲೇಖನ ಪ್ರಕಟನ ಕೆಲ್ಲಿ ‘ತರಂಗ’ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆಚೊ ಸಂಪಾದಕ, ಸಂತೋಷಕುಮಾರ ಗುಲವಾಡಿನ, ಹ್ಯಾ ಕಲೆ ಬದ್ದಲ ಏಶಿಯಾ ಖಂಡಾಚೆ ಲೊಕಾಂಕ ಕಳೆಯಲೆ ಡಾ. ಆ. ಸುಂದರಾನ ಕನ್ನಡಾಂತ ‘ಕಾವಿಕಲೆ’ ಪುಸ್ತಕ ಯವಕಾ! ಮೊಣು ಹಟ ಧರ್ಲೆ ಡಾ. ಅ.ಲ. ನರಸಿಂಹನ್ ಹಾಣೆ. ಹೀ ವಟ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಜಗಾಂಕ ಕಳೆಯಿಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸ ಕಾಮತಿನ. ಹೆ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಂಕಣ್ಯಾಂತ ಬರೋಕಾ ಮ್ಹಣ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದಿಲ್ಲೊ ಬಸ್ತಿ ವಾಮನ ಶೆಣ್ಯೆ ಮಾಮಾನ.

ಚಿತ್ರ ಮಾಹಿತಿ ಖುಬಚ ಆಸ್ಲಾರ ಸುದಾಯ್, ಕೊಂಕಣ್ಯಾಂತ ಬರೊಂಚೆ ಸಸಾರ ಜಾಲ್ನಾ. ಹ್ಯಾ ಭಾಷೆಂತು ಆಸ್ಲೆ ವ್ಯಾಕರಣ, ಶಬ್ದ ಆನಿ ವಿಚಾರ ವೈವಿಧ್ಯ, ಆನಿ ಖಂಚಾ ಭಾಷೆಂತು ಉರ್ಚಾಕ ಶಕ್ಯನಾ! ಗ್ಯೊಂಕಾರಾನ ಉಲ್ಲೇಲೆ ಕೊಂಕಣಿ, ಮಂಗಳೂರಕಾರಾಂಕ ಕಳ್ನಾಸ್ಲೆ ತಿತ್ಲೆ ವಿಂಗಡ ವಾಕ್ಯರಚನೆಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ದಿಸ್ತಾತ! ತ್ಯಾ ನ್‌ಮ್ಹುತಿ ಸರ್ವ ಕೊಂಕಣಿ ಲೊಕಾಂಕ ಕಳಾಸರಿ ಬರೊವಚೆ ಭಾರಿ ಕಷ್ಟ! ಹ್ಯಾ ದೃಷ್ಟಿನ ಡಾ. ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ ಕಾಮತಿನ ಮಾಕಾ ಬರೊಂವಚಾಂತ ಖುಬಚ ಸಹಾಯ ಕೆಲ್ಲಾ. ಹ್ಯಾ ಶಿವಾಯ ಆನಿ ಮಸ್ತ ಲೊಕಾನಿ ಮಾಕಾ ಸಹಾಯ ಕೆಲೆಲ್ಲೊ ಆಸಾ. ಹ್ಯಾ ಸರ್ವಾಕ್ ಹಾತ ಜೋಡಸುನ ಕೃತಜ್ಞತಾ ಸಾಂಗತೇರ ಆಸಾ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿನ ಹೆ ಪುಸ್ತಕ ಬರೊವಚಾಕ ಲಾವನ, ಸುಂದರ ಕರ್ನ ಪ್ರಕಾಶನ ಕೆಲ್ಲೆ ಖಾತಿರ ತಾಂಕಾ ಆಭಾರಿ ಆಸಾ.

7. ವಿಷ್ಣು ಪರಮಾತ್ಮ

ಚಿತ್ರಾಂಚಿ ಮಾಂಡಾವಳ

ದೋನ ಉತ್ರಾಂ

ಮೆಗೆಲೆ ಮ್ಹಾಲಗಡ್ಯಾನಿ, ದೇಡಶಿ ವರ್ಸಾ ಫುಳ್ಳೆ, ಬಾಂದಿಲೆ ಘರಾಂತು, ಯಥೇಷ್ಟಜಾವ್ನು ವಣತೀರಿ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಕಾಡೊವನು ಅಲಂಕಾರ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ದಿಸ್ತಾಲೆ. ಹೀವಟ್ಟುಬಿ, ಕಶ್ಶಿ ಕರ್ತಾತಿ? ಮ್ಹಣು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಾವಿಲೆಆಸ್ಸ. ಶಾಳೆಕ ವಚ್ಚಾಕ ಸುರು ಕರ್ತೆರ ಸುಮಾರ ಇತ್ಲಿ ದೆವಳಂ ದಾಂಟುನು ವಚ್ಚೆ ಪಡ್ತಾಲೆ. ತಾಂತು ಹನುಮಂತ, ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ, ಗಣಪತಿ, ಶಾರದಮ್ಮ ಹಾಂಗೆಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಾ ವಣತೇರಿ ಆಶಿಲೆ ಪೌರಾಣಿಕ ಚಿತ್ರ ಪಳೆಯತ ರಾಬಚೆ ಭಾರಿ ಇಷ್ಟ ಆಶಿಲೆ! ಘರಾಲಾಗ್ಗಿ ಆಶಿಲೆ ಮಾಸ್ತಿ ದೆವಳ ಬಾಂಚೆ ವೆಳಾರಿ, ಭಾಯಲೆ ವಣತಿರಿ ಕಾಡತ ಆಶಿಲೆ ಚಿತ್ರ ಪಳೆಯತ ಪಳೆಯತ, ವೇಳ ಕಳ್ನಾಶಿ, ತಡವ ಜಾವ್ನ ಘರ ಪಾವ್ನು 'ರಾಪ' ಆಯಕಲೆ ಆಸ್ಸ! ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಸುದ್ಧಾ, ಹೋಡ ಜಾತ್ತೆರಿ, ಕಾವಿಚಿತ್ರಕಾರ ಜಾವಕಾ ಮ್ಹಳೆಲಿ ಆಶಾ ಗೆಲ್ನಾ! ಇತ್ಲೆ ಜೊರಾನ ಮನಾರ ಛಾಪ ಘಾಲ್ಲೆಲಿ ಹೀ ಸುಂದರಕಲಾ, ಮೆಗೆಲಿ ಜೀವಮಾನಾಂತುಚೀ ನಾಜಾವ್ನ ವತಲಿ, ಮ್ಹಣು ಕೆದ್ನಾಯಿ ಮನಾಂತ, ಧ್ಯಾನಾಂತ ಲೆಕ್ಲೆನಾ! ತಾಜ್ಜಿ ರಾಕವಣ ಕರಚೆ ಸಾಧನ ನಾಶಿಲ್ಯಾನ, ಮುಖಾವೆಲ್ಯಾ ಪೀಡಿಕ, ಯತ್ತಲ್ಯಾ ಚರಡುಂವ, ಬಾಳಾಂಕ, ಕಳ್ಚೆ ಖಾತಿರ, ಉರಿಲ್ಲೆ ಚಿತ್ರಾಚಿ ಫೋಟೊ ತರಿ ಕಾಣ್ಣು ದವರಕಾ ಮ್ಹಳೆಲೆ ನಿರ್ಧಾರಾಕ ಆಯ್ಲೊ, ಆನಿ ಕಾಮಾ ಲಾಗಲೋ. ನಂತರಚಾ ಧಾ ವರ್ಸಾಂತು, ಗೋವಾ, ಉತ್ತರ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಚೆ ಆನೇಕಾನೇಕ ದೆವಳಾಂತು, ಅಜುನು ವಾಂಚುನು ಆಶಿಲೆ ಚಿತ್ರಾವಳಿಚಿ ಫೋಟೊ ಕಾಡ್ಚಾಕ ಸುರುವಾತ ಕೆಲಿ. ಬೊರ್ಶಿ ತ್ಯಾ ಬದ್ದಲ ಮೆಳ್ಚೆ ಮಾಹಿತಿ ವಟ್ಟು ಕರ್ಚಾ ಲಾಗಲೊ. ಇತ್ಲ್ಯಾಂತು ಪೊರ್ನಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ ಗೋಯೆಂಚಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಪೂರಾಯಿ, ನವಿನೀಕರಣ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸತಿ. ಥಂಯಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪ ಆನಿ, ಕುಳಾವಿ ಜನಾಂಕ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಗೃಹ, ನಿರ್ಮಾಣ ಕೆಲ್ಲೆ ಮಿತಿ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ನಿರ್ನಾಮ ಜಾಲಿ. ನಾಜಾಲ್ಯಾರಿ, ತಾಜ್ಜೆವೈರಚಿ, ವಾರ್ನಿಶ್ ಆನಿ ಪೇಂಟ್ ಬಡೆಯಲ್ಯಾ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಯಾಂತ, ಕುಂದಾಪುರ, ಕೊಲ್ಲೂರ ಆನಿ ಮಂಗಳೂರಚೆ ಆಸಪಾಸ, ಥೊಡಿಶಿ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಪೊಳೊವಚಾಕ ಮೆಳ್ಳಿ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಯಾಚೆ ಸುಮಾರಶಿ ದೆವಳಾಂತ ಅಜುನ ಸುದ್ಧಾ ಕಾವಿ ಚಿತ್ರ ಪೊಳೊವಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾತ.

ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಕಾರಣಾಖಾತೀರ ವಾಂಚುನು ಉರಿಲ್ಲಿ, ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಸುದ್ಧಾ, ಆಜಕಾಲ ಗರಗರ್ಯಾರ ಪಡಿಲೆ ನಿಮಿತ್ತಾನ ಕೆನ್ನಾ ಜೀವ ಸೊಡ್ತಾತಿ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ! ಮಸ್ತ ವರ್ಸ ಧೋರ್ನು ತಾಜ್ಜೆರಿ ಜಮಿಲಿ ಧೂಳ ಝಾಡ್ತತಿ ಸುದ್ಧಾ ನಾತಿ. ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಮಸೂಕ ಜಾವ್ನು ಗೆಲ್ಯಾತಿ. ಭೋ ಮಸ್ತ ವಾರೊ ಆನಿ ಪಾವ್ಸ ಖಾವ್ನು ಖಾವ್ನು, ತಾಕ್ಕಾ ವಟ್ಟು ವೈರ ಆಯಲ್ಯಾ. ಮಾಡಾಕ ಘಾಲ್ಲೆಲೆ ನಳೆ ಭೆತ್ತುನು ಪಾವ್ಸಾ ಉದ್ದಾಕ ವಣತೀರಿ ವಟ್ಟು ಪೊವ್ನು, ಚಿತ್ರಾಚೆರಿ ಬುರಸೊ ಮಾಂಡ್ಲಾ. ಹೆ ಇತ್ಲೆ ಪೂರ್ನಾ ಮ್ಹಣು, ದೇವಳಾ ಎಂವಚೆ ಪೋಕ್ರಿ ಪೊರಾನಿ, ತಾಂಗೆಲೆ ದೋಸ್ತಿಣಿಗಲಿ ನಾವ ಆನಿ ಜಾಯ್ನಾಶಿಲಿ ಲೋಕಾಲಿ ಅಶ್ಲೀಲ ಚಿತ್ರ ವಟ್ಟು ಗೀಚುನ ಘಾಲ್ಯಾತಿ. ಅಶ್ಶಿಜಾವ್ನು, ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಘಾಲ್ಚೆವೆಳಾರಿ, ಪರತ ಆಶ್ಶಿಲ್ಯಾಂತುಚೀ ಸಮಚೀ ರೂಪ ದಿಂವಚಾಕ, ಮಸ್ತ ಥೊಳ್ಕಾ ಪಡ್ಲೆ. ಪ್ರತಿ ಆಂಕಣಾಂತು ಆಶ್ಶಿಲೆ ಅನವಶ್ಯಕ ವಿವರ ವಟ್ಟು ಸೋಣ್ಣು ದಿವ್ಕಾ ಪಡ್ಲೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿನೆ ಹೇ ಪುಸ್ತಕ ಬರೊವಚಿ ಹೋಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ದಿಲ್ಲಿ. ಕೊಂಕಣಿಂತು ಬರೊವಚೊ ಅಭ್ಯಾಸ ನಾಶಿಲೆಮಿತಿ ಮಸ್ತ ಶ್ರಮ ಜಾಲ್ಲೊ! ಕೊಂಕಣಿ ಸಮಾಜಾಕ ಮೆಗೆಲಿ ಹೀ ಅಲ್ಪ-ಸೇವಾ, ದಿಂವಚೊ ಯೋಗ ಘಡ್ಲೊ, ಮ್ಹಣು ಖೋಷ್ ಪಾವ್ಲೊ. ಹೆ ಪುಸ್ತಕ ಪೊಳೊವ್ನ, ವಾಚುನ ಖುಷ್ ಜಾವ್ಚಾ ಥಾವ ಆಶಿಲೊ, ಭಾರಿ ಮೊಗಾಚೊದೋಸ್ತ್, ನಕುಲ್ ರೇಡ್ಕರ್ ಆಮ್ಚೆ ಬರೊಬರ ನಾ! ತಾಗೆಲೊ ಬಾಪ್ಪಯಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಗಾಂವಡಿ, ರತ್ನಾಗಿರಿ ಜಿಲ್ಯಾಚೊ 'ರೇಡ' ಗಾಂವಚಾನ ಹೊನ್ನಾವರಾಕ ಆಯಿಲೊ. ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕ ಕಚೇರಿಚಿ ಇಮಾರತ ಬಾಂಚೆ ವೆಳಾರಿ, ನಂತರಚೆ ಮಸ್ತ ವರ್ಸಾಂತು, ಆಮ್ಗೆಲೆ ಜಿಲ್ಯಾಂತ, ಅನೇಕ ಕಾಮಗಿರಿ ಕರತ ಉರ್ಲ್ಲೊ. ಕಾವಿಚಿತ್ರಕಲಾ ರಗ್ತಗತ ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ಜನಾಂಗಾಚ್ಯಾ ತಾಕ್ಯಾ, ತಾನ್ನೆ ಜೀವಂತ ಆಸ್ತಾನಾ ಹೆ ಪುಸ್ತಕ ಉಜ್ವಾಡಾಯೆಶಿ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ಆಸಲ್ಯಾರಿ, ತೋ ಖೂಪಚ ಮಾಹಿತಿ ದಿವಚಾಕ ಶಕ್ತಶಿಲೋ!

ಹೆ ಪುಸ್ತಕ ಬರಸುನು, ಪ್ರಕಟ ಕರ್ಚಾಕ ವಿಶೇಷ ಉಮೇದ ದಾಕಯಿಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಶ್ರೀ ಬಸ್ತಿ ವಾಮನ ಶೆಣೈ ಮಾಮಾಕ ಹಾಂವ ವಿಶೇಷ ಋಣಿ. ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ ಬಂಧುಕಯಿ ಆಭಾರಿ ಆಸ್ಸ.

ಸಂಕ್ರಾಂತಿ
14/1/2000

ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ್
110 ಶಶಿಕಿರಣ್
18ವೊ ಕ್ರಾಸ್, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ
ಬೆಂಗಳೂರ - 560 055

8. ಗರುಡಾಚೇರ ವಿಷ್ಣು ಪರಮಾತ್ಮಾಲೊ ಸಂಸಾರು

9. ಕುಮಟೆಚೊ ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರು

10. ಮಾಜಾಳಿಂತ್ಲೊ ಮತ್ಸವತಾರ

11. ಕೂರ್ಮವತಾರು

1. ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ

ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾಂಗಾಲೆ ಮೂಳ ಆನಿ ಭಾಸ, ಹ್ಯಾ ದೋನಿಚೆ ವಿಚಾರಾ ಬದ್ದಲ ಏಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯು ನಾ ! ತರಿ ಸುದ್ಧಾ, ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಜಾವ್ನು ಇತಿಹಾಸ ಪೂರ್ವಕಾಲಾ ಥೊರ್ನು ಆಪ್ಣಾಗಲೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ರಾಕ್ಕುನು ಘೆವ್ನು ಆಯಿಲೆ ಸಾರಸ್ವತ ಜನಾಂಗ, ಉತ್ತರಭಾರತಾಂತು ಅನೇಕ ಕಾಲ ವಸಣೂಕ ಕರ್ನು ನಂತರ ಪಶ್ಚಿಮೆಕ ಆಯಿಲೆ. ಥಂಚಾನ ಗೋವಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಸ್ಥಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೆ, ಮ್ಹಳಿಲೆ ವಿಚಾರು, ಸಗಳೆ ಲೋಕ ಮಾನತಾತಿ. ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ಪಾಂಚ ಹಜಾರ ವರ್ಸಾಪೈಲೆ, ಉತ್ತರೆಂತು 'ಸರಸ್ವತಿ' ಮ್ಹಳಿಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನದಿ, ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತಾಂತು ಜನ್ಮುನು ಪಶ್ಚಿಮೆಕ ಆರಬಿ ಸಮುದ್ರಾಕ ಮೆಳ್ತಾಲಿ. ತ್ಯಾನದಿಚೀ ಮಹಾನ್ ಕೋಡಿ (Valley), ಸುಮಾರ ಶತಮಾನ, ವೇದವಿದ್ವಾಂಸ ಲೋಕಾಗಲಿ ಮಾಯಭೂಮಿ ಜಾವ್ನು ಉರಲಿ. ನದಿ ಸುಕ್ಕತ ಆಯಲ್ ತಶಿ, ಸರಸ್ವತಿ ಕೋಡಿಚೆ ಸ್ಥಾಯಿ ಲೋಕ – ಜೆ 'ಸಾರಸ್ವತ' ಮ್ಹಣು ವೇದ ಪುರಾಣಾಂತು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆಸ್ಸತಿ, ತೆ ಚಾರಿ ದಿಕ್ಕಾನೆ ಪಸರಸುನ ಗೆಲ್ಲೆ. ಥೊಡೆ ಕಾಶ್ಮೀರಾಕ, ಥೊಡೆ ತ್ರಿಗರ್ತಕಡೆ, (ಆತ್ತಾಚೆ ಯು.ಪಿ), ಥೊಡೆ ಪಶ್ಚಿಮೆಕ ಪಂಜಾಬಿ ಆದಿ ರಾಜ್ಯಾಕ, ಆನಿ ಉರಲೆಲೆ, ಸಮುದ್ರಮಾರ್ಗಾನೆ 'ಪರಶುರಾಮಭೂಮಿ' ಮ್ಹಣು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಾಲೆಲ್ಯಾ ಗೋಮಂತಕಾಕ ಆಯಿಲೆ. ಆಶ್ಮಿ ದಕ್ಷಿಣೆಕ ಆಯಿಲೆ. ಸಾರಸ್ವತಾಂಕ "ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯ ಸಾರಸ್ವತ" ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಮೂಲ ಸಾರಸ್ವತ ಜನಾಂಗ, ಏಕಚೀ ಆಶಿಲ್‌ತರಿ, ಶಂಭರಗಟ್ಲೆ ವರ್ಸ, ಸಂಪರ್ಕ ನಾಶಿಲ್ಯಾನ, ವೆಗವೆಗಳ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಸಾರಸ್ವತಾಂತು ರಹಾಣೆ-ಸಹನ ಆನಿ ಭಾಷೆಚೊ ಮಸ್ತ ಅಂತರ ದಿಸ್ಸುನು ಎತ್ತಾ.

ಸಾರಸ್ವತ ಜನಾಂಗ, ಶಕ್ತಿ ಮಾತೆಗಲೆ ಪೂಜಕಯಿ ಆಶಿಲೆ. ಕರಾವಳಿ ಬರಿ, ಕ್ರಮೇಣ ವಾಂಟುನು ಗೆಲ್ಲೆಲೆ ಹೆ, ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನ ಲೋಕ. "ಕುಂಕಣಾ". (ಕುಂ=ಭೂಮಿ, ಕಣ=ಧೂಳಿ) ಅಥವಾ ಭೂದೇವಿಕಚಿ ಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪಾನೆ ಪೂಜತಾಲೆ. ತಾಂಗೆಲೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಭಾಸ, ಕ್ರಮೇಣ 'ಕೊಂಕಣಿ' ಮ್ಹಣುಚೀ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಾಲಿ. ಆಜಿಕ 'ಕೊಂಕಣಿ' ಮ್ಹಣುಗೆತ್ತಲೆ ಲಕ್ಷಲಕ್ಷ ಲೋಕ, ಜಾತಿ-ಮತ-ಭೇದ ನಾಸ್ತಾನಾ ಆಪ್ಲೆಪಣ ರಾಕ್ಕುನು ಘೆವ್ನು ಏವಚಾಕ ಭಯಂಕರ ಕಷ್ಟ ಭೋಗಲ್ಯಾತಿ. ತಾಂಗೆಲಿ ಸಾಹಸಯಾತ್ರಾ, ಸರಸ್ವತೀ ತೀರಾನ ಸುರು ಜಾಲ್ಲೆಲೀ, ಆಜಿಕ ಸಾತ ಸಮುದ್ರ ಪಾರ ಕೋರ್‍ನುಯಿ, ಅಜುನು ಚಾಲೂ ಆಸ್ಸ! ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಕೊಂಕಣ್ಯಾಂಗೆಲಿ ಖಾಸ ಕಲಾ ಜಾವ್ನು ಆಯಿಲ್ಯಾ, ಕಾವಿಕಲೆಚೇರಿ ಉಜ್ವಾಡ ಘಾಲಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಸ್ಸ.

ಗೊಯೆಂತು ಸ್ಥಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಜನ, ಆರ್ಯಪರಂಪರೆಚೆ ದೇವಾಂಕ, ಪೂಜತಾಲೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಥಂಚೆ ಗ್ರಾಮದೇವತಾಕಯಿ ಆಪ್ಣಾಗಲೆ ಆರಾಧನೆಂತು ತಾನಿ ಜಾಗೊ ಕರ್‍ನು ದಿಲೊ. ಪೂಜಾ-ಪುನಸ್ಕಾರ ವಹಿಸುನು ಘೆವ್ನು, ಭೂಂಯಿ-ಭಾಟ ಹಾಜ್ಜಿ ದೇಖರೇಖ ಸ್ಥಳೀಯ ಲೋಕಾಂಕ ತಾನ್ನಿ ಸೋಣ್ನು ದಿಲ್ಲೆ. ಪೈಲೆ ಥೊರ್ನು ಶೈವ-ವೈಷ್ಣವ-ಶಾಕ್ತ ಆದಿ ಭೇದಾಕಡೆ ಲಕ್ಷ ಘಾಲ್ನಾಸ್ತನಾ, ಕೊಂಕಣಿ ಲೊಕು, 'ಪಂಚಾಯತನ' ವಿಚಾರಾಂತು ವಿಶ್ವಾಸ ದವರಲೆಲೆ ಜನ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು, ಶಕ್ತಿ, ಸೂರ್ಯ, ಗಣಪತಿ ಹೇ ಪಾಂಚ ಅಧಿದೈವತ, ತಾಂಗೆಲೆ ಮೂಲ ದೇವ. ಭೇದಭಾವ ನಾಸ್ತಾನಾ ಗೋವಾಸ್ಥಿತ ಸರ್ವ ದೇವಾಂಕ, ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಪೂಜಾ ಜಾತ್ತಾ. ಮುಖ್ಯ ಕುಲದೇವ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ, ಜಾಂಬಾವಲಿಚೊ ದಾಮೋದರ, ಬಾಂದೋಡೆಚೊ ರಾಮನಾಥ, ಮಾಶೆಲ್‌ಚೊ

12. ವರಾಹವತಾರು

13. ವಾಮನಾವತಾರ

14. ಪರಶುರಾಮ ಅವತಾರು

15. ಯಕ್ಷಗಾನಚೆ ಅಲಂಕಾರಾಂತ ಆಶಿಲೊ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರು

ದೇವಕಿಕೃಷ್ಣ ರವಳನಾಥ. ಕಾಣಕೋಣಚೊ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಪ್ರಿಯೋಳಚೊ ಮಂಗೇಶ, ಕವಳೆಚೀ ಶಾಂತಾದುರ್ಗಾ, ಚಂಡೋಲಚಿ ಭಗವತಿ, ಫಾತರಪೆಚಿ ದುರ್ಗಾ, ಕೇರಿಚಿ ವಿಜಯದುರ್ಗಾ, ಬಾಂದೋಡಚೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ. ಬೋರಿಚೀ ನವದುರ್ಗಾ. ಪೇಡ್ನೆಚೀ ಭಗವತಿ, ಶಿರೋಡಚೀ ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ಆಣ್ರಿವೆಲ್ಲಿಂಗಚೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನರಸಿಂಹ ಸಮೇತ! ಮೂಲ 'ಕುಂಕಣಾ'ದೇವಿ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಮಾತೇನ ಕ್ರಮೇಣ ಪಾರ್ವತಿ ಅಥವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗಲೆ ರೂಪ ಘೆತ್ತಿಲೆ ಗೋಯೆಂತು ಸ್ಪಷ್ಟ ದಿಸ್ಸನು ಎತ್ತಾ.

ಸಮಸ್ತ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಂಗಲೆ ದೇವುಳ ಆನಿ ಮಠ, ಗೋವಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು:ಚೀ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾಲೆ. ತ್ಯಾಮಿತಿ ಅನೇಕ ಶಂಭರಿ ವರ್ಸ ಥಾಂಯಿ ಗೋಮಂತಕ ಅಥವಾ 'ಗೊಯೆಂ'ಚೀ, ತಾಂಗೆಲಿ ಮಾಯಭೂಮಿ ಜಾವ್ನು ಗಾಜಲಿ, ಮ್ಹಣು ಕಳ್ತಾ.

ಪೈಲೆಚಿ ಕೊಂಕಣಿಮಠ, ಕವಳೇ ಅಥವಾ ಕೈವಲ್ಯ ಮಠ, ಕ್ರಿ.ಶ. 740 ವರ್ಸಾಂತು ಕುಶಸ್ಥಳಿ (ಕುಚಾಲ) ಗಾಂವಾತು ಸ್ಥಾಪನಾ ಜಾಲ್ಲೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 1545 ವರ್ಸಾಂತು ಕಾಶೀಮಠ, (ಕೋಚಿಂತ), ನಂತರ 1590ನೆ ಸಾಲಾಂತು ಕಾಣಕೋಣ (ಗೋವಾ) ಮ್ಹಳೆಲ್‌ಕಡೆ ಆನಿ ಏಕ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಮಠಾಚಿ ಸ್ಥಾಪನಾ ಜಾಲಿ. ಪಂದರಾವೆ ಶತಮಾನ ಪರ್ಯಂತ, ಗೋವಾ ಪ್ರದೇಶಚೆ ಲೋಕ, ಕೃಷಿ. ವ್ಯಾಪಾರ, ಶಿಕ್ಷಣ, ರಾಜಸೇವಾ, ಜ್ಯೋತಿಷ ಹಾಂತುಯಿ, (ವೇದಾಧ್ಯಯನಾ ಭ್ಯಾರಯಿ) ನಿರತ ಜಾವ್ನು ಉರಲೆ.

ನಂತರ ರಾಜಕೀಯ ತುಫಾನಾನೆ, ಗೋಯೆಂಚೀ ಸುಖ-ಶಾಂತಿ ನಷ್ಟ ಕೊರ್ನು ಉಡ್ಡೆಯಲಿ.

'ಕೋಲಂಬಸ್ ಮ್ಹಳೆಲ್ಯಾ ಮಹಾನಾವಿಕಾನೆ ಅಮೇರಿಕೆಚ್ಯಾ ಕರಾವಳಿಂತು ದೇವ್ನು ಜಗಾಚೊ ನಕಾಶೊ ಬದ್ದಲನು ಘಾಲೊ' ಅಶಿ ಮ್ಹಣಿ ಆಸ್ಸ. ತಶ್ಶಿಚಿ, ಕ್ರಿ.ಶ. 1478 ಹ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂತು ಪೋರ್ಚುಗೀಜ ನಾವಿಕ, ವಾಸ್ಕೊ-ಡಿ-ಗಾಮಾನೆ ಸಮುದ್ರಮಾರ್ಗಾನೆ ಕೇರಳಾ ಯೆವ್ನು ದೇವ್ನು, ಕೊಂಕಣ ಪಟ್ಟಿಚೋ ಇತಿಹಾಸುಚಿ ವೆಗಳೊ ಕರ್ನು ಘಾಲ್ಲೊ! ಹಾಚ್ಚೆ ಪೈಲೆ ಹಾಂಗಾ ಆಯಿಲೆ ವಿದೇಶಿ ಲೋಕಾಂಕಯಿ ಹೇ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಜನ, ವಿಪರೀತ ವಿಂಗಡ, ಆದರ್ಶ ಘೆವ್ನು ಆಯಿಲೆ. ಆಪ್ಲೆ ಜಿಕ್ಕುನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಲೋಕಾಂಕ ವಟ್ಟುಯಿ ಬಾಟ್ಬೊವ್ನು ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಕೊರ್ಚೊ ತಾಂಗೆಲೊ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶು ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತ್ಯಾಮಿತಿ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರ, ಸೈನಿಕ ಆನಿ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ಮೆಳ್ನು ಕಾಯಾ, ವಾಚಾ, ಮನಸಾ, ಗೊಯೆಂ ಆಕ್ರಮಣ ಕೆಲ್ಯಾ ನಂತರ ಹೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ, ಲೋಕಾಂಗಲೆ ಧರ್ಮಾಂತರ ಕೊರು ಲಾಗಲೆ. ಮುಖ್ಯತ: ಪ್ರಮುಖ ನಾಗರಿಕ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶಿಲೆ ಸಾರಸ್ವತಾಂಕ ಬಾಟ್ಬೊಂಚೆ ಧ್ಯೇಯ ಆಶ್ಶಿಲ್‌ತರಿ, ದುಸ್ರೆಲೋಕಾಕಯಿ ತಾನಿ ಸುಖಾನೆ ಉರಚಾಕ ಸೊಡಲನಾ! ಕ್ರಿ.ಶ. 1534 ವರ್ಸಾಂತು, ನೇಮಣೂಕ ಜಾಲ್ಲೆಲೊ ಗೋವಾ ಬಿಶಪ್ ಹಾಕ್ಕಾ ಮುಖ್ಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಚೀ ಬಾಟ್ಬೊಂವಚೀ ಆಶ್ಶಿಲಿ! ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಕೋಣೆ ಲೋಕ ಸ್ವಂತ ಖುಷಿನೆ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಜಾಲ್ನಾತಿ. ತನ್ನಾ ಕ್ರಿ.ಶ. 1546 ವರ್ಸಾಂತು, ಲೋಕಾಂಕ ಬಾಟ್ಬೊಂವಚೀ ತರಬೇತಿ ದಿಂವಚೆ ಖಾತಿರ್, ಸೇಂಟ್ ಪಾಲ್ ಕಾಲೇಜ ಸುರುಕೆಲ್ಲೆ. ದೋನವರ್ಸಾ ಉಪರಾಂತೆ, ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕುಟುಂಬಾಚೆ ಲೋಕಾಂಕ ಧರ್ಮಾಂತರ ಕೊರ್ನು ಖಿಷಿ ಪಾವ್ಲೆ. ಫಕ್ತ ತೆರಾವರ್ಸಾಂತ 20, 737 ಲೋಕಾಂಕ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ದೀಕ್ಷಾ ದೆಲ್ಲಿಲಿ ಕಳ್ನು ಎತ್ತಾ. ಪೈಲೆ ಧರ್ಮಾಚೆ, ನಾಮೋ ನಿಶಾನ ಉರ್ಚಾನಾ ಮ್ಹಣು ಬಾಟ್ಟಿಲೆ ಲೋಕಾಲಿ ನಾವ, ಆಡ್‌ನಾವ ಬದಲಾಯಲಿ.

16. ಗೋವರ್ಧನ ಗಿರಿಧಾರಿ

17. ಗೋಪಿಗೆಲೊ ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣು

18. ಕಲ್ಕ್ಯವತಾರ

19. ಗ್ರಾಮೀಣ ಶೈಲಿಂತು ಗರುಡ

20. ವಿಷ್ಣು ವಾಹನ ಗರುಡ

ನಾಯ್ಕ, ಕುಡ್ವ, ಪ್ರಭು, ಪೈ, ಶೆಣ್ಯೆ, ಕಾಮತ, ಭಂಡಾರಿ ಮ್ಹಣುನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ಸಜ್ಜನ ಆತ್ತಾ ಆಲ್ಮೇಡಾ, ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್, ಗೋಮ್ಸ್, ಕಾರವಾಲೊ, ಮೆನೆಝಿಸ್, ಲೂಯಿಸ್, ಗೊನ್ಸಾಲ್ವೆಸ್ ಜಾಲೆ.

ಅಧಿಕಾರ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಆನಿ ಪೈಶಾ ಲಾಲಚ ದಾಕೊವನ ಲೋಕಾಂಕ ಬಾಟ್ಯೆಯಲಿ ತರಿ, ಯುಗಾಂತರಾಂತು ಚಲ್ನು ಆಯಿಲೆ ರೀತಿ-ರಿವಾಜ, ನವೀನ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಜಾಲ್ಲೆಲ್ಯಾಂಕ ಸೊಡಚಾಕ ಜಾಲ್ಲೆನಾ! ತ್ಯಾನಿಮಿತ್ತಾನೆ ಸರಕಾರಿ, ಅಧಿಕಾರಿ ಜನಾಂತು ಭಾರಿ ಅಸಂತೋಷ ದಿಸ್ಸು ಲಾಗಲೊ. ತಾನ್ನಿ ಪ್ರಜಾಲೋಕಾಂಕ ಛಳಚಾಕ ಸುರವಾತ ಕೆಲಿ. ಚರ್ಚಾಂತು ಜಾಂವಚೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾಮಾಂತು ಭಾಗ ಘೆನಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ, ಧರ್ಮಬೋಧನ ಆಯಕನಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ, ಗಾಂವಚ್ಯಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಲೋಕಾಂಕ ದಂಡ ಘಾಲಚಾಕ ಸುರುವಾತ ಕೆಲಿ. ಪೊರ್ನೆರಿವಾಜ ಸೋಣ್ಣು ದಿಲ್ನಾಶಿಲೆ ಲೋಕಾಂಚೆರಿ ನಜರ ದವರ್ನು, ರಿಪೋರ್ಟ ಕರಚಾಕ ಗೂಢಚಾರ ನೇಮಸಿಲೆ. ಕ್ರೈಸ್ತ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ಹಜಾಮ ಲೋಕಾನಿ, ಹಿಂದುವಾಂಗಲೆ ಸೇವಾ ಕರ್ಚಾನಾ, ಮ್ಹಣು ಆಜ್ಞಾ ಕಾಡಲಿ. ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಘಾಲ್ಲೊ. ಕೊಂಕಣಿಭಾಸ ಉಲ್ಲೊವಚಾಕ ನಾ! ಮ್ಹಣು ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞಾ ಜಾರಿ ಕೆಲಿ. ಹೆ ಒಟ್ಟು ನೇಮ ಪಾಳನಾಶಿಲೆ, ಎಕ್ಕೆ ಪಾಂಚ ದಾರಲೆ ಆನಿ ಸೊಳಾ ಬಾಯ್ಲಾಂಕ ಜೀವಂತ ಲಾಸಲೆ. ತ್ಯಾನಂತರ ಮಜಬೂರ ಜಾವ್ನು ಬಾಟ್ತಲೆ ಲೋಕಾಂಗಲಿ ಸಂಖ್ಯಾ ವಾಡ್ಡಾತ ಲಕ್ಷಗಟ್ಲೆ ಜಾಲಿ. ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಹಿಂದು ಫಕ್ತ ತೀನ ಹಜಾರ ಉರಲೆ.

ಯುರೋಪಾಚಾನ ಆಯಿಲೆ ಕ್ಯಾಥಲಿಕ್ ಮಿಶನರಿ ಜನಾಕ ಮೆಳಚೆ ಖಂಚೆ ಸವಲತ ಗೊಂಯಕಾರಾಕ ಮೆಳ್ನಾಶಿಲೆ. ಧರ್ಮಾಂಧ ಸರಕಾರಾಲೆ ಪ್ರಜಾ ಜಾವ್ನು ಕಠೋರ ಜೀವನ ಚಲ್ಲೊಂವಚೆ ಪಾಶಿ, ಮಾಯ ಭೂಮಿ ತ್ಯಾಗ ಕೊರಚೆ ಹಿಂದು ಜನಾನಿ ಠರಯಿಲೆ. ಉತ್ತರ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಾಂತ ತೆ ಭೂಂಯ್ ಆನಿ ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗಾನೆ ಭ್ಯಾರಗೆಲೆ. ಗೊಯಂತ ಉರ್ಲೆ, ಬಾಟ್ಸಲೆ ಅನೇಕ ಜನಾಂಕಯಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಜಾಲೆ ಪಕ್ಷಪಾತ ಸಹನ ಜಾಯನಾಸ್ತನಾ, ತೆವಯಿ ಭ್ಯಾರಪಣ್ ಆಯ್ಲೆ ಮ್ಹಳಿಲೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸತ್ಯ ಆಮಿ ವಿಸರಚಾಕನಾ! ಪೋಳ್ನು ಆಯಿಲೆ ನಿರಾಶ್ರಿತ ಜನಾಂಕ, ಸ್ಥಳೀಯ ರಾಯು ಆನಿ ಪಾಳೇಗಾರ ಪುಢಾರ್ಯಾನಿ ಚಾಂಗ ರೀತಿನೆ ಸ್ವಾಗತ ಕೊರ್ನು, ವಸಾಹತ ಕರ್ಚಾಕ ಮದತ ದಿಲಿ. ಮುಖ್ಯ ಜಾವ್ನು ಹೊನ್ನಾವರ, ಭಟಕಳ, ಬಸರೂರ, ಬಾರಕೂರ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ, ಮುಲ್ಕಿ, ಮಂಗಳೂರ, ಉಲ್ಲಾಳ ಗಾಂವಾಚೆ ರಾಜ್ಯಕರ್ತ್ಯಾನಿ ಆಸಪಾಸಚೆ ಜಾಗೆ ದಿಲ್ಲೆ. ವ್ಯಾಪಾರಾಕ ಅನುಕೂಲ ಕರ್ನದಿಲೆ. ಕೃಷಿಕ ಜನಾಂಕ ಝುರಿ, ಹರಿನೀರ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಡೆ ಭೂಂಯಿ-ಭಾಟ. ತೋಟ ಕರಚಾಕ ಸವಲತ ಮೆಳ್ಳಿ. ಕೊಂಕಣಿ ಜನ, ಸ್ಥಳೀಯ ಲೋಕಾ ಬರೋಬರ ಮೆಳ್ನು-ಜುಳ್ನು ಗೆಲ್ಯಾನ, ಕೆನ್ನಾಯಿ ಖಂಚೆಯಿ ಘರ್ಷಣಾ, ಮನಸ್ತಾಪ ವಗ್ಯೆರೆ ಜಾಂವಚಾಕ ವಾವ ಮೆಳ್ಳಿನಾ. ವ್ಯವಹಾರಭಾಷಾ ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳಂ ಜಾಲ್ಲೆ ತರಿ ಘರಚಿ ಭಾಷಾ ಕೊಂಕಣಿ ಜಾವ್ನು ಉರಲಿ. ಸುಮಾರ ಕುಟುಂಬಾನಿ ಆಪಲೆ ಕುಲದೇವ ಗೋಯೆಂಚಾನ ಹಾಣ್ನು, ಕರ್ನಾಟಕಾಂತು ಸ್ಥಾಪನಾ ಕೆಲಿ. ಅಂಕೋಲೆಂತು ಮಹಾಳಸಾ ನಾರಾಯಣಿ,

21. ಜಾನಪದ ಶೈಲಿಂತು ಹನುಮಂತು

ಕುಂಡೋದರಿ, ಅವಸರ್ಾಚೀ ಕಾತ್ಯಯನಿ-ಬಾಣೇಶ್ವರ, ಶಿರಾಲಿಂತು ಮಹಾಮಾಯಾ, ಮಹಾಗಣಪತಿ, ಸ್ಥಾಪಿತ ಜಾಲೆ. ತ್ಯಾಶಿವಾಯ್, ಅನೇಕ ಗಾವಾಂತ, ವೆಂಕಟರಮಣಾಲೆ ದೆವುಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಜಾಲೆ. ಹೊನ್ನಾವರ, ಕುಮಟಾ, ಸಿದ್ದಾಪುರ, ಯಲ್ಲಾಪುರ, ಮುರ್ಡೇಶ್ವರ, ವೆಂಕಟಾಪುರ, ಗಂಗೊಳ್ಳಿ, ಕುಂದಾಪುರ, ಮುಲ್ಕಿ, ಉಡುಪಿ, ಮಂಗಳೂರ, ಬಂಟವಾಳ, ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ, ಕಾರ್ಕಳ ಗಾಂವ, ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾಂಗಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಜಾವ್ನು ವಾಡಲೆ.

ವಿಶ್ವಭರಿ, ಅಜಮಾಸ ಪನ್ನಾಸಲಕ್ಷ ಕೊಂಕಣಿ ಜನ ಆಸ್ಸತಿ. ತಾಂತು ಅರ್ಧಸಂಖ್ಯಾಕ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತು ಆಸ್ಸತಿ. ತಾನ್ನಿ ವಸತಿ ಕರ್ನು ಆಶ್ಶಿಲೆ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಇತರ ಜನಾ ಬರಶಿ ಐಕ ಜಾವ್ನು ಗೆಲ್ಲೆ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ. ಸ್ಥಳಾಚೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಸ, ರೀತಿ, ರಿವಾಜ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲಾ, ಶಿಕ್ಷಣ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಉದ್ಯೋಗ ವಾಡೊಂಚಾಕ ಹೋಡ ದೇನ ದಿಲ್ಯಾ! ಸಾಂಗಾತಿ, ಆಪಲೆಪಣ ತಾನಿ ಸೋಡುನು ದಿಲ್ಲೆನಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ, ಮೂಲತ: ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆನ ಜಲ್ಮಲೆಲಿ 'ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ' ಭಾಷೆಚೆ ರೂಪಆಸ್ಸ. ಮರಾಠೀ ಭಾಷೆಕಯಿ ಕೊಂಕಣಿ ಪೊರನಿ ಮ್ಹಣು ಸಿದ್ಧ ಜಾಲ್ಯಾ. ಪೋರ್ಚುಗೀಜಾನಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ನಿರ್ನಾಮ ಕರ್ಚೆ ಪ್ರಯತ್ನಾಂತು, ತ್ಯಾ ಭಾಷೆಂತು ಆಶಿಲೆ ಸರ್ವ ನಮುನ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜಳ್ನು ಭಸ್ಮ ಕರ್ನು ಉಡ್ಡೆಯಲೆ. ರಾಜಾಶ್ರಯ, ಜನಾಂಕ ಮೆಳ್ಳೆ ಶಿವಾಯ್ ಭಾಷೆಕ ನ್ಹೈ! ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಕೊಂಕಣಿ ಅನಾಥ ಜಾಲಿ. ದುಸದುಸರೆ ರಾಜ್ಯಾಕ ಗೆಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಗಲೆ ಮಾಯಭಾಷೇರಿ ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಚಾಲ್ತಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಭಾಷೆಚೊ ಪ್ರಭಾವ ಜಾಲ್ಯಾನ, ಏಕರೂಪತಾ ಉರಲಿ ನಾ. ಅಸ್ಲೆ ಭಿನ್ನರೂಪೀ ಭಾಷೆಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಷ್ಟಾಚೆ ಜಾತ್ತಾ! ಲಿಪಿ ಸುದ್ದಾ ವೆಗಳಿ ಜಾತ್ತಾ.

ತರಿ ಸುದ್ದಾ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಗೋಯೆಂತ ಜೀವಧರ್ರು ಉರಲಿ. ಆನಿ ಕ್ರಮೇಣ ವಾಡಚಾಕ ಲಾಗಲಿ! ಕ್ರಿ.ಶ. 1580 ವರ್ಸಾಂತು ''ದೊವತ್ರಿ ದೌತ್ರಿನಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂ'' ಮ್ಹಳೆಲೆ ಕೊಂಕಣೆಂತು ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲೆ. ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಧರ್ಮ ಪ್ರಸಾರಾಚೆ ಉದ್ದೇಶಾನ, ಕ್ರಮೇಣ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಕಯಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾನಿ ಲಕ್ಷ ಘಾಲುಕಾ ಪಡ್ಲೆ! ಫಾಧರ ಥೊಮಸ್ ಸ್ಟೇಫನ್ಸ (1541-1618) ಹಾಗೆಲೆ 'ಕ್ರಿಸ್ತ ಪುರಾಣ' ಆಯ್ಲೆತೆ ಹ್ಯಾ ಕಾಳಾಂತ (1556). ಭಾರತಾಂತು ಇತ್ಲೆನಯಿ ಏಶಿಯಾಂತು ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ ಜಾಲ್ಲೆಲಿ ಪುಸ್ತಕ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಂತು ಆಯ್ಲಿ. ಗದ್ಯರಾಮಾಯಣ ಆಯ್ಲೆ. ಸಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಯ್ಲೆ. 1886 ಸಾಲಾಂತು 'ಓ ಕೊಂಕಣಿ' ವಾರ್ತಾಪತ್ರ ಸುರು ಜಾಲೆ. 1889 ವರ್ಸಾಂತು 'ಸಾಳಕ' ಪತ್ರಿಕಾ ಯೆಂವಚಾಕ ಲಾಗಲಿ. 1938 ಪಾಸುನು 'ರಾಕ್ಣೊ' ಸುರುವಾತ ಜಾವ್ನು ಆಜಪರ್ಯಂತ ಚಲ್ನು ಆಯ್ಲಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಜನ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ಮ್ಹಳೆಲೆ ವಿಷಯಾಂತು ದೋನಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯನಾತಿ! ಪೈಲೆ, ತಾಂಗೆಲೆ ವೃತ್ತಿಜೀವನ ಭದ್ರ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ಉಪರಾಂತೆ, ತಾನಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರಚೆ ಕಲಾರೂಪ ವಾಡ್ಡೊಂವಚೆ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ ದಿಲೆ. ಸಂಗೀತ, ನಾಟಕ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಹರಿಕಥಾ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತು,

22. ಕುಮಟೆಚೊ ಹನುಮಾನ

23. ಕುಮಟೆತುಲೊ ಚಂದ್ರ ಮಂಡಲ

ನಾವ ಕಮಯಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕ ಅಸಂಖ್ಯ ಅಸ್ಸತಿ ! ತಶ್ಶಿಚಿ ಕಲಾಭಿರುಚಿ ದುಸರೆ ನಮೂನ್ಯಾನೆಯಿ ವಾಡ್ಡೊನು ಘೆತ್ತಿಲಿ ಆಸ್ಸ ಮಣು ಸಾಕ್ಷಿ ಜಾವ್ನು ಅಸಂಖ್ಯ ಕೊಂಕಣ್ಯಾನಿ ಬಾಂದೆಯಲಿ ದೆವ್ಳುಳ, ಪಳೆಯಲ್ಯಾರಿ ದಿಸ್ಸುನು ಎತ್ತಾ. ಹೆ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಜನಾನಿ, ಆಪ್ಣಾಲಿ ವಸಣೂಕ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಗೋವಾ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಯಾಂತು ಬಾಂದಿಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತು ರಚವ್ನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ''ಕಾವಿಕಲೆ''ಚೀ ನಮೂನೆ ಪಳೆಯತ ಗೆಲ್ಲೆತಶಿ, ಹೀ ಶುದ್ಧಕೊಂಕಣಿ ಕಲಾ ಆಸ್ಸ! ಮ್ಹಳೆಲೊ ವಿಚಾರ, ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತ್ತ ಗೆಲೊ. ಅಸ್ಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚೆ ಮೊಕ್ತೇಸರ, ಪೂಜಾರಿ ಆನಿ ಗಾಂವಚೆ ಚಾರಿ ಚೌಘಾಲಾಗಿ ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶಾ ಕೆಲ್ಯಾ ನಂತರ ಖಾತ್ರಿ ಜಾಲಿ. ಧನಸಹಾಯ, ಜನಸಹಾಯ, ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯ ವಗೈರೆ ಸವಲತ ನಾಸ್ತಾನಾ, ಹೀ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹ ಕೊರಚಿ ಕಿತ್ಲೆ ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯ ಮ್ಹಳೆಲೆ, ಹ್ಯಾ ಕಾಮಾಂತು ಲಕ್ಷ ಘಾಲ್ತಲ್ಯಾಂಕ ಮಾತ್ರ ಕಳತಾ!

ಗೋಯೆಂಚೆ ಗ್ರಾಮದೇವ-ದೇವತಾಂಕ ಕೊಂಕಣ್ಯಾನಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಕುಲದೇವ ಮ್ಹಣು ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಿಲೆವಾರಿ, ಗೊಯೆಂಚೆ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗಲಿ ಜಾವ್ನು ಆಯಿಲಿ ಕಾವಿಕಲಾಸುದ್ಧಾ ಆಪ್ಣಾಲಿ ಕರ್ನು ಘೆವ್ನು ವಾಡ್ಡೊವನು ಹಾಡಿಲಿ ಉರಚಾ ಪುರೊ! ಕೊಂಕಣಿ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಜಾಯ ತಿತ್ಲಿ ''ಕಾವಿ''ಮಾತ್ತಿ ಅಥವಾ 'ಹುರ ಮುಂಜಿ' ಮೆಳ್ತಾ. ತೀ ಮಾತ್ತಿ ಹಾಡುನು, ಗಾಳುನು, ಗಿಲಾಯಿಂತು ಮೆಳೊವನು, ಗಾಂವಡಿ ಲೋಕಾಲಾಗ್ಗಿ ಥಾನು ಜಾಮತೆ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಚಿತ್ರ ಬರಸೋವ್ನು ಆಮಗೆಲೆ ಮ್ಹಾಲಗಡೆ ಖುಷ್ ಪಾವಲೆ. ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶಾಕ ಆಯ್ಲೆ, ತೆನ್ನಾ, ಗಾಂವಡಿ ಲೋಕಾಗಲೀ ಮದತ ತಾಂಕಾ ಮೆಳ್ಳಿನಾ ತರಿ, ಗುಡಿಗಾರ, ತಾಂಗೆಲೆ ಸಹಾಯಾಕ ಆಯ್ಲೆ. ಹೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿ ಗುಡಿಗಾರ ಜನಾಂಕ, ಹೊಯ್ಸಳ ಕಾಲಾಧರ್ನು, ದೇವಳ ಬಾಂಚೆ ಆನಿ ಅಲಂಕಾರ ಕರಚೆ ವಿಧಾನ ಒಟ್ಟುಯಿ, ಹಸ್ತಗತ ಜಾವ್ನು ಆಯಿಲ್ಲೆ. 'ಗುಡಿಗಾರ' ಹೋಶಬ್ದುಚಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಂತು ದೆವಳ ಬಾಂತಲೊ ಮ್ಹಣು ಜಾತ್ತಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಜನ, ಘರಾಂತು ಕೊಂಕಣಿ, ಆನಿ ವ್ಯವಹಾರಾಖಾತಿರ ಭ್ಯಾರ ಕನ್ನಡ ಭಾಸ ಉಲ್ಲೆತಾತಿ. ಗುಡಿಗಾರ ಜನ, ಘರಾಂತು ಕನ್ನಡ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ವಾವರಚಾಕ ಭ್ಯಾತರ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ ಉಲ್ಲೈತಾಲೆ! ತಾಂಗೆಲೊ ಚಡಾವತ ವ್ಯವಹಾರು ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾ ಬರೊಬರ ಆಶ್ಶಿಲೆಂಚಿ ಹಾಜ್ಜೆ ಕಾರಣ.

ಶತಮಾನಗಟ್ಲೆ ವಾಡ್ಡುನು, ಉರೋವ್ನು ಘೆವ್ನು ಆಯಿಲಿ ಕೊಂಕಣಿಜನಾಂಗಲಿ ಹೀ ಕಲಾ ಸರ್ವನಾಶ ಜಾವ್ನು ಗೆಲಿ. ಜನಾಲೆ ಅಲಕ್ಷ, ಸರಕಾರಾಲೀ ಅನಾಸ್ಥಾ, ದೆವಳಾಚೆ ನವೀಕರಣ ಆನಿ ಪೇಂಟ್ ಅನಿ ವಾರ್ನಿಶ್ ಬದ್ದಲ ಲೋಕಾಂಗಲೊ ಮೋಗು, ಒಟ್ಟು ಏಕ ಜಾವ್ನು ಕಾವಿಕಲಾ, ನಾಸಾಡ ಜಾಲಿ. ನಾಶ, ಜಾತ್ತ ಆಶಿಲೆ ದಿವಸಾಂತು ಜನಾಂತು ಜಾಗೃತಿ ಕರ್ಚೆ ಉದ್ದೇಶಾನೆ 1985 ಇತ್ಲೆ ಮಾಕ್ಷಿಚೀ, ಹಾಂವೆ 'ತರಂಗ' ಕನ್ನಡ ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆಂತ ಏಕ ಲೇಖ ಬರೆಯಿಲೆ. ತ್ಯಾನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಆರ್ಕಿಯಾಲಾಜಿ ವಿಭಾಗಾಚೆ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭಾರಿ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ಚರ್ಚಾಗೋಷ್ಠೀಂತು ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರಬಂಧ ವರೆಕ ವಾಚ್ಚೆಲೆ. 1988 ವರ್ಸಾಂತು ಪಾಂಚವೆ ರಾಜ್ಯ ಕಲಾಮೇಳ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ತಾವಳಿ, 'ಕಾವಿಕಲೆಂತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ' ಮ್ಹಳೆಲೆ

24. ಕುಮಟೆತುಲೊ ಸೂರ್ಯ ಮಂಡಲ

ಸಚಿತ್ರ ಲೇಖ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲೆ. ತಾಜ್ಜೆ ಉಪರಾಂತೆ, ಥೋಡೆ ಕಾಂಯಿ ಜನಾಂತು ಹ್ಯಾ ಬದ್ದಲ ಆಸಕ್ತಿ ಆಯಿಲೆ ಕಾರಣಾನೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆನಿ ಕನ್ನಡಾಂತು ಆನಿ ಥೋಡಿ ಲೇಖ ಬರಯಲಿ. ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಲಲಿತ ಕಲಾ ಆಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರ, ಹಾನ್ನಿ ಹ್ಯಾವಿಷಯಾಚೆರಿ ಪುಸ್ತಕ ಬರೊವ್ನ ದಿವಚಾಕ ಆಗ್ರಹಕೆಲೆ. ಹಾಜ್ಜಾನೆ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಲಿ ಖಾಸ ಜಾವ್ನ ಮೆರವಯಿಲಿ, ಏಕ ಅಪರೂಪಕಲೆ ಬದ್ದಲ ಲೋಕಾಂತು ಜಾಣೀವ ಎಂವಚಾಕ ಕಾರಣ ಜಾಲೆ. ಆತ್ತ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಕಾಡೆಮಿನೆ 'ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ' ಬರೊವಚಾಕ ಸಾಂಗಿಲೆ ಮಿತಿ ಭಾರಿ ಸಂತೋಷ ಜಾಲೊ. 1995 ವರ್ಸಾಚಾ ವಿಶ್ವಕೊಂಕಣಿ ಸಮ್ಮೇಳನಾ ವೆಳಾರಿ ಹೀ ಕೃತಿ ಆಯಿಲೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಜ್ಜಿ ಜಾಣೀವ ಚಡಾವತ ಲೋಕಾಂಕ ಮೆಳ್ತಶಿಲಿ. ಆತ್ತ ಸುದಾ ವೇಳು ಮಿರುನು ಗೆಲ್ನಾ! ಹಾಂಗಾ, ಥೈಂ ಅಜ್ಜುನುಯಿ ಜೀವ ಧರ್ನು ಉರಿಲೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಚೀ ಪೂರ್ಣ ರಾಖವಣ ಜಾಂವಚಾ ಜಾಯ್. ತ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಚೀ ಫೋಟೊ ಆನಿ ವಿಡಿಯೋ ಕಾಡುನು ದವರಕಾ. ಹ್ಯಾ ಕಲೆ ಬದ್ದಲ ವಿಶ್ವಭರಿ ಪ್ರಚಾರ ಜಾಂವಕಾ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಂತುಯಿ, ಅಸ್ಲೆ ಏಕ ಸಚಿತ್ರ ಪುಸ್ತಕ ಆನಿ ಸಿ.ಡಿ-ರೋಮ್ (CD Rom) ಆಯಲ್ಯಾರಿ, ಆಮ್ಗಿಲೆ ಭಾವೀ ವೇಡಿಕ, ಮ್ಹಾಲಗಡ್ಯಾಂಗಲೀ ಏಕ ಅಪೂರ್ವ ದೇನ ಅಥವಾ ದೇಣಗಿ ಕಿತ್ಲಿ ಹೋಡ ಆಶಿಲಿ, ಹಾಜ್ಜಿ ಕಲ್ಪನಾ ಎಂವಚಾಕ ಸಾಧ್ಯ!

25. ಭೂಮಿತಿಚೆ ಸುಂದರ ನಕ್ಷೆ

26. ಖಿಡಕಿ, ಬಾಗಿಲಾಚೆ ಸುಡಯಿಲಿ ಫೂಲವಾಲಿಚೆ ಚಿತ್ರಣ

2. ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಖೈಂ ಖೈಯ್ ಆಸ್ಸತಿ?

ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಲಿ ವಾಸಣುಕ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಭರಿ, ಆಮುಕಾ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚೆ ವೈಭವ ಆನಿ ವೈವಿಧ್ಯ, ಹೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾ. ಚಾಲುಕ್ಯರಾಯಾಂಗಲೆ ಬಾದಾಮಿ ಗುಹೆಂತಿಲಿ ದೇವುಳ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಕೂಟರಾಯಾಂಗಲಿ. ಹೋಡ ಹೋಡ ಶಿಲಾದೇವುಳ, ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜಘರಾಣ್ಯಾಚಿ ಮವು ಶಿಲೆಂತು ಕೊರಾಯಿಲಿ ಸುರೇಖ ದೆವಳಂ ಆನಿ ಬಸದಿ, ವಿಜಯನಗರಕಾಲಾಂತುಲಿ ಘಟ್ಟಿ ಪಾಷಾಣಾಚಿ ಅದ್ಭುತ ಮೂರ್ತಿ ಆನಿ ದೆವಳಂ, ಆಮ್ಕಾ ಪೊಳೊಂವಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಖಾಸ ಕೊಂಕಣಿ ವಸತೀಚಿ ಕೇಂದ್ರ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕೊಂಕಣಪಟ್ಟಿಚಿ ಗಾಂವಾಂತು, ಅಸಲೀ ದೆವಳಂ ದೆಕ್ಕು ಮೆಳ್ನಾತಿ. ಹಾಕ್ಕಾ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ, ಜೂನ ಮಹಿನೊ ಧರ್ನು ಸೆಪ್ಟಂಬರ ಪರ್ಯಂತ, ಪಡತ ಆಶ್ಶಾ ಪಾವಸಾ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ, ಅಸ್ಲಿ ದೆವಳ ಟಿಕ್ಕನಾತಿ! ಥೈಂಚಾ ಹವ್ಯಾಕ, ವೆಗಳಿ ಪ್ರಕಾರಾಚೆ ದೆವಳ ಬಾಂಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಚಲ್ನು ಆಯ್ಲಾ. ಮುಂಬೈಚಾನ ಕೋಚಿ ಪರ್ಯಂತ, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತ ಪಸರಸುನ ಆಸ್ಸ. ಹ್ಯಾ ಅಪೂರ್ವ ಗುಡ್ಡ್ಯಾ ಸಾಲಾಂತು ಚಾಂಗ ಫಾತರಾಕ ಬರಗಾಲ ನಾ! ಹ್ಯಾ ಫಾತರಾಂತು ಲೋಖಂಡಾ ಅಂಶ ಮಸ್ತ ಆಶಿಲ್ಯಾನ, ತಾಂಕಾ ತಾಂಬಡೊರಂಗ ಆಯಿಲೋ ಆಸ್ತಾ. ಹ್ಯಾಪರ್ವತಾಂತು, ಹೊಡ ಹೊಡ ಖಡಪ ಚೀರ್ನು, ಚೌಕೊನಾಕಾರಾಚೆ ಫಾತ್ತರ ಕಾಣ್ನು ಇಮಾರತ ಬಾಂಚಾಕ ವಾಪರತಾತಿ. ಚೀರ್ನ ಕಾಡಿಲೆ ಫಾತರಾಕ 'ಚೀರಾ ಫಾತ್ತರ' ಮ್ಹಣು ನಾವ ಆಯಲಾ. ಆಕಾರ ನಾಶಿಲೆ ಫಾತರಾಕ 'ಗುಂಡಗಲ್' ಮ್ಹಣತಾತಿ.

ಹ್ಯಾ ಘಟ್ಟೆ ಫಾತರಾ ಮದ್ದೆ, ಮವು ಮಾತ್ತಿ ಶಿರಕಲೆಲಿ ಉರ್ತಾ. ಪಾವಸಾಡಿಂತು ಹೀ ಮಾತ್ತಿ, ಉದಕಾನೆ ಧುವನುವತ್ತಾ. ತಾವಳಿ, ಮೈಸೂರು ಪಾಕಾವಾರಿ ಚಿಟ್ಟೆ ಪಡಿಲೆ ಪೋಕಳ ಫಾತ್ತರ, ಮಾತ್ರ ಉರತಾತಿ. ಅಶ್ಶಿ ಜಾಂವಚಾ ನಾ ಮ್ಹಣು, ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಇಮಾರತ ಬಾಂಚೆ ಕಾಮ ಪಾವಸಾಡಿ ನಂತರ ಸುರು ಕರ್ನು, ಮೇ ಮಹಿನ್ಯಾ ಭಿತ್ತರ ಆಟಾಪುನ ಘೆವಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಆಸ್ಸ.

ದೆವಳಾ ನಿರ್ಮಾಣ, ಏಕ ಸಾಮೂಹಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಶ್ಶಿಲ್ಯಾನ್ ಸಗಳಿ ಜಾತಿ, ಜನಾಂಗಾಚೊ, ವೆಗವೆಗಳಿ ಕಾಮ ಕರಪಿ, ಲೋಕಾಂಲೊ, ಹಾಂತು ಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಯ ದಿಸ್ಸನ ಎತ್ತಾ. ಉಪ್ಪಾರ ಜನ, ಪಿಕಾಸ ಆನಿ ಖೊರೆ ಘೆಂವ್ನು ಗುಡ್ಡೊ ಖಣನು, ದೇಡ ಫೂಟ ಲಾಂಬ ಆನಿ ಣೌ ಇಂಚ ರುಂದ ಆನಿ ದಾಟ ಮಾಪ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಫಾತ್ತರ ಖಣ್ನು, ಕಾಪ್ಪುನು ಕಾಡತಾತಿ. ನಂತರ ಬೈಲಾಗಾಡೇರಿ ಫಾತ್ತರ ಭೊರ್ನು ಜಾಯಿಶಿಲ್ಲೆ ಜಾಗ್ಯಾರಿ ಹಾಡತಾತಿ. ಹೆ ಫಾತ್ತರ, ಅಷ್ಟವಾಂಕುಡ ಆಶ್ಶಿಲೆ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ. ಗಾವಡಿ ಲೋಕ 'ಬಾಚೀ' ಘೆವ್ನು ತಾಸ್ಸುನು ಸಪಾಟ ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಾತಿ. ಚೀರ್‍ಯಾಫಾತ್ತರ ಜೋಡಸುವಚಾಕ ಚುನ್ನೊ ಕಾಲೊವನು ಮಿಶ್ರಣ ಕರ್ಕಾಪಡ್ತಾ. ಸಮುದ್ರಾ ಕಿನಾರ್‍ಯಾರಿ ಭರಪುರ ಮೆಳಚೆ ಶಿಂಪಿ ಹಾಡುನು, ಲಾಸ್ಸುನು, ಲೊಣ್ಯಾವಾರಿ ಚುನ್ನೊ ತಯಾರ ಕೊರಚೆ ಕಾಮ, ಖಾರ್ವಿ ಬಾಯ್ಲಾಂಗಲೆ ಕಾಮು. ಆಮಶೆಗೊಡ, ರೆಂವ, ಕುಪಾಫಾತ್ರಾ ಪಿಟ್ಟೊ ಮೆಳೊವ್ನು ದೋನವಾರ ಪರ್ಯಂತ ಕುಸಚಾಕ ಸೊಡತಾತಿ. ನಂತರ ಕಷ್ಟಿಕ ಖಾರ್ವಿಣ್ಯೊ, ಜಡಜಡ ಕಾಂಡಣಾನ ಕಾಂಡುನು ಹೆ ಮಿಶ್ರಣ, ಸಮರಸ ಕರತಾತಿ. ಹೊ ಚುನ್ನೊ, ಮಾತ್ತಿ ಹೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ ಜಾಯಜಾಲ್ಯಾರ

27. ಝೂಡ ಆನಿ ರೂಕು

28. ಫೂಲ್ಲಾ, ಪಾನ್ನಾಚಿ ನಕ್ಷೆ

ಏಕ ವರ್ತುಲಾಕಾರಾಚೋ ಗಟಾರ ತಯಾರ ಕರ್ನು, ತಾಂತು ಏಕ ಗೋಲ ಭಾರಿ ಫಾತರಾ ಜೋಡಿ, ಬೈಲಾಕಡಚಾನ ತಾಣೊವನು, ಮಿಶ್ರಣ ತಯಾರ ಕರತಾತಿ. ಹ್ಯಾ ರೀತಿನೆ ತಯಾರ ಕೆಲ್ಲೆಲೊ ಗಚ್ಚು, ವತ, ಪಾವಸು, ವಾರೊ ತುಫಾನಾಂತು ಸುದ್ಧಾ, ಫಟ್ಟಿ ಜಾವ್ನು ಉರ್ನು, ಪಾಯಶಿ, ಸಂಯಶಿ ವರ್ಸ ಪರ್ಯಂತ ಟಿಕಾವ ಆಶ್ಶಿಲೆ ದಿಸ್ಸನು ಎತ್ತಾ!

ಚೀರಾ ಫಾತ್ತರ, ಈಟಾ (ಇಟ್ಟಂಗಿ)ಕಿಂತ ಜಡ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮಿತಿ, ವಣತಿ ಸುದ್ಧಾ ದಾಟ ಆನಿ ಫಟ್ಟಮುಟ್ ಉರಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ಮಾಳಿ ಬಾಂಚೊ ವಿಚಾರ ಆಸಲ್ಯಾರಿ, ಪಾಯಾ, ಮಜಬೂತ ಘಾಲ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ತರಿ ಸುದ್ಧಾ, ದೋನಿಕಿಂತಾ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಳಿಯೊ ಬಾಂಚೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ನಯಿ. ಅಸಲೆ ಇಮಾರತ ಬಾಂದುಚಾಕ ಯಥೇಷ್ಟ ಲಾಕ್ಕುಡ ವಾಪರಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಆಸ್ಸ. ಮಸ್ತ ಪಾವಸು ಪೊಡ್ಡೊ ಪ್ರದೇಶ ಜಾವ್ನು ಹಾಂಗಾ ಸಾಗವಾನಿ, ನಂದಿ, ಪಣಸ, ಆಂಬ್ಯಾಚೆ ನಾಟ ಮಸ್ತ. ನಾಟ್ಟಂ ಚೀರ್ನು, ಖಾಂಬೆ, ಜಂತಿ, ಪಕಾಶೆ ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಾತಿ. ಪಾವಸಾ ಉದ್ದಾಕ ಭಿತ್ತರಿ ಯೆನಾಶಿ ಪಾಕ್ಯಾಕ ಗಾಂವಟಿ ಜಾವೊ, ಮಂಗಳೂರ ನಳೊ ಜಾವೊ ವಾಪರತಾತಿ. ಗರ್ಭಗೃಹ ಹಾಚ್ಚೆವೈರಿ, ತಾಂಬ್ಯಾಚೆ ತಗಡ ಧಾಂಪಚೀ ಪದ್ಧತಿ ಆಸ್ಸ. ಅಸ್ಲಿ ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಪಳಯತನಾ, ಗೊಯೆಂಚಿ ದೇವಳಚಿ ಪಳೆಯತ ಆಸ್ಸತಿ ಕಿ ಕಶ್ಶಿ? ಮ್ಹಳೆಲಿ ಭಾವನಾ ಎತ್ತಾ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕರಾವಳಿಂತು, ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಅಸಂಖ್ಯ ದೇವಳ ಅಸ್ಸತಿ. ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂತು ಗೊಯೆಂಚೆ ದೆವಳಾ ರಚನೆಚೊ ಪ್ರಭಾವ ಉಟುನು ದಿಸಲ್ಯಾರಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂತು ಕೇರಳಚೊ ಛಾಪ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾ. ಹಾಂತುಲೆ ಆರಾಧನಾ ದೈವ ರಾಮು, ಕೃಷ್ಣ ವೆಂಕಟರಮಣ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಹನುಮಂತ, ಗಣಪತಿ ಆನಿ ಗೊಯೆಂಚೆ ಕುಲದೇವಾಲೆ ಪ್ರತಿಮಾರೂಪ ದಿಸ್ಸನು ಎತ್ತಾಲೆ. ಹೀ ವಟ್ಟುಚಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೇವಳ, ಅಥವಾ ಮಠ ಆಸಲ್ಯಾರಿ ಸುದ್ಧಾ ಥೊಡಿ, ಬಾಸಗಿ ಘರಾಣ್ಯಾಚಿ, ಬಿ ಆಸ್ಸತಿ. ಥೊಡೆಕಡೆನ, ಪೂಜಾರಿ, ಅರ್ಚಕ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಜನ, ವಂಶಪರಂಪರೆನೆ ಚಲೊವ್ನು ಘೆವ್ನು ಆಯಲ್ಯಾತಿ. ಬಾಕಿ ಕಡೆ, ಏಕ ತೆ ಪಾಂಚವರ್ಷಾಚೀ ಚುನಾವಣೆ ಕರ್ನು, ನೇಮಣೂಕ ಕರತಾತಿ. ಭಟ್ಟಾಂಗಲೆ ಕುಟುಂಬ ವಾಡ್ನತ ಗೆಲ್ಲೆ ತಶಿ, ಪಾಳಿ ಪ್ರಕಾರ ಪೂಜಾ ವಹಿಸುನು ದಿವಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಆಸ್ಸ. ಥೊಡೆಕಡೆನ, ಭಟ್ಟಾಕ ವರ್ಸಾಂತು ಫಕ್ತ ಏಕ ಆಠವಾಡ್ಯಾಚೊ, ಪೂಜೆಚೊ ಅವಕಾಶ ಮೆಳ್ತಾ! ಮಾಕ್ಷಿಕಾಲಾಂತು ಪೂಜಾರಿಕ ದೇವಸ್ತಾನಾಚೆ ಆಸ-ಪಾಸ ರಾಬಚಾಕ ದಿತ್ತಾಲೆ. ಆತ್ತಾ ತೀ ಘರಾ, ಹಿತ್ತಲ, ವಟ್ಟು ಭಟ್ಟ ಲೋಕಾಂಕ ದಿವಕಾ ಮ್ಹಣು ಕೋರ್ಟಾ ತೀರ್ಪ ಆಯಲ್ಯಾನ ದೇವಳಾ ಆವಾರಾಂತು, ಮಸ್ತ ನಮುನ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರ, ಉದ್ಯೋಗ ಸುರು ಜಾಲ್ಯಾತಿ!

ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ದೇವಳ, ಉರಲ್ಯಾ ಲೋಕಾಂಗಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಕಿಂತ ವಿಂಗಡಚಿ ಆಶಿಲ್‌ಮಿತಿ, ವಳಕುವಚೆ ಕಷ್ಟ ಜಾಯನಾ! ಮಹಾದ್ವಾರಾಚ್ಯಾ ಆಜಬಾಜುನೆ ದ್ವಾರಪಾಲಕಾಲೀ ಮೂರ್ತಿಯೋ ರಾಬ್ಬೆಯಿಲಿ ಉರ್ತಾತಿ. ಭಿತ್ತರಿ ಗೆಲ್‌ತಶೀ ವಿಶಾಲ ಜಗಲಿ, ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾತಿ. ಪೂಜೆಚೆ ವಿಗ್ರಹ, ವಿಂಗಡಚಿ ಇಮಾರತ, ಗರ್ಭಗೃಹಾಂತು ಸ್ಥಾಪನಾ ಕೆಲ್ಲೆ ಮಿತಿ, ಭಕ್ತಜನಾಂಕ ವಿಸ್ಕಳ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾ ಘಾಲಚಾಕ ವಗ್ಯೆರೆ ಜಾಗೊ ಮೆಳ್ತಾ. ನವರಂಗ ಆನಿ ಗರ್ಭಗುಡಿ ಮೇಳ್ನುಚಿ ಕೆಲ್ಲೆಲಿ ರಚನಾ, ಹ್ಯಾ ದೆವಳಾಚೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ! ಗರ್ಭಗೃಹಾಚೆರಿ, ಏಕ ಅಥವಾ ದೋನ ಮಾಳ್ಯೊಬಾಂದುನು, ಏಕತೆ ಪಾಂಚ, ಕಲಶ ದವರ್ನು ಅಲಂಕಾರ ಕರ್ನು ಸಜೆಯತಾತಿ. ಕಾವಿಚಿತ್ರಾನಿ ಅಲಂಕಾರ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚೆ ಭಾಯ್ಲೆ ವಣತ್ಯಾರಿ ಚಾರಿಕಡೆ, ಕಾವಿ ಅಥವಾ ಹುರಮುಂಜಿನೆ ಕಲಾಕೃತಿ ಕಾಡ್ಡೆ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ, ಧೂರಥಾಂವ್ನುಚಿ ವಳಕುಂವಚಾಕ ಜಾತ್ತಾ. ಜಗಲಿ, ಪೌಳಿ, ನವರಂಗ ಗರ್ಭಗೃಹ,

29. ವರ್ತುಲಾಂತು ಆನಿ ಅಷ್ಟಕೋನಾಂತು ನಕ್ಷೆ

ಅಶ್ಶಿ ಖ್ಯೆಂ ಖ್ಯೆಂ ಜಾಗೊ ಮೆಳು ಶಕ್ತಾ, ಥ್ಯೆಂ ಥ್ಯೆಂ, ಹೀ ಕಾವೀಚಿತ್ರ ರಚಯಿಲಿ ದಿಸ್ಸನು ಎತ್ತಾತಿ.

ಚೀರಾ ಫಾತ್ತರ, ಕೊರಾಂವತುನು ಚಂದ ಚಂದ ನಕ್ಷೆ ತಯಾರ ಕರ್ಚೆ, ಭಾರೀ ಕಷ್ಟಾಕಾಮು! ತ್ಯಾಮಿತಿ ದೆವಳಾಂಕ ಶೋಭಾ, ವಾಡೊಂಚೆ ಖಾತಿರ ಖಾಂಬೆ, ಕಮಾನ, ಕಿಡಕಿ ಆನಿ ಬಾಗಿಲ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿನೆ ಜೋಡಸುತಾತಿ. ಕಾವಿಚಿತ್ರರಚನೆಕ ವಿಂಗಡಚಿ ಕಟ್ಟೊ, ನಾಜಲ್ಯಾರಿ 'ಕುಳಿ' ತಯಾರ ಕರ್ನ ಘೆತ್ತಾಲೆ. ಭಕ್ತಜನಾನಿ ಮಾತ್ತೆ ಊಂಚಕರ್ನ ಪೊಳೊವಚ್ಯಾ ಜಾಯಶಿ, ವಣತಿಚೆ ವೈಲೆ ಭಾಗಾಂತ ಚಿತ್ರ ಸುಟೊವಚಿ ಪದ್ಧತ ಆಸ್ಸ. ಚಿತ್ರಾಚ್ಯಾ ಸಾಲಾ ತಗ್ಗು, ನಾನಾ ನಮೂನ್ಯಾ ಫುಲಾಚೀ, ನಕ್ಷಾಚೀ ಪಟ್ಟಿ ಕೊರಚೀ, ನಾಚಾಲ್ಯಾರಿ ಸಾದಾ ದೋನ ತೀನ ಗೀಟ ವೊಡಚೆ ಮಿತಿ, ಚಿತ್ರಾಕ ಏಕ ಭವ್ಯತಾ ಎತ್ತಾ. ಪ್ರತಿ ಏಕ ದೇವ, ದೇವತೆಚ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾ ಮಾಕ್ಷಿ, ಪ್ರಭಾವಳಿ ಸುಟೊಂವಚೀ ರೀವಾಜ ಆಶಿಲ್ಯಾವರಿ, ಫೋಟೊಕ 'ಫ್ರೇಮ್' ಘಾಲ್ಯಾವರಿ ಅಥವಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಗೀಟ-ಗೆರೆ ಕಾಡಿಲೆ ದಿಸ್ತಾ. ತ್ಯಾಶಿವಾಯ ಅರ್ಧ ವರ್ತುಲ, ವರ್ತುಲ, ತೋರಣ, ಕಮಲ, ಮುಕುಟ, ಸಿಂಹಲಲಾಟ, ಕಲಶ ಸುದ್ಧಾ ಪ್ರಭಾವಳಿಂತ ಪಳೊವಚ್ಯಾಕ ಮೆಳತಾ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಾಲೆ ಚಿತ್ರಾಂತ ಪ್ರಭಾವಳಿ ಬದಲಾಕ ಖಾಂಬೆ, ಕಮಾನ ಅಥವಾ ಸರಳ ಗೆರೆ ಬಳಸಿತಾತ.

ಹಂಪಿ, ಹಿರಿಯೂರ, ಲೇ ಪಾಕ್ಷಿ, ಸೀಬಿ, ಸೀರಾ, ಶ್ರವಣ ಬೆಳ್ಗೊಳ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಆನಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಚೆ ದೆವಳಾಂತ ಆಶಿಲೆ ವೆಗವೆಗಳೆ ರಂಗರಂಗೀತ ಚಿತ್ರ ಕೊಂಕಣ ಪಟ್ಟಚೆ ದೆವಳಾಂತು ದೆಕ್ಕು ಪಡಣಾತಿ. ತಶ್ಶಿಚಿ 'ಮೈಸೂರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿ' ಮ್ಹಣು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆಶಿಲೆ 'ಜೆಸ್ಸೊ' ಕಲಾಕೃತಿ ಸುದ್ಧಾ ನಾತಿ. ಭಾರೀ ಪಾವಸು, ಆನಿ ಹವ್ಯಾಂತಲ್ಯಾ ಆರ್ದ್ರತೇ ಆನಿ ರಣಕಾಪ ವತ, ಹ್ಯಾ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ ರಂಗೀತ ಚಿತ್ರ ಒಟ್ಟುಯಿ ಮಸ್ತ ಬೆಗ್ಗಿ ವಾಯ್ಟ ಜಾತ್ತಾತಿ. ತ್ಯಾಮಿತಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾನಿ ಎಕ್ಕ ಬಣ್ಣಾಚಿ, ಜಾಸ್ತಿ ಕಾಳ ಉರಚಿ, ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಶೋಧ ಕಾಣ್ನು ತ್ಯಾ ರೂಪಾನೆಚಿ ಆಪಲೆ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯ ದಾಕುನು ಘೆತ್ಲಾ! ಸಮುದ್ರಾಕಿನಾರೆರಿ, ಅನೇಕ ಕಡೇನ ಮೆಳಚೆ 'ಹುರಮಂಜಿ' ಮ್ಹಳಿಲಿ ತಾಂಬಡಿ ಮಾತ್ತಿ, ಗಾಢ ತಾಂಬೆಡೆ ಬಣ್ಣಾ ಚಿತ್ರ ಕಾಡುಕ ಉಪಯೋಗ ಕೆಲ್ಲಾ. ಶರವತಿ ನದೀಂತುಲೆ ದ್ವೀಪ, ಬಸವರಾಜದುರ್ಗ ಹಾಂಗಾ ತರಿ, ಭರಪುರ ಹೀಮಾತ್ತಿ ಮೆಳ್ತಾ ಮ್ಹಳಿಲೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲಾ ಧರ್ನು ಕಳ್ನು ಆಯಲಾ. ಕರಾವಳಿಚೆ ಗರೀಬಲೋಕ, ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾ, ಹ್ಯಾ ಮಾತ್ತಿನೆಚಿ ಆಪ್ನಾಲೆ ಗುಡಿಸಲ, ಆಂಗಣ, ತುಳಸಿಕಟ್ಟೊ ವಗ್ಯೆರೆ ಅಲಂಕಾರ ಕರತಾತಿ. ನಾರ್ಲಾ ಸೊಣ್ಣ ಲಾಸುನು ತಾಕ್ಕಾ ಇಂಗುಳ್ಯಾ ಪಿಟ್ಟಿ ಮೆಳೊವ್ನು ಲೆಂಪಿಲೆ ನೆಲ, ಆನಿ ವಣತಿಚೆರಿ ಸುಟೆಯಲಿ ಹುರಮುಂಜಿ ಬಣ್ಣಾಚಿ ಚಿತ್ರ ಕಿತ್ಲೆ ಸುಂದರ ದಿಸತಾತಿ, ಹೆಂ ಪೊಳೊವನುಚಿ ಕಳಕಾ!

ವಣತೀರಿ ಸೊಡೊವಚಿ 'ಫ್ರೆಸ್ಕೊ' ಚಿತ್ರಾ ನಮೂನ್ಯಾರಿ, ಕಾವಿಚಿತ್ರ ತಯಾರ ಕರ್ತಾತಿ. ಗಿಲಾಯಿ ವಲ್ಲಿ ಆಸ್ತನಾಚಿ, ಚಿತ್ರ ಸೊಡೊಂವಚೆ ಕಾಮ ಆಟಾಪುನ ಘೆಂವಕಾ. ತ್ಯಾ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ, ಚಿತ್ರದೃಶ್ಯಾಚೀ ಪೂರ್ಣಕಲ್ಪನಾ ಆನಿ ರೂಪರೇಖೆಚೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಚ್ಚಾ ಚಿತ್ರ ಪೈಲೆಚೀ ತಯಾರ ಕರಕಾ ಪಡ್ತಾ. ಫಾಟ್ಲೆ ಕಾಲಾಂತು, ಹ್ಯಾ ಕಲೆಂತು, ನಿಷ್ಣಾತ, ಗಾವಡಿ ಕಲಾಕಾರ ಆಸ್ತಾಲೆ. ಖಂಚೆ ನಮುನ್ಯಾಚಿತ್ರ ಸುಟೊಂವಕಾ ತೆ ಪೈಲೆಚಿ ನಿರ್ಧಾರ ಜಾಯ್ನಾಪಡೆ, ತಾಜ್ಜಿರೂಪ್ಯ-ರೇಷಾ, ಕಲಾಕಾರಾ ಲಾಗಚಾನ, ಕಾಗದಾರಿ ಕಾಡುನು ಘೆವ್ನು, ನಂತರ ಕಾಮ ಸುರು ಕರಚೀ ಪದ್ಧತಿ ಆಶಿಲಿ. ಚೀರಾ ಫಾತ್ತರ ಜೋಡಸುವಚಾಕ ವಾಪರಿಲೊ ತಸ್ಲೊಚಿ ಗಚ್ಚು, ಗಿಲಾಯ್ ಕರ್ಚಾಕ ವಾಪರ್‍ತಶಿಲೆ. ಶಿಂಪಿ ಲಾಸುನ ತಯಾರ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ, ಲೊಣ್ಯಾ ನಮುನ್ಯಾ ಚುನ್ಯಾಂತು, ಹುರಮುಂಜಿ ಪಿಟ್ಟೊ ಮೆಳೊವನು, ಉಡದಾ ಪೊಳ್ಯಾ ವಾಟ್ಟಿಲ್ ಪಿಟ್ಟಾ ಇತ್ಲೆ ದಾಟ ಕಾಲಯತಾಲೆ. ಹೇ

30. ಫುಲ್ಲಾ ವಾಲೀನ ಕೆಲ್ಲಿ ನಕ್ಶಾ

31. ವಣತೀರ ವಾಲ್ಲೆ ಅಲಂಕಾರು

32. ತಲವಾರ ಧರಿಲೆ ಗಾಂವಚೆ ಪ್ರಮುಖ

ಮಿಶ್ರಣ, ವಣತಿ ಅಥವಾ ಖಾಂಬ್ಯಾರಿ - ಚಿತ್ರ ಕಾಡಚ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರಿ ಏಕ್ಕಲೇಕ, ಲೆಂಪುನ ಘೆತ್ತಾಲೆ. ಏಕ ತಾಸು ಗೆಲ್ಲೆಲೆ ಉಪರಾಂತೆ, ನಾಕ್ಕಶಿಲೆ ಮಿಶ್ರಣ. ತಾಪೆನೆ ಕಾಪುನ ಕಾಡತ ಎತ್ತಾಲೆ. ಕಾಗ್ದಾರಿ ಸುಟ್ಟೆಯಿಲೆ ಡಿಝ್ಯಾನ್ ವಣತಿರಿ ಗುರ್ತು ಘಾಲ್ಲಿಲೊ ಉರ್ತಾಲೊ. ಜಾಗ್ರತೆನೆ, ತೆ ಡಿಝ್ಯಾನ್ ಅಥವಾ ದುಸರಿ ಆಕೃತಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ದಿಸ್ಸರಿ ಪೊಳೊವ್ನು ಘೆತ್ತಾಲೆ. ಧಂವೇ ವಣತೀರಿ ತಾಂಬಡೆ ಚಿತ್ರ ಆತ್ತ ಸುಂದರ ಜಾವ್ನು ಶೊಭ್ತಾಲೆ. ಕೇಸ, ಭಾಂಗರ-ದಾಗೀನೆ, ದೊಳೆ, ನಾಕ, ಸೊಡೊವಚಾಕ, ಲೊಖಂಡಾ 'ಕಂಟಿ' ವಾಪರತಾಲೆ. ಜಾಯ್‌ಶಿಲ್‌ಕಿಂತಾ ಜಾಸ್ತಿ ಗಿಲಾಯಿ ಗೆಲ್ಯಾರಿ, ಆನಿಪರತ ತಾಂಬಡೆ ಮಿಶ್ರಣ ಸಾರೊಂವಚಾಕ ತೊಂದ್ರೆ ನಾಶಿಲೆ. ಚಿತ್ರಪೂರ್ಣ ಜಾಲ್ಯಾ ನಂತರ, ಏಕ ದಿಸಾನೆ, ಚಾರ ತಾಸಾಕ ಏಕ ಪಟಿ ಉದಾಕ ಮಾರತ, ಉರಲ್ಯಾರಿ, ಚಿತ್ರಾಕ ಫೂಟ ಯೆಂವಚೆ ಭಯ ನಾಶಿಲೆ. ಅಶ್ಶಿ ಏಕ ಆಠವಾಡಭರಿ ಉದ್ದಾಕ ಮಾರಚೀ ಪದ್ಧತಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಅಶಿ ತಯಾರ ಜಾಲ್ಲೆಲಿ ಚಿತ್ರ, ಏಕಚೀ ರಂಗಾನೆ ಕೆಲ್ಲೆ ತೆಕೆಯಿ, ರೇಖೀವ ಆನಿ ಸುಂದರ ಜಾವ್ನು ದೇವಾಲಯಾಕ ಜಾಸ್ತಿಚಿ ಶೋಭಾ ದಿತ್ತಾಲಿ.

ಶಿಲ್ಪಿ, ಮೇಸ್ತ್ರಿ, ಸುತಾರ, ಗಾವಡಿ, ಗುಡಗಾರ ಆದಿ ಕಲಾಕಾರ, ತಾಂಗೆಲೆ ವಿಂಗಡ ವಿಂಗಡ ಕಲಾಮಾಧ್ಯಮಾಕ, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಭಾಗವತ, ದೇವಿಪುರಾಣ, ಹಾಂತುಲಿ ಘಟನಾವಳಿ, ವಾಪರತಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹಾಂಗೆಲಿ ಚಿತ್ರರಚನೆಚೀ ಪದ್ಧತಿ ಅಥವಾ ಕ್ರಮು, ಅಗದೀ ವೆಗ್ಳೊ. ಕೊರಾವ್ನು ಕೊರ್ಚ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಂತು ಪರಿಣತ ಆಶ್ಶಿಲೊ ಕಲಾಕಾರ, ಆಪ್ಲಾಲೆ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿನೆ, ಸುಂದರ ಆನಿ ನಾಜೂಕ ಕಾಮಗಿರಿ ಹಾಡ್ತಾ. ತ್ಯಾನಿಮಿತ್ತಾನೆ ವ್ಯಕ್ತಿ, ದೇವ ದೇವತಾಲೆ ಭಾವ, ತೊಂಡಾರಿ ದಾಕೊಂವಚಾ ಸಾಧ್ಯ ಜಾತ್ತಾಲೆ. ಚಿತ್ರ ಪಳೆಯತನಾ ಭಯ-ಭಕ್ತಿ ಆಪೊ ಆಪ ಜನಾಂತು ಜಾಗೃತ ಜಾತ್ತಾಲಿ. ಪ್ರತಿ ಏಕ ಚಿತ್ರಾಚೆ ಅಂಕಣಾಚೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರ ಭರ್ನಾಪಡೆ, ಆಜುಬಾಜೂನೆ ಮಸ್ತ ನಮುನ್ಯಾ ಆಕೃತಿ, ತ್ಯಾಚೌಕಟ್ಯಾಂತು ಬರೊವ್ನು ಅಥವಾ ಸೊಡೊವ್ನು ಹಾಡ್ಚೊ ರಿವಾಜ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ಆಜಿಕಯಿ, ಹೀ ಚಿತ್ರ ಪೊಳೊವ್ನು ವಿಸರಚಿ ನೈ! ಪ್ರತಿಚಿತ್ರ ದೊಳೆ ಭರ್ನು ಪೊಳೊವ್ನು, ಆಜಬಾಜೂಚಿ ಆಕೃತಿ, ಕಲಾವಿನ್ಯಾಸ ನಿರಖಿನ ಅಭ್ಯಾಸ ಕರತ ಗೆಲ್ಲತಶಿ, ರಸಾನುಭಾವ, ಚಡತವತಾ. ಆಮ್ಗೆಲೆ ಮ್ಹಾಲಗಡ್ಯಾನೆ ತಾಪ್ಯಾರಿ ಅಥವಾ ಕುಂಚ ಆನಿ ಕಂಟೇರಿ ಸಾಧಸುಯಿಲೆ ನೈಪುಣ್ಯ ಅರ್ಥ ಜಾತ್ತಾ. ಕುಸ್ತಿ, ಯುದ್ಧ ಆಸ್ಲೆ ಸನ್ನಿವೇಶಾಂಕ ಪೂರಾಯಿ ದೋನತೆ ಪಾಂಚ ಅಂಕಣ ಸುದ್ಧಾ ವಾಪರಿಲ್ಲೆ ದಿಸುನ ಎತ್ತಾ.

ಏಕವರ್ಣೀಯ ಆಶ್ಶಿಲೆತರಿ, ಕಾವಿಕಾಲಾಕಾರಾನಿ, ತಾಂಗೆಲ್ಯಾ ಕೃತಿಂತು, ಒಟ್ಟುಚೀ ಕಾಳುಕ ಆನಿ ಉಜ್ವಾಡಾಚೆ 'ಇಫೆಕ್ಟ್' ಹಾಡಚಾಕ ನಾಟಕೀಯತೆನೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲ್ಲಾ. ಕೋಪ, ಕ್ರೌರ್ಯ, ಲಾಜ, ಖುಷಿ, ತೃಪ್ತಿ, ವೈರಾಗ್ಯ ಆದಿ ಭಾವ, ಅಥವಾ ರಸತೊಂಡಾರಿ ಹಾಡಚಾಂತು, ತೆ ಸಫಲ ಜಾಲ್ಯಾತಿ. ಸಾನಸಾನ ಚಿತ್ರಾಂತು ಸುದ್ಧಾ, ಆಕರ್ಷಕ ಕರಚೆ ಖಾತಿರ, ಕಲಾಕಾರಾನಿ ಮಾತ್ತೆ ತಾಪ್ಪೊನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ಉರಚಾ ಪುರೋ! ಚಿತ್ರಾವಳಿ ಪಳೆಯತ ಗೆಲ್ಲೆತಶಿ, ದೇವ ದೇವತಾಕಿಂತಾ, ಹ್ಯಾ ಅಜ್ಞಾತ ಆನಿ ಅಪೂರ್ವ, ಕಲಾಕಾರ ಜನಾಂ ಬದ್ದಲ ಗೌರವ ಆನಿ ಭಕ್ತಿ ವಾಡತ ವತ್ತಾ! ಇತ್ಲೆ ವಟ್ಟು ಪರಿಣತಿ ಪಾವಿಲೆ ಕಲಾಕಾರಾನಿ ಆಮ್ಕಾ ಸೊಣ್ಣು ಗೆಲ್ಲೆಲೆ ಕಲಾಕೃತಿ ದೆಕ್ಕು ಪಳ್ತಕಯಿ, ಸ್ವತಃ ತೆ ಕಲಾಕಾರ, ನಾಮೋ-ನಿಶಾನ ನಾಸ್ತಾನಾ ಅದೃಶ್ಯ ಜಾಲ್ಯಾತಿ! ಹಾಂಗಾಥಂಯಿ ಉರಲೆಲೆ ಕಲಾವಶೇಷ, ಪೊಳೊಂವಚಾಕ ಆಮ್ಕಾ ಫುರಸತನಾ. ತೆನ್ನಾ, ತಾಂಗೆಲಿ ಕಲಾಪರಂಪರಾ, ಮುಖಾರಸುನ ವ್ಹೊರಚೀ ಸಾಧ್ಯತಾ ಧೂರಚೀ ಉರಲೀ!

3. ಚಿತ್ರ ಸೊಡೊಂವಚೆ ವಿಧಾನ

ಶಿಲ್ಪ, ವರ್ಣಚಿತ್ರಕಾರಾ ವಾರೀಚಿ ಕಾವಿಚಿತ್ರಕಾರಾನಿ, ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಾಚೊ ವ್ಯಾಪಕ ಜಾವ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಕರ್ಕಾಪಡ್ತಾಲೆ. ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ದೇವಿಭಾಗವತ, ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ, ಶಿವಪುರಾಣಾದಿ ಪುಸ್ತಕಾಂತಲಿ ಕಾಣಿಯೊ ಆನಿ ಘಟನಾವಳಿವಟ್ಟು ತಾಂಕಾ ತೊಂಡ್‌ಪಾಟ ಉರಕಾ ಪಡತಾಲೆ. ಪ್ರಸಂಗ ಆಯ್ಲುತಶಿ ತಾನಿ ಜಾಯಶಿಲೆ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬಳಸುವಕಾ ಜಾತ್ತಾಲೆ. ಪ್ರತಿಮಾ ಲಕ್ಷಣ, ಕಳ್ನು ಘೆವಚಾಕ ಶ್ರಮ ಕರ್ಕಾಶಿಲೆ. ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕ ಅಂತೂ ಜಿಬೇ ತುದಿರ ಉರಕಾಶಿಲೆ. ಇತ್ಲಿ ಪೂರಾಯಿ ಮಾಹಿತಿ ಆಪ್ಣಾಲಿ ಕರ್ನು ಘೆನಾ ಪಡೆನ ಮಾತ್ರ, ತಾಕ್ಕಾ ಆಪ್ಣೆ ರಚೊವಕಾ ಶಿಲ್ಪೆ, ಚಿತ್ರಾಚೆ ಪೂರ್ಣರೂಪ, ದೊಳ್ಯಾ ಮುಖಾರ ಯೆವಚಾಕ ಸಾಧ್ಯಜಾತ್ತಶಿಲೆ. ಮನಾಂತ ರೂಪ ಘೆತ್ತಿಲೆ ಚಿತ್ರ. ವಣತೀವ್ಯೆರಿ ಕಾಡಚೆ ಭಾರೀ ಕಷ್ಟಾಕಾಮ ! ತ್ಯಾ ಮಿತಿ, ತಾಗೆಲೆ ಧಡಪಡಾಕ ಮಿತಿ ಉರನಾಶಿಲಿ. ಏಕ ವರ್ಣಾಚೆ ಚಿತ್ರಾಂತು, ಆಕಾರ, ರೂಪ, ಲಾವಣ್ಯ, ಭಾವ ವಗೈರೆ ಆಕರ್ಷಕ ಕೊರ್ನು ಹಾಡಚೆ ಸಸಾರ ನ್ಹೈ! ತರಿ ಸುದ್ಧಾ, ಆಮ್ಗೆಲೆ ಮ್ಹಾಲಗಡ್ಯಾನಿ ಸುಟೆಯಿಲಿ ಖುಬಶೀ ಚಿತ್ರ ಪಳೈಲೆ ತೆನ್ನಾ, ತಾಂಗೆಲಿ ಕಲಾಪರಿಣತಿಚೇರಿ ಭಾರಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಜಾತ್ತಾ! ಹೊನ್ನಾವರಚ್ಯಾ ರಾಮಮಂದಿರಾಂತಲಿ ಶ್ರೀರಾಮ ಆನಿ ಸರಸ್ವತಿಲಿ ಚಿತ್ರಂ ರೇಖೀವ ಚಿತ್ರಾಚೀ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸತಿ.

ದೇವ-ದೇವತೆಕ ವಟ್ಟು ಮನಶಾಲೆ ರೂಪ ದಿಲ್ಯಾರಿ ಸುದಾ, ತೇ ಪೂರಾಯಿ 'ಅತಿಮಾನವ' ಮ್ಹುಣುಚಿ ದಾಕೊವಕಾ ಪಡತಾ. ತ್ಯಾಖಾತಿರ ತಾಂಕಾ ಆಮುಚಕಿಂತಾ ವಿಂಗಡ ನಮುನ್ಯಾ ಚಿತ್ರಣ ದಿವ್ಕಾ ಪಡತಾ. ಮಸ್ತ ಮಾತ್ತೆ ಆನಿ ತೊಂಡ, ಚಡತೆ ಹಾತ, ವಿಚಿತ್ರ ಭಂಗಿ ಆನಿ ಪ್ರಾಣಿವಾಹನ, ಲೆಕ ಕರ್ಚಾ ಜಾಯನಾಶಿಲೆ ಆಯುಧ, ಇತ್ಯಾದಿ ದಾಕುವಕಾ ಪಡತಾ. ಥೊಡೆಫಂತಾ ಅಕ್ರಾಳ ವಿಕ್ರಾಳ ರೂಪ, ದೈತ್ಯರೂಪ ಚಿತ್ರಣ ಕರ್ತನಾ ದಿವಕಾ ಪಡ್ತಾ. ಗಣರೂಪಿ ವ್ಯಕ್ತಿನಿ ರಾಬ್ಬಿಲೆ, ನಾಂಚೆ, ಬಶ್ಶಿಲೆ, ನಿದ್ದಿಲೆ, ಪ್ರಯಾಣಕರತ ಉರಚೆ 'ಪೋಸ್' ಅಥವಾ ಭಂಗಿ ದಾಕೊವಕಾ ಪಡತಾ. ದೇವತಾಕ ದೋನಿ, ಚಾರ, ಸ, ಆಟ ಆನಿ ಧಾ ಹಾತ ಉರತಾತ. ವಿಷ್ಣು ಪರಮಾತ್ಮಾಕ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾಧಾರಿ ಕೆಲ್ಯಾರಿ, ಈಶ್ವರಾಕ ತ್ರಿಶೂಲ, ಡಮರು ಉಜ್ಜಾಕೊಯ್ತಿ ಧರ್ಲೆಲೆ ವಾರಿ ದಾಕೊವಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ಗಣಪತಿ ದೆವಾಕ, ಹಾತಾಂತ ಪಾಸು, ಅಂಕುಶ, ಶ್ರೀರಾಮಾಕ ಧನುಷ, ಆನಿ ಬಾಣ, ಸರಸ್ವತಿಕ ವೀಣಾ, ಅಕ್ಷಮಾಲಾ, ಪುಸ್ತಕ, ಅಸ್ಲೆ ತಾಂಗೆಲೆ ಖಾಸ ಪರಿಕರ ಉರುನ ದಿಸಚೆವಾರಿ ಸುಟೊವಕಾ ಜಾತಾ ತಶಿಚಿ ಕಮಂಡಲ ಆನಿ ಅಕ್ಷಮಾಲೆನೆ ಬ್ರಹ್ಮ, ಶೂಲ, ಟಂಕ, ವಜ್ರ ಸಮೇತ ಸುಬ್ರಮ್ಹಣ್ಯ, ಕುರಾಡ ಧರಿಲೊ ಪರಶುರಾಮ, ನೇಗಿಲಧಾರಿ ಬಲರಾಮ, ಕಮಲಾಂತ ಬಶಿಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಅಶ್ಶಿ ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ದೇವತಾಂಕ, ವಳಖುವಚಾಕ ಕಾಯಿ ಕಷ್ಟ ಜಾಯನಾ! ಹಾಂಕಾ ವಟ್ಟು ಮಸ್ತ ಹಾತ ದಾಕಯಲೆ ತರಿ, ಪಾಯಮಾತ್ರ ದೋನಿಚೀ ಉರತಾತಿ. ಶಿವಭಕ್ತ ಭೃಂಗಿಕ ಮಾತ್ರ ತೀನ ಪಾಯ! ಸಂದರ್ಭಾತಕೆತ ಹ್ಯಾ ದೇವತಾಂಗೆಲ್ಯಾ ತೊಂಡಾರಿ ಹಾಸ್ಸೊ, ಶೃಂಗಾರ, ರೌದ್ರ, ಉಗ್ರ, ತಾಮಸ, ಭಾವ ದಾಕೊಂವಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ, ಕಾವಿಕಾಲಾಕಾರನಿ ಯಶಸ್ವಿ ರೂಪಾನೆ ನಿಭಾಯಲಾ.

ಕುಮಟಾ ದೇವುಳಾಂತು, ಚಿತ್ರ ನಿರಖುನ ಪರಾಮರ್ಶಕೆಲ್ಲೆ ತೆನ್ನಾ, ಕಲಾಕಾರಾನಿ, ಆಪ್ಣಾಕ ಮೆಳ್ಳೆಲೆ ಚೌಕಟ್ಟಾಚೊ ಸಂಪೂರ್ಣ ಉಪಯೋಗ ಕರ್ನು, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಆನಿ ಸುಂದರ ಚಿತ್ರ ಸುಟೆಯಿಲೆ

33. ವೇಶ-ಭೂಷಣಾಂಚೇರ ಬ್ರಿಟೇಶಾಲೊ ಪ್ರಭಾವ

34. ಹಳ್ಳಿಗಾಂವಚೊ ರಸಿಕ ಶಿಖಾಮಣಿ

ನಜರೆಕ ಎತಾ. ಧರ್ಮರಾಜಾಲೆ ಅಂಕಣ ಹಾಕ್ಕಾ ನಿದರ್ಶನ ಘೆವಯೇತ. ತಾಗೆಲೆ ಶಿರೋಭೂಷಣಾಚೊ ಭಾಗಜಾಯಶಿ ರಚಯಿಲೆ ವರ್ತುಳಾಂತು ಮಾತ್ತೆ, ಗಳೊ, ಭುಜ ಯೆಯಶೀ ಕರ್ನು, ದೋನಿ ಹಾತಾನಿ ವರ್ತುಳ ಪೂರ್ಣ ಜಾಲ್ಯಾವರಿ ದಾಕಯಲಾ. ವರ್ತುಳಾವ್ಯೆರಿ ಕಲಶ, ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾ ಸುತ್ತುಚಿ ಸುಟೆಯಲೆ ಜ್ಯಾಮಿತಿ ನಕ್ಷೆನೆ, ಹ್ಯಾ ಅಂಕಣಾಕ ಭವ್ಯರೂಪ ಆಯಲ್ಯಾ. ದಾವೆ ಖಾಂದ್ಯಾರಿ ಧನುಷ, ದೋನಿ ಭುಜಾರಿ ಅಂಗವಸ್ತ್ರ ಆನಿ ನಿರಿಯೋ ಘಾಲ್ನು ನಿಸೆಯಿಲೆ ಧೋತರ, ಹಾಜ್ಜಾನೆ ಧರ್ಮರಾಯಾಲೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಉಠಾವ್ನು ದಿಸ್ತಾ. ಉಮಾ ಸಹಿತ, ವಾಗಾಚಾವಡ್ಯಾರಿ, ಆಸೀನ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ಈಶ್ವರಾಲೆ ಚಿತ್ರಯೀ, ಅಪೂರ್ವ ಆಸ್ಸ. ವಿಜಯನಗರಕಾಲಚೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಪಾಕ್ಷಿ ದೇವಳಾಂತಲೆ, ಶಿವಲೀಲೆಚೆ ವರ್ಣಚಿತ್ರ ಆನಿ ಉತ್ತರಭಾರತಾಂತು ಶೈವಪುರಾಣಾಚೆ ಆಧಾರಾರಿ ಸುಟೆಯಲೆ ಚಿಕಣಿಚಿತ್ರಾ ಇತ್ಲೆ ಸುಂದರ, ಹೀ ಏಕವರ್ಣೆ ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸತಿ ಮ್ಹಳೆಲೆ ವಿಷಯಾಂತು ಸಂಶಯನಾ! ಪಾಂಚತೊಂಡಾಚೊ ಈಶ್ವರು, ಕೇಶರಾಶಿಚೆ ಜಟೆನೆ ಶೊಭತಾ. ತಾಂತು ದಾಕಯಿಲೆ ಗಂಗಾ ದೇವಿಕ ಪಳೆಯತನಾ, ಪಕ್ಷಿನೆ, ಶ್ರಮಾನೆ ಬಾಂದಿಲೆ ಗೂಡಾಂತ ಬಶ್ಶಿಲೆ, ಪಿಲ್ಲಾಗೆಲೊ ಉಗಡಾಸ ಜಾತ್ತಾ. ಕೈಲಾಸಾಂತು ಕೆಲಶಿ ಲೋಕ ನಾಶಿಲ್ಯಾನ ಕಿ ಕಿತಕಿ, ಕಾವಿಚಾ ಈಶ್ವರಾಕ ಭರ್ತಿ ದಾಡಿ ಆನಿ ಮಿಶಿ ದಾಕಯಲ್ಯಾತಿ! ತಾಗೆಲೆ ಧಾ ಹಾತಾಕಯಿ ಕಾಮ ದಿಲ್ಲಾ. ಡಮರು, ಚಂದ್ರ, ತ್ರಿಶೂಲ ಆನಿ ಮೃಗ ಏಕೇಕ ಹಾತಾಂತು ಧರ್ಲಾ ಆನಿ ಉರಿಲೆ ಸಯಿಹಾತ ಬಾಯಲೆಕ ಪ್ರಿತಿ ಕೊರ್ಚಾಕ ಉಪಯೋಗ ಕೆಲಾ! ಏಕ ಜೋಡಿ ಹಾತಾನ ತಿಕಾ ಅಪ್ಪೊಮಾರಲಾ ಆನಿ ಉರಲೆ ಚಾರಿ ಹಾತ. ಸ್ತನಮರ್ದನ ಕರುಕ ವಾಪರಲ್ಯಾತಿ. ಬರೇಚ ಸಂಖ್ಯೆಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕ ವಿಷ್ಣುಲೆ ಉಪಾಸಕ ಜಾಲ್ಲೆತರಿ, ತಾಂಗೆಲೆ ಮಸ್ತ ದೆವಳಾಂತು ಶಿವಾಕಯಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ದಿಲಾ.

ಈಶ್ವರ ಯಾನೆ ಶಿವಾಗಲೆ ಸಭಾಗೃಹಾಂತು ಆಪಲೆ ಸಂಗೀತ ಆನಿ ನಾಚಾನೆ ಮನರಂಜನ ಕರ್ತಲೊ ಭೃಂಗಿ. ಹಾಗಲೊ ಮಾಲಕ, ಈಶ್ವರಾಕ, ತೀನ ದೊಳೆ ಆಸಲ್ಯಾರಿ, ಹಾಕ್ಕಾ ತೀನ ಪಾಯ್! ಹಾಕ್ಕಾ ಚಡಾವತ ಏಕ ಪಾಯ್ ಕಶ್ಶಿ ಆಯಲೊ? ಮ್ಹಳೆಲೆ ವಿವರಣ ಆಮ್ಕಾ ಮೆಳ್ನಾ. ಥೊಡೆ ಕಡೆನ ಈಶ್ವರಾಕ ಏಕ್ಕs ಪಾಯಾರಿ ರಾಬಿಲ್ಯಾವಾರಿ ಚಿತ್ರಣ ಕೆಲಾ. ಬಹುಶಃ ತಾಂಡವನೃತ್ಯ ಕರ್ಚೆ ಭರಾಂತ, ಏಕ ಪಾಯ್ ಉಸ್ಸಳನು ಹ್ಯಾ ಭಕ್ತಾಲಾಗಿ ಯೆವ್ನು ಪಡಚಾಪುರೋ! ತಾನ್ನೆ ಸ್ವಾಮಿಗಲೀ ಕೃಪಾಮ್ಹಣು, ಆಪ್ಣಾಗಲೆ ಆಂಗಾಂತು ತೊ ಪಾಯ್‌ಧಾರಣ ಕರ್ಚಾ ಘಾವ ಆಸ್ಸ! ಕರ್ನಾಟಕ ಚಿತ್ರಕಲೆಂತು ಭೃಂಗಿಲೋ ತಿಸರೊ ಪಾಯ್, ಕೃತ್ರಿಮ ಜಾವ್ನು ಜೋಡಿಸುಯಿಲೆ ವಾರಿ ದಾಕಯಲಾ. ಕುಮಟೆಚೆ ಚಿತ್ರಾಂತು ಸುದ್ಧಾ ಹೊಚಿ ನಮೂನೊ ಆಸ್ಸ, ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹೊನ್ನಾವರಚಾ ಕಲಾಕಾರಾನಿ ಭೃಂಗಿಕ ಅಪೂರ್ವ ರೂಪ ದೀವ್ನ ಅಜರಾಮರ ಕೆಲ್ಲಾ. ದೊನಿ ಹಾತಾನ ಟಿಪರಿ ವಾಜಯತ ತೀನಿ ಪಾಯ ತೀನಿ ಭಂಗಿನೆ ನಾಂಚೆ ವಾರಿ ದಾಕುನು, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನಾಂತಾಕಿ ಕಶ್ಶಿ? ಮ್ಹಳೆಲೆ ಸಹಜರೂಪ ದೊಳ್ಯಾಮುಖಾರಿ ರಾಬತಾ.

ಕೌರವ-ಪಾಂಡವಾಲೆ ಯುದ್ಧಾಚೆ ಚಿತ್ರೀಕರಣಾಕ ದೋನ-ತೀನ ಅಂಕಣ ವಾಪರಲ್ಯಾತಿ. ರಥಾಕ ಬಾಂದಿಲೆ ಘೊಡೆ, ಮಸ್ತ ಥಕಿಲೆ ದಿಸ್ತಾಲೆ. ತರಿ, ಸಾರಥಿಲೆ ಆಜ್ಞೆಪ್ರಕಾರ ದೋನ ಆನಿ ಚಾರ ಚಕ್ರಾಚೆ ರಥ, ವಾರ್ಯಾಚೆ ವೇಗಾನೆ ಒಡುನ ಧಾಂವಚಾ ಲಾಗಲ್ಯಾತಿ. ಹಾಂತು ಅರ್ಜುನಾಲೆ ರಥಾಕ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಸಾರಥಿ ಜಾಲಾ, ಮ್ಹಣು ದಾಕೊವಚೆ ಖಾತಿರ ತಾಗೆಲೆ ಹಾತಾಂತು ಶಂಖ,

35. ಪೂಜೆಂತು ತಲ್ಲೀನ ಜಾಲ್ಲೊ ಭಟ್ಟಮಾಮು

36. ಖಡ್ಗ ಧರಿಲೊ ಕುಬ್ಜ

37. ಕೊಂಕಣೆ ಗ್ರಹಿಣೆ ನಮುನೆ ಅಲಂಕಾರ ಕರ್ನಫೆತಿಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಚಕ್ರ ದಾಕಯಲಾತಿ. ವಾಯುಮಂಡಲ ಭೆತ್ತುನು ಏಕ ಪ್ರಕಾರ ಎತ್ತಶಿಲೆ ಬಾಣಾಚೆ ಸಾಲಾಕ ಅರ್ಜುನಾಲೆ ಬಾಣ, ಸಮಚಿ ಧ್ವಂಸ ಕರತ ಆಸತಿ. ಹ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಂತು ಕಲಾಕಾರಾನೆ ಖಂಯಿಚೀ ಅಲಕ್ಷ ದಾಕಯಿಲೆ ನಾ. ಸಂಯೋಜನೆ ದೃಷ್ಟಿನೆ ಆದಿನಾರಾಯಣ ದೇವಾಗಲೆ ಏಕ ಅಪೂರ್ವ ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸ. ಹಾತಾಂತು ಶಂಖ-ಚಕ್ರ ಧರಿಲೊ ವಿಷ್ಣು ದೇವು, ಆದಿಶೇಷಾಚೇರಿ ಸುಖಾನೆ ಒರಗುನು ಬೈಸೂನು, ಬಾಯಲೆಲಾಗ್ಗಿ ವಿಶ್ವಕುಟುಂಬಾಚೆ ತಾಪತ್ರಯ ವಟ್ಟುಯಿ ವಿಮರ್ಶಾ ಕರೀತ ಆಸ್ಸ, ಅಶಿ ದಾಕಯಲಾ. ಹೊನ್ನಾವರಚೊ ಅನಂತಶಯನ ನಾರಾಯಣು, ಸರ್ಪಾಲೆ ಸಾತ ಸುತ್ತಾ ಗಾದೀರಿ, ಆರಾಮಕರತ, ದೋನಿ ನಾಗಕನ್ನಿಕೆ ಲಾಗಚಾನ ಪಾಯದಾಟ್ಟುನು ಘೆತ್ತೇರಿ, ಚಿಂತನ ಕರುಲಾಗಲಾ! ಬ್ರಹ್ಮದೇವಾಮಿತಿ ಕಾಂಯಿ ಅಡಚಣೆಯೆನಾಶಿ, ಆಪಲೆ ನಾಭಿಂತಲ್ಯಾ ಕಮಲ ಫುಲಾಚ್ಯಾ ಬಂದೀಖಾನೆಂತು ತಾಕ್ಕಾ ಬಸೆಯಲಾ ಕಿ ಕಿತ್ತೆಂ? ಮ್ಹಣು ದಿಸ್ತಾ! ಮಾವಿನ ಕುರ್ವೆಚೊ ಶೇಷ ಶಾಯಿ ವಿಷ್ಣು, 'ವಾಂಟ್ಯಾ ಆಯಿಲಿ ಬಾಯ್ಲಚಿ ಉತ್ತಮ' ಮ್ಹಣತ ತಿದ್ದಾಗಿಚೀ ಪಾಯ ದಾಟ್ಟುನು ಘೆತ್ತಚಿ ವಿರಾಮು ಕರತ ಆಸ್ಸ. ಏಕ ಹಾತಾನೆ ತಿಕ್ಕಾ ಫುಲ ದಿತ್ತಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ, ಉರ್ಲೆಲೆ ತೀನೀ ಹಾತ್ತಾಂತು, ಆಯುಧ ಕಿಂವಾ ಲಾಂಛನ ಧರ್ಚಾಕ ವಿಸರಲಾ! ಹೀ ತೀನೀ ಚಿತ್ರ, ಏಕ್ಕ ವಿಷಯಾಚೆರಿ ಆಸ್ಸುನು ಪ್ರತಿ ಏಕ ಕಲಾಕಾರಾನೆ ಆಪಲೆ ವಿಚಾರ, ಕಲ್ಪನಾ, ಕಿಂವಾ ವಿನ್ಯಾಸಾ ಪ್ರಕಾರ, ಚಿತ್ರ ಸುಟೋವಚೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಘೆತ್ಲಾ ಮ್ಹಣು ಕಳ್ಳು ಎತಾ. ಹ್ಯಾಚಿ ನಮುನ್ಯಾರಿ, ದಶಾವತಾರ, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತಾಂತಲೆ ಸನ್ನಿವೇಶ, ತಾನ್ನಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಅಭಿರುಚಿ ಪ್ರಕಾರ ಸುಟೊವಚೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಾಪರಲ್ಯಾ ಮ್ಹಳಿಲೆ ದಿಸ್ತಾ.

ಗಣಪತಿಕ ಸುಟೈತನಾ ಬಾಜೂನ (Profile) ದಾಕಯಲೆ ತಾಗಲೆ ಚಿತ್ರ ಮೆಳ್ತಾ. ಆನಿ ತಾಗಲೆ ವಾಹನ ಇಂದುರಾಲೊ ಮುಖಾವೆಲೊ ಉಜವೊ ಆನಿ ಮಾಕ್ಷಿಚೊ ದಾವೊ ಪಾಯ್ ವೈರಿ ಕೊರ್ನುರ ರಚೈಲೆ ಮಿತಿ ತಾನ್ನೆ ಆಪಲೆ ದೆವಾಕ ಮುಖಾರಿ ವ್ಹರತ ಆಶ್ಶಿಲೆ 'ಇಫೆಕ್ಟ್' ಭಾಸ ಜಾತ್ತಾ. ವಿನಾಯಕಾನೆ ಆಪ್ಣಾಲೊ ಉಜವೊ ಪಾಯು ತಗ್ಗು ಸೊಡಿಲ್‌ವಾರಿ ದಾಕೈಲೆ ಮಿತಿ, ಮೂಷಕಾನೆ ಹಾಲ್ಲು ಪಾಡೊವಚಾಕ ನಾ ಮ್ಹಣು ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ, ಘೆತ್ಲಾಕಿ ಕಿತೆಂ? ಅಶ್ಶಿ ದಿಸ್ತಾ. ಹೊನ್ನಾವರಚೊ ಗಣೇಶ ವೆಗಳೊಚಿ ಆಸ್ಸ. ಆಪ್ಣಾಗಲೆ ವಾಹನಾರಿ ಸುಖಾನೆ ಆನಿ ಸುರಕ್ಷಿತ ಜಾವ್ನು ಬೈಸುನ, ಫೋಟೊಕ 'ಪೋಸ್' ದಿತ್ತಾಕಿ ಕಶ್ಶಿ? ಮ್ಹಣು ಭಾವ ದಿಸ್ತಾ. ಮಾಜಾಳಿಂತು, ರಂಗತ ಆಶಿಲೊವಿರೋಬಾಕ ಪಳೈತನಾ, ದೋನಿ ಹಾತ ಕುರ್ಟಾರ ಘೆವ್ನ, ರಾಬ್ಬಿಲ್ಯಾ ಪಂಢರಪುರಚಾ ವಿರೋಬಾಕಚೀ ಪಳೆಯಲೆಶೆ ಜಾತ್ತಾ. ಆಜುಬಾಜುನ ಹೋಡ ಹೋಡ ಜಳ್ಚಿ ದೀವಳ್ಯೊ ಜೋಡುಸುಯಲೆ ಮಿತಿ ಭಕ್ತಿಭಾವ ಉಭರತಾ. ಅಸ್ಲೆ ಸುಂದರ ಕಾನಡೀ ವಿಠೋಬಾಕ ಮರಾಠೀ ಲೋಕಾನಿ ಭುಲ್ಲು ಗೆಲ್ಲೆಲೆ ಕಾಂಯಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ನಾ! ಬೀಳಗಿಚ್ಯಾ ವಿಠ್ಠಲಾಗಲೆ, ದೋನಿ ಹಾತ, ತಗ್ಗು ಸೋಡುನ ತಾಜ್ಜೆ ಸುತ್ತ ಫುಲ್ಲಾವಾಲಿ ಸುಟಯಲ್ಯಾತಿ. ಅವರ್ಸಾಂತ ವಿಠೋಬ ಆನಿ ರುಕಮಾಯಿ, ದೋಗೀ ಜಣ ಕುರ್ಟಾರ ಹಾತ ಘೆವ್ನ ತಟಸ್ಥ ರಾಬುನ ಧ್ಯಾನಮುಗ್ನ ಜಾಲ್ಯಾತ. ಬೀಳಗಿಚೊ ನಾರದು, ತಂಬೂಟಪರಿ ವಾಜಯತ ಸ್ವರ್ಗಾಚಾನ ಭೂಲೋಕಾಕ ದೇವ್ನು ಎತ್ತೆರಿ ಆಸ್ಸ, ಅಶ್ಶಿ ದಿಸ್ತಾ. ಕುಮಟಾಂತು ನಾರದಾಲೆ ಸಂಗೀತ ಪ್ರೇಮಾಚೇರಿ ಜೋರ ದೀವ್ನು, ತಂತಿವಾದ್ಯ ವಾಜೊಂವಚಾಂತು ತಾಗಲೆ ತನ್ಮಯತಾ ಸುಂದರ ಜಾವ್ನು ದಾಕಯಲಾ. ಹಾಜ್ಜೆ ವಾರೀಚಿ ನಕುಲ, ಸಹದೇವ, ಭೀಮಸೇನ, ಕರ್ಣ, ದೂರ್ವಾಸಮುನಿ, ಇಂದ್ರ, ಧ್ರುವ ವಗೈರೆ ಪೌರಾಣಿಕ ಜನಾಂಕ ಕಲಾಕಾರಾನಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಕೌಶಲ್ಯ ದಾಕುನು ಸುಟಯಿಲೆ ಆಸ್ಸ.

38. ಸರ್ವ ಅಲಂಕಾರ ಕರ್ನು ಘೆತಿಲಿ ಕೊಂಕಣ ಗ್ರಹಿಣಿ

39. ಫುಲ್ಲಾವಾಲ ಧರಿಲಿ ಲತಾಂಗಿನಿ

ದಶಾವತಾರಾಂತು, ವಾಮನ ಅವತಾರಾ ಚಿತ್ರ ಸುಮಾರ ಕಡೆ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾತಿ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತು, ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ಆಸನಾರಿ ಬಸಲಾ, ಗಿಡ್ಡ ವಾಮನ-ಭಿಕ್ಷುಕಾಕ ದಾನ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ ಹಾತ ಮುಖಾರ ಕೆಲ್ಲಾ. ಸಾಧುಸಂತಾನಿ ಘಾಲಚೆ ನಮುನ್ಯಾಚಿ ಕಾನಟೋಪಿ ಘಾಲ್ನು ಏಕಹಾತಾ ಛತ್ರಿ ಧರ್ನು, ಆನೇಕ ಹಾತಾಂತು ಕಮಂಡಲ ಘೆವ್ನು ವಾಮನ ಮೂರ್ತಿ ಶೋಭತಾ. ಅಂಕಣ ರಿತ್ತೆ ದಿಸಚಾ ನಾ, ಮ್ಹಣು ಅಂಕಣಾಂತು, ಚರಾಚರ ವಸ್ತುಚೆ ಚಿತ್ರಣಕೆಲಾ. ಹಳದಿಪುರಚೆ ದೆವಳಾಂತು, ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿನೆ ವಾಮನಾಕ ಮಾಗ್ಗಿಲೆ ತಿತ್ಲಿ ಜಮೀನದಾನ ದಿಂವಚಾಕ ಹಾತ್ತಾ ಚೆಂಬಾನೆ ಉದಾಕ ಘಾಲ್ಯಾವರಿ ದಾಕ್ಕೈಲಾ ಹಾಂಗಚೆ ಚಿತ್ರ, ಅನನುಭವಿ ಕಲಾಕಾರಾನೆ ಕಾಡಿಲೆ ವಾರಿ ದಿಸ್ತಾ. ಶಿರಾಲಿಂತು ಪಾಪರ್ ಜಾಲ್ಲೆಲೊ ಬಲಿರಾಯು, ವಾಮನಾಕ ತಾಗಲೆ ತಿಸ್ರೆ ಪಾವುಲ ಆಪಲ್ಯಾ ಮಾತ್ಯಾರಿ ದವರಚಾಕ ವಿನಂತಿ ಕರತ ಆಸ್ಸ. ಮಾಚಾಳಿಂತ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಕ ನೆಲಾರಿ ಲಕೊವ್ನು, ಪಾತಾಳಾಕ ವಾಮನಾನೆ ಧಾಡತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ದೃಶ್ಯ ದಿಸ್ತಾ. ತೇಂಚಿ ದೃಶ್ಯ ಕುಮಟೆಂತು ಪಡಿಲ್ಲೊ ಬಲಿರಾಯು, ಉಟಾವ್ನು ಖಡ್ಗಾನೆ ವಾಮನಾ ಬರೋಬರ ಲಡಾಯಿ ಕರ್ತ್ತಲೊ ರಾಕ್ಷಸ ಅಶಿ ಚಿತ್ರಿತ ಜಾಲಾ! ಏಕಚಿ ಪುರಾಣಾಚೆ ಪ್ರಸಂಗಾಕ ಇತ್ಲೆವಟ್ಟು, ಕಲಾರೂಪ ದಿಲ್ಲೆಲೆ ಕಲಾಕಾರಾಬದ್ದಲ ಅಭಿಮಾನ ದಿಸಚೆ ಪೈಲೆ ಉರತಾವೆ?

ಕುರಾಡ ಧರ್ಲೆಲೊ ಪರಶುರಾಮು, ಸುಮಾರಿತ್ಲೆ ದೆವಳಾಂತ ಚಿತ್ರಿತ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಹಾಗಲೊ ಬಾಪಯಿ ಜಮದಗ್ನಿ ಲಾಗ್ಗಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ ಕಾಮಧೇನುಕ, ಅಪಹರಣ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ ಸಹಸ್ರಾರ್ಜುನ ರಾಯು ಎತ್ತಾ, ಆನಿ ಜಮದಗ್ನಿಕ ಮಾರ್ನ ಘಾಲ್ತಾ. ತೆನ್ನಾ ತಾಜ್ಜಿಸೂಡ ಘೆವಂಚೀ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ, ಪರಶುರಾಮ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹಳಿಲಿ ಪುರಾಣಾಚಿ ಕಾಣಿ. ಪರಶು ಅಥವಾ ಕುರಾಡ ಧರ್ಲೆಲೆ, ವಿಂಗವಿಂಗಡ ವಿನ್ಯಾಸ ಆಮ್ಕಾ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಶಿರಾಲಿಂತು ತಾನೆ ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾಂತ ಪರಶು ಆನಿ ದಾವೆ ಹಾತುಂತು ಧನುಷ್ಯ ಧರ್ನು ಏಕ ರುಕ್ಕಾ ಮುಳಾಂತ ತಟಸ್ಥ ರಾಬ್ಬಿಲೆ ದೆಕ್ಕುಪಡತಾ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ಹೊ ಆಪ್ಪಣ ಆಶ್ರಮವಾಸಿ ಋಷಿಪುತ್ರ ಮ್ಹಳಿಲೆ ವಿಸರ್ನ, ರಾಯಾವಾರಿ ವೇಷಭೂಷಣ ಕರ್ನ ಕುರಾಡ ಧರ್ನ ರಾಬಲಾ! ಸಹಸ್ರಾರ್ಜುನಾಕ ವಿಂಗಡಚಿ ಅಂಕಣಾಂತ ದಾಕಯಲಾ. ತಾಗೆಲೆ ವೀಸಯಿ ಹಾತ, ವರ್ತುಲಾಕಾರಾಂತ ಸುಟೊವ್ನು ಏಕೆಕ ಹಾತಾಂತು ಏಕೆಕ ಆಯುಧ ದೀವ್ನು ಎಕ್ಕ ಘಂತಾ ಒಟ್ಟುಯಿ ವಾಪರತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ವಾರಿ ಕೆಲಾ. ತ್ಯಾಚಿ ಹೊನ್ನಾವರಚೆ ಹನುಮಂತಾಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತ ದೋನಿ ವೈರಿಕ, ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಅಂಕಣ ಕರ್ನು, ಘಂಚಾನೆಚಿ, ಲಡಾಯಿ ಜಾರಿ ದವರಲ್ಯಾವಾರಿ ಚಿತ್ರಣ ಕೆಲಾ! ರಾಮ-ರಾವಣಾಲಿ ಲಡಾಯಿಕಯಿ ಹೆಂಚೀ ತಂತ್ರ ಬಳಸುಯಲಾ. ಹಳದಿಪುರಾಂತ, ಸಹಸ್ರಾರ್ಜುನಾಕ ಆಟ ಹಾತ ದಾಕಯಲ್ಯಾತಿ. ತಾಂತುಯಿ ಎಕ್ಕಾಂತ ಖಡ್ಗ, ಆನೇಕಾಂತು ಢಾಲ ಆನಿ ಉರಲೆಲಿ ಸ ಹಾತ ಖಾಲಿ ಆಸತಿ. ಮಾಚಾಳಿ ದೆವಳಾಚ್ಯಾ ಸಹಸ್ರಾರ್ಜುನ, ಬಾರಾ ಹಾತ್ತಾನಿ ಶೊಭತಾ. ಕುಮಟೆಂತು, ಪರಶುರಾಮು ಮೆಟಕೊಡಲಿವಾರಿ ಭಾರಿ ಕುರಾಡ ವ್ಹಾವನು, ವೈರಿಕ ಸಂಹಾರ ಕೊರಚೆ ದೃಢನಿಶ್ಚಯಾನೆ ಭ್ಯಾರಸರಿಲ್‌ವಾರಿ ದಿಸ್ತಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾಂಕ ದುರ್ಗಾದೇವಿ, ಮುಖ್ಯ-ದೈವತ. ತ್ಯಾನಿಮಿತ್ತಾನೆ ಮಹಿಷಾಸುರ ಮರ್ದಿನಿಗಲೆ ಚಿತ್ರಣ, ಅನೇಕ ಕಡೆನೆ ದೆಕ್ಕು ಮೆಳ್ತಾ. 'ಮಹಿಷ' ಅಥವಾ ರಡ್ಡೊ, ಹ್ಯಾ ರೂಪಾನ ಆಯಿಲೆ ರಾಕ್ಷಸಾಗಲೆ ವಧ, ಶಿಲ್ಪ-ಚಿತ್ರಾಕಾರಾನಿ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ನಮೂನ್ಯಾನೆ ದಾಕಯಲೆ ಆಸ್ಸ. ಕಾವಿಚಿತ್ರಕಾರಯಿ, ಹ್ಯಾ ವಿಶಯಾಂತ ಫಾಟಿ ಪಡ್ಲೆನಾತಿ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತು ಅಷ್ಟಭುಜಾದೇವಿ,

ರಡ್ಯಾಲೆ ರುಂಡ ಹಾರ್ಸುನು, ಹಾತ್ತಾಂತಲ್ಯಾ ತ್ರಿಶೂಲಾನೆ, ಭರ್ಚಿ, ಖಡ್ಗ, ಪರಶುನೆಯಿ ತಾಕ್ಕಾ ಮಾರತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಚಿತ್ರಣ ಕೆಲಾ. ಶಿರ್ಸಿಂತು ದುರ್ಗಾದೇವಿಲೊ ಸಿಂಹು ಸುದ್ದಾ, ವೈರಿಚೇರಿ ಆಕ್ರಮಣ ಕರತ ಆಸ್ಸ! ಅಘನಾಶಿನಿಂತು ದುರ್ಗಾ, ಚತುರ್ಭುಜಾ, ಅಥವಾ ಚಾರ ಹಾತ್ತಾಚಿ ದೇವಿನೆ ರಾಕ್ಷಸಾಲೆ ಕೇಸ ಧರ್ನು ತಾಣ್ಣುನು, ಜೀಬ್ ಭ್ಯಾರ ಓಡುಣು, ಕುರ್ಟು ಮಸ್ತುನು, ಗದಾ ಆನಿ ಖಡ್ಗಾನೆ ಪ್ರಹಾರ ಚಲ್ಲೆಯಲೆ ವಾರಿ ದಾಕಯಲಾ. ರಡ್ಯಾಕ ಮಾತ್ರ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಜಾವ್ನ ರುಂಡಾ ರೂಪಾನೆ ಮುಲ್ಯಾಕ ದಾಕಯಲಾ. ಮಾವಿನಕುರ್ವೆಚೆ ದುರ್ಗೆಲೆ ಚಿತ್ರ ಜೋರದಾರ ಆಸ್ಸ. ಅಠರಾ ಹಾತ್ತಾಂತು ಆಯುಧ ಧರ್ನುಯಿ, ದೇವಿ, ಶಾಂತ ಚಿತ್ತಾನೆ ಶೊಭತಾ. ಜವೊನಿರಿ ಪಳೈಲೆ ರಡ್ಯಾ ದೇಹಾಂತಲ್ಯಾನ ಭ್ಯಾರ ಆಯಿಲೊ ರಾಕ್ಷಸು, ಕಂಗಾಲ ಜಾವ್ನ, ದೇವಿಚೇರಿ ಆಕ್ರಮಣ ಕೊರ್ಯೆದ್‌ಕೀ ಕಶಿ? ಮ್ಹಳೆಲೆ ವಿಚಾರಾಂತು ಪಡಲಾ.

ಮಾವಿನಕುರ್ವೆಚೆ ಅಮ್ಮಾದೋವಸ್ಥಾನಾಂತು, ದೇವಿಲೆ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ರೂಪಾಕ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ದೀವ್ನ, ಚಿತ್ರ ಕಾಡಿಲ್ಲೆ ಸಹಜಚಿ ಆಸ್ಸ! ಅಷ್ಟಭುಜಾದೇವಿ, ಪದ್ಮಾಸನ ಘಾಲ್ನು ಪೀಠಾಚೆರಿ ಬಸಲ್ಯಾ. ಉಜವ್ಯಾ ಆನಿ ದಾವ್ಯಾದಿಕಾನ, ದೋನ ಭಕ್ತ ಪಾಂಯಪಣ್ಣ ರಾಬಲ್ಯಾತಿ. ಧೂಮ್ರಲೋಚನ ರಾಕ್ಷಸಾಕ ಸಂಹಾರ ಕೆಲ್ಲೆಲಿ ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿ, ಎಕ್ಕ ಅಂಕಣಾಂತು ವಿರಾಜಮಾನ ಆಸ್ಸ. 'ಚಂಡ-ಮುಂಡ ಮರ್ದಿನಿ' ದೃಶ್ಯಾಂತು, ಸಿಂಹಾರಿ ಸವಾರಿ ಕರತ ದೇವಿ, ದೋನೀ ರಾಕ್ಷಸಾಕ ಎಕ್ಕಪಟಿ ಮಾರ್‍ನ ಘಾಲ್ತ ಆಸ್ಸ. ಆನಿ ಎಕ ಚಿತ್ರಾಂತು (ಬಹುತೇಕ ಶಾಂತ ಜಾಲ್ಲೆಲಿ ದುರ್ಗಾ) ಹಾತ ಬಾಂದುನು ದೇವಿ ರಾಬಲ್ಯಾ. ತಿಗಲೆ ಸೌಮ್ಯ ರೂಪ ಅಗದಿ ವಿಸ್ಮಯಾನ ಪಳೈತ ಸಿಂಹು ರಾಬಲಾ! ದೋನಿ ಬಲಚಾನ ರಾಬಿಲೆ ಭಕ್ತ, ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಗತ ಆಸ್ಸತಿ. ಅಶ್ಶಿ, ಕರಾವಳಿಚ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಧರ್ಮಿಷ್ಟ, ಭಾವುಕ ಆನಿ ಕಲಾಪ್ರೇಮಿ ಕಲಾಕಾರಾನಿ ಕಿತ್ಲೊ ಹೋಡು ಕಲೆಚೊ ಖಜಾನೊ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೆಲ್ಲಾ, ಮ್ಹಳೆಲೆ ಥೊಡೆ ನಿದರ್ಶನ, ಹೀಂ ವಟ್ಟು ಚಿತ್ರ ದಾಕೊವನು ದಿತ್ತಾತಿ.

4. ನಕ್ಷಿ, ಚಿತ್ರ

ಸಾತ ವರ್ಸಾ ಪ್ರಾಯೆರ, ಮಗೆಲೆ ಉಜ್ವೆ ಪಾಯಾಕ ಜಖಂ ಜಾವ್ನು ಪ್ಲಾಸ್ಟರ್ ಘಾಲ್ಯಾಕ ಪಡ್ಲೆ. ಮಾಕ್ಕಾ ಏಕ ಮಹಿನೊ, ಹಾಂತುಳಾರಿ ನಿದ್ದುನು ಉರಚೊ ಪ್ರಸಂಗ ಆಯ್ಲೊ. ತ್ಯಾ ದೀಸಾಂತು ಖೆಳಚ್ಯಾಕ, ಉಲ್ಲೊಂವಚ್ಯಾಕ ಕೋಣೇ ದೋಸ್ತ ಮೆಳ್ನಾಶಿಲೆ. ಹಾಂವೆ ನಿದಿಲ್ಯಾ ಖೋಲಿಚಾ ವಣತೀರಿ ಸುಟೆಯಿಲೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾನಿಚಿ ಮಾಕಾ ದೋಸ್ತಿ ದಿಲಿ! ಮಸ್ತ ಕಾಳ ಧೊರ್ನು, ಪಳೈತ ಆಯಿಲೆ ಚಿತ್ರ ಆಶಿಲ್‌ತರಿ, ಆತಾ ಏಕಟಕ್ ಪಳೈತ ಆಸ್ತನಾ ವಿಂಗಡ ದಿಸಚಾ ಸುರು ಜಾಲೆ. ಪೈಲೆ ಪಿಂಪಳಾ ಪಾನ್ನಾ ತೋರಣ ದಿಸ್ಲೆ. ಬಶಿಲ್ ತೆನ್ನಾ ತೀಚಿ ಚಿತ್ರ, ಧವಿ ಗಾಂಧಿ ಟೋಪಿ ಘಾಲ್ಲೆಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೇವಾದಲಾಚೆ ಸೇವಕಾಲಿ ಮಾತ್ತೆ ಆನಿ ಮಾತ್ಯಂಚೊ ಸಾಲ, ಸಾಲ ಕಿ ಕಿತ್ತೆ? ಅಶ್ಶಿ ದಿಸ್ತಾಲೆ! ಪರತ, ನಿರ್ಖುನ ಪಳೈಲ್ ತೆನ್ನಾ, ಧಂವೆ ಆನಿ ತಾಂಬಡೆ ರಂಗಾಚಿ ಫುಲಾ ಚಿತ್ರ ದಿಸಲಿ. ಹೇ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಬದಲಚೆ ರೂಪ ಕಶ್ಶಿ? ಮ್ಹಣು ಬಾಪ್ಪಾಕ್ ವಿಚಾರಲೆ. ತೆನ್ನಾ ತೊ, ಮಣಾಲೊ ''ಬಣ್ಣಾನ ಚಿತ್ರ ಸುಟ್ಟೈತಾನಾ, ನಮುನಮುನ್ಯಾ ಅಲಂಕಾರ ದಾಕೊವಚ್ಯಾಕ ಜಾತ್ತಾ. ಅಲಂಕಾರಾಂತ ಮಸ್ತ ಬಣ್ಣ ಹಾಡ್ಚ್ಯಾಕ ಜಾತ್ತಾ. ಜಾಲ್ಯಾರ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಒಟ್ಟುಯಿ ಏಕ್ಕರಂಗಾಚೆ ಆಶಿಲ್‌ಮಿತಿ, ಕಲಾಕಾರಾನೆ ಹೆ ಏಕರಂಗಾತುಚಿ ಆಪಲೆ ಬುದವಂತಿಕಾಯ್ ದಾಕೋಕಾಪಡ್ತಾ! ಪಿಂಪಳಾಪಾನ್ನಾ ತೋರ್ಣ, ತಾಜ್ಜೆಮುಳಾಂತು ಸರಪಳಿಚಿ ನಕ್ಷಾ ದಿಸ್ತ ನೈವೆ? ಲಕ್ಷದೀವ್ನು ಪಳೈ. ಏಕ್ಕಾ ಏಕ, ಗುಂತುನ ಪಡಿಲೆ ಸರ್ಪಶೆ ತುಕ್ಕಾ ದಿಸ್ತಲೆ! ಪಾನ್ನಾ ಮದ್ದೆ ವರ್ತುಳ ಲಕ್ಷ ದೀವ್ನು ಪಳೈ! ತೊ ಏಕ ರೂಕ ಅಶ್ಶಿ ದಿಸ್ತಲೋ. ಮದ್ದೆ ಅಶ್ಶಿಲೆ ಸಾನಸಾನ ಗೋಲ ಪರಾಗ. ತಾಜ್ಜೆ ಸುತ್ತು ಆಶ್ಶಿಲೆ ವರ್ತುಳ ಲಾಂಬ ಆಕಾರಾನೆ ಫುಲ್ಲಾಪಾಕಳಿ, ಪಾಕಳಿ ಮುಳಾಂತ ತುಕ್ಕಾ ದೇಂಟ ದಿಸ್ತಲೋ! ಹ್ಯಾಕಾವಿ ಚಿತ್ರಾಂತ, ಅನೇಕ ರೂಪ ತುಕ್ಕಾ ಮೆಳ್ತಲೆ'' ಬಾಪ್ಪಾನೆ ಸಮಜಾವ್ನು ಸಾಂಗ್ಲೆ. ತ್ಯಾ ನಂತರ ಖಂಚೆಯಿ ದೆವುಳ ಅಥವಾ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಘರ ಪಳೆಯಲ್ ತೆನ್ನಾ, ವಿಂಗವಿಂಗಡ ರೂಪ, ಶೋಧಕಾಡಚೀ ಸವಯ್ ಜಾಲಿ.

ಮನುಷ, ದೇವ, ಆದಿ ಚಿತ್ರ ಕಾಡಚೋ ನಮೂನೊ ಆನಿ ವಿಂಗಡ ನಕ್ಷೆ, ವಾಲಿ, ಫುಲ, ಜ್ಯಾಮಿಟ್ರಿ ನಕ್ಷೆ ಆದಿ ಸುಟೊಜೀ ಪದ್ಧತ ಅಗದಿ ವಿಂಗಡ ಆಸ್ಸ. ದೋನ ಹಾತ ಲಾಂಬ, ಏಕ ಗೇಣರುಂದ ಪಾತ್ತಳ ಫಳೆ ನಾಜಲ್ಯಾರಿ, ದಾಟ ರಟ್ಟೊ ಚೀರ್ನು, ಕಂಪಾಸಾನೆ ವರ್ತುಳ, ಅರ್ಧವರ್ತುಳ, ಕಾಲ ವರ್ತುಳ, ವೃತ್ತಾಂಶ ದೀವ್ನು, ಮನಾಂತ ನಿರ್ಧಾರ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ನಕ್ಷೆ ಆನಿ ಚಿತ್ರ ಸುಟೋನ ಘೆಂವಕಾ ಪಡ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ಹಂತಾರಿ, ಚಿತ್ರಾಂತು ಜಾಯಶಿಲಿ ಸುಧಾರಣಾ ಕರ್ನ ಘೆವಚ್ಯಾಕ ಸಾಧ್ಯ ಆಸ್ಸ. ತಾಜ್ಜೆ ನಂತರ ಗುಡಗಾರ ಅಥವಾ ಆಚಾರಿ ಲಾಗಚಾನ, ಕೊರಾಂತುಯೆಲೆ ಸ್ಟೆನ್‌ಸಿಲ್ (Stencil) ಕರ್ನು ಘೆವಕಾ. ವಣತಿಕ ಮಾರ್ಲೆಗಿಲಾಯಿಚೇರ, ಹೋ ಅಚ್ಚು ದವರ್ನ ಘೆವ್ನ, ಲೊಖಂಡಾ ಕಂಪಾಸಾನೆ ನಕ್ಷೆಚೆ ನಕ್ಕಲ ಕಾಣ್ನು ಘೆವಕಾ. ನಾಕ್ಕಾಶಿಲಿ ಚಡಾವತ ಗಿಲಾಯಿ, ತಾಸೇನೆ ಕಾಡತ ಗೆಲ್ಯಾರಿ, ಸಂಕಲ್ಪ ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ನಕ್ಷೆ ಉದೇವ್ನು ಎತ್ತಾತಿ. ಹೆ ಸೂತ್ರ ವಾಪರತ ಆಯಿಲೆಮಿತಿ, ಕಾಮ ಸಟಸಟಿ ಜಾತ್ತಾ ಇತ್ಲೆನ್ಯೆ, ತೊರಣ, ಸರಪಳಿ, ಫುಲ್ಲ. ಕಳೆ, ಪಾನ್ನ, ಜಾಯ್‌ತೆ ನಮುನ್ಯಾನೆ ದಿಸ್ಸಶಿ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಜಾತ್ತಾ. ಕಿಡಕಿ, ಬಾಗಿಲ, ಖಾಂಬೆ, ಅಂಕಣ, ಜಾಗೆ ಖಾಲೆ ಆಶಿಲೆಕಡೆ ವಟ್ಟು ಅಸ್ಲೆ ನಕ್ಷ ಸುಟೊವಯೇತ್. ನಕಲ ಕರಚಾಕ ವಿಶೇಷ ಅನುಭವ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣುನಾ. ತ್ಯಾಮಿತಿ, ನವೀನ, ಕಲಾಕಾರಾಕ ಹೆಕಾಮ ಲಾವ್ಯೇದ್. ಏಕ ಘಂತಾ

40. ಪಾಂಚ ಬಾಮಣಾಂಕ ಸಂಭಾಳ್ಳಿ ದ್ರೌಪದಿ

41. ನಾಗಕನ್ನಿಕಾ

ಅಚ್ಚು, ತಯಾರ ಕರ್ನು ಫೆತ್ತಾತಿ. ಅಸ್ಲೆ ನಕ್ಷೆ ಚಿತ್ರಾಕ ಭೋ ಊಣೆ ಖರ್ಚು ಎತ್ತಾಲೊ. ತ್ಯಾಮಿತಿ ಖಾಸಗಿ ಘರಾಕ ವಟ್ಟು, ಅಸ್ಲಿ ಚಿತ್ರ ವಾಪರಲಿ ದಿಸ್ಸನ ಎತ್ತಾತಿ. ಮಾಕ್ಷಿ ಕಾಲಾಂತು ಬರೊಂವಚಾ ವಾಪರಚೆ 'ತಾಳೆ' ಪಾನ್ನಾಚೆ ಗ್ರಂಥಾಂತುಯಿ ಅಸ್ಲೆಚಿ ನಕ್ಷೆ,-ಚಿತ್ರ. ಕಂಟಾನೆ (ಚೂಪ ಕಾಡ್ಡಿನೆ) ಕಾಡತಶಿಲೆ, ಮ್ಹಳೆಲೆ ಹಾಂಗಾ ಯಾದ ಕರ್ನು ಘೆವಯೇತ್. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಚೆ ಮೂಡಬಿದ್ರೆ ಗಾಂವಾಂತು ಆಶ್ಶಿಲೆ ಜೈನಮಠಾಂತುಲೆ, ಕ್ರಿ.ಶ. ಇಕ್ರಾವೆ ಶತಮಾನಾಂತು ನಿರ್ಮಾಣ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ, ತಾಳೆ ಪಾನ್ನಾಚೆ 'ಧವಳಾ' ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಸುದ್ದಾಂಯಿ ಅಸ್ಲೆ ನಮುನ್ಯಾ ಚಿತ್ರ ಕಾಳ್ಳೆಲೆ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾ.

ಸಾದಾ ಕಂಪಾಸಾನೆ, ಕಿತ್ಲೆ ನಮುನ್ಯಾ ನಕ್ಷೆ-ಚಿತ್ರ ಕಾವಿಕಲಾಕಾರಾಂನಿ ಕಾಡಲ್ಯಾತಿ, ಹೆಂ ಪಳಯತ ಗೆಲ್ತಶಿ, ಸಖಿತ್ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಜಾತ್ತಾ. ಪ್ರತಿಮಾಲಕ್ಷಣ, ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕ ವಟ್ಟುಚಿ ಹ್ಯಾ ಕಲಾಕಾರ ಜನಾಂಕ ತೊಂಡಪಾಠ ಉರ್ಚೆ ಮಿತಿ, ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಸೂತ್ರಾಚೆ ಆಧಾರಾರಿ ದೇವ-ದೇವತಾಲೆ ಚಿತ್ರಕಾಡಚೆ ಕಾಂಯ್ ಹೊಡ ನಯಿಶಿಲೆ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಸಂದರ್ಭ ಪೊಳೊವ್ನು ಕಸ್ಲೆ ನಕ್ಷೆ ಜಾಯಿ? ಆನಿ ತಾಂತು ವೈವಿಧ್ಯ ಕಶ್ಶಿ ಹಾಡಚೆ? ಚಂದಾಯಿ ಕಶ್ಶಿ ಭರಚಿ? ಮ್ಹಣು ಯೆವಜುನು ಘೆವ್ನು ಕಾರ್ಯು ರೂಪಾಂತ ಹಾಡಚೆ ಕಷ್ಟ! ಬಹುತೇಕ ಹ್ಯಾಕಲಾಕಾರಾನಿ ತ್ಯಾ ಕಾಲಾ ಜಾತ್ರೆಂತು, ವಿಕಚಾ ಮೆಳ್ತಲೆ ಚರಡವಾಂಗಲೆ 'ಕ್ಯಾಲಿಡೊಸ್ಕೋಪ್' ಖೆಳ್ಳಿ, ಪಳೊವ್ನ ಉರಾಚಾ ಪುರೊ! ತಾಜ್ಜಾನೆ ಪ್ರಭಾವಿತ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಚಾ ಪುರೊ! ತೀನ ಕಾಚೆ ಪಟ್ಟೆ ತ್ರಿಕೋನ ಆಕಾರಾಂತು ಜೋಡಸುನು, ತಾಂತು ಕಾಂಕಣಾ ಚೂರ, ಭಿಂಗ್ಯಾಮಣಿ ಜೋಡಸುನು ಕೆಲ್ಲೆಲೊ ಏಕ ಅಂಡೊ, ಉಜ್ವಾಡಾ ಧರಲ್ಯಾರಿ ನಾನಾ ನಮುನ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾವಳಿ ದಿಸ್ತಾ ನೈವೆ? ತೆಂ ಪಳೊವನು ತಾಂಕಾ ಮಸ್ತ ವಿಚಾರ, ಎವಚಾಘಾವ! ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂತು, ಪಿಂಪಳಾಪಾನ, ವಡಾಪಾನ ಸಸಾರಾನೆ ಕಳ್ನ ಘೆವಯೇತ್. ತಶಿಚಿ ದಾಸಾಳ, ಸೇವಂತಿ, ಚಾಂಪಿ, ಕಮಲ, ಸದಾನಂದ, ಅಸ್ಲಿ ಫುಲ್ಲಂ, ಕಂಪಾಸಾನೆ ಸೊಡಯಲ್ಯಾರಿ ಕಶ್ಶಿ ದಿಸ್ತಾ ಮ್ಹಣು ಕಲ್ಪನಾ ಸಾಧಾರಣ ಎತ್ತಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ದೆಕ್ಕು ಮೆಳೆಲ್ಯಾ ಸುಮಾರ ಚಿತ್ರಾಂತು ಆಶಿಲೆ ಕಳೊ, ಪಾನ, ಫುಲ, ಪಾಕಳಿ, ಫಳ ಖಂಚಿ? ಮ್ಹಣು ಗುರುತಿಸುಂಚೆ ಕಷ್ಟ ಜಾತ್ತಾ. ಥೊಡೆಕಡೆ, ಸರ್ಪಾ ಹೆಡೊ, ಅಲಂಕಾರಾಕ ವಾಪರಲೆ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾ. ಗಂಧಾಲಾಕಡಾಂತು, ನಮನಮುನ್ಯಾ ನಕ್ಷೆ ಸುಟೊಂಚಾಕ ಗುಡಿಗಾರ ಬಂಧು, ಜಗತ್‌ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆಸ್ಸತಿ. ಹೊಯ್ಸಳ ದೆವಳಾಂತು ಆಶ್ಶಿಲೆ ಶಿಲ್ಪಾಂತು ಸುದ್ದಾ, ಅಸ್ಲೆಚಿ ನಕ್ಷೆ ಪೊಳೊಂಚಾ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ತ್ಯಾಚಿ ಗುಡಿಗಾರ-ಶಿಲ್ಪಿ ವಂಶಾಚಾನಿ, ಹ್ಯಾ ಕಾವಿಕಲೇಚೆ ಮೂಳ ಚಿತ್ರರೂಪಾಕ ಜನ್ಮದಿಲ್ಲೆಲೊ ಉರಕಾ.

ವಣತಿ ಮದ್ದೆ, ಹೋಡು ಏಕ ಗೋಲ ಕಾಣ್ನು, ತಾಂತು ನಮನಮುನ್‌ದಾರ ನಕ್ಷೆ ಸುಟೊಂವಚೆ, ಹ್ಯಾ ಕಲಾಕಾರಾಲೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಚಿತಾಕುಲಾ ಗಾಂವಾಂತು (ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಸದಾಶಿವಗಡಾಕ ಲಾಗ್ಗಿ) ಅಸ್ಲೆ ಎಕ್ಕ ಗೋಲಾಂತು ಫುಲತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಮಲಾಫುಲ ಸುಟಯಲಾ. ಆನೆಕಡೆ, ಫುಲ್ಲಾ ನಮುನೆ ದಿಸ್ಚೆ ಚಚ್ಚಾಕ ನಕ್ಷೆ ಕಾಡಲ್ಯಾತಿ. ಹೆಗಡೆ ಗಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತು ವರ್ತುಳಾಂತು ವರ್ತುಳ ಭೊರ್ನು ಡಿಝ್ಯಾನ್ ಕೆಲ್ಯಾ. ಬಾಳೆಗದ್ದೆಂತು ನಕ್ಷೆಚಾ ವರ್ತುಳಾ ಆಜಬಾಜುನೆ ಖಡ್ಗಧಾರಿ ದರವಾನ್ ದೊಗಜಣ ರಾಬಲ್ಯಾತಿ. ಆಶನೋಟಿ ಗಾಂವಾಂತು ರಾಕವಣಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಪಾ ಜೋಡೀಕ ವಹಿಸುನ ದಿಲ್ಯಾ!

42. ಹಂಸಾರ ಬಶಿಲಿ ಸರಸ್ವತಿ

43. ಝುಗಡ್ಯಾಕ ರಾಬಿಲೆ ದಾರಲೆ ಬಕರೆ

44. ನಾಚೋಲಿಚೊ ಸಿಂಹ

ದೆವಳಾಚ್ಯಾ ಮಹಾದ್ವಾರಾಚೆ ಭಿತ್ತರಲೆ ಮಾಡಾಂತು ಮಸ್ತ ನಮುನ್ಯಾ ವರ್ತುಲಾಚೆ ನಕ್ಷೆ ಕಾಡಲ್ಯಾತಿ. ಏಕ ಪಂಚಪಾತ್ರಶೆ ದಿಸಲ್ಯಾರಿ, ದುಸರೆ ಭೊವರೆಶೆ ದಿಸ್ತಾಲೆ. ತಿಸ್ರೆ ಕಮಲಾ ನಮುನೆ ಆಸ್ಸತಿ. ಅಶ್ಶಿ ಮಸ್ತ ನಮೂನೆ ಸೊಡೆಯಲ್ಯಾತಿ. ಹೊಸಾಡಚೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನಾಯ್ಕ ಹಾಂಗೆಲೆ ಘರಾಭಿತ್ತರಿ ವಣತೀರಿ, ದಾಸಾಳಾ ಫೂಲ, ಆನಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮಾಲೆ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರ, ಎಕ್ಕ ನಮುನ್ಯಾವಾರಿ ದಿಸಚೆ ಚಿತ್ರ ಕಾಳ್ಳೆಲೆ ಆಸ್ಸ.

ವರ್ತುಳಾಕ ಏಕ ಖಾಂಬೊ ಜೋಡಸುನು ತೊ ಏಕ ರೂಕ ಅಶ್ಶಿ ಕಲ್ಪನಾ ಯೆಂವಚೊ ಚಮತ್ಕಾರು ಕಾವಿ ಕಲಾಕಾರಾನಿ ದಾಕಯಲಾ. ಅಸಲಿ ಸ ಚಿತ್ರ, ಕೆಕ್ಕಾರ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚಾ ಭ್ಯಾಲೆ ವಣತೀರಿ ಪೊಳೊಂಚಾ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಬಳಲೆಚಾ ಗ್ರಾಮದೇವಸ್ಥಾನಾಂತು, ಗರ್ಭಗೃಹಾ ಮಾಳೇರಿ, ದೋನಿ ರೂಕ ಸೊಡಯಲ್ಯಾತಿ. ಹೆಗೆ ಆಶಿಲೆ ರುಕಾ ನಮುನ್ಯಾನಿ ಸುಟ್ಟೆಲೆ ಚಿತ್ರ ಕೊಲ್ಲೂರ ಮೂಕಾಂಬಿಕಾ ದೆವಳಾಚ್ಯಾ ಭ್ಯಾಲೆ ವಣತೀರಿ ಆಸ್ಸ. ನಾಚೊಲಿ ಗಾಂವಾಂತು, ಕಿಡಕಿ ವೈರಿ ಶಿಂಗ ಫುಟಿಲೆ ನಮುನ್ಯಾರಿ ರೂಕ ಜೋಡಿಸಿಯಲ್ಯಾತಿ. ಆನಿ ಏಕ ವಣತೀರಿ ಪೊರ್ನೆಕಾಲಾಚೆ ಹಜಾಮಾಲಾಗ್ಗಿ ಉರತಲೆ ನಮುನ್ಯಾಚೆ ಆರಶಿ (ಕಾನಡಿ) ನಮುನ್ಯಾ ರುಕಾಚೆ ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸ. ರುಕ್ಕಾಚೆ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ರೂಪ ಪೊಳೊಂಚೆ ಅಸಲ್ಯಾರಿ ಮಾವಿನಕುರ್ವೆಕ ವಚುಕಾ. ಏಕ ನಾಜೂಕ ವಾಲಿಕ, ತಿಜ್ಜಕಿಂತಾ ನಾಜೂಕ ಪಾನ್ನಾನಿ ಸಜೊವನ ಭಾರಿ ಹೊಡ ಪ್ರಮಾಣಾಚಿ ಪಾನ್ನ ಆಣಿ ಫಳ ಜೋಡಿಸಲ್ಯಾತಿ. ಆನೇಕ ಕಡೆನ ಪಾನ್ನ ನಾಶಿಲೆ ತರಿ ಪಾಂಚ ಪಾಕಳ್ಯಾ ಫುಲ್ಲಂ ಫುಲನು ರಾಬಲ್ಯಾತಿ. ತಿಸರೆಕಡೆನ, ದಷ್ಪಪುಷ್ಪ ಕಾಂಡಾರ ಮಸ್ತ ಫುಲ, ಫಳ, ಪಾನ್ನ ಆಸ್ಸತ. ಅಸ್ಲೆ ನಮುನ್ಯಾ ರುಕ ಬಳಲೆಂತುಯಿ ಆಸ್ಸತಿ. ಶೆಟಗೇರಿಂತು ಎಕರುಕ್ಕಾರ ಜೋಡಿ ಕೀರ ಬಸಲ್ಯಾತ.

ಫುಲ, ವಾಲಿ, ರೂಕ, ನಕ್ಷೆ, ಚಿತ್ರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೇವಸ್ಥಾನ ಆನಿ ಖಾಸಗಿ ಇಮಾರತೇರ ಪೊಳೊಂವಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಹಾಂಚೆ ವಟ್ಟು ಕಲಾತ್ಮಕ ಜೋಡಣೆ ಕಶ್ಶಿ ಉಠುನ ದಿಸ್ತಾ ಮ್ಹಣು ಕಳ್ನು ಘೆವಚಾಕ ಶಿರ್ಸಿಚ್ಯಾ ಮಾರಿಕಾಂಬಾ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚೆ ಪೊರ್ನೆ ಫೋಟೊ ಪಳೊವಕಾ. ದೋನಿ ಮಾಳೆ ಆಶಿಲೆ ತೀನ ಅಂತಸ್ತಾಚೆ ಇಮಾರತಿಕ ಮಂಗಳೂರ ನಳೆ ಬಸೆಯಿಲ್ಯಾತಿ. ಭ್ಯಾರ, ಭಿತ್ತರಿ ವಟ್ಟುಯಿ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾನಿ ಸಜಯಿಲೆ ದಿಸ್ತಾಲೆ. ಮುಖ್ಯ ಬಾಗಲಾ ದೋನಿ ಬಲಚಾನ, ಆಟ ಸಾನ್ನ ಬಾಗ್ಲ ಆಸ್ಸತಿ. ತ್ಯಾಶಿವಾಯ್ ಸವ್ವಿಸ ಖಿಡಕಿ ಆನಿ ಖಾಂಬೆ ಕೆಲ್ಯಾತಿ. ವರ್ತುಳ, ಲಾಂಬ ವರ್ತುಳ, ಚೌಕೋನ, ಕಳೆ, ಫುಲ, ನಕ್ಷೆ ವಾಫರನ ಸಜಯಲಾ. ಮದ್ದೆ, ಮದ್ದೆ ಭಾರೀ ವರ್ತುಳ ಆನಿ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಆಕೃತಿ ಜೋಡಸುನು ಅಲಂಕಾರ ಕೆಲ್ಯಾನ, ದೇವಸ್ಥಾನ, ಏಕ ಮಹಾನ್ ರಾಜವಾಡೊ ಅಶ್ಶಿ ದಿಸ್ತಶಿಲೊ. ಗೋಕರ್ಣಾಂತು, ಕೃತ್ರಿಮ ಖಾಂಬೆ ರಾಬೊವ್ನ ವಾಗಾಪಾಟ್ಯಾನೆ ಶೃಂಗಾರಲಾ. ಕಾಣಕೋಣಾಂತು, ಲಠ್ಠಹೋಡ ಹೋಡ ಖಾಂಬ್ಯಾರ ಸರಪಳಿಚೆ ನಕ್ಷೆ ಸೊಡಯಲ್ಯಾತ.

ಇಮಾರತ, ಖೋಲಿ, ಪಟಾಂಗಣ ವಟ್ಟುಯಿ 'ಮ್ಯಾಚಿಂಗ್' ಬಣ್ಣು ಉರಕಾ ಮ್ಹಳೆಲಿ ಅಭಿರುಚಿ ಫಕ್ತ ಆತ್ತಾಲೋಕಾಂಕ ಮಾತ್ರ ಆಸ್ಸ ಅಶಿ ಲೆಕ್ಕಾ ವ್ಹಣು ನಾ! ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಸಗಳೆ ಇಮಾರತಿಂತು ಸುಂದರವರ್ಣ-ಸಂಯೋಜನಾ, ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾ. ವಣತ್ಯಾತುರೀರಿ, ಪಾನ್ನ, ವಾಲಿ ಸುಟಯಲ್ಯಾರಿ, ಬಾಗಿಲ, ಕಿಟಕಿ ಸುತ್ತಯಿ ಚಿತ್ರ ಕಾಡತಾಲೆ. ವಣತಿ ಮದ್ದೆ ಜಾಮಿತಿ ಚಿತ್ರ ವರ್ತುಳ ಕೂಪಾನೆ ಸೊಡಯಲ್ಯಾರಿ, ಮುಲ್ಯಾಂತು ಅರ್ಧ, ಕಾಲ ವರ್ತುಳ ಕಾಡುಣು, ಚಿತ್ರಾನಿ

45. ಪಾಲ್ಲಿರ ಬಶಿಲೊ ಕೀರು

ಸಜೆಯತಾಲೆ. ಹ್ಯಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಿತಿ, ಭ್ಯಾರ, ಭಿತರಿ, ವೈರಿ, ತಗ್ಗು ಶಾಶ್ವತ ಜಾವ್ನು ರಾಂಗೋಳಿ ಚಿತ್ರ ಲಕಲಕತಾತಿ ಕಿ ಕಿತೆಂ? ಅಶ್ಶಿ ಅಣಭವ ಜಾತ್ತಾಲೊ. ಅವರ್ಸಾಚೆ ನಾಗೇಶ ಶೆಣ್ಯೆ ಹಾಂಗೆಲೆ ಘರಾಭಿತ್ತರಿ ಗೆಲ್ತೆನಾ, ಅಸಲೋ ಅನುಭವ ಜಾತ್ತಾ. ಥಂಯಿ ನಕ್ಷೆ, ವಾಲಿ, ಪೂಲ ಹಾಜ್ಯಾ ಆನಿ ಜ್ಯಾಮೆಟ್ರಿಕಲ್ ಡಿಝ್ಯಾನಾಚೆ ಮೇಳಾಮೇಳಿನ ವಣತ್ಯೊ, ಸುಂದರ ಸಜ್ಜುನ ಆಸ್ಸತಿ. ಅಗದಿ ವೈರಿ ಸರಪಳಿ, ನಂತರ ಪಿಂಪಳಾ ಪಾನ್ನ, ತಾಜ್ಜೆತಗ್ಗು ವಾಲಿಯೊ ಜೋಡಸುಯಲ್ಯಾತಿ. ಪರ್ತಕಾಳಿ ಮಠಾಂತು, ಘಾಟ್ಲೆ ಸ್ವಾಮ್ಯಾಂಗಲೆ ವೃಂದಾವನಾಚೆರಿ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ನಕ್ಷೆ ಕಾಮ ಪಳೆಯಲ್ ತೆನ್ನಾ ಅನುಭವ ಅಗದಿ ವೆಗಳೊ! ಥಂಯಿ ಸ್ಮಶಾನಾಚೆ ನೀರವ ವಾತಾವರಣ ನಾ. ಶಾಂತ ಆನಿ ವೈರಾಗ್ಯಾಚಿ ಛಾಯಾ ದಿಸ್ಸನ ಎತ್ತಾ. ಥಂಚ್ಯಾ ವಣತೆರಿ ವಟ್ಟು ಜಾಮಿತಿ ಚಿತ್ರ ಉಠುನ ದಿಸ್ತಾತಿ.

ಗರ್ಭಗೃಹಾಂತು ವಾರೋ ಉಜ್ವಾಡ ಎವಚೆ ಕಷ್ಟ! ವಣತೀರಿ ಜಾಲಾಂದ್ರ ಅಸ್ತಾ. ಅಸ್ಲೆಚಿ ಜಾಲಾಂದ್ರ ಬಾಗಲಾಕ ಜೋಡಸುತಾತಿ, ಕಿಟಕಿ ದವರ್ನಾತಿ. ಸಗಳೆಕಡೆನ ಹೀಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಚಲ್ನು ಆಯ್ಲಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹಾಂಗಾಸುದ್ದಾ ಕಾವಿಕಲಾಕಾರಾನಿ ಆಪ್ಣಾಗಲಿ ಗೊಮಟಾಯಿಚೀ ಪ್ರೀತಿ ದಾಕುವನು ದಿಲ್ಲಾ. ಮಾವಿನಕುರ್ವೆಂತು ಜಾಲಂದ್ರಾಕಚಿ ಕಿಟಕಿ ಆಕಾರು ದೀವ್ನು ವಾಲಿ ಆನಿ ಫುಲಾನಿ ಸಜಯಲಾ. ಗೋಕರ್ಣಚಾ ಕಿಟಕಿರಿ ಪಾನ್ನ, ಹೃದಯಾಕಾರ ಘೆವ್ನು ಶೊಭತಾಲೆ! ಬಳಲೆ ಗ್ರಾಮಾಂತು ಕಿಟಕಿ ಆಕಾರಾಂತು ನಕ್ಷೆ ಸುಟಯಲ್ಯಾತಿ, ಕಿಟಕಿಮಾತ್ರ ನಾ! ಅಘನಾಶಿನಿಂತು, ಕಾಟಕೋನ, ಚೌಕೋನ, ಡಿಝ್ಯಾನ್ ಕಿಟಕಿ ಸುತ್ತ ಕಾಡಲ್ಯಾ-ಸದಶಿವಗಡಾಂತು, ದೋನಿ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತು, ದೋನಿಸ್ತರಾಚಿ ಚಿತ್ರಪಟ್ಟಿಯೊ ದಿಸ್ಸನು ಎತ್ತಾತಿ. ನಾಚೊಲೆಂತು, ಫಕ್ತ ಸರಪಳಿ ಡಿಝ್ಯಾನ್ ಆಸ್ಸ. ಶೆಟಗೇರಿ ದೆವಳಾಂತು, ಬಾಗಲಾಕ ಕಮಾನ ಕರ್ನು, ತಾಜ್ಜೆ ಸುತ್ತ ಚಿತ್ರರಚನಾ ಕೆಲ್ಯಾ. ಚಿತಾಕುಲಾಂತು ಸುದ್ಧಾಯಿ ಅಸಲೇ ಬಾಗಿಲ ಆಸ್ಸ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಅರ್ದ ಮಾತ್ರ ಚಿತ್ರಪಟ್ಟಿ ದಾಕಯಲಿ ಆಸ್ಸ. ಬರ್ಗಿಚೀ ಚಿತ್ರಪಟ್ಟಿ ಬಾಲಿಶ ದಿಸ್ತಾ! ನಾಚೊಲಿದೆವಳಾಂತು, ಗುಡಗಾರಾನಿ ನಾಜೂಕ ಜಾವ್ನು ಕಸೂತಿ ಕಾಮಾ ವಾರಿ ಚಿತ್ರ ಸುಟೊವನು ಅಲಂಕಾರ ಕೆಲ್ಲಾ. ಅಸ್ಲಿ ಕಿತ್ಲೆಕ ಸುಂದರ ಚಿತ್ರ, ಕಾಲರಾಯಾಗಲೆ ದರ್ಬಾರಾಂತು ನಾಸಾಡಲ್ಯಾತ ತೆಂ ಸಾಂಗಚಾ ಛಾವನಾ!

5. ದಾರಲ್ಯಾಲೆ ಚಿತ್ರಣ

ಕಾವಿಚಿತ್ರಕಾರಾನಿ ದೇವದೇವತೆಲಾ ಚಿತ್ರಾಂಕ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ದಿಲ್‌ತೆಕೆಯಿ, ಸಮಕಾಲೀನ ದಾರಲ್ಯಾಂಕ ಅಲಕ್ಷ ಕೆಲ್ಲಾ. ತಾಂಗೆಲೆ ಚಿತ್ರ ಪಳೆಯತ, "ಹೊಏಕ ಆಢ್ಯ ಮನುಷು !". ಹಾನ್ನೆಚಿ ದೆವುಳ ಬಾಂದ್ಯೆಲೆ ಉರಚಾ ಪುರೋ ! 'ಹೋ ದಾನಿ', 'ಹೊ ಮೊಕ್ತೇಸರ', "ಹಾಕ್ಕಾ ಪಶು-ಪಕ್ಷಿ ಬದ್ದಲ ಮೋಗು ಆಸ್ಸ !" ಅಶ್ಶಿ ಸಸಾರಾಂತು ಕಳ್ನು ಘೇವಯೇದ್. ಸೇನಾಧಿಕಾರಿ, ಶೂರ-ವೀರ, ಸೈನಿಕ, ಆಢ್ಯ, ಜನಾಲೆ ಚಿತ್ರಯಿ, ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾತಿ. ತಾಂಗೆಲೆ ವೇಷ-ಭೂಷೆರಿ ಬ್ರಿಟಿಶ ಕಾಲಾಚೊ ಪ್ರಭಾವ, ಉಠುನ ದಿಸ್ತಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಚಿತ್ರಾ ಸಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆಲಿನಾವ ಬರೆಯಲ್ನಾ ಮಿತಿ, ತೇ ಕೋಣ್? ಮ್ಹಣು ವಳಕುಂವಚಾಕ ಜಾಯನಾ. ಹೇ ತರಿ ಸಾಧ್ಯ ಆಸಲ್ಯಾರಿ, ಕಿತ್ಲೆತರಿ ಕುಟುಂಬಾಚೆ ಮ್ಹಾಲಗಡೆ, ಕಶಿ ದಿಸ್ತಾಲೆ? ಮ್ಹಳೆಲೆ ಕಳ್ನು ಘೆವಚಾಕ ಜಾತ್ತಶಿಲೆ.

ಅನೇಕ ಚಿತ್ರಾನಿ, ತಾನ್ನಿ ಕರಚಿ ವೃತ್ತಿ, ಸುಲಭಜಾವ್ನು ಕಳ್ನು ಘೆವಯೇದ್. ಹೊಸ್ನಾವರಾಂತು, ದೆವಳಾಂತು ಪೂಜಾಕರ್ನು‌, ಜೀವನ ಚಲೆಯತಲೊ ಭಟ್ಟಮಾಮು, ಜಾನವೆ ದಾಕೆಯತ್, ವಲ್ಲೊ ಭೈರಾಸ ನೇಸುನ ದಾವೆ ಹಾತಾನ ಘಾಂಟ ವಾಜಯತ ಉಜವೆ ಹಾತಾನ ಆರತಿ ದಾಕಯತ, ಆಸ್ಸ! ಹೊಸಾಡಾಂತು ರಾಂದಪಿ ಮಾಮು ದಿಸ್ತಾ. ಮಾತೆ ಬೊಳಸುನು, ಪಂಜಿ ಕುರ್ತಾಕ ಬಾಂದುನು, ದಾವೆ ಹಾತಾಂತು ಚೊಂಚೆ ಆಯ್ದಾನ ಆನಿ ಉಜವೆ ಹಾತಾಂತ ದೌಲೊ ಘೆವ್ನು ಭ್ಯಾರಸರಲಾ. ಹೆಗಡೆಂತು ಏಕ ಕೀರ್ತನಕಾರ, ಭಕ್ತಲೋಕಾಕ, ಧರ್ಮೋಪದೇಶಾ ಬರೊಬರ, ಪದ ಸಾಂಗತ, ಟಿಪರಿ ವಾಜಯತ, ನಾಮತಾಣುನು, ರುಮಾಲು ಬಾಂದುನು ಘೆವ್ನು ಅಸ್ಸ. ಲಾಂಬ ಆಂಗಿ, ಕಾಸ ಘಾಲ್ನು ನೆಶಿಲ್ಲೊ ಪುಡುವ್ಲೊ, ಏಕತಾರ, ಹುಬೇಹುಬ ದಾಕಯಲಾ. ಹ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ ಪಳೆಯಲೆಕಿ, ಫುಡೆ ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತ, ವೈಶಾಖ ಅಥವಾ ಆಶ್ವಿನಾಂತು ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಪುರಾಣಾಂತಲ್ಯಾ ಪ್ರಸಂಗಾಚೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಕರೀತ ಆಸ್ತಲೆ ಕೀರ್ತನಕಾರ, ದೊಳ್ಯಾ ಇದುರ ಎತ್ತಾಲೆ. ಘಾಟ್ಲೆ ಕಾಲಾಂತು, ಗೆರಸೊಪ್ಪೆ ರಾಮ ಪೈ, ಶಿರಾಲಿ ಗುಲವಾಡಿ, ಕೊಂಕಣಿಂತು, ಶಿರಸಾಟಕರ, ಗಾಡಗೆಬುವಾ ಆದಿ ಮರಾಠಿಂತು, ಕೀರ್ತನಕಾರ ಮ್ಹಣು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆಶಿಲೆ.

ಶಿರಾಲಿಂತು, ಹಾತ ಜೋಡಸುನು ರಾಬ್ಬಿಲೆ ಯಜಮಾನ ಮನಶಾಲೆ ಚಿತ್ರ ಪಳೆಯಲ್ ತೆನ್ನಾ ಘರಾಂತು ಕಾರಣ ಆಶ್ಶಿಲೆ, ಭಾರಧಡ್ಯಾ ಮನಶಾಕ ಪಳೆಯಲೆ ವಾರಿ ಜಾತ್ತಾ. ಭರ್ಜರಿ ಪೋಷಾಕ ಘಾಲ್ನು, ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾಂತ ಶಾಲ ಧೋರ್ನು ರಾಬಲಾ. ಅಶಿಚಿ ಕಪಡೆ ಘಾಲ್ನು, ಹಾತ್ತಾತು ಖಡ್ಗ ಧರಲೆಲೊ ಗಾಂವಚೊ ಮುಖೇಲ ಆಸ್ಸಾ ಪುರೋ! ಬ್ರಿಟಿಶಾಲೆ ಕಾಲಾಂತು ಗಾಂವಚೆ ಲೆಕ-ಪತ್ರ ದವರಚೆ ಜವಾಬ್‌ದಾರಿ ಕಾಮು, ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾಲೆ ಹಾತ್ತಾಂತು ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮ್ಹಣು ಹಾಂಗಾ ಯಾದ ಕರ್ನ ಘೆವಯೇದ್! ತ್ಯಾಮಿತಿ ಶಾನಭಾಗ, ಶೆಣ್ಯೆ, ಶೆಣವಿ, ನಾವ, ಆಡನಾವ ಆಯಿಲಿ ಆಸ್ಸತಿ. ಆನಿ ಎಕ್ಕೊ ದಾರಲೊ, ಖುರ್ಚೆರಿ ಬಸುನ ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾಂತು ಖಡ್ಗ, ದಾವೆ ಹಾತಾಂತು ಢಾಲ ಧೋರ್ನು ಆಸ್ಸ. ತೊ ಗಾಂವಚೊ ಸೇನಾಪತಿ ಅಥವಾ ರಕ್ಷಕ-ಅಧಿಕಾರಿ ಜಾವ್ನು ಉರಚಾ ಪುರೋ! ಸಿರ್ಸಿಂತು ದೇವ-ದೇವತೆಲಾ ದೆವಳಾಂತು ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನ, ಪೂರ್ಣಯ್ಯ, ಹಾಂಗೆಲೆ ಚಹರೆಕ ಮೆಳತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ವ್ಯಕ್ತಿಲೆ ತೊಂಡ ದಿಸ್ತಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹೇ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ನೈ ಮ್ಹಣು ಖಂಡಿತ ಸಾಂಗ್ಯೇತ್!

46. ಅಲಂಕಾರಾಕ ವಾಘಲ್ಯೊ ಜೋಡಿ ಕೀರು

47. ವಿಚ್ಚು, ಕೀರು, ಆನಿ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಪಕ್ಷಿ

48. ಕಿನ್ನರ ಆನಿ ಚಿತ್ತ್ಲ

ದಾಲ್ಯಾಂಲೆ ಮುಂಡಾಸ ಅಥವಾ ಮಾತ್ಯಾ ಅಲಂಕಾರ ಕಿತ್ಲೆ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಆಸ್ಸತಿ, ತೆ ಸಾಂಗಚಾ ಜಾಯನಾ! ಏಕ ರಸಿಕ ಶಿಖಾಮಣಿ, ಝರಿ ರುಮಾಲ ಸುತಾವನ ಘೆವ್ನು, ತಾಕ್ಕಾ ತುರಾಯಿ ವಾರಿ ಫುಲ ಖೊವನು ಶೊಭತಾ. ಅಸ್ಲೆರುಮಾಲ ಬಾಂದುನು ಘೆವಚಾಕ ಬರೊಚೀ ವೇಳ ಲಾಗ್ತಾ ಮ್ಹಣು, ಶಿವೆಯಿಲೆ (ಟೋಪಿವಾರಿ) ರುಮಾಲಯಿ ಆಶ್ಶಿಲ್‌ವೆ? ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಚೆ ಕಷ್ಟ! "ಆತ್ತ ಸುಟುನು ಪಡ್ಡಾಕಿ, ಕಿತೇ" ಅಶ್ಶಿ ದಿಸಚೆ ರಾಜಸ್ಥಾನಿ ಸ್ಟೈಲಾಚೆ ರುಮಾಲ್, ನಮನಮುನ್ಯಾ ಕಸೂತಿ, ಬುಟ್ಟಾ ಆಶಿಲೆ ಝರಿಚೆ ರುಮಾಲ್, ಮಲ್ಲಾಚೆ ರುಮಾಲ್, ವಟ್ಟುಚಿ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾತಿ. ಮರಾಠಾ ಶೈಲಿಚೊ ಲಾಂಬ ತುರಿ ಫಾಟ್ಯರಿ, ಸೊಳ್ಳೆಲೊ, ರುಮಾಲುಯಿ ದಿಸ್ತಾ. ಎದರಾರಿ ಫುಲ್ಲ, ಪಾಕ, ರತ್ನ ಜೊಡಸುಯೆಲೆ ಪಗಡಿ, ತುಕಾರಾಮಾಲಿ ಪಗಡಿ, ನಾನಾಫಡಣೀಸಾಗಲಿ 'ಸಿರ್‌ಪೇಶ್'ಯಿ ಪೊಳೊಂಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಥೊಡೆ ಅಗದಿ ಸಾನ ರುಮಾಲ ಆಸಲ್ಯಾರಿ, ಥೊಡೆ ಜಣಾನಿ, ಎಲವಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ಸಾನ ಪಂಜಿ ಮಾತ್ಯಾಕ ಸುತ್ತಾವನ ಘೆತ್ಲಾ. ಆಜಿಕಯಿ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತು, ಮಾತ್ತೆ ಉಘಡ ಸೊಣ್ಣ ವತ್ತಲೆ ಕಮ್ಮಿ! ಕ್ಯಾಂನ್ಸೆ ತರಿ, ಪಾತ್ತಳ ಟಾವೆಲ್ ಪುಣಿ ಸುತ್ತಾವನು ಘೆತ್ತಾತಿ.

ಹೀ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಸೊಡೊಂವಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಚಲ್ನು ಆಯಿಲೆ ದೀಸಾಂತು, ಟೋಪಿ, ಹ್ಯಾಟ ಘಾಲ್ನು ಘೆಂವಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಚಾಲೂ ಆಶ್ಶಿಲ್ ವಾರಿ ದಿಸ್ತಾ. ಮಖಮಲ್ ಟೋಪಿ, ಝರಿ ಟೋಪಿ, ಮಸ್ತಕಾಲ ಪ್ರಚಾರಾಂತು ಆಶ್ಶಿಲೆ. ತೆ ಒಟ್ಟು ಕಾವಿ-ಚಿತ್ರಾಂತು ವಳಕುಯೇದ್! ಪನ್ನಾಸ-ಸಾಠ ವರ್ಸಾ ಪೈಲೆ ಪಾಸುನು, ಅಸಲೆ ಟೋಪ್ಯೊ, ಸಾನ್ನ ಚರಡಂವಾಕ ಘಾಲಚೊ ರಿವಾಜ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ಮುಂಜಿ, ಲಗ್ನ ಅಸ್ಲೆ ಶುಭಸಂದರ್ಭಾರಿ, ರಂಗರಂಗಿತ ಝರಿ ಟೋಪಿ, ಪೊಳೊಂವಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾಲ್ಯೊ. ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶಾಂತು ಹ್ಯಾಟ್ ವಾಪರಚೆ ಚಡ. ಅಮೇರಿಕೆಂತು ಗೊರವ ರಾಕ್ತಲೆ (cowboys) ಹೋಡ ಹ್ಯಾಟ್ ಘಾಲ್ನು ಘೆತ್ತಾತಿ. ಥೊಡೆ ಚಿತ್ರಾಂತ ಅಸಲೆ ಹ್ಯಾಟ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮಿತಿ, ಫಾಟ್ಲೆ ಥೊಡೆ ಕೊಂಕಣಿ ಜನಬಿ, ಅಸ್ಲೆ ಹ್ಯಾಟ್ ವಾಪರತಾಲೆ ಕಿ ಕಿತೆ? ಅಶ್ಶಿ ಅನುಮಾನ ಎತಾ. ಅಪರೂಪಾಕ ಶಂಖಾ ಆಕೃತಿಚೊ ರುಮಾಲು ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾ. ಕ್ರಾಪ್‌ಕಟ್ ಬರೋಬರ, ಬಾಯ್ಲಾವಾರಿ ಕೇಸ ವಾಡೆಯಲೆ ದಾರಲೆ ಆಶಿಲೆ. ಬಾಬ್‌ಕಟ್ ವಾರಿ ಆರ್ದಕೆಸ ವಾಡೆಯಲೆ ಕಾನಸಳಾರಿ "ಸ್ಯಾಡ್‌ಬರ್ನ" ಸೊಡಿಲೆ ಆನಿ ಕೆಸ ನಾಶಿಲೆ ತುಳತುಳಿ ಬೊಡಾಚೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸುದ್ಧಾ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂತು ಮೆಳ್ತಾತಿ.

ಕಪಾಳ ಅಥವಾ ನಿಡ್ಲಾರಿ ತೀಳೊ (ತಿಲಕ) ದವರಚಿ ಪದ್ಧತಿ-ದಾರಲೆ, ಬಾಯ್ಲೊ ಭೇದ ನಾಸ್ತಾನಾ ಶತಮಾನ ಧರ್‍ನು ಪಾಳತ ಆಯ್ಲಾತಿ. ನಾಮ ಅಥವಾ ತೀಳೊ, ಭಸ್ಮ ಲಾಂವ್ನು ಘೆಂವಚೆ ಪ್ರಕಾರಾನೆ ತಾಂತಾಂಗೆಲೊ ಧರ್ಮ, ಜಾತ, ಪಂಥ ಸುದಾ ವಳಕುನು ಘೆಂವಚಾಕ ಸಾಧ್ಯ ಜಾತ್ತಾಲೆ. ಅಲಂಕಾರ ಆನಿ ಧಾರ್ಮಿಕತೆಚೆ ಸಂಕೇತ ಜಾವ್ನು ಆಯಿಲೆ ತಿಲಕ ಅಥವಾ ತೀಳ್ಯಾಕ ಕಾವಿಚಿತ್ರಕಾರಾನಿ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಾನ ದಿಲ್ಲೆಲೆ ಆಸ್ಸ. ವೈಷ್ಣವ ಭಕ್ತಾನಿ ಗೋಪಿಚಂದನಾಚೆ ನಾಮ ತಾಣುನು ಘೆತ್ಲಾ-ಶೈವ ಅಥವಾ ಸ್ಮಾರ್ತ ಲೋಕಾನಿ ವಿಭೂತಿಚೆ ಪಾಟ್ಟೆ ಧಾರಣ ಕೆಲ್ಲಾ. ಅಪರೂಪಾಕ ಅರ್ಧಚಂದ್ರ ಆಕಾರಾನೆ ತೀಳೊ ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ದಿಸ್ತಾಲೆ. ಮಿಶೆ ನಾತ್ತಿಲೆ ದಾರಲ್ಯಾಕ ತ್ಯಾ ದೀಸಾಂತು ಗೌರವ ನಾಶಿಲೊ ಕಿ ಕಿತಕಿ! ತಶ್ಶಿಜಾವ್ನು, ಮಿಶೆ ನಾತ್ತಿಲಿ ದಾರಲ್ಯಾಗಲಿ ಚಿತ್ರ ಅಪರೂಪಚಿ ಆಸ್ಸತಿ. ತರ್ನಿ ಮಿಶ್ಯಾ ಪೋರಾವಾರಿ ತಲವಾರ ಮಿಶಾಚೆ ದಾರಲೆಯಿ ದೆಕ್ಕು

49. ಚಮತ್ಕಾರ ರೀತಿನ ಸುಡ್ಯೆಲಿ ಚಾರ ಮಾಂಕಡ

ಪಡ್ತಾತಿ. ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕ ದಾಡಿ-ಮಿಶೆ ವಾಡ್ಡುನು, ಮಿಶಾಂಕ ನೈಯಾ ಲಾವ್ನು ಚೂಪಕರ್ನು ಗರ್ವಾನ ದಾಕೈತ ಫಿರ್ಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಘಾಟ್ಲೆ ಕಾಲಾಕ ಆಶ್ಮಿಲಿ! ಜಲ್ಯಾ ನಮೂನಾ ಲಾಂಬ ಮಿಶೆ, ಹಿಟ್ಲರಾಗಲೆ ದಾಟ ಆನಿ ಸಾನ್ನ ಮಿಶೆ, ಭಗತ್ ಸಿಂಗಾಲೆ ಸೂಯೆ ಮಿಶೆ, ರಾಜಾತೋಡರಮಲ್ ಹಾಗೆಲೆ ಚಾನ್ನಿಬಾಲಾ ನಮೂನ್ಯಾ ಮಿಶೆ, ಒಟ್ಟುಯಿ ಹ್ಯಾ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂತು ಪೊಳೊಂಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾತಿ! ಎಕದೊಗ್ಗಾನಿ, ಲಿಂಬ್ಯಾ ನಮೂನೆ, ಗೋಲ ಫೀಳು ಘಾಲ್ನುದವರು ಚಾಯಶಿ ಮೀಶಿ ವಾಡಯಲ್ಯಾತಿ.

ಆಧುನಿಕ ಬಾಯ್ಲಾಂಕ ಸೊಪ್ಪನಾಂತುಯಿ ಘಾಲಚಾ ಸಾಧ್ಯ ಜಾಯನಾಶಿಲೆ ದಾಗೀನೆ, ತೆನ್ನಾಚೆ ಬಾಯ್ಲೊ ಘಾಲ್ನು ಘೆತ್ತಶಿಲಿ ಮ್ಹಣು ಹ್ಯಾಚಿತ್ರಾಮಿತಿ ಕಳ್ನು ಘೆವ್ಚಾ ಜಾತ್ತಾ. ಬಾಯ್ಲೊ ಮಾತ್ರ ಕಿತ್ಯಾಕ, ದಾರಲೆಯಿ ಕಾನ್ನಾಕ ವಂಟಿಯೊ, ಕುಡುಕ, ಲೋಲಕ, ಗಳ್ಯಾಕ ಹಾರ, ಚೈನ ಘಾಲ್ತಶಿಲೆ. ರುಮಾಲ ಎಲವಸ್ತ್ರ ವಟ್ಟುಯಿ ರತ್ನ ಮೋತಿ ಬಸೆಯಿಲಿ ಉರ್ತಾಲಿ. ಭುಜ, ಹಾತ್ತಾಕ ಭುಜಿಕೀರ್ತಿವಾಂಕ, ಕಡೆ ಘಾಲ್ಯಾರಿ, ಬೊಟ್ಟಾಕ ಮುದಿಯೊ ಚುಕನಾಶಿಲಿ. ಕುರ್ಟಾಕ ಪಟ್ಟಿ ದಾರಲೆ, ಬಾಯಲೊ ಘಾಲ್ತಾಲ್ಯೊ.

ಮ್ಹಾಲಗಡೆ ಬಗಲಬಂಡಿ, ಕಸೆಬಂಡಿ ಆಶಿಲಿ ಅಂಗಿ ಘಾಲ್ನು ಘೆತಲ್ಯಾರಿ, ಪ್ರಾಯೆಪೊರ, ಗೋರೆ ಸಾಯಬಾಂಕ ಅನುಕರಣ ಕರತಾಲೆ. ಅಗದಿ ವಿರೋಧಾಭಾಸಾಚೆ ಕಪಡೆ ಉಡುನ ದಿಸ್ತಾಲೆ. ಮೈಸೂರ ದಸರಾ ಮೆರವಣಿಗೆಂತು ಭಾಗಘೆತ್ತಿಲೆ ಪೊರ್ಸೆ ಸಭಾಸದಾಂಲೊ, ಉಡಗಾಸು, ಹೀ ಚಿತ್ರ ಪಳೆಯತನಾ ಎತ್ತಾ. ಥೊಡೆ ಜನಾನಿ ಲಾಂಬ 'ಜೋಧಪುರಿ' ಕೋಟುಘಾಲ್ಲಾ. ತಾಕ್ಕಾ ಝುರಿ ನಕ್ಷಾ ಆಸ. ಥೊಡೆ ಜನಾನಿ ಪೈರಾಣ ಘಾಲ್ಲಾ. ಶಾಲು ಪಾಂಗುರಚೆ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ನಮೂನೆ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಆಂಗಭರ ಘಾಲ್ಲೆ, ಭುಜಾವೆಲ್ಯಾನೆ ಸೊಡಿಲೆ, ಹಾತಾಂತು ರೀವಿನೆ ಧರಿಲೆ, ಅಥವಾ ಕುರ್ಟಾಕ ಬಿಗಿದುನು ಘೆತ್ತಿಲೆ, ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥ ದಿಸ್ತಾಲೆ. ಶಾಲಾಚೇರಿ ಕಲಾಪತ್ತಾ ಕಾಮ ಆಸ್ತಾಲೆ. ಯುರೋಪಿಯನ್ ಕೋಟು ಘಾಲ್ನು, ಪುಡುವೆ ನಿಶ್ಶಿಲೆ 'ಆಂಗ್ಲೊಇಂಡಿಯನ್' ಕೊಂಕಣಿ ವೇಷಧಾರಿಯಿ ಆಸ್ಸತಿ! ಮಸ್ತ ಜನಾಕ ಖಾಲಿ ಪಾಯ ದಾಕೆಯಲೆ ತರಿ, ಥೋಡ್ಯಾನಿ ಮೊಜೆ ಘಾಲ್ನು ಘೆತ್ತಲ್ಯಾ. ಕಿತ್ಯೆಕಾನಿ ರಾಜಸ್ಥಾನಿ ನಮೂನ್ಯಾ ಚೂಪ ತುರಿಚೆ ಬುಟ್ಟಾಂ ಚಡೆಯಲ್ಯಾತಿ. ಅಪರೂಪಾಕ, ಸೈನಿಕ ಲೋಕಾನಿ ವಾಪರಚಿ ಉಂಚ, ಘಟಮುಟ್ ಬೂಟಯಿ ಪೊಳೊವಚಾ ಮೆಳ್ತಾ.

6. ಹೊಸಾಡ ಶೈಲಿ

ಹೊಸಾಡ ಗಾಂವ, ಶರಾವತಿ ನದೀಚ್ಯಾ ಉಜವೆ ಬಲಚಾನ ಆಸ್ಸ. ಸಾನ ಗಾಂವ. ಮಾಕ್ಷಿ ಕಾಲಾಂತು, ಹೊನ್ನಾವರಚಾನ ಫಕ್ತ ದೋಣಿಕರ್ನುಚಿ ಥೈಂ ವಚಕಾ ಪಡತಶಿಲೆ. ಪಾವಸಾಡಿಂತು, ನದಿಕ ನೆಗುಸ ಭರ್ಲೆ ತೆನ್ನಾ, ವಾರೊ ಜೋರ ಆಶಿಲೆ ತೆನ್ನಾ, ಆನಿ ಸತತ ಪಾವಸ ಪಡತ ಆಸ್ತನಾ, ಭ್ಯಾಲೆ ಜಗಾಚೊ ಸಂಪರ್ಕ, ಹೊಸಾಡಚಾ ಲೋಕಾಂಕ ಜಮಚೊ ಸಾಧ್ಯನಾಶಿಲೆ. ತಸಲೆ ಜಬರ್ದಸ್ತಿ ವಿರಾಮ ಮೆಳಚೆ ದೀಸಾಂತು, ಹೊಸಾಡಚೆ ಏಕ ನಾಮಾಂಕಿತ ಕುಟುಂಬ, ನಾಯಕ, ಘರಾಣ್ಯಾಚಾನಿ, ಚಿತ್ರಕಲಾ, ನಾಟಕ ಆನಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಆದಿ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರ ವಾಡೊವನ ಘೆತ್ಲೆ. ಆತ್ತಾಚೆ ಖ್ಯಾತ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕಕಾರ ಹೊಸಾಡ ಬಾಬುಟಿ ನಾಯ್ಕ ಹಾಂಗೆಲೆ ಲಗ್ನಾಕ ಗೆಲ್ಲೆ ತೆನ್ನಾ ಥಂಚೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀವೆಂಕಟೇಶ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತು ಆಶಿಲೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರ, ಭಾರಿ ಆವಡಿಲೆ. ಲಗ್ನಾಮಂಟಪ್ಪು, ಸ್ವತ: ನಾಯ್ಕ ಕುಟುಂಬಾಚ್ಯಾ ಸದಸ್ಯಾನಿ ತೀನ ಮ್ಯೆನೆ ಘೊಳ್ಳು ಅತ್ಯಂತ ಕಲಾತ್ಮಕ ರೂಪಾನ ಸಜಯಿಲೊ. ತ್ಯಾದೀಸಾಂತು ವೀಡಿಯೊ ನ್ಹೈ. ಸಾದಾ ಫೋಟೊ ಕಾಡ್ಚೆ ಸುದ್ಧಾ ಭಾರೀ ತ್ರಾಸದಾಯಕ ಕಾಮ ಆಶಿಲ್‌ಮಿತಿ, ತ್ಯಾ ಅಪರೂಪಾಚೆ ಅಲಂಕರಣಾಚೆ ನಮೂನ್ಯಾಚೊ ಏಕಸುದ್ಧಾ ಫೋಟೊ ಕಾಣ್ಣು, ರಾಕ್ಕುನು, ಘಂವಚಾಕ ಜಾಲ್ನಾ ಮ್ಹಳೆಲೊ ಬೇಜಾರು ಆಜಿಕಯಿ ಆಸ್ಸ. ತೆನ್ನಾ ಕಲ್ಪನೆನೆ ಕಾಡಿಲೆ ಮಸ್ತ ಚಿತ್ರ ಲೋಕಾಲೆ ದೊಳ್ಯಾಮುಖಾರ ಆಜಿಕ ಹಾಣ್ಣು ದಾಕೊವಚಾಕ ಸಾಧ್ಯ ಆಸವೆ?

ಸುಮಾರ ದೆಡಶಿ ವರ್ಸಾ ಮಾಕ್ಷಿ, ನಾಯ್ಕ ಕುಟುಂಬಾಚೆ, ನರಸಿಂಹ ಮ್ಹಳೆಲೆ ಗೃಹಸ್ಥಾಕ, ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಸುಟೊವಚಿ ಆನಿ ನಕ್ಷೆ ಕಾಡಚೀ ಖಯಾಲಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ತೊ ಗೊಂಯೆ ವಚ್ಚುನು, ಜಾಣತೆ ಲೋಕಾಲಾಗ್ಗಿ ತೀ ಕಲಾ ಶಿಕ್ಕುನು ಆಯಿಲೊ. ತ್ಯಾ ನಂತರ ಪರಿಶ್ರಮಾನ ಆಪ್ಲೆಪಣ ದಾಕೊವಚೆ ಖಾತಿರ, ವೆಗಳೀಚ ಏಕ ಶೈಲಿ ವಾಡೊವನ ಘೆತ್ಲಿ. ಅಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಹ್ಯಾಗಾಂವಚೆ ಚಿತ್ರಾಂತ ನಾಯ್ಕ ಹಾಂಗೆಲೊ ಖಾಸ ಛಾಪ ಉಟಾವ್ನು ದಿಸ್ತಾ. ಆನಿ ತೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಚೆ ಅಭಿಮಾನಿ ಆಶಿಲೆ. ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಉರಲೆ ಗಾವಚೆ ವಾರಿ, ಅಂಕಣಾಚೆ ನಾವ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತು ಬರೊವಚೆ ಬದಲಾಕ, ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಾಂತು ಬರೈಲಾ. ಗಾಂವಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಲೆ, ಲಕ್ಷ್ಮೀವೆಂಕಟೇಶ ದೇವಳಾಚೆ ವಣತಿ ಒಟ್ಟುಯಿ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತಾಚೆ ಪ್ರಸಂಗಾನ ಅಲಂಕಾರ ಕೆಲಾ. ತ್ಯಾಚಿ ಗಾಂವಚೆ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನಾಯ್ಕ ಹಾಂಗೆಲೆ ಘರಾಭಿತ್ತರಿ, ಸುದಾ ನರಸಿಂಹ ನಾಯ್ಕ ಹಾನೆ ಕಾಡಿಲೆ ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸತಿ.

ಕಾಯಿ, ಝುಂಝುಟ್ ನಾಸ್ತನಾ, ಸರಳ ರೇಖೆನಚಿ, ಕಲಾತ್ಮಕ ಚಿತ್ರ ಸುಟವಚೆ, ಹೇ ಶೈಲಿಚೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ! ಏಕ್ಕs ಅಂಕಣಾಂತು ಕಿತ್ಲೆ ಜಾತಾ ತಿತ್ಲೆ, ಜಾಯಶಿಲೆ, ನಾಕ್ಕಶಿಲೆ ಚಿತ್ರಾನ ಭೊರ್ಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಹಾಂಗಚೆ ಜಾನಪದ ಕಲಾಕಾರಾನೆ ಕೆಲಾ. ತರೀ ಸುದ್ಧಾ ಚಿತ್ರಾ ನಮುನ್ಯೊ, ಅಪಕ್ವ ಮ್ಹಣಚಾ ಜಾಯ್ನಾ! ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆನಿ ದೇವ-ದೇವ್ಯಾಂಗಲೆ ಚಿತ್ರಣಾಂತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಟ್ಟು ವೇಷಾಚೊ ಪ್ರಭಾವ ಉಠುನು ದಿಸ್ತಾ. ಮಸ್ತ ಅಂಕಣಾಂತು ದಶಾವತಾರ ಖೆಳಾಂತು ವಾಪರ್ಚೊ ಕವಾಸಾ (ಕೇದಿಗೆ) ಆಕೃತಿಚೊ ಮುಂಡಾಸು, ಕರ್ಣ ಕುಂಡಲ, ಭುಜಕೀರ್ತಿ, ವೀರಗಾಸೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಪೊಳೊಂಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾ. ನರಸಿಂಹ ಅವತಾರಾಚೆ ಅಂಕಣ ಪಳಯತ ಆಸ್ತನಾ,

50. ಎಕ್ಕ ಚಿತ್ರಾಂತ ಹಸ್ತಿ ಆನಿ ಬೈಲು

51. ಮೃದಂಗ ವಾಜೊವಚೊ ಹೈಗ್ರಿವ

ಮೃದಂಗಾಚೊ ಭಯಂಕರ ಅವಾಜು, ಜಗಾಂಟಾಚೊ ಝೇಂಕಾರ, ಚಂಡೆಚೊ ಆರ್ಭಟ. ನಗಾರಿ-ಗರ್ಜನಾ ಆನಿ ಭಾಗವತಾಲೊ ಉಂಚ ಅವಾಜು, ಆಯಕತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಭಾಸ ಜಾತ್ತಾ. ಬಾಯ್ಲಾಂಲೆ ಚಿತ್ರಣ ಸುದ್ದಾ, ಯಕ್ಷಗಾನಾಂತುಲೆ ದಾರಲ್ಯಾನಿ ಘಾಲ್ಲೆಲೆ, ಸ್ತ್ರೀವೇಷಧಾರಿಕ ಯಾದ ಕರ್ನು ದಿತ್ತಾ! ಮೋರಾ ಪಾಂಕಾನ ಸಜಯಿಲೆ ಮುಂಡಾಸ, ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾತಿ. ದಿಂಬೆವೈರಿ ಎವಚೊ ಕಿರಗಣೊ ಘಲ್ಲೆಲಿ ಶೂರ್ಪನಖಾ, ಬಡಗು ತಿಟ್ಟಾಚೆ ಖೆಳಾಂತ, ಭಾತೇರಿ ಕರಟಿ ಬಾಂದುನು ಘೆವ್ನು, ನಾಂಚತ ಎತ್ತಲಿ, ರಾಕ್ಷಸಿಣಿಲೀ ಪ್ರತಿರೂಪಚಿ ಆಸ್ಸ!

ವಿಷ್ಣು ಪರಮಾತ್ಮಾಲೆ ದಶಾವತಾರ ಸೊಡೊವಚಾಕ, ಕಸಲೆ ಕಸರತ ಕೆಲ್ಯಾ! ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರ ದಾಕೊವಚಾಕ, ಕುರ್ಟಾ ತಗ್ಗುಚೊ ಭಾಗು ಮಾಕ್ಷಿ ಕರ್ನು, ಮಾಶಳಿ ಆಕಾರು ದಿಲ್ಯಾ. ಆನಿ ವೈಲ್ ಭಾಗಾಕ ಮನಶಾಲೆ ರೂಪ ದಿಲ್ಯಾ. ಕೂರ್ಮಾವತಾರಾಂತು ಜಲಜಾನವರಾಚೆ ಹೇಚಿ ಸಂಕೇತ, ದಾಕಯಲಾ. ವೈಲೆ ತೊಂಡ ವಿಷ್ಣು, ಕುರ್ಟಾ ಸಕಲ ಕಾಸವಾಲೆ ಅರ್ದ ದೇಹ ಆಸ್ಸ. ಹ್ಯಾ ಕಾಸವಕ ಮನಶಾಲೆ ಹಾತ-ಪಾಯ ದಾಕಯಲ್ಯಾತಿ! ಮೋಟರಕಾರ, ಹೇಚಿತ್ರ ಸುಟುವಚಾ ದೀಸಾಂತು ನಾಶಿಲ್ಯಾನ, ವಿಷ್ಣುದೇವು ಗರುಡಾಲೆ ಘಾಟೀರ ಬಸುನು ವತ್ತಶಿಲೊ! ಹ್ಯಾ ಗರುಡಾನ ಘಟ್ಟಿ ಕಾಸಾಚೊ ಪುಡುವೊ ನೇಸಲ್ನಾ. ಕುಸ್ತಿ ಪೈಲವಾನಾಲಿ ಘಟ್ಟಿ ಚಡ್ಡಿ ಘಾಲ್ನು ಘೆತ್ತಾ. ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾಂತು ಹಾಲಚಾ ಜಾಯನಾಶಿಲೆ ವಿಷಸರ್ಪಾಕ ಧರಲಾ. ದಾವೆ ಹಾತಾಂತ ಆನೇಕ ಪಕ್ಷಿ ಬಸಲ್ಯಾತಿ. ಅನೇಕ ಅಂಕಣಾಂತು ಗರುಡು, ಉಜ್ವೆ ಖಾಂದಾರಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಸ್ವಾಮಿಕ ಬಸೊವನು ಘೆವ್ನು, ಉಡಚಾಕ ಲಾಗಲಾ. ವರಾಹಾವತಾರ ಚಿತ್ರಾಂತು, ವಿಷ್ಣುಕ ರಾನಡುಕರಾಚೆ ತೋಂಡ ಜೊಡಸುಯಲ್ಯಾ. ಎಕ್ಕ ಅವತಾರಾಂತು ಪರಮಾತ್ಮಾಕ ಅನೇಕ ಕಡೆ ವಚ್ಚೆ ಇತ್ಲೆ ಸಸಾರ ಅಸಲ್ಯಾರ, ಮಸ್ತ ಇತ್ಲೆ ಅವತಾರ ಘೆತ್ತಲೆ ಕಲಿಯುಗಾಚೆ ನರಭಕ್ಷಕ, ರಾಕ್ಷಸ-ರಾಜಕಾರಣಿ ಲೋಕಾಂಕ ಧ್ವಂಸ ಕೊರ್ಚೆ ಇತ್ಲೆ ಸುಲಭ ನೈ! ಸಾಧ್ಯನ್ನೈ! ಮ್ಹಣು ದೇವು ನವೀನ ಅವತಾರ ಘೆವಚಾಕ ತಯಾರನಾ!

ಹೊಸಾಡಚೆ ಜಾನಪದ ಶೈಲಿಂತು, ರೂಕ, ಆದಿ, ಹೊಬೇ ಹೂಬ್ ಕಾಡಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲ್ಲೆನಾ! ಸಾಂಕೇತಿಕ ಜಾವ್ನು ದಾಕೆಯಲಾ. ಮುರಳೀ ಧರಾಲೆ ಅಂಕಣಾಂತು, ಗಾಯೆಕ ವರಗುನು ರಾಬ್ಬಿಲೆ ಕೃಷ್ಣಾಕ ಚಿತ್ರಣ ಕೊರಚೊ ರಿವಾಜ ಆಸ್ಸ. ಹಾಂಗಾ ಗೊರವಾಕ ದಾಬ್ಬುನ ಧರ್ನು ರಾಬ್ಬಿಲೆ ವಾರಿ ದಿಸ್ತಾ! ಕಾಲಿಯಾ ಮರ್ದನಾಚೆ ಚಿತ್ರಣಾಂತು, ಆಹುತಿ ಘೆತ್ತಿಲೆ ಪ್ರಾಣ್ಯಾ ಮುಖಾರಿ ಫೋಟೊಕ ಪೋಸ್' ದಿಲ್ಲೆಲೆ ವಾರಿ ಕೃಷ್ಣಾಕ ಸುಟೆಯಲಾ. ತಾಗೆಲೆ ಶೌರ್ಯಾಂಚೆ ತಾರೀಫ ಕರ್ತಲಿ ಏಕನಾಗಿಣಿ, ಭಯಭಕ್ತಿನೆ ಹಾತಜೊಡಸುನ ರಾಬಲ್ಯಾ. ಜಾಗೊ ಆಶಿಲೆ ಕಡೆನ ವಟ್ಟುಯಿ ಕಾಲಿಯಾಗಲೆ ಸಂತಾನ ಜಾವ್ನು ಆಶಿಲೆ ಸಾನ್ನ ಹೊಡ್ಡ ಹೈರು ಚರತ ಆಶಿಲೆ ದಾಕಯಲ್ಯಾತಿ! ಬಾಲಕೃಷ್ಣ, ಪ್ರಾಯೆನ ಸಾನು ಆಸಕಾ. ಹೆಂ ದಾಕೊವಚಾಕ ತಾಕ್ಕಾ ಕಮ್ಮಿ ಕಪಡೆ ಘಾತ್ಲೆತಕಯಿ, ತೊಂಡ ಪ್ರೌಢ ವ್ಯಕ್ತಿಲೆ ದಿಸ್ಸುನ ಎತ್ತಾ! ಕಿರಾತಾರ್ಜುನೀಯಾಚೆ ಅಂಕಣ ತರಿ, ಥೇಟ್ ಯಕ್ಷಗಾನಾಚೊ ಪ್ರಸಂಗು ದೊಳ್ಯಾಎದ್ರಾಕ ಹಾಡ್ತಾ. ಅರ್ಥಾತ್ ಹೇ ವೇಷಧಾರಿ, ಹಗುರ ಆನಿ ಕಪಡೆ ಸುತ್ತಾಯಿಲೆ ಬೆಗಡೆ ಲಾಯಿಲೆ, ಬಿಲ್ಲು-ಬಾಣ ಧರ್ತಾತಿ. ತಶ್ಶಿಚಿ ಅರ್ಜುನಾಲೆ ಹಾತ್ತಾಂತುಲೆ ಆಯುಧ ದಿಸ್ತಾತಿ. ಕೌರವ-ಪಾಂಡವ ಯುದ್ಧಾಚೆ ಅಂಕಣಾಂತು, ರಥ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಚರಡವಾಂಗೆಲೆ ಖೆಳ್ಚೆ ರಥ, ಆನಿ ವಾಯುವೇಗಾನೆ ಧಾಂವಚೆ ಘೊಡ್ಯಾ ಬದಲಾಕ ದೇಶಿ ಗಾಡವ, ರಥ ವೋಡತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ವಾರಿ ದಿಸ್ತಾ!

52. ಕಲಾತ್ಮಕ ಕಮಲಾ ಫೂಲ

53. ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಫೂಲ

ರಾಮಾಯಣಾಚೆ ದೃಶ್ಯ ಸುಟಯುತನಾ ಸುದ್ಧಾ, ಹೀಚ ಶೈಲಿ ದೆಕ್ಕು ಪಡ್ತಾ. ಹನುಮಂತಾಲ್ಯಾ ಖಾಂದ್ಯಾರ ಬಶಿಲೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಾನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಸ್ಟೈಲಾರಿ ಕಿರೀಟ ಘಾಲ್ಯಾ. ತಾಗೆಲೆ ಭಕ್ತಗಣ, ಬಿಲ್ಲು-ಬಾಣ ಹಾತ್ತಾಂತ ಘೆವ್ನು, ಶತ್ರು ಸಂಹಾರ ಕೊರ್ಚ್ಯಾಕ ತಯಾರ ಜಾವ್ನು ರಾಬಲಾ. ಆನೇಕ ಅಂಕಣಾಂತು, ಹನುಮಂತು, ಲಂಕೇಕ ವಚೂನ, ಸೀತೆಲೆ ದರ್ಶನ ಘೆವಚಾಕ ಆನಿ ರಾಕ್ಷಸಾಕ ಮಾರುಕ ಸಜ್ಜ ಜಾಲಾ. ತಿಸರೆ ಅಂಕಣಾಂತು, ರಾವಣು ಯುದ್ಧಾಕ ಭ್ಯಾರಸರ್ನು ರಾಬಲಾ. ಪರಶುರಾಮು ಆಪ್ಲಿ ಕುರಾಡ ಧರ್ನು, ಸಹಸ್ರಾರ್ಜುನಾಕ ಸಂಹಾರ ಕರಚಾಕ ರಾಬ್ಬಿಲೆ, ಚೌತೆ ಅಂಕಣಾಂತು ದಿಸ್ತಾ. ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಕ ಪಾತಾಳಾ ಪೆಟಯಿಲೊ ವಾಮನು, ಪಾಂಚವೆ ಅಂಕಣಾಂತು ದಿಸ್ತಾ. ಭಸ್ಮಾಸುರ-ಮೋಹಿನಿಲೆ ಅಂಕಣ ಮಜೆಶೀರ ಆಸ್ಸ. ಪಾರ್ಶ್ವಭೂಮಿಂತು ಏಕರೂಕು. ತಾಜ್ಜೆರಿ ಏಕ ಪಕ್ಷಿ. ಚೊಂಚಿತು ಪಾನ ಧರ್ನು ಬಾಯ್ಲು ಪಕ್ಷಿಲಾಗ್ಗಿ ಪ್ರೇಮಯಾಚನಾ ಕರೀತ ಆಸ್ಸ. ಆಕಾಶಾಂತು ಚಂದ್ರು ಹಾಸತ ಆಸ್ಸ. ಯಕ್ಷಗಾನ ವೇಷಧಾರಿ ಭಸ್ಮಾಸುರು ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕನ್ ಜನಾಲೆ ಹ್ಯಾಟ್ ಘಾಲ್ನು ರಾಬಲಾ! ಮೋಹಿನಿ ಘಾಟಲೆ ಕಾಲಾಚಾ ಕರಾವಳಿಚ್ಯಾ ಕಲಾವಂತ ತರುಣೀ ವಾರಿ ಡ್ರೆಸ್ ಕರ್ನು ಘೆವ್ನು, ನಾಂಚ ಕರತ ಆಸ್ಸ. ಖರೆಚಿ ''ಮೋಹಿನಿ-ಭಸ್ಮಾಸುರ'' ದಶಾವತಾರ ಖೆಳಾದೃಶ್ಯ, ದೊಳ್ಯಾ ಎದ್ರಾಕ ಎತ್ತಾ.

ಹ್ಯಾ ದೆವಳಾಂತ, ಘೊಡೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಕ್ಷಗಾನಾಂತಲ್ಯಾ ಕೋಡಂಗಿ ಹಾಸ್ಯಗಾರಾಕ ಯಾದ ಕರ್ನು ದಿತ್ತಾತಿ. ಕಸೂತಿ ಕೆಲ್ಲಿ ಲಾಂಬ ಅಂಗಿ ಘಾಲ್ಲೊ ಸಿಪಾಯಿ, ಪಗಡಿ ಸುತ್ತಾವನ ಘೆವ್ನು ಪಾಯ್ಯಾಕ ಚೂಪ ಬೂಟ ಸಿರ್ಕಾವನು ಆಸ್ಸ. ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾಂತು ಖಡ್ಗ, ದಾವೆ ಹಾತಾಂತು 'ಬಾಯೊನೆಟ್' ಘೆವ್ನು ರಾಬಲಾ. ಆನೇಕ ಸಿಪಾಯಿ ಮಿಸೆ ಸೊಣ್ನು ಕಾನ್ನಾಕ 'ರಿಂಗ್' ಘಾಲ್ನುಯಿ ಲಂಡನ್ ಪೋಲಿಸಾಗಲೆ ಹ್ಯಾಟ್ ಘಾಲ್ನ ಘೆವ್ನು ರಾಬಲ್ಯಾತಿ. ಬ್ರಿಟಿಶಾಲೆ ಸಂಪರ್ಕ ಯೆನಾಶಿಲೊ ಏಕ ದೇಶೀ ಸಿಪಾಯಿ, ಹಾತ್ತಾಂತು ದೊಣ್ಣೊ ಘೆವ್ನು ರಾಕವಣ ಕರಿತ ಆಸ್ಸ! ಅಸ್ಲೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಚಿತ್ರ, ಕಾವಿಕಲೆಚೆ ಜಾನಪದ ಶೈಲಿಂತು ದೆಕ್ಕು ಪಡಚೆ ಭಾರೀ ಅಪರೂಪ. ಬರ್ಗಿಚೆ 'ಘೋಳಿ ಬೀರ' ದೆವಳಾಂತು ಏಕ ಸಾಲಂಕೃತ ವೀರು, ತಾಕ್ಕಾ ವ್ಹಾಂವಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾಶಿಲೆ ಘೊಡ್ಯಾರ ಬಸ್ಲಾ! 'ಸಣ್ಣ ಹೊಸಬ' ದೆವಳಾಂತುಯಿ ಅಸ್ಲೆಚಿ ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಘೊಡೊ ಮಾತ್ರ ಮಸ್ತ ಪೈಕಿ ಖಾವ್ನು, ಧಷ್ಟ-ಪುಷ್ಟ ಆಶ್ಶಿಲ್ಯಾನ, ತ್ಯಾವೀರಾಕ ಸ್ವರ್ಗಾ ವಚ್ಚುಕ ವಿಶೇಷ ತ್ರಾಸ ಜಾಲ್ನಾ ಮ್ಹಣು ದಿಸ್ತಾ!

7. ಬಾಯಲಾಂಗಲೆ ಚಿತ್ರಣ

ದೋನ ಶತಮಾನ ಫುಡೇಚಿ ಆಮಗೆಲೆ ದಾಲ್ಯಾರ್ನಿ ಆಪ್ಣಾಗಲೆ ಡ್ರೆಸ್ ವಿಷಯಾಂತು, ಗೊರೆ ಲೋಕಾಂಲೆ ಅನುಕರಣ ಕರ್ಚಾಕ ಸುರು ಕೆಲೆ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಬಾಯ್ಲಾನಿ ಆಪಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ - ಸಂಸ್ಕಾರ, ಹರಗೀಸ್, ಸೋಣ್ ದಿಲ್ನಾ! ಪರಂಪರೆನೆ ಚಲ್ನು ಆಯಿಲೆ ಕಾಪ್ಪಡ ನೆಸಚಿ ಪದ್ಧತಿ, ಭಾಂಗಾರ-ಸಿಂಗಾರಾಚೆ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ವ, ತಾನ್ನಿ ಧಾರಣಕರ್ನು, ರಮತ ಆಯಿಲೆ ಉದಾಹರಣ ದಾಕಯತಾತಿ. ಅಶಿ ಜಾವ್ನು, ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂತು ಪೊಳೊವಚಾಕ ಮೆಳಚೆ ಬಾಯ್ಲೊ ಸುದ್ದಾ ಹ್ಯಾಚಿ ಪೋಷಾಕಾಂತು, ದಿಸ್ಸುನು ಎತ್ತಾತಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಮಾಧವಿ, ದುರ್ಗಾ, ಯಕ್ಷಿಣಿ, ನಾಗಿಣಿ ಆನಿ ಇತರ ಪೌರಾಣಿಕಸ್ತ್ರಿ ದೇವತಾ ಆನಿ ಪಾತ್ರ ಹಾಂಕಾ, ಕೊಂಕಣಿ ಬಾಯ್ಲಾಂಗಲೆ ವೇಷ-ಭೂಷಣಾಂತು ಸಜೆಯಲೆ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾ. ತಾಜ್ಜೆ ಸಾಂಗಾತಿ ಮಹಿಷಾಸುರ-ಮರ್ದಿನಿ, ಧೂಮ್ರಲೋಚನ-ಮರ್ದಿನಿ, ಅಸ್ಲೆ ದೇವಿಗಲೆ ರುದ್ರಾವತಾರ ದಾಕಯತನಾ ವರೆಕ, ಕ್ರೌರ್ಯಾಕಿಂತಾ ಜಾಸ್ತಿ ಸ್ತ್ರೀತ್ವ, ಉಠಾವ್ನು ದಿಸ್ಸುನು ಎತ್ತಾ.

ಪಂಚ ಪಾಂಡವಾಂತು, ದ್ರೌಪದಿಕ ಆಪ್ಣಾಕ ಅಗದೀ ಮೊಗಾಚೊ ಜಾವ್ನು ಆಶಿಲೊ ಅರ್ಜುನಾಕ ಸ್ವಾಗತ ಕರಚಾ ರಾಬ್ಬಿಲೆ ಚಿತ್ರ ಕುಮಟೆಂತು ಆಸ್ಸ. ದೊಳೆ ಪಿಟಪಿಟ್ಯೆನಾಸ್ತಾನಾ, ಏಕ ಚಿತ್ತ ಜಾವ್ನು ತಿಕ್ಕಾ ಪಳೆಯಲ್ಯಾರಿ, ''ಹೀ ಆಮಗೆಲೇ ಗಾಂವಚಿ! ಆಮಗೆಲೆ ಗುರುತಾಚಿ! ಖ್ಯೆಂಕಿ ಹಿಕ್ಕಾ ಪಳೆಯಲ್ಯಾವಾರಿ ಜಾತ್ತಾ!'' ಮ್ಹಣು ದಿಸಲ್ಯಾರಿ ಆಶ್ಚರ್ಯನಾ. ಮಾತ್ತೆಭರಿ ಆಶಿಲೊ ದಾಟು ಕೇಸು ವಳೊವ್ನ ಘೆವ್ನು, ಘಾಟೀರಿ ಘಾಂತಿ ಸೊಡಲ್ಯಾ. ತ್ಯಾ ಘಾಂತೇರಿ ಫುಲ ಆನಿ ಕವಾಸೊ ಮಾಳ್ಳಾ. ನಾಂಕಾರ ಚಂದ ನತ್ತ ಶಿರಕಾಯಲಾ. ಆಂಗಲಟ ಸುಂದರ ಜಾವ್ನು ದಿಸಚೆ ಗಾದಿ, ಣೌವಾರಿ ಕಾಪಡ ಠಾಕರೀಕ ಜಾವ್ನು ನೆಸಯಲಾ. ಕಾಪಡಾರಿ ಚಕ್ರಾಕಾರ ನಕ್ಷ ಆಸ್ಸತಿ. ಪೊಲಕ್ಯಾರಿ ವಟಾಣೆ ಡಿಝೈನ್ ಆಸ್ಸ. ಕಾನ್ನಾಕ ಕುಟಕ, ಕುರ್ಟಾಕ ಭಾಂಗ್ರಾ ಪಾಟ್ಲೊ, ಗಳ್ಯಾಕ, ಹಾತ್ತಾಕ, ಪಾಯಾಕ, ಮಾಕ್ಷಿ ಕಾಲಾಂತು ಪ್ರಚಲಿತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ದಾಗೀನೆ ದಿಸ್ತಾತಿ. ಖಾಸ ಪ್ರೀತಿಚೊ, ಘೋವ ಅರ್ಜುನಾಕ ಪ್ರೀತಿ ದಾಕೊವಚೆ ಖಾತಿರ, ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾಂತು ಏಕ ಫುಲಾಚೊ ಗುಚ್ಛ ಧೋರ್ನು ತಾಗೆಲಿ ವಾಟ ಪಳೆಯತ ರಾಬಲ್ಯಾ. ಕಾವಿಕಲಾಕಾರಾನಿ ಮಹಾಭಾರತಾಚಿ ದ್ರೌಪದಿಕ ಆಪ್ಣಾಲೀ ಚಿರಪರಿಚಿತ ಕೊಂಕಣಿ ಗರತೀಲೆ ರೂಪಾನ ಪೊಳೊವ್ನು ಚಿತ್ರಣ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ, ಸಹಜ ಆಸ್ಸ!

ಮಾವಿನಕುರ್ವೆಂತು, ಶೇಷಶಾಯಿ ವಿಷ್ಣುಲಿ ಪಾದಸೇವಾ ಕರತ ಬಶಿಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಗೃಹಿಣೆಶಿ ದಿಸ್ನಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಶಕ್ಯನಾ! ಕೇಸ ವಳೊವ್ನ ಸಡಿಲಜಾವ್ನು ಬಾಂದುನು ಘೆತ್ತಿಲೊ ಆಂಬಾಡೊ, ತಾಜ್ಜೆರಿ ಮಾಳೆಯಲಿ ಆಬೋಲೆ ಫುಲ್ಲಾ ಚಿಕೋಳಿ, ನಾಂಕಾಕ ಗೋಲ ಬಟ್ಟು, ಕಾನ್ನಾಕ ಮೋತ್ಯಾ ಕುಟಕ, ಗಳ್ಯಾಕ ಪವನಾಸರ, ಲಾಂಬ ಹಾತಾ ಪೊಲಕೊ ಆಂಗ ಭರ್ನ ಶೆರಗ, ಹೆ ಒಟ್ಟು ತೆನ್ನಾ ಕಾಳಚಾ ಕೊಂಕಣಿ ಗೃಹಿಣೆಲೆ ವೇಷ-ಭೂಷಣ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಪೈರ ಪೈರ ಥ್ಯಾಂ, ಆಶ್ಶಿಚೇ ಅಲಂಕಾರ ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ಬಾಯ್ಲೊ, ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ದಿಸ್ತಾಲ್ಯೊ. ಹೊನ್ನಾವರಚೆ ಭಸ್ಮಾಸುರ-ಮೋಹಿನಿ ಅಂಕಣಾಂತು, ಮೋಹಿನಿ, ಮೊಕಳೀಕ ಪಣಾನೆ ನೃತ್ಯ ಕರೀತ ಆಸ್ಸ. ತರಿಸುದ್ದಾಯಿ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಾಂತು, ದಾಲ್ಯಾರ್ನಿ ಬಾಯ್ಲೊವೇಸ ಘಾಲ್ಯಾವಾರಿ, ವಿಷ್ಣುದೇವು ಮೋಹಿನಿಲ್ಯಾ ವೇಷಾಂತು, ಚಿತ್ರಿತ ಜಾಲಾ. ಕಾವಿಕಲಾಕಾರಕ, ಸಹಜ ಚಿತ್ರಣಾ ವಾರೀಚಿ,

54. ಖಡ್ಗ ಧರಿಲೊ ದರವಾನ

55. ಹೊಸಾಡಚೆ ದರವಾನು

ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಂಗಯಿ, ಸಮಯೋಚಿತ ಜಾವ್ನು ಸೊಡೊವಚಾಕ ಕಳ್ತಾಲೆ, ಮ್ಹಳಿಲೆ ಸತ್ಯ ಹಾಂಗಾ ದಿಸ್ಸನು ಎತ್ತಾ.

'ಧ್ರುವಚರಿತ್ರ' ಅಂಕಣಾಂತು, ಸುರುಚಿ ರಾಣಿಕ, ಸುಂದರ ದಾಗಿನ್ಯಾನಿ ಅಲಂಕಾರ ಕೆಲಾ. ಮಾನೇರ ಆಂಬಾಡೊ, ವೈರಥಾಯಿ, ಫುಲ್ಲಾಹಾಳೆ, ಏಕಾವೈರ ಏಕ ಮಾಳ್ಯಾತ. ಕಾನಾಕ ಲಾಂಬಚಿ ಝುಮಕಾ, ನಾಕಾಕ ರತ್ನಾ ಬಟ್ಟು, ರಸರಸಿ ಛಾತಿ, ಬಾರೀಕ ಕುರ್ಟ, ಕಾನಸುಲಾತ ಬುಗುಡಿ, ಅಲಂಕಾರಾನಿ ತಿಗಲಿ ಚಂದಾಯಿ, ಆನಿ ರಾಯ್ಯಾಕ ತೀ ಜಾಸ್ತಿ ಮೊಗಾಚಿ ರಾಣಿ ಜಾವಚಾಕ ಕಾರಣ, ಕಾವಿಕಲಾಕಾರಾನೆ, ಚಿತ್ರಮುಖೇನ ದಾಕುನು ದಿಲ್ಯಾ. 'ಮುರಳೀಧರ' ಅಂಕಣಾಂತ, ಸಾದಾ, ಸರಳ ಗೋಪಿಯೊ, ಕೃಷ್ಣಾಲೆ ಮುರಲಿ ವಾದನಾಕ ಭುಲ್ಲು ರಾಬಲ್ಯಾತಿ. 'ಗೋವರ್ಧನ ಗಿರಿಧಾರಿ', ಪರ್ವತ ಉಬ್ಬಾರತನಾ, ತಾಗಲೀ ತೀ ತಾಕತ ಪೊಳೊವ್ನು ಅಜಪ್ ಜಾವ್ನು ಗೋಪಿಲೋಕಾನಿ ರಾಬ್ಬಿಲೆ ವಾರಿ ದಾಕಯಲಾ. ಹಾತಾಂತ ಪುಸ್ತಕ, ಜಪಮಾಳಾ, ಶಂಖ, ಧರ್ನು, ಬೊರ್ಶಿ ಕೀರ ಆಶಿಲಿ ಸರಸ್ವತಿ, ಕಾವಿಕಲಾಕಾರಾನ ಆಪಣಾಲ್ಯಾ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ ಪ್ರಕಾರ ದುಸ್ರೆಚೀ ರೂಪ ದಿಲಾ. ದಾವೆ ಹಾತಾತು, ವೀಣಾ ಧರ್ನು, ಮುಖಾವೆಲೆ ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾನೆ, ವಾಜಯತಾ. ಮಾಕ್ಷಿಚಾ ದಾವೆ ಹಾತಾನ, ಬೇಸುರ ಏನಾಶಿ, ವೀಣೆಚಿ ಸರಿ, ಶ್ರುತಿ ಕರ್ಚಾಲಾಗಲಾ. ಉಜ್ವೆ ಮಾಕ್ಷಿ ಹಾತಾನ, ಸಾನ ಏಕ ಆನೆಕಯಿ ತಾರಿಚೆ ವಾದ್ಯ ಧರಲಾ. ಶಿರಾಲಿಚಾ ಸರಸ್ವತಿನ ಸುಖಾಸನಾಂತ ಬಸುನು ವೀಣಾ ವಾಜಯತ, ಉಜ್ವೊಪಾಯ ಮೋರಾ ಘಾಟಿರ ದವರಲಾ. ಕುಮಟೆಚಾ ಸರಸ್ವತಿನ ಮೋರಾಚೆರಿ ಬಸುನು ಸೊಡಲಾ. ಹೊನ್ನಾವರಚ್ಯಾ ಸರಸ್ವತಿ ಲಾಗ್ಗಿ ಹಂಸ ಜಾವೊ, ಮ್ಹೋರು ಜಾವೊ, ನಾಸ್ತಾನಾ ಗದ್ದಿಚೇರಿ ಬಸುನು ವೀಣಾ ವಾಜೊಚೊ ಪ್ರಸಂಗ ಆಯಲಾ! 'ಅನಂತಶಯನ' ಅಂಕಣಾಂತು ಏಕ ನಾಗಿಣಿ ಜೋಡಿ ಹಾತಾಂತ ಜಳಚೀ ಪಣತಿ ಘೇವ್ನ ವಿಷ್ಣುಪರಮಾತ್ಮಾಕ, ಸ್ವಾಗತ ಕರಚಾಕ ರಾಬಲ್ಯಾತಿ. ಹೆಂ ಅಂಕಣ ಪಳೆಯತನಾ, ದಿವಾಳಿ ವೆಳಾರಿ ಘುರೋನ ಘರಾ ಪಣತಿ ಜಳೆಯತಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಮಹಿಳಾಲೀ ಯಾದ ಆಯ್ಲು ಶಿವಯ್ ಉರ್ನ್ನಾ! ಆನಿ ಏಕ ಚಿತ್ರಾಂತ ಪಕ್ಷಿಲೆ ತೊಂಡಾಚೀ ಕಿನ್ನರಿ, ತಂಬೂರಿ ವಾಜಯತ ರಾಬ್ಲಾ.

ಶಿರಾಲಿಂತು ಗೃಹಿಣಿಲೆ ಚಿತ್ರಣಕೆಲಾ. ಕಾಳೆಕೆಸಾ ಆಂಬಾಡ್ಯಾಕ ಜಾಯಿ ಹಾಳೆಚೊ ಅಲಂಕಾರ ಆಸ್ಸಾ. ಕಾನ್ನಾ ಬುಗುಡಿ-ಕುಟ್ಕಂ, ಭರ್ಜರಿ ಆಸ್ಸತಿ. ನಾಕಾಕ ನತ್ತ, ನಿಡ್ಳಾಕ ಗೋಲ ಕುಂಕುಮಾ ತೀಳೊ, ಗಳ್ಯಾಕ ಮಂಗಳ ಸೂತ್ರ, ಮೋಹನಮಾಳಾ, ಪವನಾಸರ, ಬೋರಿಮಾಳಾಚೊ ಅಲಂಕಾರ. ಕೊಪರಾಕ ನಕ್ಷೆಚೊ ಬಾಜುಬಂದ್, ಹಾತಭರ್ನ ಗೋಟಪಾಟ್ಲ ಆನಿ ಕಾಂಕಣ ದಿಸ್ತಾತಿ. ಕೊಟ್ಯಾ ಡಿಝ್ಯಾನ್ ಆಶಿಲಿ ಚೋಳಿ, ಣೌವಾರಿ ಕಾಪಡ, ಕಾಸ ಘಾಲ್ನು ನೆಸಯಲ್ಯಾ. ದಾವೆ ಪಾಯಾರಿ ಉಜ್ವೊಪಾಯವ ದವರ್ನ, ಹಾತ ಗಾಲಾರ ಧರ್ನ, ಮಾಂಚಾಕ ಟೆಂಕುನ ರಾಬಲ್ಯಾ. ಹ್ಯಾಮಿತಿ ಘೊವಾಲಿ ವಾಟ ಪಳ್ಯೆತ ಆಸ್ಸ, ಅಶಿ ದಿಸ್ತಾ. ಅಸಲೆಚಿ ಚಿತ್ರ ಹೆಗಡೆ ಗಾಂವಾತು ಸುಮಾರ ಕಡೆನ ದೆಕ್ಕು ಪಡ್ತಾತಿ. ಏಕ ಅಂಕಣಾಂತು, ನಿದ್ರಾಖೋಲಿ, ಸುಟಯಲಾ. ಹೋಡಬಾಗಿಲ. ತಾಕ್ಕಾ ದೇಶೀ ಬೀಗಾತಟ್ಟೆ ಆಶಿಲ್ಯಾನ, ಕರಾವಳಿಚೆ ಜನಜೀವನ, ಹ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಂತ ದಾಕವೊಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲೆಲೆ ದಿಸ್ತಾ. ಮವು ಹಾಂತುಳ, ನಕ್ಷೆ ಸುಟಯಿಲೆ ಲೋಡ, ಸುಂದರ ಚಾದರ ಅಥವಾ ಜಮಖಾನ, ಜಳತ ಆಶಿಲೆ ದೀವಳಿ, ದಾಕೊವನ ಹೇ ಘರ, ಶ್ರೀಮಂತಾಲೆ ಉರಚಾ ಪುರೊ ಮ್ಹಣು ಕಲ್ಪನಾ

56. ಬಂದೂಕ ಧರಿಲೊ ಸಿಪಾಯ

ಏತ್ತಾ. ಏಕ ಮುಲ್ಯಾತ, ಚೌಕುಳಿ ಕಾಪಡ ನೆಶ್ಶಿಲಿ ತರ್ನಿಚಿ ಬಾಯ್ಲಮನುಷ, ದಿವಾನಾರಿ ಬಶಿಲ್ಯಾ, ದಾರಲ್ಯಾಕಡೆ, ಭಯಭೀತಿನ ಪೊಳೊಚಾ ಲಾಗಲಾ. ಘೋವ್ರು, ಹಾಸತ, ಖಡ್ಗ ಧರ್ನು, ಆಕ್ರಮಣ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಆಯಿಲ್ಯಾ, ಚೋರ ಕಿಂವಾ ಕಾಮುಕ ದಾರಲ್ಯಾಕ ಬುದ್ಧಿ ಶಿಕೊವಚಾಕ ತಯಾರ ಜಾಲಾ! ಆನಿ ಏಕ ಅಂಕಣಾಂತ, ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ವಾಜಯತ ಬಾಯ್ಲ ಮನಿಸ, ಬಸಲ್ಯಾನ, ತ್ಯಾ ಕಾಲಾಂತ್ಯಾ ಲೋಕಾಲೆ ಸಂಗೀತ ಪ್ರೇಮ ದಾಕ್ಶೈತಾ. ಆನಿ ಏಕ ಕಡೆನ ಕಮಾನಾ ಸಕಲ ರಾಬ್ಬಿಲಿ ಗೃಹಿಣಿ, ಘೊವಾಲಿವಾಟ ಪಳೈತಾ ಅಶಿ ದಿಸ್ತಾ.

ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಕಾಮಾಂತು, ರಿಜ್ಜುನು ಗೆಲ್ಯಾ ಬಾಯ್ಲಾಂಕ ಸುಟ್ಟೈಲಾ. ಸಿರ್ಸಿಂತು, ಕಾಪ್ಪಡ ನೆಶ್ಶಿಲಿ ಪ್ರಾಯೆಚಿ ಪೋರಿ, ಹಾತಾಂತ ಸೂತ ತಾಂಡುನು, ಘುಂವಡಾವಚಿ ಗಿರಗಿಟ್ಲೆ ಘೆವ್ನು ಖೆಳತ ಆಸ್ಸ. ತಿಜಲಾಗಿ, ನೆಲಾರ ಬಿರ್ವಲೆಲೆ ಧಾನ್ಯಾಕಣ ಖಾವಚಾಲಾಗ್ಗಿಲೆ ಪಾರಿವಾಳ, ಹ್ಯಾ ಚಲ್ಯೆಕ ಭೀವ್ನ, ಉಬುನ ವಚ್ಚೈ ತಯಾರಿತ ಆಸ್ಸತ. ಪ್ರಣಯಿ, ಬಾಯಲಾ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾತಿ. ಸಿದ್ಧಾ ಪುರಾತ ಆಂಗಭರ್ನ ಭಾಂಗರ ಘಾತಿಲಿ ಚಲ್ಲಿ, ದಾವೊಹಾತ ಕುರ್ಟ್ಯಾರ ಧರ್ನು, ಉಜ್ವೈ ಹಾತಾತ ಫುಲ್ಲಾ ತುರಾಯಿ ಘೆವ್ನು ಬಹುಶ: ಪ್ರೇಮಿಕ ರಾಕ್ಕತ ಆಸ್ಸ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೇಮಾಂತ ಬುಡಿಲೆ ಜೋಡಿಲೆ, ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸ. ಲಾಂಬ ದಿವಳಿ ಉಜವಾಡಾಂತ, ಲೋಡಾಕ ಮಾತೆ ಟೆಕುನು, ಏಕ ದಾರ್ಲ್ಲೊ ಆರಾಮ ಕರಿತ ಆಸ್ಸ. ತಾಗೆಲೆ ಬಾಹುಬಂಧನಾತ ಆಶಿಲಿ ಯುಮತಿ, ಪ್ರೀತಿಚಿ ಭೇಂಟ ರಾಕ್ಕತ ಆಸ್ಸ! ಕುಮಟೆಂತ ಏಕ ಅಂಕಣಾಂತ ಪಂಚಮುಖಿ ಶಿವ ದೇವಾನೆ, ವಾಗಾಚಾಮಡ್ಯಾರಿ ಬಸುನು, ಸಾನ ಚಲ್ಲಿವಾರಿ ದಿಸಚ್ಯಾ ಪಾರ್ವತಿಕ ಉಜ್ವೈ ಪಾಯ್ಯಾರಿ ಬಸುನು ಘೆತ್ಲಾ. ತ್ಯಾಚಿ ಗಾಂವಾತ್ಲೆ, ಆನೇಕ ಚಿತ್ರಾಂತ ವಿಷ್ಣುನೆ ಆಪ್ಲಾಲಿ ರಾಣಿಲೆ ಸ್ತನ ಮರ್ದನ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ದೃಶ್ಯ ಹಾಂಗಾ ಶಿವಾಲೆ ಜೋಡಿ ಹಾತಾನೆ ಕರ್ಚೆ ದಾಕ್ಕೈಲಾ! ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಆನಿ ಉರ್ಲೆ ರಾಜ್ಯಾಂತ ಶಿವ-ಪಾರ್ವತಿ, ಕೃಷ್ಣ-ರಾಧಾ. ವಿಷ್ಣು-ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹಾಂಗಿಲಿ ಜೋಡಿಚೀ ಪ್ರೇಮಲೀಲಾ ಶಿಲ್ಪಾಂತು ಆನಿ ಚಿತ್ರಾಂತು ಜಾಯತಶಿ ಪೊಳೊಂಚಾಕ ಮೆಳತಾತಿ. ಹೀ ದೋನೀ ಮಾಧ್ಯಮ ನಾಶಿಲೆ ಕರಾವಳಿಂತು, ಕೊಂಕಣಿ ಕಾವಿಚಿತ್ರಕಲಾಕಾರಾನಿ, ಹೀಚ ಪರಂಪರಾ, ಆಪ್ಲೆ ಕಲೆಂತು ದಾಕುನು ದಿಲ್ಯಾ.

8. ಪಶು-ಪಕ್ಷಿ ಚಿತ್ರಣ

ಶಿಲ್ಪ, ಚಿತ್ರಕಾರ, ಆನಿಗುಡಿಗಾರಾಲೆ ನಮೂನ್ಯಾರಿ, ಕಾವಿಚಿತ್ರಕಾರಾಂಕಯಿ, ಪ್ರಾಣಿಜಗಚೆ ಪರಿಚಯ, ದೇಹರಚನಾ, ಚಲನವಲನ, ಹಾವ-ಭಾವ ಹ್ಯಾ ಸರ್ವಾ ಬದ್ದಲ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಮೆಳ್ತಶಿಲೆ. ತ್ಯಾನ್‌ಮಿತಿ, ಖೈಂ ಖೈಂ ಸಾಧ್ಯ ಆಸ್ಸ, ಥೈಂ ವಟ್ಟುಚಿ, ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಬಂಧಿ ಚಿತ್ರ, ಸಹಜರೀತಿನೆ ಸುಟೆಯಲಾತ. ಅವಶ್ಯಕತಾ ನಾಶಿಲೆ ಕಡೆನ ಸುದ್ಧಾ ಚಿತ್ರ ಸುಟೆಯಿಲೆ ಉದಾಹರಣ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಮಸ್ತ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲಾತ, ಭ್ಯಾಲೆ ದೇಶಾಚಾನ ಏವ್ವು ಆಮ್ಗೆಲೆ ಮಸ್ತ ದೆವಳಾ ಮುಖ್ಯ ದ್ವಾರಾಂತು ಪೂಜ್ಯ ಆನಿ ಪ್ರಮುಖ ಜಾಗೊ ಘೆತ್ತಿಲೆ 'ಸಿಂಹಲಲಾಟ', (ವ್ಯಾಲ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಳೀ) ಸಂಕೇತ್ ಭಾರೀ ಪವಿತ್ರ ಮ್ಹೊಣು ಘೆತ್ತಾ. ಪ್ರತಿ ಏಕ ಅಂಕಣಾಂತು, ಸಿಂಹಲಲಾಟ, ಮಕುಟ ಪ್ರಾಯ ಜಾವ್ನು, ಶೊಭತಾ. ತಶೆಚಿ, ಚೀನ ದೇಶಾಚಾನ ಆಯಿಲೆ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಹೋಡ ಪಕ್ಷಿ ಸುದಾ, ಥೈಂ, ಥೈಂ, ಪೊಳೊವಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾ. ಘಾಟಿಕಣ ನಾಶಿಲೆ ಸಾನ ಪ್ರಾಣಿಕ ಸುದ್ಧಾಯಿ, ಅಲಕ್ಷ ಕರ್ನಾಶಿ ಸೊಡಯಲಾ. ಹೊನ್ನಾವರಚೆ 'ನಂದಿ' ಅಂಕಣಾಂತ ಏಕ ವಿಚ್ಚು, ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾ. ಜಾಲ್ಯಾರ ಹೋ ಜಂತು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ ಶಿವಾಯ್, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೂಪಾನ ಸಮು ದಿಸ್ಸನಾ! ಮುರಳಿಧರಾಲೆ ಅಂಕಣಾತ ಉಡಚೆ ಮ್ಹೊವಾ ಮೂಸಾಕ ಪೊಳೊವೇತ.

ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯಾಚೆ ಅಂಕಣಾಂತು ಸುದ್ಧಾ ಪ್ರಾಣ್ಯಾಕ ಅಗ್ರ ಸ್ಥಾನ ದಿಲಾ. ಮತ್ಸ್ಯ ಆನಿ ಕೂರ್ಮ ಅವತಾರಾಕ ಚಿತ್ರಣ ಕರ್ತನಾ, ಉದಕಾವಯ್ಲೆ ಪ್ರಾಣಿ (ಜಲಚರ) ಸುಟಯಲ್ಯಾತ. ಸೊಂಡಿ ಆಶಿಲಿ, ಮೋರಿ ಜಾತಿಚೆ ಆನಿ ಖರವಡ ಆಶಿಲೆ ಮಾಶಳಿಂತು ಅಂತರ, ಸ್ಫುಟ ಜಾವ್ನು ದಾಕಯಲಾ. ಕಾಸವಾಕ ವಿಸರಲೆ ನಾ. ಹೊನ್ನಾವರಚೆ ಗಜೇಂದ್ರ ಮೋಕ್ಷ ಅಂಕಣಾಂತ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿಕ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ರೀತಿನೆ ಸುಟಯಲಾ. 'ಗೋವರ್ಧನ ಗಿರಿಧಾರಿ' ಅಂಕಣಾಂತ ರಾನಾತ್ಲೆ, ಆನಿ ಗಾಂವಾತ್ಲೆ ಪ್ರಾಣಿ ಪೊಳೊವಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾತ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಆಪ್ಣಾಲೆ ಗೊರ್ವಂ, ಗೋಪಿಜನ, ಆನಿ ಗೋಪಾಲಕ (ಗೊರವ ರಾಕ್ತಲೆ) ಜನಾಂಕ ವಟ್ಟುಚಿ ಜೋರಾನ ಪಡತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಪಾವಸಾನ ರಕ್ಷಣ ಕರಚಾಕ ಗೋವರ್ಧನ ಪರ್ವತ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಸಾನ ಬೊಟ್ಟಾನೆ ಉಬ್ಬಾರನು ಧರಲೆಲೆ ಚಿತ್ರಾಂತು, ಅನೇಕ ಪಶು-ಪಕ್ಷಿ ಸುಟಯಲೆ ದಿಸ್ತಾತಿ. ಪಾಂಕ ಫುಲವನು ನಾಂಚೊ ಮ್ಹೋರು, ಫಳ ಖಾತ್ತೆರಿ ಆಶ್ಶಿಲೊ ಕೀರ, ಸಖಿಕ ಆಪೈತ ಆಶ್ಶಿಲೊ ಪಾರವೊ, ಚೊಂಚಮಾರಚಾ ತಯಾರ ಆಶ್ಶಿಲೊ ಕಾವಳೊ, ಮೆಳ್ಳೆತೆ ಖಾಣಾಕ ಘಾಸ್ ಮಾರಚಾಕ ದೋನ ಪಾಯಾರ ರಾಬಿಲೊ ಸೊಸೊ, ಹ್ಯಾ ದೃಶ್ಯಾಂತು ಪೊಳೊವಯೇತ್. ಕುಮಟೆ ಚಿತ್ರಾಂತು ವಾಗಮಾಮು, ಚಿತ್ತಲಾಚೇರಿ ಭೂರಿಭೋಜನ ಕರತ ಆಸಲ್ಯಾರಿ, ಆನೆಕಕಡೆ ಹೆಬ್ಬಾವು ಏಕು, ಚಿತ್ತಲಾಕ ಗಿಳಚೆ ಕಶಿ? ಮ್ಹಣು ವಿಚಾರ ಕರತಾ. ದಾರಲೊ ಹಸ್ತಿ, ಆಪ್ಣಾಲೆ ಪ್ರೇಯಸಿಕ ಆಪೈತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ವಾರಿ, ಆನೆಕ ಕಡೆ ಸುಟಯಲಾ.

ದೇವ-ದೇವತೆ ಬರೊಬರಿ, ಪ್ರಾಣಿಜಗಾಚೊ ಸಂಬಂಧು, ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶಿಲೆ, ಆಮ್ಗಿಲೆ ಪೌರಾಣಿಕ, ಪ್ರಾಚೀನ ರೂಢ ವಿಚಾರಯಿ ಹ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಂತು ದೆಕ್ಕು ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಕುಮಟೆಚಿ ಆದಿ ನಾರಾಯಣಾಲೆ ಅಂಕಣಾತ, ವಿಷ್ಣುಪರಮಾತ್ಮು, ಪಾಂಚ ಫೊಡ್ಯಾ ಸರ್ಪಾಚೇರಿ, ಸುಖಾನ ಬಸುನು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ದೇವಿ ಬರೊಬರ ಗೃಹಜೀವನಾಚೆ ಸುಖ-ದು:ಖಾ ವಿಚಾರ ಉಲಯತ ಆಸ್ತನಾ, ಸರ್ಪಾಲೆ ಪ್ರತಿ ಏಕ ತೊಂಡ ಲಕ್ಷ ದೀವ್ನು ಆಯಕತ ಆಸ್ಸಕಿ ಕಿತೆಂ? ಅಶ್ಶಿ ದಿಸ್ತಾ. ಹೊನ್ನಾವರಚೆ 'ಅನಂತಶಯನ' ಅಂಕಣಾಂತ ಶೇಷನಾಗಾ ವೈರಿ ಆರಾಮು ಕರಿತ ಬಶಿಲೊ ವಿಷ್ಣು. ಪಾಗೆಲೆ ಪಾಯ ದಾಟ್ಟತ ಬಶಿಲಿ ದೋನಿ ನಾಗ ಕನ್ನಿಕೆಕ, ಶೇಷಾಗಲೆ ಸಾತ್ತಯಿ ಫೊಡೆ ಕುತೂಹಲಾನ

57. ವಿಠೋಬಾಲೆ ಸುತ್ತು ಸುಡೆಯಿಲೆ ಫೂಲ ಆನಿ ಪಕ್ಷಿ

ಪಳೆಯತ ಆಶಿಲೆ ವಾರಿ ಚಿತ್ರಣ ಕೆಲ್ಯಾ. ಮಾವಿನಕುರ್ವೆಂತು ಫಣಿಶಾಯಿ ವಿಷ್ಣು, ಬಾಯ್ಲೆಕ ಫುಲ್ಲಾಗುಚ್ಛ ದಿತ್ತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ತೆನ್ನಾ, ಪಾಂಚಫೊಡಾ ಸರ್ಪ, ಆಪ್ಪುಣ ಮುಖಾವೆಲ್ಯಾ ಜನ್ಮಾಂತು ಪುಣಿ ದೇವಜಾವ್ನು ಹೆ ಭಾಗ್ಯ ಫೇನ ಕಿ ಕಶಿ? ಮ್ಹಳಿಲೆ ವಿಚಾರಾಂತು ಪಡಲಾ!

ಶಿಲ್ಪಾಂತ, ಚಿತ್ರಾಂತ, ನಾಗಬಂಧನಾಚೆ ಅನೇಕರೂಪ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾತಿ. ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂತು ಹೋ ಸಂಕೇತ, ಅಪರೂಪಾನೆ ದೆಕ್ಕು ಮೆಳ್ತಾ ಮ್ಹೊಣಯೇದ. ಹಳದಿಪುರ ದೆವಳಾಂತು ಏಕ ವರ್ತುಳಾಂತು ಚಾರಿ ಗಾಂಟಿ ಆಶಿಲೊ, ಪಾಂಚ ಫೊಡಾ ಸರ್ಪು, ಮದ್ದೆಚಿ ಚಿತ್ರಿತ ಜಾಲಾ. ಹೆಗಡೆಂತು, ದೋನಿ ಗಾಂಟಿ ಆಶಿಲೊ ಸರ್ಪು, ಕಾಂಯಿಚಿ ಕಲಾತ್ಮಕನಾ! ಕಾಳಿಯಾ ಮರ್ದನಾಚೆ, ಮಸ್ತ ಅಂಕಣ, ಪೊಳೊಚಾಕ್ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಹೊಸಾಡಾಂತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾನ ಉಜ್ವೆ ಪಾಯಾನೆ, ಪಾಂಚ ಫೊಡ್ಯಾ ಕಾಳಿಂಗಾಕ ದಾಬ್ಬುನ ಧರ್ನ, ದಾವೆ ಹಾತಾನ ತಾಗೆಲೆ ಬಾಲ ತಿರ್ಪುನ, ಉಜ್ವೊ ಹಾತು ವೈರಿ ಕರ್ನು, ಅಭಯ ದಾನ ದಿತ್ತಶಿಲೆ ವಾರಿ ದಾಕಯಲಾ. ತಾಜ್ಜಾ ಲಾಗ್ಗಿಚಿ, ನಾಗಕನ್ನಿಕಾ ಜೋಡಿ, ಭಯಭಕ್ತಿನೆ ಹಾತ ಜೋಡಸುನು ರಾಬಲ್ಯಾ. ಬೀಳಗಿಚೆ ದೆವಳಾಂತು, ಕಾಳಿಯಾಗಲೆ ಮರ್ದನ ಚಾಲೂ ಆಸ್ತನಾ, ಏಕ ಸಾನ ಪಕ್ಷಿ ಲಾಗ್ಗಿ ಬಸುನ ಚಿಂತನ ಕರತ ಆಸ್ಸ, ಅಶಿ ಕರ್ನ್ ದಾಕಯಲಾ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತು ಕಾಳಿಯಾಕ ಆತ್ತ ಮಾತ್ರ ದ್ವಂದ್ವಾಕ ತಯಾರ ಕರ್ನು ಆಕ್ರಮಣ ಕರ್ತಾಶಿ ದಾಕಯಲಾ. ನಾಚೊಲಿಂತ ಏಕ ರುಕಾಕ ಜೋಡಿಸರ್ಪ, ರಕ್ಷಣ ದಿತ್ತ ಆಸ್ಸತಿಶಿ, ಚಿತ್ರಣ ಕೆಲಾ.

ಕುಮಟೆಂತು, ಗಣಪತಿಲೆ ಅಂಕಣಾಂತ ತಾಗಲೆವಾಹನ ಮೂಷಕ (ಇಂದುರು), ಆಪ್ಣಾಲೆ ಸ್ವಾಮಿಕ, ಭಕ್ತಾನ ದಿಲ್ಲೆಲೆ ಕಡಂಬ, ಮೋದಕ ಆನಿ ಪಂಚ್ಕದಾಯ ಯಥೇಷ್ಠ ಖಾವ್ನು ಕೊಳಿಂದರಾವಾರಿ ಫುಗತ ಗೆಲ್ಯಾನ, ಹಸ್ತಿಪಿಲಾವಾರಿ ಆಶಿಲೆ ಗಣಪತಿಕ ಅಗದೀ ಸಲೀಸ ಜಾವ್ನು ಹೊರತ ಆಸ್ಸ! ಹೊನ್ನಾವರಚಾ ಸಿದ್ಧಿವಿನಾಯಕ ಚಿತ್ರಾಂತ, ಅಗದಿ ಸಾನ ಇಂದುರು, ದಷ್ಟಪುಷ್ಟ ಆಶಿಲೆ ಗಣಪತಿಲೆ ವಜನ ವ್ಹಾಂವಚಾಕ ಜಾಯನಾಸ್ತನಾ "ಅಯ್ಯಯ್ಯೊ!" ಮ್ಹಣು ಕಿಣಚಿ ಮಾರತ ಆಸ್ಸಕಿ ಕಿತೆ? ಅಶ್ಶಿ ಭಾಸ ಜಾತ್ತಾ! ಕುಮಟೆಚಾ ವೀಣಾ ವಾಜಯತ ಆಶಿಲೆ ಸರಸ್ವತಿಲೆ ವಾಹನ ಹಂಸ, ಸುಂದರ ಆನಿ ರೇಖೀವ ಜಾವ್ನು ಚಿತ್ರಿತ ಜಾಲಾ. ಹ್ಯಾ ಹಂಸಾಕ ಏಕ ಚಿತ್ತಾನ ಪಳೆಯ್ತನಾ, ಲಕ್ಷ್ಮಕರ್ಚ್ಯಾಕ ಖಾವೊನ ಪಿವೊನ ಫುಗೆಯಲೆ 'ಟರ್ಕಿ' ಪಕ್ಷಿಲೆ ಯಾದ ಎತ್ತಾ. ಶಿರಾಲಿಂತು ಸರಸ್ವತಿ, ಮ್ಹೊರಾರ ಪಾಯ ದವರ್ನ ಘೆವ್ನ, ವೀಣಾ ವಾಜ್ಯಾಂತು ಮಗ್ನ ಜಾಲಾ.

ಕಾವಿಕಲಾಕಾರಾಂಕ ವಟ್ಟುಚಿ ಕೀರು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಭಾರಿ ಮೋಗು! ತ್ಯಾಮಿತಿ ಖೈಂ ಶಕ್ಯ ಆಸ ಥೈಂ ವಟು, ಕೀರಾಲೆ ಚಿತ್ರಣ ಕರ್ನು ಭೋರ್ನು ದಿಲ್ಯಾತಿ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತು, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾನೆ ವಾಜಯಲೆ ಮುರಳಿವಾದನ ಆಯಕುಚಾಕ ಮಗ್ನ ಜಾಲೆಲೆ ಕೀರಾ ಜೋಡಿ, ಫಳ ಖಾವಚೆ ವಿಸರ್ಲ್ಯಾತ. ಶೆಟಗೇರಿಂತು ಭೂಮಿತಿ ರುಕಾರಿ ಕೀರದಂಪತಿ ಲಾಜತ ಬಸಲ್ಯಾತಿ. ಮಾಜಾಳಿಂತು, ವಾಮನಾವತಾರಾಚೆ ಅಂಕಣಾಂತು ರುಕಾ ಸಾವಳೆಂತು, ಕೀರಾ ಹೊರ, ಆರಾಮು ಕರೀತ ಆಸ್ಸತ. ಹೊಸಾಡಚಾ ಅನೇಕ ಅಂಕಣಾಂತ ಕೀರಾಲೆ ಹಿಂಡ ದಾಕಯಿಲೆ ಆಸ್ಸತಿ. ಅಶನೋಟಿಂತ ಜೋಡಿ ಕೀರ, ಚೊಂಚಿತ ಮೋತ್ಯಾಸರ ಧರ್ನ ಉಡತ ಆಸ್ಸತಿ. ಶಾಂತಿ ದೂತ ಮ್ಹಣು ಖ್ಯಾತಿ ಪಾವಿಲೊ ಪಾರವ್ಹೊ, (ಪಾರಿವಾಳ) ಅಪರೂಪಾಕ ದೆಕ್ಕು ಪಡ್ತಾ. ಬೀಳಗಿಂತ ನಾರದಮುನಿ, ಭೂಲೋಕಾಕ ದೇವ್ನು ಎತ್ತನಾ, ಏಕ ಪಾರವ್ಹೊ, ಚೊಂಚಿತ ಫುಲಧರ್ನು ತಾಕ್ಕಾ ಸ್ವಾಗತ ಕರೀತ ಆಸ್ಸ. ಅಶ್ಶೋಟಿಂತ ಕೀರಾ ಶಿವಾಯ ದುಸರೆ ಪಕ್ಷ್ಯಾಂಕಯಿ ಸ್ಥಾನ ದಿಲಾ. ಏಕ ಮೋರ, ಮಾತ್ಯಾವೈಲಿ ತುರಾಯಿ

58. ಕರ್ನಾಟಕಾಚೊ ವಿಠ್ಠಲು

59. ವೀಣೆಂತು ತಲ್ಲೀನ ಜಾಲ್ಲಿಲೊ ನಾರದು

ಊಂಚ ಕರ್ನ, ನರ್ತಕಿವಾರಿ ಪಾವಲ ಘಾಲತ, ವಚ್ಚುಲಾಗಲಾ. ಏಕ ಘೋಣ, ಕೊಂಬ್ಯಾಪಿಲಾಕ ಪೋಳೊವ್ನ, ಆಕಾಶಾಚಾನ ಭೂಮಿಕಡೆ, ಉಡತ ದೆವಚಾಕ ಲಾಗಲಾ. ಹೊನ್ನಾವರಚಾ ರಾವಣಾಲ್ಯಾ ಅಂಕಣಾತ ಗಂಡಭೇರುಂಡಾ ನಮುನ್ಯಾರಿ ದೋನ ತೊಂಡಾ ಪಕ್ಷಿ ಸುಟಯಲಾ. ನಾಚೊಲಿಂತು ಏಕ ಮೋರು, ಜಾಮಿತಿ ರುಕ್ಕಾರಿ ಆರಾಮಕರುಲಾಗಲಾ.

ಚಿತಾಕುಲಾಂತು, ಫೋಟೊಕ ತಯಾರ ಜಾವ್ನು ರಾಬ್ಬಿಲೆವಾರಿ ಏಕ ಚಿತ್ತಲ, ಚಿತ್ರಿತ ಜಾಲಾ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ಪರಶುರಾಮಾಲೆ ಅಂಕಣಾಂತು, ಏಕ ಜೋಡಿ ಮಾಂಕಡಾಕ, ದೋನ ಜೋಡಿ ದಿಸಚೆ ನಮೂನ್ಯಾರಿ ಚಮತ್ಕಾರಿಕ ಚಿತ್ರಣ ದಾಕಯಲೆ ಆಸ್ಸ. ತಶಿಚಿ ಏಕಚಿ ಚಿತ್ರಾಂತು ಹಸ್ತಿ ಆನಿ ಬೈಲಾಕ ದಾಕಯಲಾ. ಬಿಚೋಲಿಂತ, ಮುಖ್ಯದ್ವಾರಾಚಾ ಉಜವ್ಯಾನೆ ದಾವ್ಯಾನ, ದ್ವಾರಪಾಲಕಾ ಬದಲಾಕ, ಚಿತ್ರ ಸೊಡೆಯಲ್ಯಾತಿ. ಅಂಕೋಲೆಂತು, ನಾಗೇಶ ಶೇಣ್ಯೆ ಹಾಂಗೆಲೆ ಘರಾ ಭ್ಯಾರ, ವಾಗ ಬರಶಿ ಲಡಾಯಿ ಕರತಲೆ ಮನಶಾಲೆ ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸ. ಹೋ ವ್ಯಕ್ತಿ, ತ್ಯಾ ಘರಾಣ್ಯಾಚೊ ಪೂರ್ವಜ ಆಸಲೆ ತರಿ ಆಶ್ಚರ್ಯನಾ! ಹಿರೇಗುತ್ತಿಂತು, ದೋನಿ ಬಾಲಿಶ ಸಿಂಹ, ಬಾಗಲಾ ಹ್ಯಾ ಬಲಚಾನ, ತ್ಯಾ ಬಲಚಾನ ಪೋಳೊವಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾತ. ನಾಚೊಲಿಂತ ದ್ವಾರಪಾಲಕ ಜಾವನು ರಾಬ್ಬಿಲಿ ಸಿಂಹಾಜೋಡಿ, ಆತ್ತ ಮಾತ್ರ ಸರ್ವ ಅಲಂಕಾರ ಸಂಪನ್ನ ಜಾವ್ನು ಡ್ಯೂಟಿಕ ಹಾಜರ ಜಲ್ಲೆವಾರಿ ದಿಸ್ತಾತಿ!

ಖ್ಯೆಂ ಖ್ಯೆಂ ಸಾಧ್ಯ ಜಾತ್ತಾ ಥಂಯಿ, ಗಂಧರ್ವ, ಕಿನ್ನರ ಕಿಂಪುರುಷ ಆನಿ ಯಕ್ಷಗಾನಾಂತಲಿ, ಚಿತ್ರ ಸೇರಿಸಲ್ಯಾತ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತು ತಮಾ, ಭರಪುರ ಆಸ್ಸತ! ಗಾಯೆ ತೊಂಡಾಚೊ ಮನೀಸ, ಭಾವಪೂರ್ಣ ಜಾವ್ನು ಮೃದಂಗ ವಾಜ್ಜಿತಾ. ದೋನ ಸಿಂಗಾ ಮದ್ದೆ ಕೀರೀಟ ತಾನ್ನೆ ಘಾಲ್ಲಾ. ಪಕ್ಷಿಚೆ ದೇಹಾಚಿ ಕಿನ್ನರಿ, ತಂಬೂರಿ ಶ್ರುತಿ ಕರಚಾ ಲಾಗಲ್ಯಾ. ದೋನ ನಾಗಕನ್ಯಾ, ಪಣತಿ ಧರ್ನು ರಾಬಲ್ಯಾತ. ಗಣಪತಿಲೆ ಆಜುಬಾಜನ ಪಕ್ಷಿದೇಹಾಚೆ, ದೋಗಜಣ ದಾರಲೆ, ತಾಕ್ಕಾ ಅಭಿಷೇಕ ಕರೀತ ಆಸ್ಸತ. ವಾಮನಾವತಾರಾಚೆ ಅಂಕಣಾಂತು, ಪ್ರಾಣಿದೇಹಾಚೊ ಮನುಷ, ದಾವೆ ಹಾತಾನೆ ಘಾಂಟ ವಾಜ್ಜಿತ, ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾನ ಆರತಿ ಕರ್ಚಾಲಾಗಲಾ. ಕುಮಟೆಂತ ಇಂದ್ರದೇವ ಕಾಮಧೇನುಕ ಪುಸಲಾವಚಾಕ ಲಾಗಲಾ!

ದಶಾವತಾರ ಚಿತ್ರಣ ಕರಚಾಂತ, ಕಾವಿ ಕಲಾಕಾರಾನೆ ಆಪ್ಲೆ ಪ್ರಾಣಿಜ್ಞಾನ, ಭಾರೀ ಬರೇ ರೀತಿನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲಾ. ಮಾಜಾಳಿ ದೆವಳಾಂತ, ಹೊಡ ಮಾಶಳಿಕಚಿ ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರಾ ರೂಪಾನ ದಾಕೆಯಲಾ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ಮಾಶಳೆ ಆಂಗಾಚೊ, ಮನುಷಾ ತೊಂಡಾಚೊ ವಿಷ್ಣು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಜಾವಚೆ ದಾಕಯಲಾ. ಅಶೀಚಿ ಕೂರ್ಮ, ವರಾಹ ಅವತಾರ ಸುಡೊವಚಾಕ, ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಕ್ರಮ ವಾಪರಲ್ಯಾತ. ಕುಮಟೆಂತ ಮನಷಾಲೆ ಆಂಗಾಕ, ಡುಕರಾಚೆ ತೊಂಡ, ಸುಂದರ ರೀತಿನ ಜೋಡಸುಲಾ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ನರಸಿಂಹ, ಉಗ್ರದಿಸಲ್ಯಾರ, ಬೀಳಗಿಂತು ಶಾಂತ ಆನಿ ಸೌಮ್ಯ ದಿಸ್ತಾ. ಕುಮಟೆಂತ ಕೃಷ್ಣಾಲಿ ಗಾಯ ಸುಂದರ ಆನಿ ರೇಖೀವ ಆಸ್ಸ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ಗೊರವ ರಾಕತಲೆ, ಆನಿ ತಾಂಗೆಲೆ ಗಾಯಿ ಪುರಾ, ಕೃಷ್ಣಾಲೆ ಮುರಳೀವಾದನ ಆಯಕುವಚಾಕ ಧಾವ್ನ ಎತ್ತ ಆಸತ. ಮಾಜಾಳಿಂತ, ಕಲ್ಕಿ ಅವತಾರಾಂತು, ಘೊಡ್ಯಾರ ಬಶ್ಶಿಲೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ತಾಕ್ಕಾ ಸಮಜಾವ್ನು ಸಾಂಗ್ತಾ. ತೆಂಚಿ ದೃಶ್ಯ ಬೀಳಗಿಂತು, ಜಟಕಾ ಗಾಡಿಚೊ, ಥಕ್ಕಿಲೆ ಘೊಡ್ಯಾಕ ಆನಿ ಇತ್ತ್ಲೆ ಧಾಂವಡಾಂವಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕರ್ತಾ ಅಶ್ಶಿ ದಿಸ್ತಾ. ದೇವದೇವತಾಂಕ ಘೆವ್ನು ವಚ್ಚೆ ರಥಾಚೆ ಘೊಡೆ ಅಗದಿ ಸಾನ ಜಾವ್ನು ಚಿತ್ರಣ ಕೆಲಾ.

9. ಫುಲ, ಪಾನ, ಝಾಡ

ಆಮಗೆಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಸ್ಯಪ್ರಧಾನ ಜಾವ್ನು ವಾಡ್ಡಿಲಿ. ವೇದ, ಪುರಾಣ ಆನಿ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಾಂತು ಫುಲ, ಪಾನ, ಸಸ್ಯಾಂಕ ವಟ್ಟುಚಿ ಪೂಜ್ಯಸ್ಥಾನ ದಿರ್ಲ್ಲೆಲೆ ಆಸ್ಸ. ಸೃಷ್ಟಿಚಿ ಜೀವೋತ್ಪತ್ತಿಚೆ ಚಕ್ರ ಏಕಲೆಕ ಜಾವ್ನು ಚಲ್ಲೊವನು ವರ್ಚಿ ಜವಾಬದಾರಿ ಹ್ಯಾ ಜೀವ್ಯಾನಿ ಘೆತ್ತಿಲೆ ಆಸ್ಸ. ಹೀ ಜಾಣೀವ, ಆಮ್ಗೆಲೆ ಮ್ಹಾಲಗಡ್ಯಾಕ ಮಸ್ತ ಮಾಕ್ಷಿಚಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಸಸ್ಯಕೋಟಿಕ, ತಾನಿ ಗೌರವಾಚೆ ಸ್ಥಾನ ದಿಲೆ. ಫಳ, ಫುಲ ಆನಿ ಪಾನ ಇತ್ಲೆನಯಿ ತಣ (ದಿರ್ಭಾಂಕುರ) ನಾಸ್ತನಾ ಆಮಗೆಲೆ ಖಂಚೆಯಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾಮ ಜಾಯನಾತಿ. ತಿತ್ಲೆನಯಿ, ಅನೇಕ ಸಸ್ಯ ಆನಿ ರುಕ ದೇವಾಲೆ ಪ್ರತಿರೂಪ ಅಥವಾ ದೆವಾಕ ಪ್ರೀತಿ, ಮ್ಹಳೆಲೆ ವಿಶ್ವಾಸು, ಆಮಚಾಂತು ಆಸ್ಸ. ರುಕ್ಕಾ ಕಾಂಡ ಮಳ್ಯಾರಿ ದೇಹ, ಹೆಗೆ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತಾಜ್ಜೆ ಹಾತ, ಪಾನ್ನ ಮಳ್ಯಾರಿ ಕೆಸ, ಮ್ಹಣು ಕಲ್ಪನಾ ಆಸ್ಸ. ತ್ಯಾಮಿತಿ ಪೂಜಾಕರ್ಚೆ ದೆವಾಕ ಮಸ್ತ ಹಾತ, ಪಾಯ, ತೊಂಡ ಕರ್ಚಿ ಪ್ರಥಾ ಚಲ್ನ ಆಯ್ಲಾ. ಧಾನ್ಯಾಕ ಕೊಂಬ ಹಾಡೊವ್ನ ಪೂರ್ಣಕುಂಭ ಪೂಜಾ, ರುಕ್ಕಾಪೂಜಾ, ರುಕ ಕಿಂವಾ ಝಾಡ ಲಾವಚೆ ವ್ರತ (ಕ್ಷಿತಿರುಹ ನೋಂಪಿ), ವೃಕ್ಷ ಸುಂದರಿ, ವೃಕ್ಷ-ಯಕ್ಷ, ನಾಗ ವೃಕ್ಷ, ಅಥವಾ ನಾಗವಾಲಿ, ಹೇ ವಟ್ಟು ಪವಿತ್ರ ಮ್ಹಳೆಲಿ ಕಲ್ಪನಾ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಯ್ಲಾ. ಶಿಲ್ಪಾಂತು ಹೀ ಕಲ್ಪನಾ ವ್ಯಾಪಕ ಜಾವ್ನು ವಾಪರಲಾ. ಕಾವಿ ಚಿತ್ರಕಾರಾನೀ ಸಸ್ಯಾಕ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ದಿಲ್ಲೆಲೆ ಆಸ್ಸ.

ದೇವ-ದೇವತಾಲೆ ಅಂಕಣಸುಟ್ಟೈತನಾ, ಖಾಲಿ, ಖಾಲಿ ದಿಶ್ಶಾನಾ ಮ್ಹಣು, ಖೈಂ ಖೈಂ, ರಿತ್ತೊ ಜಾಗ ಆಸಕಿ, ಥೈಂ ಒಟ್ಟು ರೂಕ, ಝಾಡ, ವಾಲ, ಫೂಲ, ಪಾನ್ನಾನಿ ಭರ್ಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕಾವಿ ಕಲಾಕಾರಾನಿ ಕೆಲಾ. ಹಾಜ್ಜೆಮಿತಿ, ಕಿತ್ಲೆಕಿ ಕಡೆ, ಅಂಕಣಾಂತಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ ಆನಿ ಆಜುಬಾಜು ಫುಲ-ವಾಲಿಕ ಕಸ್ಲೊ ಸಂಬಂಧ? ಮ್ಹಳೆಲೆ ಥಟ್ಟನೆ ಕಳ್ನಾ. ಮಾಜಾಳಿಚಾ ಕಲಾಕಾರಾಕ ಫುಲ್ಲ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಪಂಚಪ್ರಾಣ! ತಶ್ಶಿಮಣ, ಪ್ರತಿ ಅಂಕಣಾಂತ, ದೇವಾಕಿಂತಾ ಫುಲ-ಪಾನಾಕ ಆಗ್ರಸ್ಥಾನ ತಾನೆ ದಿಲಾ. ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರ ಅಂಕಣಾಂತ, ಉದಕಾಂತಲ್ಯಾ ಪ್ರಾಣಿ ಬದ್ಲಾಕ, ಫುಲಂ ಹಾಸತ ರಾಬ್ಬ್ಯಾತ! ಉಗ್ರನರಸಿಂಹ, ಆಂಗಭರ, ಮವು ಸುಂದರ ಫುಲಮಾಳಾ ಘಾಲ್ನು ಘೆವ್ನುಚಿ, ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುಲೆ ಆಂತ, ನಿರ್ದಯೆನ ಬಗ್ರುನ ಕಾಡಚಾಕ ಲಾಗಲಾ! ಕುಳ್ಳ ವಾಮನು, ಬಲಿಷ್ಠ ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಕ ಪಾತಾಳಾಕ ಧಾಡತ ಆಶಿಲೆ ದೃಶ್ಯ ಪೊಳೊವನ, ಫುಲಾವಾಲಿ ವಟ್ಟು ಖುಶೇನ ಹಾಸತ ಆಶಿಲ್ಯಾವಾರಿ ದಿಸ್ತಾತಿ. ಪರಶುರಾಮ ಆನಿ ಸಹಸ್ರಾರ್ಜುನ ಹಾನ್ನಿ ಯುದ್ಧಾ ತಯಾರಿಕ ಲಾಗಲೆ ತೆನ್ನಾ, ತಾಂಚೆ ಮದ್ದೆ ಆಶಿಲೆ ಏಕಏಕ ಫುಲ ಸುದ್ದಾ "ಶಾಂತಿನ ಉರಾ! ಶಾಂತಿಚೀ ಸುಖಾಚೆ ಮೂಳ!" ಆಶಿ ಸಾಂಗತ ಆಸತಿಕಿ ಕಿತೆ? ಅಶ್ಶಿ ಭಾಸ ಜಾತ್ತಾ. ಕಲ್ಕಿ ಅವತಾರಾಚೆ ಅಂಕಣಾಂತು, ಖೂಪ್, ಫುಲ್ಲ ಆನಿ ಝಾಡ ಆಸ್ಲೆತರಿ, ಪುರುಷಾಲೊ ಘೊಡೊ ತಾಂಚಾದಿಕ್ಕಾನ ಡೊಂಕುನ ಚೊಯನಾ, ಆಪ್ಲೆ ಮಾಲಕಾಲಿ ಹುಕುಂ ಪಾಳಚಾತ ಮಗ್ನ ಆಸ್ಸ! ವಿಠ್ಠಲಾಲೆ ಸುತ್ತ ಏಕ ಫುಲಾ ಮಾಂಟವು ರಾಬ್ಬೈಲಾ. ಕರ್ಣಾಲೆ ಧನುರ್ವಿದ್ಯೆಚಾ ಅಂಕಣಾಂತ, ಫುಲ್ಲಾವಾಲಿಯೊ ಭರ್ತಿ ಆಸ್ಸತಿ. ನಾರದಾಕ ಭೂಲೋಕಾ ಎತ್ತನಾ, ಆಕಾಶಾಂತ್ಲಿ ಕೋಮಲಾಂಗಿ, ಫುಲ ಧರ್ನ ತಾಜ್ಜಾ ಮಾಕ್ಷಿ ಎತ್ತ ಆಸ್ಸ. ತಶ್ಶಿಚಿ ಶ್ರೀರಾಮಾನೆ ವನವಾಸಾಂತ ಆರಾಮ ಕರಿತ ಆಸ್ತನಾ, ತಾಗಲೆ ಆಸನಾ ಆಜು-ಬಾಜುಕ ಫುಲ್ಲಾಝಾಡಾನಿ ಅಲಂಕಾರ ಕೆಲಾ. ಸೀತಾದೇವಿನ ರಾಬಲೆಕಡೆನ ಫುಲ್ಲಭರ್ನು, ವಾಲ ಲಾಂಬಚಾಕ ಲಾಗಲಾ. ಅಂಕೋಲೆಂತು, ವಾರ್ಯಾ ನಮೂನೆ ಧಾಂವಚೆ ಘೊಡ್ಯಾ ಪಾಯಮುಳಾಂತ ಫುಲ್ಲ ಸುಟಯಲ್ಯಾತಿ.

60. ಕಂಸಾಲೊ ಮಂತ್ರಿ ಅಕ್ರೂರ

61. ದುರ್ಯೋಧನು

62. ನಕುಲ ಆನಿ ಸಹದೇವಾಲೆ ನಾವ ತೀನ ಭಾಷೆಂತು ಬರೆಲ್ಯಾ

63. ಕಾಮಧೇನು ಒಟ್ಟು ಆಶಿಲೊ ಇಂದ್ರು

ಹೊನ್ನಾವರಚೆ ಅಂಕಣಾಂತುಯಿ, ಫುಲ-ಝಾಡ ಸುಟೆಯಲ್ಯಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹೀಂ ಫುಲ, ವಾಲಿ ಖಂಚೆ ವರ್ಗಾಚೆ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಚೆ ಭಾರೀ ಕಷ್ಟ! ಸರಸ್ವತಿಲೆ ಅಂಕಣಾಂತ, ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿಚೆ ಫೂಲ ಹಾಸತ ರಾಬಲ್ಯಾ. ತಾಜಲಾಗ್ಗಿಚೆ ದೋನ ಫುಲ, ಬರಿ ಪಾಕಳಿ ರೂಪಾನೆ ದಾಕಯಲೆ ಆಸ್ಸ. ಸಹಸ್ರಾರ್ಜುನಾ ಲಾಗ್ಗಿ, ಫುಲತಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಮಲಾ ಫುಲ ಆಸ್ಸ. ಕಾಲಿಯಾಮರ್ದನ ಅಂಕಣಾಂತ ಉಡತ ಆಶಿಲ್‌ವಾರಿ ಜೋಡಿ ಫುಲ ದಾಕಯಲ್ಯಾತಿ. ವಾರ್‍ಯಾನ ಫುಲಾ ಬಿಯ್ಯ ಉಡುನ ಧೂರ ಪಡುನು ಪ್ರಸರಣ ಜಾವಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ, ನಿಸರ್ಗಾಂತು ಆಸ್ಸ ವೈ! ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಫುಲಾಕ ತಸ್ಲೆ ಪಾಂಕ ಉರಚೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂತ ಮಾತ್ರ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾ! ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರ ಅಂಕಣಾಂತ, ಮಸ್ತ ನಮೂನ್ಯಾ ಫುಲ, ಪೊಳೊವಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾತ. 'ಅನಂತಶಯನ' ಅಂಕಣಾಂತ, ವಾಲ್ಯಾಕ ಕಳೊ, ಫುಲ ಧರ್ಲಾ. ಗಜೇಂದ್ರ ಮೋಕ್ಷ ಅಂಕಣಾಂತ, ಹಸ್ತಿ ಆನಿ ಸಿಸರಿಕ ಕುಸ್ತಿ ಲಾಗ್ಗಿಲೆ ತೆನ್ನಾ, ತಳ್ಯಾಂತು ಫುಲ್ಲು ರಾಬಿಲೆ ಸಾಳಕ, ವಟ್ಟು, 'ಹಾಂತು ಕೋಣ ಜಿಂಕತಲೋ!' ಮ್ಹಣು ಕಳ್ಳು ಘೆವಚಾಕ ಉತ್ಸುಕ ಆಸತ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವಾಕ ಆಶ್ರಯ ದಿವಚಾಕ ವಿಷ್ಣು ಕಮಲನಾಭ ಜಾಲ್ಲೊ ಖರೆಂ! ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹೆಂ ದೃಶ್ಯ ಸುಟೊವಚಾಕ, ತಾಗೆಲೆ ನಾಭಿಂತು ಕಮಲಾಫುಲ ಆನಿ ತಾಂತು ಬ್ರಹ್ಮದೇವಾಕ ಬಸೊವಚೆ, ಕಾವಿ ಕಲಾಕಾರಾಕ ಕಸರತ್ತಾ ಕಾಮಚೀ ಜಾಲ್ಯಾ!

ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾಲೆ ಪ್ರತಿ ಎಕ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಾಂತ್ ಫಳಪುಷ್ಪಾನಿ ಅಲಂಕಾರ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಪೂರ್ಣ ಕಳಶಾಚಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನ ಕರ್ನುಚಿ ಸುರುವಾತ ಕೊರಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಆಸ್ಸ. ಸಾಧು ಸಂತಾಕ ಸ್ವಾಗತ ಕರ್ತನಾ ಸುದ್ಧಾ ಬಾಯ್ಲುಜಣ, ಭರ್ಜರಿ ರೇಶಿಮೆ ಕಾಪ್ಪಡ ನಿಸ್ಸುನು, ಆಂಗಭರಿ ಭಾಂಗಾರ ಘಾಲ್ನು, ಮಾತ್ತೆಭರಿ ಫುಲಮಾಳುನ ಘೆವ್ನು, ವಾಜಪಾ ಮೆರವಣಿಗೆ ಬರೋಬರ ಭ್ಯಾರ ಸರ್‍ತಾತಿ. ಗೊಯೆಂಚ್ಯಾ ಪರ್ಲೆಮ್ ಮ್ಹಳೆಲೆ ಕಡೆ ಆಸ್ಲೆ ಎಕ ಕಳಶ ದೆಕ್ಕುಪಡತಾ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪೂಜಾ ಕರ್ತನಾಯಿ ಕಳಶ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾ ಕೊರಚೀ ರೂಢಿ ಚಲನ ಆಯ್ಲಾ. ಕರಾವಳಿಚೆ ಸುಮಾರ ಇತ್ಲೆ ಗಾವಾಂತ ವರ್ಸವರ್ಸಾಕ ಜಾಂವಚೆ ಭಾಂಡೆ ಪರಬೆಕ, ಆಂಗಾರ ಎತ್ಲೊ ಗುನಗ್ಗಾ,.ಮಾತ್ಯಾರ ಕಳಶ ಘೆವ್ನು, ನಾಂಚತ, ಧಾವತ ಉರತಾ. ಅಸಲೋಚಿ ಫುಲ್ಲಾ ಅಲಂಕಾರ ಕೆಲ್ಲೆಲೊ ಕಳಶ ಶೆಟಗೇರಿ ಗಾವಾಂತು ಆಸ್ಸ.

ವೇದವ್ಯಾಸ ಋಷಿ, ಪುಷ್ಪಪ್ರೇಮಿ ಆಶಿಲೊ ಕಿ ನಾ ಮ್ಹಳೆಲೆ ತಾಂಗೆಲೆ ಚರಿತ್ರೆನ ಕಳ್ಳು ಯೆನಾ! ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಬೀಳಗಿಂತು, ಹಾತ್ತಾಂತು ತಾಡಪತ್ರಿ ಧರ್ನು ಬೋಧನ ಕರಿತ ಆಶಿಲೆ, ವ್ಯಾಸಾಂಗಲೆ ಅಂಕಣಾಂತು, ಭರಪುರ ಫುಲ್ಲ ದಿಸ್ತಾತಿ - ದಂಡಕಮಂಡಲಾ ಬರೋಬರ. ತ್ಯಾ ಕಾಳಾಚೆ ಲೋಕಾಲಿ ಫುಲ್ಲಾ ಪ್ರೀತಿ ಮಸ್ತ ಇತ್ಲೆ ಅಂಕಣಾಂತು ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾ. ಹೆಗಡೆಂತು ಸಾವಕಾರಾಲೆ ಪೋಶಾಕ ಘಾಲ್ನ ಘೆತ್ತಿಲೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ಗಾದೇರ, ಲೋಡಾಕ ಟೆಂಕುನ, ಹಾತ್ತಾಂತ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಫುಲ ಧರ್ನು ಬಸಲಾ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ಚಣ್ಯಾ ಭಟಾಲೆ ಕುಟುಂಬಾಚೆ ಹನುಮಂತ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತು, ಏಕ ಸಾವಕಾರ ಮನೀಸ, ರುಮಾಲು, ಕೋಟು, ಶಾಲು ಅಲಂಕೃತ ಜಾವ್ನ ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾಂತು ಕಮಲಾ ಫುಲ ಧೊರ್ನು, ಕೊಣಾಕತರಿ ರಾಕತ ಆಸ್ಸ. ಹಾತ ದಾಕೈತ ಆಸ್ಸ. ತಾಗೆಲ್ಯಾ ಉಜವ್ಯಾ ಭುಜಾರಿ ದೇಂಟ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಫುಲ ದೇವ್ನು ಆಯ್ಲಾ. ಶಿರಾಲಿಂತು ಭರ್ಜರಿ ಅಲಂಕಾರ ಕರ್ನು ಘೆತಿಲೆ ರಸಿಕಾನೆ ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾಂತು ಸೇವಂತಿ ಫುಲ ದರಲ್ಯಾ. ಆಪಲೀ ಪ್ರೇಮಿಕಾಕ ಭೆಟಚಾಕ ತೊ ಭ್ಯಾರ ಸರಿಲ ಆಸಲ್ಯಾರ ಆಶ್ಚರ್ಯನಾ! ಅವಸ್ರಾಂತ

64. ಧ್ರುವ ಆನಿ ಸುರುಚಿ

ನಾಗೇಶ ಶೆಣ್ಯೈಲಿ ಘುರಚ್ಯಾ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂತು ಹಾಂಗೆಲ್ಯಾವಾರಿ ಸಿಂಗ್ನಾರ ಘೆತ್ತಿಲೆ, ಗೃಹಸ್ಥಾಲೆ ಕೊಟಾಕ, ಏಕ ಫುಲ ಖೋಯಿಲೆ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾ.

ಆತ್ತಾ ಕಾಲಾವಾರಿಚ, ಮಾಕ್ಷಿ ದೀಸಾಂತುಯಿ, ಕುಂಡ್ಯಾತ ಫುಲಝೂಡ ವಾಡವುನು ಎಕಕಡಚಾನ ಆನೇಕ ಕಡೆ ಹೊರಚಾಕ ಜಾಂವಚೆ ಪದ್ಧತಿ ಗೊತ್ತಶಿಲಿ, ಮ್ಹಣ ಕಾವಿಚಿತ್ರ, ಸಾಕ್ಷಿ ಸಾಂಗತಾತಿ. ಶಿರಾಲಿಂತು ಖಡ್ಗ ಧರಿಲೆ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥಾಲಾಗ್ಗಿ ಫುಲ ಆಶಿಲೆ ಕುಂಡ ದವರಲಾ. ಅನೇಕ ಅಂಕಣಾಂತ ದೋನ ತೀನ, ಕುಂಡ್ಯಾ ಝೂಡ ಸುಟೆಯಲಿ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಸಹಸ್ರಾರ್ಜುನಾಲೆ ಚೌವೀಸ ಹಾತ ಸುಟೊಂವಚಾಕ ಅಂಕಣ ಭೋರ್ನುಗೆಲ್ಲೆಮಿತಿ ಕುಂಡ್ಯಾ ಝೂಡ ಅಗದಿಸಾನ ಕೆಲ್ಯಾತ. ಕಾಣಕೋಣಚಾ ಪರ್ತಕಾಳಿ ಮಠಾಚೆ ಭ್ಯಾಲೆ ವಣತೀರಿ, ಅಲಂಕಾರಾ ದೃಷ್ಟಿನೆ ಅರ್ದ ಆನಿ ಕಾಲ ವರ್ತುಲಾಂತು, ಕುಂಡ್ಯಾ ಝೂಡ ಭರಪೂರ ಸುಟವನು ಭರ್ನ ದಿಲ್ಯಾತಿ. ಸಿರ್ಸಿಂತುಯಿ ಅಸಲೀಚಿ ಫುಲ್ಲ, ಪೊಳೊವಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಹೊಸಾಡಾಂತ ಸೀತೆಕ ಭೆಟಚಾಕ ಅಶೋಕವನಾಂತ ಹನುಮಂತಾನೆ ಗೆಲ್ಲೆ ದೃಶ್ಯಾಂತ, ಮಸ್ತ ಕುಂಡ್ಯಾ ಝೂಡ ದಾಕಯಲ್ಯಾತ.

ಸುಮಾರಕಡೆನ ರುಕಾಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸ್ಥಾನ ದಿಲ್ನಾ ತರಿ ಅಲಕ್ಷ ಕೆಲ್ಲೆನಾ! ಕುಮಟಾಂತ ಕಾಮಧೇನುಲೆ ಮಾಕ್ಷಿ ಕರಾವಳಿಂತ ಯಥೇಷ್ಠ ವಾಡಚೆ ಆನಿ ಕೊಂಕಣೆ ಜನಾನಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ಮಣು ಮಾನಚೆ ಮಾಡ್ಯಾರುಕ ಯಥಾವತ್ ಸುಟಯಲಾ. ಹೊನ್ನಾವರಚಾ ಭಸ್ಮಾಸುರ-ಮೋಹಿನಿ ಅಂಕಣಾತ ಪಿಂಪಳಾ ರುಕಾಕ ಕಟ್ಟೊ ಬಾಂದಿಲೊ ದಾಕಯಲಾ. ಅನಂತಶಯನ ಅಂಕಣಾಂತ ಹಿಂಗಾರ ಸೊಡಿಲೆ ದೋನಿ ಖಾಂಬ್ಯಾನಿ ರುಕ್ಕಾಚೆ ರೂಪ ದಾಕೊವಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಸ್ಸ. ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾನೆ ಯುದ್ಧಾಕ ಭ್ಯಾರ ಸರಿಲ್ಲೊ ಜಾಗೊ ಅರಣ್ಯಾಚೊ ಮಣ ದಾಕೊಚೆ ಖಾತಿರ, ದೋನರುಕ ದಾಕಯಲ್ಯಾತ. ಎಕದಂ ಪಳೆಯಲೆ ತೆನಾ ಬಾಲಿಶ ಮಣ ದಿಸ್ಲೆತರಿ, ಮನ ದೀವ್ನ ಪಳೆಯಲ್ಯಾರಿ ಕಮ್ಮಿ ಗೀರಾನಿ ರೇಖೀವ ಆನಿ ಚಂದ ಸುಟೆಯಲೆ ನಜರೆ ಎತ್ತಾ. ಫಕ್ತ ದೋನ ದಶಕ ಫಾಟ್ಟಿ ಕೊಂಕಣೆ ಬಾಯ್ಲೊ ಪುರಸತ ಮೆಳ್ಳೆ ತೆನ್ನಾ ವಸ್ತ್ರಾಚೆಂ ಕಸೂತಿ ಘಾಲ್ನ ಅಸ್ಲೆ ರೇಖೀವ ಫುಲಾಚೆ ಚಿತ್ತಾರ ಕಾಡ್ತಶಿಲಿ ಮ್ಹಳೆಲೆ ಹಾಂಗಾ ಉಡಗಾಸ ಕರ್ನ ಘೆವಯೇದ್! ಥಂಥಂಯಿ, ಸಾನ್ನ ಝೂಡಾಕ, ಫುಲ ಆಯಿಲೆ, ಸುಟಯಿಲೆ ಆಸ್ಸ. ಫಾಟಲೆ ಲೋಕಾಂಕ, ಕುಬ್ಜ ಸಸ್ಯ ವಾಡವನು 'ಬೊನ್‌ಝ್ಯಾ' ಪದ್ಧತಿನೆ ಫುಲ-ಫಳ ಘೆವಂಚೆ ಗೊತ್ತಶಿಲೆ ಮ್ಹಳೆಲೆ, 'ವೃಕ್ಷಾಯುರ್ವೇದ' ಗ್ರಂಥಾಚೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೂಪ ಪಳೆಯಲೆ ತೆನ್ನಾ ಕಳ್ತಾ. ತಾಜ್ಜೆ ಚಿತ್ರೀಕರಣ ಆಮಕಾ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂತು ಮೆಳ್ತಾ.

10. ದರವಾನ್

ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತು, ಬಾಗಲಾ ಆಜುಬಾಜುಕ ದ್ವಾರಪಾಲಕಾಕ ರಾಬ್ಬೊವಚಿ ಪದ್ದತಿ ದಿಸ್ಸನು ಎತ್ತಾ. ಮಹಾದ್ವಾರ ಇತ್ಲೆ ನಯ್. ಸಾನಬಾಗಿಲ, ಚೋರಬಾಗಿಲ, ಖಿಡಕಿ, ರಾಕಚೆ ಖಾತಿರ ಶಾಶ್ವತ ಜಾವ್ನ ಕಾವಿಕಲಾಕಾರಾನಿ ಹ್ಯಾ ದರವಾನ್ ಲೋಕಾಕ ರಾಬ್ಬುನು ದಿಲಾ! ವೈಲೆ ಮಾಳಿ, ಗರ್ಭಗೃಹ, ಹಾಜ್ಯಾ ಚಾರ ವಣತ್ಯಾರಿ ಹಾಂಕಾ ಸುಟೆಯಲಿ ಉರ್ತಾ. ಫುಲರ್ಝೂಡ ಆನಿ ರುಕಾಕ ರಕ್ಷಣ ದಿವಚೆ ಖಾತಿರ ದರವಾನ ವ್ಯಕ್ತಿ ರಾಬೇತಾತ. ಖಾಸಗಿ ಇಮಾರತೆಚಾ ಭ್ಯಾರಚೆ ಖಾಂಬ್ಯಾರಿ ಸುದ್ದಾ, ಹಾಂಕಾ ಕಾಯಂ ರಾಬಚಾಕ ಹುಕುಂ ದಿವ್ನ ಸೊಡ್ಲಾ! ದೇವತಾಕ, ಭಕ್ತ ವೃಂದಾಕ, ನಾಜಲ್ಯಾರ ಶಕ್ತಿಮಾನ್ ಜನಾಂಕ, ಹೇ ಕಾಮ ವಹಿಸುನ ದಿಲ್ಲೆ ಉರ್ತಾ. ಜಾಸ್ತಿ ಜಾವ್ನ ದಾಲ್ಯಾಂಕ ವಹಿಸುನ ದಿಲ್ಲೆಲೆ ತರಿ, ಖೈತರಿ, ಬಾಯಲೊಯಿ ಪಹರೊ, ಕರತ ಆಶ್ಶಿಲಿ ದಿಸ್ತಾತಿ.

ಶ್ರೀರಾಮಾಲೊ ಬಂಟ ಹನುಮಂತ ಆನಿ ವಿಷ್ಣುಪರಮಾತ್ಮಾಲೊ ಅನುಚರ ಗರುಡ, ಹ್ಯಾ ಕಾಮಾಂತು ನಿರಡಲೆಲೆ ದಿಸ್ತಾತಿ! ಬಿಚೋಲೀಂತ ದೋನಿ ಬಲಚಾನ, ಮಾರುತಿಲೆ ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸತಿ. ದಾವೆ ಹಾತಾಂತು ರಾಮಾಲೊ ಧ್ವಜ ಧರ್ನು, ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾನ ಗದಾ ಫಿರೈತ ಶತ್ರುಕ ನಾಶಕರ್ಚಾಕ ಭ್ಯಾರಸರ್ಲಿ ತಾಗೆಲಿ ಭಂಗಿ, ಅಮೋಘ ದಿಸ್ತಾ. ಬಳಲೆಗ್ರಾಮಾಂತಲ್ಯಾ ಹನುಮಾನ್ ಹಾಕ್ಕಾ ಪಳೈತನಾ, ಈಜಿಪ್ತ ದೇಶಾಚೆ ''ಮಮ್ಮಿ'' ಯಾದ ಎತ್ತಾತಿ! ಜಾಗೊಪಾವನಾಶಿಕಿ, ಅಥವಾ ಕಲೆಚೆ ಅಭಾವಾನೆ ಕಿ, ಹಾತ ಪಾಯ ಒಟ್ಟುಯಿ ಗುಂಡಾಳನು ಘಾಲ್ನು ದಿಲ್ಲೆವಾರಿ ದಿಸ್ತಾತಿ. ಅವಸರ್ಾಚೊ ಹನುಮಾನ್, ಲಂಕಾದಹನ ಕರಚಾಕ ತಯಾರ ಜಾಲ್ಯಾವರಿ ದಿಸಲ್ಯಾರಿ, ಹಾಂಗಚೊ ಗರುಡ, ಹಾತಾತ ಧರಿಲೆ ಸರ್ಪಾಕ ಗಳೊ ಅಡಚುವಚೆವಾರಿ ದಾಕಯಲಾ. ಮಾಜಾಳಿಂತ ಮಾರುತಿ ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾತ ಗದಾ, ದಾವೆ ಹಾತಾತ ಆಪ್ನಾಲೆ ಬಾಲ ಉಕ್ಕಳನು ಧರ್ನು, ಯುದ್ಧಾಕ ಭ್ಯಾರಸರಲಾ. ಗರುಡಾನೆ ಸರ್ಪಾಕ ಆಪ್ಲೆ ಆಯುಧ ಮ್ಹಣು ವಾಪರಚಿ ತಯಾರಿ ಕೆಲಾ. ಹೊನ್ನಾವರಚೆ ವಾನರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಾನೆ, ಕೊಪ್ಪಾನೆ ತೊಂಡ ಫುಗೆಯಲೆ ದಿಸ್ತಾ! ಗರುಡ ಹಾಂಗಾ, ದೋನಿ ಹಾತಾಂತು ಹೈರು, ಧರ್ನು ದಿಂಬೇರಿ ಬಸ್ಲಾ. ಶಿರಾಲಿಂತು ರಾಮಭಕ್ತ, ದೈತ್ಯಾಚೇರಿ ಗದಾಪ್ರಯೋಗ ಕರಚಾಕ ತಯಾರಜಾಲಾ. ಗರುಡಾನೆ, ಸರ್ಪಾಕಚಿ, ಗದಾ ಕರ್ನು ಘೆವ್ನು ಕಾಮ ಆಟಪಾವಂಚೆ ಠರಯಲಾ. ಕುಮಟೆಚೊ ಹನುಮಂತ, ನೆಲಾಕ ಪಾಡಯಲ್ಯಾ ರಾಕ್ಷಸಾಕ ಪಾಯಾನ ಮಸ್ತಿತ, ಜೈ ಜೈಕಾರ ಘಾಲಚಾಕ ಲಾಗಲಾ ತಶ್ಶಿಚಿ ಗರುಡಾನೆ, ರಾಕ್ಷಸಾಲೆ ಕೆಸ ಹಾತ್ತಾಧರ್ನು ಪಾಯಾನ ತುಡುವುನ ಮಾರ್ಚೆ ದಾಕಯಲಾ.

ಸೂರ್ಯ ಆನಿ ಚಂದ್ರಾಕಚಿ ದರವಾನ ರೂಪಾನಿ ನೇಮಸುಯಿಲೆ, ಹೊಡಪಣ ಕುಮಟೆಚಾ ನಾರಾಯಣಿ ಮ್ಹಾಳಸಾ ದೇವಳಾಕ ವತ್ತಾ! ಅಖಿಲ ವಿಶ್ವಾಚೆ ತೆ ರಾಕವಣ ಕರ್ರಾತಿ ಮ್ಹಳೆಲಿ ಕಲ್ಪನಾ ಹಾಂಗಾ ಸುಂದರ ರೂಪಾನ ಸಾಕ್ಷಿ ಜಾಲ್ಲಾ. ಮಹಾದ್ವಾರಚೆ ಉಜ್ವೆ ವಣತೇರಿ ವಿಸ್ತಾರ ಜಾವ್ನ ಸೂರ್ಯ ಮಂಡಲ ರಚಯಲಾ. ಸಾತ ಘೊಡ್ಯಾನಿ ತಾಣಚೊ ಅಗ್ನಿರಥ, ವಾರ್ಯಾವೇಗಾನ ಧಾವತ ಆಸ್ತನಾ, ತೇ ವೇಗ ಕಮ್ಮಿ ಕರ್ಚಾಕ ಸಾರಥಿನೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಜಾರಿ ದವರಲಾ. ಚತುರ್ಭುಜ ಸೂರ್ಯದೇವು, ಹಸಮುಖ ಜಾವ್ನು, ಜಗಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರ ನಿರಖತ ಆಸ. ಪಳೈಲೆ

65. ಮೋಹಿನಿಚೆರ ಪಿಶ್ಯಾರ ಪಡಿಲೊ ಭಸ್ಮಾಸುರ

66. ಬಾಣ, ಬಿಲ್ಲು, ಧರಿಲೊ ಅರ್ಜುನ

ತಿತ್ಲೆ ಕಮ್ಮಿ ಅಶ್ಶಿ ದಿಸ್ಚೆ ಭಾವಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ರಣ ಹಾಂಗಾ ದಿಸ್ತಾ. ಪಳೈತ ಆಸ್ತಾನಾಚಿ ಸೂರ್ಯದೇವ್ರು, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತ ಚಡತ, ಆಮಚೆ ಕಡೆನಚೀ ಎತ್ತ ಆಸ್ಸಕಿ ಕಿತೆ? ಮ್ಹಣು ದಿಸ್ತಾ. ಅಸ್ಲೆ ಅಮೋಘಚಿತ್ರ ಸುಟೆಯಲೆ ಕಲಾಕಾರಾಲೋ, ತೋ ಅಜ್ಞಾತ ಉರಲೊತರಿ, ತಾಗಲೊ ಜನ್ಮು ಸಾರ್ಥಕ ದಿಸ್ತಾ. ದಾವೆ ವಣತಿರಿ ಚಂದ್ರಮಂಡಲಾಚೆ ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸ. ಹ್ಯಾ ಅಂಕಣಾಂತ್, ಪುನವೆಚೆ ಚಾಂದಣ್ಯಾ ನಮೂನೆ, ಅಗದಿ ಶಾಂತ ಪರಿಸರ ಕಾಡಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲಾ. ರಥ ತಾಣತ ಆಶ್ಶಿಲೆ, ಪಾಂಚಯಿ ಘೊಡ್ಯಾಕಯಿ, ಗಾಂಡಿ ಪಾಯ್ ಲಾವ್ನ ಧಾವಕಾ ಮ್ಹಳೆಲಿ ತರಾತುರಿ ನಾ! ಸಾರಥಿಕ ಚಂದ್ರಾಲಾಗಿ ಶಾಭಾಸಗಿರಿ ಘೆವಕಾ ಮ್ಹಳೆಲಿ ಆಶಾ ನಾ. ರಸಿಕಾಂಕ ಉತ್ತೇಜನ ದಿವಚೆ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಮಾದಕ ಚಾಂದಣೆ ಸರ್ವಕಡೆ ಬೀರ್ಸುನ ಆಸ್ಸ. ಕಾವಿಕಲಾಕಾರಾನೆ ಅದ್ಭುತ ರೀತಿನೆ ಕಾಮಗಿರಿ, ದಾಕಯಲಿ ಆಸ್ಸ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಂಕ ದರವಾನ, ಮ್ಹಣು ನೆಮಸುಯಿಲೆ ಚಿತ್ರಯಿ ಪುಷ್ಕಳ ಮೆಳತಾತ. ಅವಸರ್ಾಂತು ಭಾರೀ ರಸಿಕ ಸೈನಿಕಾಕಚಿ, ರಾಕವಣ ಕರ್ಚಾಕ ರಾಬೈಲಾ. ಉಜವ್ಯಾನ ರಾಬಿಲೊ ಗುರ್ಖಾ, ಸಿಪಾಯಿಕ ಮಾಕ್ಷಿ ಘಾಲ್ಚೆ ಶಿಸ್ತಾನ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಘಾಲ್ನುಯಿ, ಹೊರೈತ ಸೊ ರಾಬಲಾ! ದಾವ್ಯಾನ ರಾಬಿಲೊ, ಪಂಜಾಬಿ ಸರ್ದಾರಜಿ ನಮೂನೊದಿಸ್ತಾ. ಮಾತ್ಯಾಕ ಬಾಂದಿಲೊ ರುಮಾಲ ಅನೇಕ ಅಂಚಾನ ಭುಜಾವೈಲಾನ ಥಾತೇರಿ ಸೊಡೈಲ್ಯಾ. ದಾವೆ ಹಾತಾಂತ ಏಕ ಮಿಟರ ಲಾಂಬ ತಲವಾರ ಧರ್ಲಾ. ಅಘನಾಶಿನಿಂತು ದರವಾನಾನೆ ರಾಜಸ್ಥಾನಿ ರೀವಿಚೊ ರುಮಾಲ ಸುತ್ತಾವನು ಘೆವ್ನ, ದಿಂಬೆವರಿಕ ಯೇವ್ಚೊ ಕೋಟ ಘಾಲ್ಲೆಲೊ ಆಸ್ಸ. ಚೂಡಿದಾರ ಗಚ್ಚ ಪಾಯಜಮಾ ತಾನ್ನೆ ಚಡೆಯಲೆ ಆಸ್ಸ. ದೊಗ್ಗಾನಿ, ದೊನ್ನಿ ಹಾತಾಂತು, ತಾಂಗೆಲ್ಯಾಕಯಿ ಊಂಚ ದೊಣ್ಣೆ ಧರ್ಲ್ಯಾತ. ಆನಿ ಎಕಡೆನ ದರವಾನಾನ ಮಾಕ್ಷಿಕಾಲಾಚೆ ಬ್ರಿಟಿಶ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಸಮ ವಸ್ತ್ರ ಘಾಲ್ನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ದಿಸ್ತಾ. ಪರ್ವತಾ ಶಿಖರಾವಾರಿ ಚೂಪ ಆನಿ ಲಾಂಬ ಆಶಿಲೆ ಟೋಪಿ ಸುತ್ತ ರುಮಾಲ ಗುಂಡಾಳುನು ಘೆತ್ಲಾ. ಲಾಂಬ ಹಾತ್ತಾಚೆ ಆಂಗಿವೈಲಾನ, ಕುರ್ಟಾಕ ಪಾಟ್ಟೊ ಬಾಂದ್ಲಾ. ಗೀಟಗೀಟಚೆ ಅರ್ದಪ್ಯಾಂಟ್ ಘಾಲ್ಲಾ. ಉಜ್ಜೆ ಹಾತಾಂತ ಲಾಠಿ, ದಾವೆ ಹಾತಾಂತ ಕಠಾರಿ ಧರ್ನು, ಸಜ್ಜ ಜಾವ್ನ ರಾಬಲಾ. ಅವಸರ್ಾಚೆ ನಾಗೇಶ ಶೇಣ್ವೆ ಘರಾಂತ, ಸಶಸ್ತ್ರ ದರವಾನಾಲೆ ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸ. ತಾನೆ, ಭಾರೀ ಮಿಶೊ ವಾಡವೊನು, ಬಾಯೊನೆಟ್ ಜೋಡಸುಯ್ಲೆ ಬಂದೂಕ ಉಜ್ಜೆ ಖಾಂದ್ಯಾರಿ ಚಡೈಲಾ. ಹ್ಯಾಚಿ ಘರಾಂತ, ಆನೆಕಯಿ ಶಸ್ತ್ರಧಾರಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ದೆಕ್ಕು ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೆ ದರವಾನ ಅಥವಾ ಸಿಪಾಯಿಶೆ ದೀಸ್ನಾತಿ. ಗಾಂವಚೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ನಾಗರಿಕ ಶೆ ದಿಸ್ತಾತಿ. ತಾನ್ನಿ ಒಟ್ಟು ಕಸೂತಿ ಕಾಮ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಭಾರಿ ಪೋಷಾಕ ಘಾಲ್ಲಾ. ಪಾಯ್ಯಾಂತ ಹೊಣ ಆಸ್ಸತಿ. ಹಾತಾಂತ ಧರಿಲೆ ಖಡ್ಗ, ಬಹುತೇಕ ತಾಂಗೆಲೊ ಭಾರಧಡೊ ದಾಕೊವಚೆ ಖಾತಿರ ಉರ್ಚಾ ಪುರೊ! ಬರ್ಗಿಚಾ ದರವಾನಾನೆ ಉಜ್ಜೆ ಹಾತಾಂತು ಚಾಬೂಕ ಧರ್ಲಾ.

ಗರ್ಭ ಗೃಹಾಚಾ ಮಾಳ್ಯಾ ವಣತೀರಿ, ಆಯುಧ ಧರಿಲೆವಾರಿ, ಸುಟೆಯಲೆ ಲೋಕ, ದ್ವಾರಪಾಲಕಾಕಿಂತಾ ವಿಂಗಡ ಆಸ್ಸತಿ. ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಜಾವ್ನ, ವರ್ತುಲಾಕಾರಾಚೆ ಭೂಮಿತಿ ಚಿತ್ರಾಚೆ ಆಜುಬಾಜುನ ಹೆ ರಾಬಲ್ಯಾತ, ಬಾಳೆಗದ್ದೆಂತು, ಸರ್ಕಸಾಚೊ, ಕೋಡಂಗಿವಾರಿ, ಟೊಪ್ಪಿ ಘಾಲ್ನ ಹಾತಾಂತ ದೊಣ್ಣೊ ಧರಿಲೊ ಆಸ್ಸ "ದಮ್ ಆಸಲ್ಯಾರ ಯೋ ಮುಖಾರ!" ಮ್ಹಣು ಪ್ರತಿ ದ್ವಂದ್ವಿಕ ಆಹ್ವಾನ ದಿತ್ತೆರಿ ಆಸಕಿ ಕಿತೆ? ಅಶ್ಶಿ ದಿಸ್ತಾ. ಆನಿ ಏಕ ವಣತೀರಿ,

67. ಮಾವಿನಕುರ್ವೆಚೊ ಶೇಷಶಾಯಿ

ಯಕ್ಷಗಾನಾಂತಲ್ಯಾ ಕೋಡಂಗಿ ವಾರಿ, ಅಲಂಕಾರ ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಿಲೊ, ವೈರಿ ಉಬ್ಬಾರಲೆಲೆ ಹಾತ್ತಾಂತು ಖಡ್ಗ ಧರ್ನು, ದ್ವಂದ್ವ ಯುದ್ಧಾಕ ಆಮಂತ್ರಣ ದಿತ್ತೆರಿ ಆಸ್ಸ, ಮ್ಹಣ ದಿಸ್ತಾ. ಬಿಳಗಿಂತ ಮಾತ್ಯಾರ ಉಂಚ ರುಮಾಲ ಸುತ್ತಾವನ್ ಘೆವ್ನು, ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾಂತ ಬಂದೂಕ, ದಾವೆ ಹಾತಾಂತ ಕಠಾರಿ, ಧರ್ಲೆಲೊ ಪ್ರಾಯೆ ಪೊರಾಕ ಸುಟೆಯಲಾ. ಬನವಾಸಿಂತ, ಕದಂಬಾಲೆ ಅಗ್ಗಿ ಪೊರ್ನೆ, ಪಾಡಪಡಿಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತ, ದರವಾನಾಲೆ ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸ. ಹಾಜ್ಜೆ ವೈಚಿತ್ರ್ಯ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ವ್ಯಕ್ತಿಪುರಾಯಿ ಧವೆ ಬಣ್ಣಾಂತ ಅಸುನು ಉರ್ಲೆಕಡೆ ಕಾವಿ ರಂಗ ಸಾರೆಯ್ಲೆವಾರಿ ಕೆಲಾ. ಹ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿನೆ ಮಾತ್ಯಾರ ಲಾಂಬ ಟೋಪಿ ಘಲಾ. ಗಳ್ಯಾಂತ ಮಾಳಾ ಆಸ್ಸ. ಧೋತರ ನೆಸ್ಲಾ. ಹಾತಾಂತ ಗದಾ ನಮುನ್ಯಾಚೆ ಆಯುಧ ಧರಲಾ. ಹ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಚೆರಿ ಬೌದ್ಧಚಿತ್ರಕಲೆಚೊ ಪ್ರಭಾವ ಆಶಿಲ್ಯಾವಾರಿ ದಿಸ್ತಾ.

ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತು, ಪ್ರವಾಸಾಕ ಘೊಡೆವಾಪರಚಿ ಪದ್ಧತಿ ನಾಶಿಲಿ. ತರಿಸುದ್ದಾ ಗಣ್ಯವಕ್ತಿ, ಸೈನಿಕ ವೀರ ಇತ್ಯಾದಿ ಜನ, ಘೊಡ್ಯಾರ ಬಶಿಲ್ಯಾವಾರಿ ಚಿತ್ರ ಕಾಡಲ್ಯಾತ. ಬಹುತೇಕ ವಿಜಯನಗರ ರಾಯ್ಯಾನಿ, ಯುದ್ಧಾಕ ಜಾಯಶಿಲೆ ಉತ್ತಮ ಘೊಡೆ ವಟ್ಟುಚಿ, ಅರಬಸ್ತಾನಾಚಾನ, ಕರಾವಳಿಚಾ ಬಂದರಾಸಾನ ಹಾಡೊವ್ನ ಘೆವ್ಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಸುರು ಕರ್‍ನಾ ಪಡೆನ, ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಘೊಡೆ, ಪರಿಚಿತ ಪ್ರಾಣಿ ಜಾವಚಾ ಲಾಗಲೆ. ಭಟಕಳ ಬಂದರಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ, ಘೊಡ್ಯಾ ದಳ ಹಾಡೊವ್ನ, ದಲಾಲಿ ಘೆವ್ನ ಸಾವಕಾರ ಜಾಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣು ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸಾನ ಕಳ್ನ ಎತ್ತಾ. ಅಂಕೋಲೆತ ಏಕ ಸವಾರ, ಹಾತಾತ ಚಾಬುಕ ಧರ್ನ ಘೆವ್ನ, ಘೊಡ್ಯಾಕ ಜೊರಾನ ಧಾಂವಡಾಯ್ತ ಆಶಿಲೆ ನಮುನ್ಯಾರಿ ದಾಕಯಲಾ. ಉಜವ್ಯಾನ ಆನಿ ದಾವ್ಯಾನ ಆಶಿಲೆ ಸವಾರಾನೆ, ಅಮೇರಿಕನ್ ಗೊರವಾಂ ರಾಕತಲ್ಯಾವಾರಿ (ಕೌಬಾಯ್) ನಮುನ್ಯಾರಿ ಡ್ರೆಸ್ ಕೆಲ್ಲೆಲೊ ಆಸ್ಸ. ಚಿತ್ರ-ವಿಚಿತ್ರ ಶಿರೋಲಂಕಾರ, ಹೋಡ ಮಿಸೆ, ಆಂಗಾಕ ಚಾಬುನ ಆಶಿಲೆ ಕೋಟ ಆನಿ ಪ್ಯಾಂಟ, ಬೂಟ ಘಾಲ್ನು ಘೆತ್ಲಾತ. ಘೊಡ್ಯಾಕ ಸುದಾ ಸುಂದರ ರೀತಿನೆ ಅಲಂಕಾರ ಕೆಲ್ಲಾ. ಬಾಳೆಗದ್ದೆಂತು, ದಾವಬಗಲೆ ದರವಾನ, ಘೊಡ್ಯಾರ ಬಸಲ್ಯಾರ, ಉಜ್ವೆದಿಕಾಚೊ ಹಸ್ತಿರ ಬಸಲಾ.

ಅಪರೂಪಾಕ ಬಾಯ್ಲೊ ಸುದಾ ದರವಾನಾಲೆ ಕಾಮಕರಿತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ದಿಸುನ ಎತ್ತಾ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ಕಿನ್ನರಿನ ಹೀ ಜವಾಬದಾರಿ ವಹಿಸುನ ಘೆತ್ಲಾ. ಹಾಂಕಾ ಕುರ್ಟ್ಯಾ ತಗ್ಗು ಪಕ್ಷಿಲೆ ದೇಹ ಆಸಲ್ಯಾರಿ, ಬಾಕಿ ವಟ್ಟುಚೀ ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀರೂಪ ಆಸ್ಸ. ತೊಂಡಾಚೆ ಕಳಾ ವಾಡೊಂವಚೆ ಖಾತಿರ, ದೋನ ನಮುನ್ಯಾಚೆ ನಾಕಾ ಬಟ್ಟು, ಕಾನಾಕ ಫುಲ್ಲಾಚೆ ಕುಡಕಾ ಘಾಲ್ನು ಘೆತಲಾತ. ಲಾಂಬ ಹಾತಾಚಿ ಚೋಳಿ ಘಾಲ್ಯಾರ ಸುದ್ದಾ ತಾಂಗೆಲೆ ಛಾತಿಚಿ ಆಕರ್ಷಣ ಕಮ್ಮಿ ಜಲ್ನಾ. ತಾಜ್ಜೆರಿ ಲಾಂಬೈಲೆ ಫುಲ್ಲಾ ಹಾರಾನ, ಬಾಯ್ಲಪಣ ಉಟುನ ದಿಶ್ಚೆ ನಮುನೆ ಜಾಲಾ. ಏಕ ಹಾತಾತ ತಂಬೂರ ಧರ್ನ, ಅನೇಕ ಹಾತಾನಿ ವಾಜೈತ ಆಸ್ಸತ. ಬಿಳಗಿಂತ ಸಾದಾ ಗೃಹಿಣಿ ಜನಚಿ, ದ್ವಾರಪಾಲಕಿ ರೂಪಾನ ರಾಬಲ್ಯಾತಿ. ಪೈರ ಪೈರ ವರೆಕ ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲೆ ದೆವಳಾಂತು ಬಾಯ್ಲೊಚಿ ದೆವಾಲೆ ಸೇವೆಂತು ಉರ್‍ನ ಚಾಮರ ಧರ್ಚೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಮ ಕರ್ತಶಿಲಿ ಮ್ಹಣು ಯಾದ ಕರ್ನ ಘೆವ್ಯೆತ.

11. ಮೂಲ ಆನಿ ವಿಕಾಸ

ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾಂಗಲೆ ಮೂಲ ಆನಿ ವಿಕಸನ, ವಾರಿಚೀ ಕಾವಿಕಲೆಚೆ ಮೂಲ ಆನಿ ವಾಡೀ. ಖೈಂ ಜಾಲಿ? ಕೆನ್ನಾ ಜಾಲಿ? ಕಶ್ಶಿ ಜಾಲಿ? ಮ್ಹಣು ಖಚಿತ ಜಾವ್ನು ಸಾಂಗಚೆ, ಶೋಧ ಕಾಣ್ಣು ಘೋಷಣಾ ಕರ್ಚೆ, ಭಾರಿ ಕಷ್ಟಾ ಕಾಮ! ಎಕವಿಸಪಟಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವರ್ಗಾಕ ನಾಶ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಪಾಪಾಚೆ ಪರಿಹಾರಾ ಖಾತಿರ ತಪಸ್ ಕರ್ಚಾಕ ಪರಶುರಾಮು, ಗೊಯಂ ಆಯ್ಲೊ ಖೈಂ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಯಜ್ಞಯಾಗ ಕರ್ತಲೆ ಶ್ರೋತ್ರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ನಾಶಿಲ್ಯಾನ, ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚಾ ತ್ರಿಹೋತ್ರಪುರಾಚಾನ ದಶಗೋತ್ರಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕ ತಾನೆ ಆಪೊನ ಹಾಡ್ಲೆ. ನಂತರ ಪೆಡ್ಣೆ ತಾಲೂಕಾಚೆ ಹರಮಲ್ ಮಹಲಾಂತು ಭಾರೀ ಯಜ್ಞ, ಸಾಂಗೆನೆ ಕೆಲೊ. ಹಾಕ್ಕಾ ಸಾಕ್ಷಿ ಜಾವ್ನು, ತ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂತು ಅಜುನಿ ಗೊಬ್ರಾ ಗುಡ್ಡೊ ಆಸ್ಸ! ಥಂಚೆ ಲೋಕ ಹಾಕ್ಕಾ, 'ಭಸ್ಮಾಚೊ ಡೋಂಗರ' (ಗುಡ್ಡೊ) ಮ್ಹಣುಚಿ ವಳಕತಾತ. ಮೂಲತ: ಸರಸ್ವತಿ ನದೀಚೆ ಆಸಪಾಸಚೆ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ವಸಣುಕ ಕರುನ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಶ್ರೋತ್ರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕ 'ಸಾರಸ್ವತ' ಮ್ಹಣತಾಲೆ. ಸರಸ್ವತಿ ನದಿ, ಸುಕತ ಆಯ್ಲಿ ತೆನ್ನಾ ಹೆ, ಸಾರಸ್ವತ ಚಾರಿ ದಿಕಾನೆ ಆಪ್ಲಾಗಲೆ ಭವಿಷ್ಯ ಠರೋವಚಾಕ, ವಾಂಟುನ ಗೆಲೆ. ಏಕ ಶಾಖಾ ಗೌಡದೇಶ (ದಕ್ಷಿಣ ಬಂಗಾಲ) ಗೆಲಿ, ಅನೇಕ ಪಂಗಡ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಚಾನ ಹಗೂರ ಹಗೂರ ದಕ್ಷಿಣೆಕ ಗೋಮಂತಕಾಕ ಆಯ್ಲೆ. ಬಹುತೇಕ ಹೆ, ಶಿವಾಗಲೆ ಉಪಾಸಕ. ಪಂಚಾಯತನ (ಶಿವ, ಶಕ್ತಿ, ವಿಷ್ಣು, ಸೂರ್ಯ, ಗಣೇಶ) ಕುಲದೇವ ಮ್ಹಣು ಮಾನತಶಿಲೆ. ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯಾಗಲೆ ಗುರು, ಗೋವಿಂದ ಭಗವತ್ ಪಾದಾಚಾರ್ಯ, ತಾಂಗೆಲೆ ಗುರು ಗೌಡಪಾದಾಚಾರ್ಯಾಗಲೆ ಸ್ಮಾರ್ತ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಆಪ್ಣಾಗಲೆ ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ಮಿತಿ "ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ" ಮ್ಹಣು ಕೊಂಕಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕ ವಳಕತಾತಿ, ಅಶಿ ಏಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆಸ್ಸ. ತಶಿಚಿ ಥೊಡೆ ಸಾರಸ್ವತ, ಗೌಡ ದೇಶಾಚಾನ ಗೋಮಂತಕಾಕ ಆಯಿಲೆ. ಸ್ಥಳೀಯ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಾನ, ಹೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ವೆಗಳೆ ಆಶಿಲೆ ಕಾರಣ, ಹಾಂಕಾ 'ಗೌಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ' ಮ್ಹಣು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕರ್ಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಜಾಲೆ. ತ್ಯಾಮಿತಿ ಗೌಡ (ಸಾರಸ್ವತ) ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮ್ಹಳೆಲೆ ನಾವ ಆಯ್ಲೆ, ಮ್ಹಣು ಅನೇಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆಸ್ಸ.

ಕೊಂಕಣ ಪಟ್ಟಿಚೆ ಪ್ರಮುಖ ಜನಾಂಗ ಜಾವ್ನು ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ರಾಜಕೀಯ ಆನಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವನಾಂತು, ಮಹತ್ತ್ವಾಚೊ ಪಾತ್ರ ಘೆವ್ನು, ಹೋಡ ದೇಣಗಿ ದಿಲ್ಯಾನ ಹಾಂಕಾ "ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕ" ಮ್ಹಣುಚಿ ವಳಕತಾತಿ. ಗೊಯೆಂಚಾ ಸಾಷಷ್ಠಿ ಅಗ್ರಹಾರಾಂತು, ಹೆ ಜನ ಪೈಲೆ ಸ್ಥಾಪಿತ ಜಾಲೆ. ಪೊಟ್ಟಾ ಖಾತಿರ ಘೊಳಚೊ ತ್ರಾಸ ತಾಂಕಾ ಹ್ಯಾ ಸುಪೀಕ ಭೂಮಿಂತು ಆಯ್ಲೊ ನಾ! ತ್ಯಾಮಿತಿ ಪೂಜಾ ಹೋಮ-ಹವನ, ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಅಸ್ಲೆ ವೃತ್ತಿಂತು ತಾನ್ನಿ ಪೂರ್ಣ ಲಕ್ಷ ಘಾತ್ಲೆ. ಥೊಡೆ ಜನ, ವ್ಯಾಪಾರ ಕರುಲಾಗಲೆ, ಆನಿ ಥೊಡೆ ಜನ, ಕೃಷಿಕ, ಮೂಲಗೇಣಿ ದುಸರ್ರ್ಯಾಕ ದೀವ್ನು, ಖುದ್ದ, ಜಮೀನದಾರ (ಭಾಟಕರ) ಮ್ಹಣು ಜೀವನ ಕರಚಾ ಲಾಗಲೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. 1293 ವರ್ಸಾ ಸುಮಾರಾಕ, ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ ಹಾಂಗೆಲೆ ದ್ವೈತ ಮತಾನೆ ಪ್ರಭಾವಿತ ಜಾವ್ನು ಮಸ್ತ ಜನ ವೈಷ್ಣವಯಿ ಜಾಲೆ. ಸುಮಾರ ಜನ ಪೈಲೆವಾರಿ ಶಿವೋಪಾಸಕ, ಸ್ಮಾರ್ತ ಜಾವ್ನು ಉರಲೆ.

ಉತ್ತರೆಚಾನ ಆಯಿಲೆ ತರಿ ಹಳುಹಳುಚಿ ಹೆ ಲೋಕ, ಸ್ಥಾನೀಯ ಗ್ರಾಮದೇವಾಕಯಿ ಪೂಜುಕ ಲಾಗಲೆ. ತ್ಯಾ ದೇವ ಆನಿ ದೇವತಾಕ ಶಿಷ್ಟ (ಆರ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆ) ರೂಪ ದಿವ್ನು ತಾಂಚೆ

68. ಹೋಡ ಪೊಟ್ಟ್ಯಾ ವಿನಾಯಕ

69. ಹುಂದ್ರಾರ ಪಯಣ ಕರ್ಚೊ ವಿನಾಯಕು

ಖಾತಿರ ದೆವಳ ಬಾಂದ್ಲಿ. ಹೆ ವಟ್ಟು ಇಮಾರತ, ಗೋವಾ ಆಜುಬಾಜು ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಮೆಳಚೆ ಚೀರಾ ಫಾತರಾನಿ ಬಾಂದಿಲೆ ದಿಸ್ತಾತಿ. ಆಪಲಿ ಅಭಿರುಚಿ ಆನಿ ಖರ್ಚುವಚೆ ತಾಕತಾ ಪ್ರಮಾಣೆ, ತಾನಿ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ದೇವಸ್ಥಾನ ರಚಯಲಿ. ತೀ ದೆವಳ ಸಜೊವಚಾಕ ತಾನಿ ಸ್ಥಾನೀಯ ಗಾಂವಡಿ ಲೋಕಾಲಿ ಮದ್ದತ ಘೆತ್ಲಿ. ಅಶ್ಶಿ ಮೂಲತ: ಗೊಯೆಂ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಕೊಂಕಣ್ಯಾ ಮಿತಿ, 'ಕಾವಿಕಲೆ'ಚಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತಾಂಬ್ಡಿ ಮಾತ್ತಿ ಅಥವಾ ಹುರ ಮಂಜ ವಾಪರನು ಧವೆ ವಣತೀರಿ ರಂಗಿತ ಚಿತ್ರ ಸೊಡೊವಚೆ ಕಲೆಚೊ ಪ್ರಚಾರ ಜಾಲೊ. ಸಗಳೆ ದೆವಳಾಂತು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ರಚಯತ ಗೆಲೆ.

ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1540 ವರ್ಸಾಂತು ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಸರಕಾರಾನೆ, ಗೊಯೆಂಚೆ ವಟ್ಟು ದೆವಳ ಪಾಡೋವಚಾಕ ಹುಕುಂಕಾಡ್ಲಿ, ಆನಿ ಪ್ಪಾಯ್ಸರಾಯಾಕ ಲೊಕಾಕ ಬಾಟ್ಪೊವಚೊ ಆಧಿಕಾರ ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣಾರ ದಿಲೊ. ನಂತರಚಾ ವರ್ಸಾಂತು ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಷ್ಟ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ, ದೆವಳ ನಾಶ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ, ಆನಿ ಲೋಕಾನಿ ಪೋಳ್ನು ಗೆಲ್ಲೆಲೆ, ಘಾಟಿ ಉರಿಲ್ಲೆ ಲೋಕಾನಿ ಧರ್ಮಾಂತರ ಜಾಲ್ಲೆಲಿ, ದು:ಖಾಕಾಣಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಜನ-ಮಾನಸಾಂತು ಘಟ್ಟಿ ಜಾವ್ನು ಉರಲಿ!

ಗೋವಾ ಸೋಣ್ಣು ಭ್ಯಾರ ಗೆಲೆಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾನಿ, ತಾಂಗೆಲಾ ಕುಲ-ದೇವಾಲಾ ಉಗ್ಡಾಸಾಕ, ನವೀನ ಆಶ್ರಯ ಘೆತ್ತಿಲೆ ಕಡೆನ ವಟ್ಟುಚಿ, ದೆವಳಬಾಂಚೆ ನಿಶ್ಚಯ ಕೆಲೆ. ತ್ಯಾಖಾತಿರ ದೆವಳಾ ರಚನೆಂತು, ಜಾಣತೆ ಆಶಿಲೆ ಗೊಯೆಂಚಾ ಆನಿ ಲಾಗ್ಗಿಚ್ಯಾ ರತ್ನಾಗಿರಿ (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ) ಪ್ರದೇಶಾಚ್ಯಾ ಲೋಕಾಂಕ ಆಪುನು ಹಾಡ್ಲೆ. ತಾಂಗೆಲೆ ಸಹಾಯಾಕ, ಸ್ಥಳೀಯ ಗಾವುಂಡಿ ಆನಿ ಗುಡಿಗಾರ ಆಶ್ಶಿಲೆಚಿ. ಹಾಂಕಾ ವಟ್ಟು ಸಂಚಕಾರ ದೀವ್ನು, ರಾಬಚಾಕ ಘರ, ಖರ್ಚಾಕ ಪೈಶೆ ಮೆಳಶಿ ಪೊಳೊವ್ನು ಘೆತ್ಲೆ. ಹೇ ದೆವಳಬಾಂಧತಲೆ ಲೋಕ, ಆಪ್ಣಾಲೆ ಬಾಯ್ಲು-ಚರ್ಡುವಾಂಕ, ಖಾಸ ಗಾಂವಾತು ಸೋಣ್ಣು ಎತ್ತಾಲೆ. ತರಿ ಗೃಹಕೃತ್ಯಾಕಾಮ ಪೂರಾಚಿ, ಖಿದ್ದ ಹಾತಾನ ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಶಿಲೆ. ಸೂರ್ಯೋದಯಾ ಪೈಲೆಚಿ ಉಟುನ, ಬ್ಯಾಂಚೆ ಕಟ್ಟ್ಯಾರ ಥಂಡ ಉದಾಕ ನ್ಹಾವನ, ಫೋವ, ಭಾಕ್ರಿ, ಕಿಂವಾ ಪೊಳೆ ಕರ್ನ ಖಾವ್ನ, ಕಷಾಯ ಪಿವ್ನ, ಕಾಮಾಕ ಲಾಗ್ತಶಿಲೆ. ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಸುಟೊವಚಾಕ ಜಾಯಶಿಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಮಾಲಕಾ ಬರ್ಶಿ ವಿಚಾರ ಕರ್ನು, ಕಚ್ಚಾ ಆಕೃತಿ ರೇವೇರ ಸುಟೊವ್ನ ಘೆವ್ನ, ತಪಾಸ ಕರ್ತಶಿಲೆ. ನಂತರ ಪಸಂದ ಆಯ್ಲಾರ, ಗುಡಗಾರಾ ಲಾಗಚಾನ, ಕಾಗದಾರ ಸುಟೊವ್ನ ಘೆವ್ನ, ವಲ್ಲಿ ಗಿಲಾಯ ಆಶಿಲೆ ವಣತಿರಿ, ಗುರ್ತು ಘಾಲ್ನು ಘೆತ್ತಶಿಲೆ. ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಭಾಗವತಾಚೆ ಸನ್ನಿವೇಶ, ಕಥಾನಕ ತಾಂಕಾ ತೊಂಡ ಪಾಠ ಉರ್‍ತಶಿಲೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಣೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ರೀತಿ ರಿವಾಜ, ಜಗಾಚೆ ಅನುಭವ, ಪೊಳೊವ್ನ ಗೊತ್ತಶಿಲೆ ವಿಚಾರ ವಟ್ಟು, ಆಪಲೆ ಕಲೆಂತು ಹಾಡ್ಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕರ್‍ತಶಿಲೆ. ಸೂರ್ಯಾಲೊ ಉಜ್ವಾಡ ಕಮ್ಮಿ ಜಾತ್ತೇರಿ, ಕಾಮ ರಾಬೊವ್ನ, ರಾಂದಪ ಕರ್ನ, ಜೆವ್ನ ರಾತ್ರಿ ನಿದಸರಿ, ಆಜುಬಾಜು ಚರಡುವಾಂಕ ದೇವ-ದೇವತಾಲೆ ಕಾಣಿ ಸಾಂಗತ ಮನರಂಜನ ದಿತ್ತಶಿಲೆ. ಸಾನ್ನಗಾಂವಾಕ ದುಸ್ರೆಖಿಂಚೇ ಮನರಂಜನೆ ಸಾಧನ ನಾಶಿಲ್ ಕಡೆನ, ಘರಚೆ ಮ್ಹಾಲಗಡ್ಯಾಲೆ ಕಾಣ್ಯಾ ಸಂಗ್ರಹ ಖಾಲಿ ಜಾಲ್ಲೆ ತೆನ್ನಾ, ಹೇಚಿ ಕಲಾಕಾರ, ಸಾನ್ನ ಚರಡಂವಾಕ ಹೋಡ ಕಥಾಕಾರ ಜಾವ್ನು ದಿಸ್ತಶಿಲೆ!

ಆಜಿಕ ಪನ್ನಾಸ ವರ್ಸಾ ಮಾಕ್ಷಿ ಥಾಂಯಿ, ಇಮಾರತ ಬಾಂದೊವ್ನ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾನಿ ಶೃಂಗಾರಚಿ ಪ್ರಥಾ ಆಶಿಲಿ. ಗೊಯೆಂಚೊ ಅಂತು ಗಾವಡಿ ಮ್ಹಳೆಲೊ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥ, ಪ್ರತಿವರ್ಸ, 'ಹೊನ್ನಾವರಾಕ

70. ಮಾವಿನಕುರ್ವೆಚಿ ಅಷ್ಟಭುಜಾದೇವಿ

71. ಮಹಿಷಾಸುರಮರ್ದಿನಿ

ಎತ್ತಶಿಲೊ. ಹಾಜ್ಜೆ ಸುತ್ತ ಆಶಿಲೆ ಗಾಂವಾಂತು, ದೆವಳ ಆಶಿಲೆ ಕಡೆನ, ಚಿತ್ರ ಸುಟೊಂವಚೆ ಅಥವಾ ನವಿನೀಕರಣ ಕರ್ಚೆ ಕಾಮ ತೊ, ಕರ್ತಶಿಲೊ. ಪಾವಸಾಡಿ ಸುರು ಜಾವಚೆ ವೆಳಾರಿ, ಗಾಂವಾಕ ಪರತ ವತ್ತಶಿಲೊ. ಕ್ರಮೇಣ ಹ್ಯಾ ಚಿತ್ರ ಪ್ರಕಾರಾಂತು, ಲೋಕಾಲಿ ಆವಡ ಕಮ್ಮಿ ಜಾವಚಾಕ ಲಾಗಲಿ. ಭ್ಯಾರಚೆ ಕಲಾಕಾರಾನಿ ಯೆಂವಚೆ ಬಂದ್ ಜಾಲೆ. ತಾಂಚೆ ಬೊರ್ಶಿ ಕಾಮಕರ್ತ್ತಲೆ ಸ್ಥಾನೀಯ ಸಾನ್ನ ಸಾನ್ನ ಕಲಾಕಾರಾನಿಚಿ, ಥೈಂ ಥೈ ಸಾನ್ನ ಇಮಾರತೆಂತು ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಕಾಡುನು ದಿವಚಾಕ ಸುರುವಾತ ಕೆಲಿ. ಹ್ಯಾ ಕಾಮಾಂತ ನಿರಡಲೆಲೆ ಮ್ಹಾಲಗಡೆ ಪೈರಿ ಪೈರಿ ಥ್ಯಾಂ ಕುಲಕೋಡ ಅಸ್ಲೆ ಸಾನ ಗಾಂವಾತ ಮೆಳ್ತಾಲೆ.

ಕಲಾದೃಷ್ಟಿನ, ಸರ್ವಕಾವಿಚಿತ್ರ, ಸುಂದರ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಚಾಕ ಜಾಯನಾ. ಹೊನ್ನಾವರ ಆನಿ ಕುಮಟೆಚಿ ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಂತು ಎತ್ತಾತಿ. ಹಾಂಗಚಿ ದೆವಳ ಹೋಡ. ಮಸ್ತ ವರ್ಸ ಧರ್ನ ಹಾಂಗಾ ಸ್ಥಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ಗುಡಿಗಾರಯಿ ಹಾಕ್ಕಾ ಕಾರಣ ಉರಚಾ ಪುರೊ. ಮಾವಿನಕುರ್ವೆಚಿ, ದುಸ್ರೆ ವರ್ಗಾಂತು ಎತ್ತಾತಿ. ಹೆ ಏಕ ದ್ವೀಪ ಆಶಿಲ್ ತರಿ, ಹೊನ್ನಾವರ ಶಹರಾಕ ಲಾಗ್ಗಿ ಆಶಿಳೆ ನಿಮಿತ್ತಾನ ಥಂಚೆ ಗುಡಿಗಾರಾಲಿ ಸೇವಾ ಹಾಂಕಾ ಮೆಳ್ಳ್ಯಾ ಫಾವ. ಮಾಜಾಳಿ ಆನಿ ಚಿತಾಕುಲಾ ಅಸ್ಲೆ ಗ್ರಾಮ ಪ್ರದೇಶಾಂತ, ರೇಖೆಚೇರಿ ಕಲಾಕಾರಾಲೆ ಹಿಡಿತ ನಾಜಾಲ್ಯಾರಿ ಸುದ್ಧಾ, ತಾನಿ ವಿಚಾರಾಂತ ಸ್ವಂತಿಕಾ ದಾಕಯಲಿ ಆಸ್ಸ. ಬಿಳಗಿಚಿ, ವೃತ್ತಿಕಲಾಕಾರಾಸಿಚ ಕೆಲ್ಲೆಲಿ ದಿಸ್ತಾತಿ. ಶಿರಾಲಿ ಆನಿ ಹೆಗಡೆಚೆ ಕಲಾಕಾರಾಕ, ಮನಶಾಲೆ ವಿವಿಧ ಅಂಗಾಂಗ ಸುಲಭರೀತಿನೆ ಸುಟೊವಚಾಕ ಎತ್ತಶಿಲೆ ಅಶಿ ದಿಸನಾ! ಹ್ಯಾ ಗಾವಾಂತು ಸುಟೆಯಿಲ್ಯಾ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾ ಸಕಲ, ದೇವ-ದೇವತಾಲಿ ನಾಂವ, ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತು ಬರೆಯಲಾ. ಕುಮಟೆಚೆ ನಕುಲ-ಸಹದೇವ ಅಂಕಣಾಚೆ ನಾಂವ, ತೀನ ಭಾಷೆಂತ ಬರೆಯಲ್ಯಾತಿ. ಹೊಸಾಡ ನರಸಿಂಹ ನಾಯ್ಕ ಹಾನ್ನಿ ರಚಯಿಲೆ ಜಾನಪದ ಶೈಲಿಚೆ ಚಿತ್ರಾಂತ ಮಾತ್ರ ನಾವ, ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿತ ಬರೆಯಲ್ಯಾತಿ.

ಸಾನಸಾನ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತ ಒಟ್ಟು ಹರಕೆ ಪಾವೊಂಚೆ ಖಾತಿರ ಕಾಡಿಲೆ ನಮೂನೆ, ಬಾಲಿಶ ಕರ್ನ ಸುಟಯಿಲೆ ದಿಸ್ತಾತಿ. ಕಲಾಕಾರ ಮೆಳ್ನಾಸ್ತನಾ, ಅಥವಾ ತಾಂಗೆಲೊ ರುಸುಂ ದಿವಚಾಕ ಪೂರೈನಾಸ್ತನಾ, ಅಡ್ನಾಡಿ ಅಥವ, 'ಅಮೆಚೂರ' ಕಲಾಕಾರಾ ಕಡೆಚಾನ, ಕಾಮ ಪೂರ್ಣ ಕರೆಯಲೆ ವಾರಿ ದಿಸ್ತಾ. ಶೆಟಗೇರಿಚೆ ರಾಮಸೀತೆಲೆ ಅಂಕಣ ಹಾಕ್ಕಾ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ತಾಂತು ದಾರ್ಲೊ ಕೊಣ? ಬಾಯ್ಲ ಕೊಣ? ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಚೆ ಸುದಾ ಕಠಿಣ!

ಚಿತ್ರಕಾಡಚೆ ಉಪಕರಣ ಜಾವ್ನು ಹುರಮುಂಜ ಅಥವಾ ಕಾವಿಮಾತ್ತಿಕ ಧಾ ಹಜಾರ ವರ್ಸಾಚೊ ಇತಿಹಾಸ ಆಸ್ಸ! ಆದಿಮಾನವಾನೆ, ಆಪ್ಲೆ ವಾಸಕರಿತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಶಿಲಾಶ್ರಯಾಂತ, ಚಿತ್ರ ಸುಟೊವಚಾಕ, ಗವಿ, ಸಜೊವಚಾಕ ಹುರಮುಂಜ ವಾಪರಿಲ್ಲಿ ಆಸ. ಕ್ರಿ.ಶ.ಪೂ. 1500 ತೆ 1300 ವರ್ಸಾಂತು, ಈಜಿಪ್ತ ದೇಶಾಂತು ಮರಣ ಪಾವಿಲೆ ಸರದಾರ ಲೋಕಾಲೆ ಯಾದೆಕ, ತಾಂಗೆಲೆ ಗೋರಿರ ಪೂರ್ವ 800 ತೆ 1000 ವರ್ಸಾಂತ ಎಟ್ರುಸ್ಕನ್ ಜನಾಂಗ, ತಾಂಗೆಲೆ ಗುಹೆಂತು, ಮೆಲ್ಲೆಲೆ ಲೋಕಾ ಖಾತಿರ, ತಾಂಬ್ಡೆ ರಂಗಾನ ಚಿತ್ರ ಸುಟ್ಟೈತಶಿಲೆ. ಗ್ರೀಕ್ ಆನಿ ರೋಮನ್ ಜನ, ತಾಂಗೆಲೆ ಕಾಜೆಚೆ ಅಥವಾ ಧಾತುಚೆ ಆಯ್ದನಾರಿ, ತಾಂಬ್ಡೆ ಬಣ್ಣಾನ ನಕ್ಷೆ ಸುಟ್ಟೈತಾಲೆ. ಅಜೂನಿ, ಕರಾವಳಿಂತು ಗೃಹಾಲಂಕಾರಾಕ ವಟ್ಟು ಹುರಮುಂಜಿ ವಾಪರತಾತಿ. ದಸರಾ, ದೀವಾಳಿ, ತುಳಸೀ ಪರಬ ಅಸ್ಲೆ ಶುಭ ಸಂದರ್ಭಾರಿ ಗೃಹಿಣಿ ಜನ, ಕಾವಿರಂಗು ಉದಕಾಂತು ಕರಡುನು, ಆಂಗವಾಲ್ಯಾ

72. ರಾಕ್ಷಸಾಲೆ ಚಿತ್ರಣ

73. ಶಿವ ಭಕ್ತ ಭೃಂಗಿ

ಚುಂಗಿನೆ, ರಾಂಗೋಳಿ ಘಾಲ್ತಾಲಿ. ಲಗ್ನ-ಮುಂಜಿ ಅಸ್ಲೆ ಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯಾವೆಳಾರಿ, ಘರಚೆ ವಣತ್ಯಾಕ ಅಸಲೆ ರಂಗಾನ ಚಿತ್ರಕಾಣ್ಣು ಅಲಂಕಾರ ಕರ್ತಾಲೆ. ಮೈಸೂರ ಸಂಸ್ಥಾನಾತ, ಮಹಾರಾಜಾಲೆ ಕಾಲಾಕ, ಹೀ ಪದ್ಧತ ಆಶಿಲಿ. ತಾಂಡ್ಯಾಂತ ರಾಬ್ತಲೆ ಲಂಬಾಣಿ ಲೋಕ, ಆಪಲೆ ಗುಡಿಸಲ, ತಾಂಬ್ಡೆ ರಂಗಾಚೆ ಚಿತ್ರಾನ ಅಲಂಕಾರ, ಖೂಪ ಹೌಸಾನ ಕರತಾತಿ.

ಅಲಂಕಾರಾಚಿ ಹೀ ಪದ್ಧತಿ, ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಾಕಯಿ ಪೊರ್ನಿ ಮ್ಹಣು ಸರಳ ಸಾಂಗಯೇದ್! ಪಾಂಚ ಹಜಾರ ವರ್ಸಾ ಇತಿಹಾಸ ಪುಣಿ ಹಾಕ್ಕಾ ಆಸ್ಸ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಆರ್ತಾಂತು ಜನ್ಮಾ ಆಯಿಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಶ್ಚನ ಧರ್ಮಾನೆ, ಆಮ್ಗೆಲೆ ರೀತಿ-ರಿವಾಜ ಪೂರಾಯಿ ಪ್ರಭಾವಿತ ಜಾಲ್ಯಾತಿ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಚಾಕ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಪಾದ್ರಿ, ಬಿಶಪ್, ಆನಿ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರಕ, ಮಾಕ್ಷ್-ಮುಖಾರ ಪಳೆಯನಾತ! ಬ್ರಿಟಿಶಾನಿ ಆನಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾನಿ ಆಮ್ಗೆಲೆ ದೇಶಾಂತ, ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರ ಕೆಲ್ಲೆ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ, ಆಸ್ಲೆ ವಟ್ಟು ಅಪಪ್ರಚಾರಾಕ ವಾವ ಮೆಳ್ಳಾ! ಅಜೂನಿ ಸುದ್ಧಾ ಮಸ್ತ ಇತ್ಲೆ ಗೊರೆ ಲೋಕ ಅಸ್ಲೆಚಿ "ಸಂಶೋಧನ" ಕರಿತ ಆಸ್ಸಾತಿ. ಏಕ ಸಂಶೋಧಕಿ ಗ್ರೀಟ್ಸ್.ಯು. ಮಿಟ್ಟರ್ ವಾಲ್ನರ್ ಮ್ಹಳೆಲಿ, ಜರ್ಮನಿ ದೇಶಾಚಾನ ಧನಸಾಹಾಯ ಘೆವ್ನ, ಗೋವಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಕಲಾ ಸಂಬಂಧಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಕರ್ಚಾಕ ಆಯಿಲಿ. ತಿಗಲೊ ಅಗದಿ ಹೋಡು ಶೋಧ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ, ಕರಾವಳಿಚಿ ಕಾವಿಚಿತ್ರಕಲಾಶೈಲಿ, ಇಟಾಲಿ ದೇಶಾಚೇ ಗ್ರಾಫಿಕ್ (ಗೀರ ಚಿತ್ರ) ಕಲೆಚೆ ಅನುಕರಣ ಆಸ್ಸ! ಹೀ ಕಲಾಶೈಲಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾನಿ ಗೊಯೆಂತು ಹಾಡ್ಲಿ. ಥಂಚೆ ಚರ್ಚಾಕ ಸಜಯಲೆ. ಆನಿ ತ್ಯಾನಂತರ ಥಂಚಾ ಆನಿ ಆಜುಬಾಜು ಪ್ರದೇಶಾಚಾ ಹಿಂದುಲೋಕಾನಿ, ಹೀ ಕಲಾ ವಾಪಾರಚಾಕ ಸುರುವಾತ ಕಲಿ! ವ್ಹಾರೆವ್ಹಾ! ಕಿತ್ಲೊ ಹೋಡ ಸಂಶೋಧ! ಗೊಯೆಂತು ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾನಿ ಯೆಂವಚೆ ಪೈಲೆ ಬಾಂದ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ದೆವಳಾಂತು ಕಾವಿಕಲೆಚಿ ಚಿತ್ರ ಆಶ್ಯಿಲಿಚಿ. ತ್ಯಾಶಿವಾಯ್ ಗೋಯೆಚಾ ಏಕಸುದ್ಧಾ ಚರ್ಚಾಂತ ಕಾವಿಕಲೆಚಿ ಅವಶೇಷನಾತಿ. ಹಾವೆ ಪಳೆಯಿಲೆ ಹಜಾರಗಟ್ಲೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂತ ಏಕ ಚಿತ್ರ ಸುದ್ಧಾ ಕ್ರಿಶ್ಚನ ಸಂಕೇತ (Motif) ದಾಕೊವಚೆ ಜಾವ್ಹೊ, ಕ್ರಿಶ್ಚನ ಕಲೆನ ಜಾವ್ಹೊ, ಪ್ರಭಾವಿತ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ವಾರಿ ದಿಸ್ಲೆನಾ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸುದಾಯ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಲೊ ಅವತಾರ, ಮ್ಹಣು ಕೊಣ್ಯೆ ಸಾಂಗಲ್ಯಾರಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಕರ್ಚಾ ಜಾತ್ತವೆ? ಕೊಂಕಣಿ ಜನ, ಅಭಿಮಾನ ಶೂನ್ಯ ಜಾಲ್ಲೆಮಿತಿ, ಆಮ್ಗೆಲೆ ಮಸ್ತ ಕಲಾ-ಪ್ರಕಾರಾವಾರಿ, ಹೀ ಕಾವಿಕಲಾಯಿ, ನಾಶ ಜಾತ್ತ ಆಯ್ಲಿ. ಸರ್ವನಾಶ ಜಾವಚೆ ಪಯ್ಲೆಚಿ, ಕಲಾಪ್ರೇಮಿ ಲೋಕಾನ, ಉರ್ಲೆ ಥೊಡೆ ಚಿತ್ರಾಚೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಕರ್ನ, ಫೋಟೊ ಕಾಣ್ಣು, ಪುಸ್ತಕ ಕಿಂವಾ ಲೇಖ ಬರೊವ್ನ ದವರ್ಲಾರ, ಮುಖಾರ ಎವಚೆ ಪೀಡೀಕ ಆಮ್ಗೆಲೆ ಅಪರೂಪಾಚೆ ಕಾವೀಕಲೆ ಬದ್ದಲ ಮಾಹಿತಿ ದಿಂವಚೆ ಆಕರ, ಮೆಳ್ಚಾ ಥಾವ ಆಸ್ಸ.

12. ಸರ್ವನಾಶ ಜಾತ್ತೇರಿ ಆಸ್ಸ!

ಶಾಳೆ ವಚ್ಚೆ ದೀಸಾಂತು ಮಾಕಾ, ಪ್ರತಿ ವೈಶಾಖಾಂತು ಶಿರ್ಸಿಗಾಂವಾತಲೆ ಆಜೋಳ, ಭಾರಿ ಆಕರ್ಷಕ ಆಶಿಲೆ. ಥೈ ಆಶಿಲೆ ಶ್ರೀ ಮಾರಿಕಾಂಬಾ ದೇವಿಲೆ ಹೊಡ ದೆವಳ, ತಾಂತುಲೆ ಮುಖ್ಯ ಆಕರ್ಷಣೆ ಕೇಂದ್ರ ಜಾವ್ನು ಆಶಿಲೆ ಮ್ಹಳಿಲ್ ಕಾಂಯ್ ಘಟ್ಟಿ ನೈ! ಥಂಚಿ ಪ್ರಾಕಾರಾಂತು ಹಸ್ತಿ ನಮೂನೆ ಖಾವ್ನು, ಪೀವ್ನು ಮದಾನ ಮಸ್ತ ಜಾವ್ನು ಆಶಿಲೊ ದೇವಿಲೊ ರಡ್ಡೊ, ಆನಿ ದೆವಳ ಭರ್ನು ಆಶಿಲೆ ಸುಂದರ ಕಾವಿಚಿತ್ರ, ಆಪ್ಣಾಕಡೆ ತಾಣುನ ವ್ಹರ್ತಶಿಲೆ. ತ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಂತ ರಾಮಾಯಣ-ಮಹಾಭಾರತಾಚೆ ಕಿತ್ಲೆತರಿ ಸನ್ನಿವೇಶ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ತೆ ವಳಕುವಚಾಕ ಆಮಚಾಂತು ಸ್ಪರ್ಧಾ ಚಲತಾಲಿ. ಆಂಗಾಚೆರಿ ಗಾಢವ, ಘೊಡೊ, ಹಸ್ತಿ ಚಲ್ಯಾರಿ ಸುದ್ಧಾ, ಜಾಗಿ ಜಾಯನಾಶಿ ನಿದುನ ಪಡಿಲೊ ಕುಂಭಕರ್ಣ, ಆಮಕಾ ಮಸ್ತ ಖುಷಿ ದಿತ್ತಾಲೊ. ತ್ಯಾನಂತರ, ತಾಕಾ ಉಟೊವಚಾಕ, ಕಸಕಸಲೆ ಕರಾಮತ್ ಕರು ಫಾವ? ಮ್ಹಣು ಆಮಿ ವಟ್ಟು ಚರ್ಚಾ ಕರ್ತಶಿಲೆ. ತ್ಯಾ ಹೋಡ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚೊ ಭ್ಯಾಲೊ ಭಾಗು, ಭೀಕ ಮಾಗ್ಗ್ಯಾ ಮಂಡಳಿಕ ಧರ್ಮಶಾಳಾ ಮ್ಹಣು ಸೋಣ್ಣು ದಿಲ್ಲಿ ದಿಸ್ತಾಲಿ! ತಾನ್ನಿ ರಾಂಬ್ಯಾ, ಜಿಗ್ಗ ಆನಿ ರಾಕ್ಡಾ ಉಜ್ಜಾಚೆ ಮಶಿನೆ, ಆನಿ ಧುವರಾನೆ, ಥಂಚಿ ಚಿತ್ರ ವಟ್ಟುಚಿ ಕಾಳಿಕಿಟ್ಟ ಜಾಲ್ಲೆ ಪೊಳೊವ್ನು, ಆಯ್ಯೋ! ಮ್ಹಣು ಮಸ್ತ ವ್ಯಾಟ ದಿಸ್ತಶಿಲೆ. ಥೊಡೆ ವರ್ಸಾ ನಂತರ ಥಂಯಿಚಿ ಠಾಣ್ಯ ಘಾಲ್ಲೆಲ್ಯಾ ಭಿಕಾರಿಮಂಡಳಿಕ ಧಾಂವಡಾಯಲೆ ಮಿತಿ ಖುಷಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ದೆವಳಾ ಭಿತರಿಚಿ ಪ್ರಾಯೆಪೊರ, ಪೋರಿಯೊ ಕ್ಲಬ್ ಕರ್ನು ರಿಂಗ್, ಟೆನಿಸ್, ಬ್ಯಾಡಮಿಂಟನ್ ಖೆಳ್ಟಾಕ ಥಂಯಿ ಜಮಚಾ ಲಾಗಲೆ, ತೆನ್ನಾ ಎಕ ಗ್ರಾಚಾರ ವಚ್ಚುನು ದುಸರೆ ಆಯ್ಲೆ ಮ್ಹಣು ದಿಸ್ಲೆ!

ಹ್ಯಾ ದೇವಸ್ಥಾನಾಕ, ಭಾರಿ ಸಂಖ್ಯಾನ ಕುಳಾವಿ ಆಶಿಲ್ಯಾನ, ಆನಿ ಚಡತೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಎತ್ತಶಿಲ್ಯಾನ, ಹಾಚ್ಚೆ ಸಂಚಾಲಕ ಜಾಂವಚೆ ಖಾತಿರ ರಾಜಕಾರಣ ಆನಿ ರಾಜಕಾರಣಿ ಲೋಗಾಲೆ ಖುಶಾಮತ ಚಲ್ತಾ! ನವೀನ ವಹಿವಾಟ ದಾರಾಲಿ ಕಮಿಟಿ ಆಯ್ಲಿ ಕಿ, ದೆವಳಾಂತ ಸುಧಾರಣಾ ಕರಚೆ ನೆವನಾಂತ ಹುಂಡಿಚೊ ಪೈಸೊ ವಾಪರ್ನ ಖಾಲಿ ಕರ್ನು ಸೊಡಚೊ, ಸುಮಾರ ಕಾಳಧರ್ನು ಚಲ್ನು ಆಯಿಲೊ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ! ಏಕ ಸಂದರ್ಭಾಂತು, ಜಿಲ್ಲಾ ಆನಿ ಗಾಂವಚೊ ಕಲಾಕಾರ, ಮೊಕ್ತೇಸರ ಮ್ಹಣು ನಿಯುಕ್ತ ಜಾಲ್ಲೆ ತೆನ್ನಾ, ಕಲಾಪ್ರೇಮಿ ಲೋಕಾಕ ವಟ್ಟುಚಿ ಭಾರಿ ಖುಶಿ ಜಾಲಿ. ದೆವಳಾಚೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಲಾಪ್ರಕಾರಾಚೆ ರಾಕವಣ ಹ್ಯಾ ಮಹನೀಯಾ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ, ಸಾಂಗೆನೆ ಜಾತ್ತಲಿ, ಮ್ಹಳೆಲೊ ವಿಶ್ವಾಸ ಆಯ್ಲೊ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾನ್ನೆ ಕರೆಯಿಲಿ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಚಿ ದುರಸ್ತಿನೆ, ಥಂಚೀ ಅಪರೂಪಾಚಿ ಚಿತ್ರ ವಟ್ಟು, ಸದಾಕಾಲಾಕ ನಾಶ ಜಾವ್ನು ಗೆಲಿ! ನಂತರ ಕೆದ್ನಾಕಯಿ ಹೀ ಲುಕ್ಸಾನ, ಭರಪಾಯ್ ಕರ್ಚಾಕ ಜಾಲ್ಲೆನಾ. ದೇವ-ದೇವತಾಂಗೆಲೆ ನವಿನೀಕರಣ ನಾಜೂಕ ರೀತಿನೆ ಕರ್ಚೆಬದಲಾಕ, ವಣತೀಕ ಚುನ್ನೊ ಮಾರ್ತಲೆ ಕಾಮಗಾರಾ ಕಡಚಾನ, ತಾಂಬ್ಡೆ ಎನೆಮಲ್ ಪೇಂಟಾನೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ರಿಪೇರಿ ಕರ್ಚೆ, ಕಾಮ ಕರೆಯಲೆ. ತ್ಯಾಮಿತಿ ಲಾಕುಡ ಭೆತ್ತಲೆ ಗೌಡಾಕ, ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಕಾಮ ದಿಲ್ಯಾವಾರಿ ಜಾಲೆ! ದೇವ-ದೇವತಾ-ಚಿತ್ರ ಸಗಳಿ, ಕೊಷ್ಟ ರೋಗ ಲಾಗ್ಗಿಲ್‌ವಾರಿ ಅಂಗಾಂಗ ಛಿನ್ನ ಜಾವ್ನು ರಾಬಲ್ಯಾತಿ! ಪೇಂಟ್, ನಿರ್ಲಕ್ಷ ರೀತಿನೆ ಸಾರುನು ದಿಲ್ಯಾ. ಆತ್ತ ನಾಸಾಡ ಜಾವ್ನು ದೆವಳಾ ವಣತೀರಿ ದಿಸಚಿ ಚಿತ್ರ ವಟ್ಟುಚಿ, ಕೊಂಕಣೆ ಕಲಾಕಾರಾಲಿ ದೇಣಗಿ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗುನು ಘೆವಚಾಕ ಲಾಜ ದಿಸ್ತಾ!

74. ನಾಂಚಿ ನಮುನೆ ಸುಡಯಿಲೊ ಸುಂದರ ಭೃಂಗಿ

75. ಬಳಿಗಿಂತ್ಲೊ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ

ಕಲಾಕಾರ ಆನಿ ಕಲಾಪ್ರೇಮಿ ಜನಾಂಕಚಿ ಹ್ಯಾ ಅಪೂರ್ವ ಕಲಾಪ್ರಕಾರಾಚೀ ರಾಕವಣ ಕರ್ಚಿ ಬದ್ದಲ ಮಾತ್ತೆ ಲಡ್ಡೊವಚಿ ನಾಜಾಲ್ಯಾರ, ಸಾಧಾರಣ ಲೋಕಾಂಕ ತ್ಯಾ ಬದ್ದಲ ಕಾಯಿಾ ಕಾಳಜಿ ನಾಜಾಲ್ಯಾರ ಆಶ್ಚರ್ಯ ನಾ! ನಾಟಕ, ಸಿನೇಮಾ, ಟೆಲಿವಿಜನ್ ಹಾಜ್ಜಿರಿ ದಿಸ್ಟೆ ರಂಗಬಿರಂಗಿ ವರ್ಣಅಥವಾ ಬಣ್ಣಾಚಿ ಚಂದಾಯಿ, ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಕ ನಾಶಿಲ್ಯಾನ, ಹೀ ಕಲಾ, ದೇಹಾತಿ, ಆನಿ ನಿರಕ್ಷರಿ ಲೋಕಾನಿ ಕೆಲ್ಲಿಲಿ, ಮ್ಹಣು ಕಾವಿಚಿತ್ರಾ ಬದ್ದಲ ಸಾಧಾರಣ ಲೋಕಾನಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ ದಾಕೊವಚಾಕ ಸುರು ಕೆಲೆ. ತ್ಯಾ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ ಭಯಂಕರ ವತ, ಭಾರಿ ಪಾವಸು ಜಾಂವಚೆ ಪ್ರದೇಶಾಂತು, ಮಾತ್ರ ದೆಕ್ಕು ಪಡಚೆ ಹ್ಯಾ ಕಲಾಪ್ರಕಾರಾಕ ಸಂರಕ್ಷಣ ಮೆಳ್ನಾ! ವರ್ಸಾಕ ಎಕಪಟಿ ಸುದಾಯ್ ತ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾರಿ, ಜಮಿಲಿ, ಧೂಳ ಝಾಡಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲ್ನಾ. ಅಸ್ಲೆ ಧೋರಣೆನೆ, ಟಿಕಾವಾ ದೃಷ್ಟಿನೆ ಉತ್ತಮ ಆಶ್ಶಿಲೆತರಿ, ಜೀವಧರ್ಮುಪುಣಿ ಉರ್ಕೆ ಕಶಿ? ಅಜ್ಞಾನಿ ಜನಾನಿ, ಹ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಚೆ ನವಿನೀಕರಣ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹಣು ತಾಜೆರ ತಸ್ಲೆ ಅಥವಾ "ರಬ್ಬ" ರಂಗ ಅಥವಾ ಎನಾಮಲ್ ಪೇಂಟ್ ಮಾರ್ರು್ನ, ತಾಂತುಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೇಖಾವಿನ್ಯಾಸ ವಟ್ಟು ನಾಶಕರ್ನು ಘಾಲಾ. ಆತ್ತ ಹಾಂಗಾ-ಥಂಯ್ ದೆಕ್ಕು ಮೆಳಚಿ ಅಸ್ಲಿ 'ರಿಪೇರಿ' ಜಾಲ್ಲೆಲಿ ಚಿತ್ರಚಿ, ಕಾವಿಕಲಾಚಿತ್ರ ಮ್ಹಣು ಅನೇಕ ಜನಾಲಿ ಸಮಜೂತ ಜಾಲಾ.

ವೆಂಕಟಾಪುರಾಂತ ಸುಂದರ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸತಿ ಮ್ಹಣು ಜಾಣತ್ಯಾನಿ ಸಾಂಗಿಲೆಮಿತಿ, ಥೈಂ ಥಾವ್ನ ಗೆಲ್ಯಾರ, ತ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಚಿ ಸ್ಥಿತಿ ಪೊಳೊವ್ನ ಭಾರೀ ದುಖಿ ಜಾಲೆ. ಪೈಲೆ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಚಿತ್ರಾಚೆ ರೂಪ-ಲಾವಣ್ಯಾಚೀ ಕಿಂಚಿತ್ ಖಬರ ಘೆನಾಸ್ತನಾ, ವಿದ್ರೂಪ, ನವೀನಚಿ ದೇವ-ದೇವಂತಾಲೆ ಅವತಾರ ದಿಸ್ಸುಲಾಗಲೆ!

ಶಿರಾಲಿಂತು ಮಹಾಗಣಪತಿ - ಮಹಾಮಾಯಾ ದೆವಳಾಚೆ ಗರ್ಭಗುಡಿಂತು, ವಣತೀರಿ ವಟ್ಟು ಅದ್ಭುತ ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸತಿ ಮ್ಹಣು, ಏಕ ಬಂಧುನೆ ಸಾಂಗ್ಲೆ ನಿಮಿತ್ತಾನ, ಕ್ಯಾಮರಾ ಖಾಂದ್ಯಾ ಲಾಂಬವುನ ಥೈಂಗೆಲ್ಯಾರಿ, ತ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿ ಪೊಳೊವ್ನ ದೊಳ್ಯಾ ಉದಾಕ ಆಯ್ಲೆ. ಮೂಲಚಿತ್ರಾಚೆ ಕಾಯಿ ಅವಶೇಷ ದಿಶ್ನಾಸಿ, ಬಣ್ಣು ಬಡೊವ್ನ ದಿಲ್ಲೆಲೊ. ಹ್ಯಾ 'ಕಲಾಕಾರಾ'ಕ ತರಿ ದಾರಲೆ-ಬಾಯ್ಲೆ ಮ್ಹಳೆಲೆ ಅಂತರ ಗೊತನಾ! ಇತ್ಲೆ ರುಂದ ಕುರ್ಟು, ಹಸ್ತಿ ಪಾಯಾ ನಮೂನೆ ಜಾಂಗೆ, ಅಸಡ್ಡಾಳ ಹಾತ-ಪಾಯಾ ಬೊಟ್ಟ, ಹ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಚೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ! ಥೊಡೆ ಚಿತ್ರಾ ತಮ್ಮೆ, ಬೊಟ್ಟ ಸೊಡೊವಚೊ ತ್ರಾಸು ನಾಕ್ಕಾ ಮ್ಹಣು ಪಾಯಾಕ ಬುಟ್ಟ ಘಾಲ್ಲೆವಾರೆ ದಾಕಯಲಾ! ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಆನಿ ಹನುಮಂತ ವಿಲಾಯತಿ ಲೋಕಾವಾರಿ 'ಬೂಟ್ಸ' ಘಾಲ್ನು ರಾಬಲ್ಯಾತ! ವಿಷ್ಣುಪರಮಾತ್ಮಲೆ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಅವತಾರಾಕ ಕೋಟು ಆನಿ ಪ್ಯಾಂಟ ಚಡೊವನ, ಕಲಿಯುಗಾಚೆ ಕರ್ಮಕಾಂಡಾಚೆ ಸ್ವರೂಪ ದಾಕುನು ದಿಲ್ಯಾ! ಅವರ್ಸೆಚೆ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚಾ ವಹಿವಾಟದಾರಾನಿ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಚೆರಿ, ಪಂಚರಂಗಿ ಬಣ್ಣ ಬಡೊವನ ದೀವ್ನ 'ಕಲರಫುಲ್' ಕೆಲಾ. ಗೋಕರ್ಣಚೆ ಮೂಲ ಪರ್ತಕಾಳಿ ಜೀವೋತ್ತಮ ಮಠಾಕ ಕುಳವಾಯಿ, ಮಸ್ತಜನ ಆಶಿಲ್ಯಾನ, ಪೈಶಾಕ ಬರಗಾಲ ನಾ. ತಾ ನಿಮಿತ್ತಾನ ಪ್ರತಿವರಸ, ಥಂಚಾ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಕ ಪೇಂಟ್ ಮಾರೋನ ಲಕ್‌ಲಕಾಟ ಕರ್ಚೊ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಶ್ರದ್ಧೆನೆ ಆಚರಣ ಕರಿತ ಆಯ್ಲಾತ. ಹೀಚಿ ಅವಸ್ಥಾ, ಕೊಲ್ಲೂರಚಾ ಮೂಕಾಂಬಿಕಾ ದೆವಳಾಂತು ಆಶಿಲೆ, ಕಾವಿ ಚಿತ್ರಾಚೆ ಜಾಲ್ಯಾ! ಗೊಯೆಂಚೆ (ಕಾಣಕೋಣ) ಪ್ರಧಾನ ಪರ್ತಕಾಳಿ ಜೀವೋತ್ತಮ ಮಠಾಚೆ ಭ್ಯಾರಚೆ ವಣತೀರಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ ಚಿತ್ರಯಿ ತಿದ್ದುನು ಸುಟಯಲ್ಯಾತಿ. ಕೊಂಕಣಿಕಾವಿಕಲೆಚೇ ಸುಂದರ ನಮೂನೆ ಥೊಡೆಕಾಯಿ, ಪೊಳೊವಚಾ ಮೆಳಚೆ

76. ಹಾತಾಚೆ ಉಪಯೋಗ ಘೇತ ಆಶಿಲೊ ವಿಷ್ಣು

77. ಹಾತಾಚೆ ಉಪಯೋಗ ಘೇತ ಆಶಿಲೊ ಈಶ್ವರ

ಕುಮಟೆಂತು ಮಾತ್ರ! ತಾಜ್ಜೆರಿ ಸುದ್ಧಾ ಲೋಕಾನಿ ಮೊಳ್ಳ್ಯಾನಿ ಗೀಚವುನು ಮಾಕ್ಷಿ-ಮುಖಾರ ಪಳೆಯನಾಶಿ ವ್ಯಾಟ್ ಕೆಲ್ಲೆ ಆಸ್ಸ. ಹ್ಯಾಜನಾಲಿ ಕಲಾದೃಷ್ಟಿ, ಬದ್ದಚಿ, ಪ್ರಶಂಸೆಕ ಲ್ಯಾಕ್ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ! ಭಾರತೀಯ ಕಲಾಪ್ರಕಾರಾಕ ಏಕಂದರ ಪುನಶ್ಚೇತನ ದಿಲ್ಲೆಲಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ, ಕ್ರಿ.ಶ. 1960ನೇ ವಸಾಂತು ಹೆಂ ನಾರಾಯಣಿ ದೇವಳ ಪೊಳೊವ:ಚಾಕ ಆಯಿಲಿ. ತೆನ್ನಾ ಪ್ರತಿ ಅಂಕಣ ಖಂಚೆ ಮ್ಹಣು ದಾಕೊವಚೆ ಖಾತಿರ, ತಾಜ್ಜೆರಿ ಕೊರಾವ್ನು ವಿವರ ಬರಸುಯಿಲೆ ದಿಸ್ತಾ!

ಖೂಪಶೆ ದೇವಾಳಾ ವಣತೀರಿ, ಹೀ ಪೊರ್ನಿ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಉರಚೊ ಅಪಮಾನ! ಮ್ಹಣು ಲೆಕ್ಕುನು ಗಿಲಾಯ್, ಚುನ್ನೊ, ಡಿಸ್ಟೆಂಪರ್, ಆಯ್ಲ್ ಪೇಂಟ್, ತಾಜ್ಜೆರಿ ಲೆಂಪುನು, ಕಾಯಂ ತೀ ಕಲಾ ನಿರ್ನಾಮ ಕೆಲಾ. ಪುಣ್ಯಾಕ, ತ್ಯಾ ಖಾಲಿ ಜಾಗಾರಿ ಸಿನೇಮಾ ನಟ-ನಟ್ಯಾಂಗಲಿ ಚಿತ್ರ ಸುಟಯಲ್ನಾತ! ಯೆಂವಚೆ ನವೀನ ಪೀಡಿನ, ತೆಂವಯಿ ಕೆಲ್ಯಾರ ಆಶ್ಚರ್ಯನಾ, ಗೊಂಯೆಚಾ ದೇವಕಿಕೃಷ್ಣ-ರವಳನಾಥ (ಮಾಶೆಲ್), ದಾಮೋದರ (ಜಾಂಬಾವಲಿ), ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ (ಕಾಣಕೋಣ), ಶಾಂತಾದುರ್ಗಾ (ಫಾತರಪೆ) ದೆವಳಾಂತು ಪೂರಾ, ಗಿಲಾಯ್ ಕಾಣ್ಣು, ಪೊರ್ನೆ ವಟ್ಟು ಚಿತ್ರ ಪುಸುನ ಸರ್ವನಾಶ ಕರ್ನು ದಿಲಾ. ಅಘನಾಶಿನಿಚೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚೆ ಪೌಳಿಂಚೆ ವಣತೀರಿ ಸಮಕಾಲೀನ ಜನಜೀವನಾರಿ ಆಧಾರಿತ, ಸುಮಾರ ಇತ್ತಿ ಚಿತ್ರ ಆಶಿಲಿ. ದಾಲ್ಯಾನೆ ಬಾಯ್ಲೆಕ ಉಮ್ಮ ದಿವಚೆ ಏಕ ಅಗದೀ ಅಪರೂಪ ಚಿತ್ರ ಸುದ್ಧಾ ಆಶಿಲೆ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ, ದೆವಳಾಭಿತರಿ ಕಾಳೊಕ ಆಸ್ಸುನು, ಉಜ್ವಾಡ ನಾಶಿಲ್ಯಾನ, ಫೋಟೊ ಕಾಡಚಾಕ ಶಕ್ಯ ಜಾಲ್ನಾ. ಏಕ ವಾರಾನಂತರ ಫ್ಲ್ಯಾಶ್, ಬಲ್ಪ್ ಒಟ್ಟು ಘೆವ್ನು ಸಜ್ಜಜಾವುನು, ಫೋಟೊ ಕಾಡಚಾ ಗೆಲ್ಲೆ ತೆನ್ನಾ, ತಿತ್ಲ್ಯಾ ಅವಧಿಂತು, ಥಂಯಿ ಗಿಲಾಯ್ ಕಾಣ್ಣು ಚಿತ್ರ, ನಾಮಶೇಷ ಜಾಲ್ಲೆ ಪೊಳೊವ್ನು ಭಾರಿ ಬೆಜಾರ ಜಾಲೊ.

ಅಂಕೋಲೆಂತು, ಗಾಂವಾ ಭ್ಯಾರ ಆಶಿಲೆ ಅಮ್ಮಾ ದೇವಸ್ಥಾನಾಲಾಗಿ ಸಾನಚಿ ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ದಿಸಲೆ. ಥೈ ವಚುನು ಭ್ಯಾರ ಆಶಿಲೆ ದರವಾನ ಆನಿ ಘೊಡ್ಯಾಲೆ ಚಿತ್ರ ಕ್ಲಿಕ್ ಕೆಲ್ಲೆ. ಫಕ್ತ ಪಾಂಚ ಮಿನಿಟಾನ ತೀವಣತ, ಥೈಂ ಆಯಿಲೆ ರಿಪೇರಿ ವಾಲಾನ ಪಾಡೊನ ದಿಲ್ಲಿ! ಗೇರಸಪ್ಪಾ ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಾಲಾಗಿ ಬಸ್ಸಾಂತಲ್ಯಾನಚೀ ಏಕ ಮಾಳೆ ಘರಾತ ವೈರ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ದೆಕ್ಕು ಪಳೈ ಮಿತಿ ದೋನ ದೀಸಾ ನಂತರ ಕ್ಯಾಮರಾ ಘೆವ್ನು ಪರತ ಥೈಂ ಪಾವ್ಲೆತೆನ್ನಾ, ಪೊರ್ನೆ ಇಮಾರತಿಚಿ ಗಿಲಾಯ್ ಖೆಸ್ರುನು ಕಾಣ್ಣು, ನವೀನ ಪ್ಲಾಸ್ಟರ್ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ. ಏಕ ಬ್ಯಾಂಕಾಕ, ತೀ ಇಮಾರತ, ಭಾಡ್ಯಾದಿಲಾ, ಮ್ಹಣು ಕಳ್ನು ಆಯ್ಲೆ. ಮಾವಿನಕುರ್ವೆಚೆ ದೇವಿಲೆ ದೇವಾಸ್ಥಾನಚಾ, ವಣತೀರಿ ಆಶಿಲೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಚೆ ಫೋಟೊ ಕಾಡತ ಆಸ್ತನಾ, ತ್ಯಾ ದೆವಳಾ ಮೊಕ್ತೇಸರ ಲಾಗ್ಗಿ ಏವ್ನು ಮ್ಹಣಾಲೊ, ''ಹ್ಯಾ ವರ್ಸ ಆಮಗೆಲೆ ಪರ್ತಕಾಳಿ ಮಠಾಧೀಶ, ಚಾತುರ್ಮಾಸಾಕ ಹಾಂಗಾ ಎತ್ತ ಆಸ್ಸತಿ! ತ್ಯಾ ನಿಮಿತ್ತಾನ ಆಮಗೆಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚೆ ನವಿನೀಕರಣ ಕೊರಚೊ ವಿಚಾರ ಆಸ್ಸ. ಹ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾವೈರಿ ಫ್ರಶ್ ಪೇಂಟ್ ಮಾರೊವ್ನ, ಸಾಧ್ಯ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ನವೆ ಪೇಂಟಿಂಗ್ ಕರೊವಕಾ! ಪೂರಾ ದೆವಳ ಲಕ್ ಲಕಾಟ ಜಾಲ್ಲೆ ತೆನ್ನಾ ತುಮ್ಮಾಕ ಹಾಂಗಾ ಎವ್ನು ಫೋಟೊ ಕಾಡಚಾಕ ಜಾಯದ್‌ವೆ?'' ತಾನ್ನೆ ವಿನಂತಿ ಕೆಲ್ಲಿ, ತೆ ಬರೆ ಜಾಲ್ಲೆ. ರಿಪೇರಿ ಕಾಮ ವಟ್ಟು ಸುರು ಕರ್ಚೆ ಪೈಲೆಚಿ, ವೇಳ ಮೆಳ್ಳೊ ತೆನ್ನಾಚಿ, ಫೋಟೊ ಕಾಡಚಾಕ ಮೆಳ್ಳೆ ಮಣು ಖುಶಿ ಜಾಲಿ. ಹೊನ್ನಾವರಚೆ ರಾಮಮಂದಿರಾಚೆ ನವಿನೀಕರಣ ಸುರುಜಾಲ್ಲೆಲೆ. ಥಂಚೆಯಿ ಸುಂದರ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ''ತಿದ್ದುನು'' ಬರೊವಚೊ ವಿಚಾರ

78. ಎಕಾಂತಾಂತ ಸುಖ ಭೋಕ್ತ್ರಚ ಆಶಿಲಿ ದೋನ ಪ್ರೇಮಿ

79. ಎನೆಮಲ್ ಪೇಂಟಾನ ವಾಯಟ ಕೆಲ್ಲಿಲಿ ಸಿರ್ಸಿಚೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರ

ಆಸ್ಸ ಮಣುಯಿ ಕಳ್ನು ಆಯ್ಲೆ. ತರಿಸುದ್ದಾ, ಮಾತ್ತಿ, ಫಾತ್ತರ, ರೆವೆ ರಾಶಿರ ಚಡುನು, ದೇವ್ನು, ಮೂಲ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂಚೆ ಫೋಟೊ ಕಾಣ್ಣು ದವರುಕ ಹಾಂವ ಶಕಲೊ. ತ್ಯಾನಿಮಿತ್ತಾನೆ ಥೊಡೆ ಅಪೂರ್ವ ನಮೂನೆ, ನೆಗೆಟಿವ್ ರೂಪಾನ ಉರಲೆ.

ಆಜಿಕ ಕಿತ್ಲೆಕ ದೆವಳಾಂತಲೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಫಕ್ತ ಫೋಟೊರೂಪಾನ ಉರಲ್ಯಾತ. ಅಪರೂಪಾಚಿ, ಜಾನಪದಶೈಲಿಚಿ, ಚಿತ್ರ ಆಶಿಲೆ ಹೊಸಾಡ ದೆವಳ, ಗಾಂವಚೆ ಲೊಕಾನ ಚಂದಾ ಘಾಲ್ನು, ಪರತ ಬಾಂದುನ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂಕ ಮೋಕ್ಷ ದಾಕಯಲೆ! ಬೆಂಗಳೂರ-ಹೊನ್ನಾವರ ರಾಜಮಾರ್ಗಚೇರಿ ಆಶಿಲೆ ಬಾಳೆಗದ್ದೆಚೆ ಪೊರ್ನೆದೇವಸ್ಥಾನ ಲಕುನದಿವ್ನ ಸಿಮೆಂಟಾಚೆ ನವೆ ದೆವಳ ರಾಬೈಲಾ. ತಶಿಚಿ ಕೆಕ್ಕಾರಾಂತು, ಹನುಮಾನ್ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚೆ ಜಾಗ್ಯಾರಿ ನವೆ ಇಮಾರತ ಆಯಲಾ. ಮುರ್ಡೇಶ್ವರಚಾ ಪೊರ್ನೆ ಮೂಲ ದೆವಳಾಂತು ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಆಶಿಲಿ. ಆತ್ತ ಥೈಂ ಭವ್ಯ ದೆವಳ ಆನಿ ಪ್ರವಾಸಿ ಜನಾಂಕ ಪಂಚತಾರಾ ಹಾಟೇಲಾಚೆ ಸವಲತ್ತ ದಿಂವಚೆ ಖಾತಿರ ಕೋಟಿಗಟ್ಲೆ ಖರ್ಚುನ, ಮಂದಿರ ಆದಿ, ಬಾಂದಲ್ಯಾತ. ಥೈಂ, ಆತ್ತಂ, ತಮಿಳನಾಡ ಮಾದರಿಚೆ ಶಿಲ್ಪ, ದೆಕ್ಕು ಪಡ್ತಲಿ ಶಿವಾಯ್ ಅಪ್ಪಟ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ನೈ! ಖಾಸಗಿ ಘರಾಂತ ಆನಿ ಥೊಡೆಶೆ ಆಂಗ್ಡಿಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾ ನಶೀಬಯಿ ಹೆಂಚಿ ಜಾಲಾ! ಆಮ್ಗಿಲೆ ಮ್ಹಾಲಗಡ್ಯಾನಿ ಬಾಂದಿಲೆ ಘರಾಂತಲೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾ ಫೋಟೊ ಸುದ್ದಾ ಕಾಣ್ಣು ದವರಚಾಕ ಜಾಲ್ನಾ ಮ್ಹಣ ಬೆಜಾರ ಜಾತ್ತಾ. ತಸಲಿ ಚಿತ್ರ ಎಕ್ಕ ಕಾಲಾಕ ಸಗ್ಗೆಕಡೆನ ದೆಕ್ಕು ಪಡ್ತಾಲಿ, ಮ್ಹಳೆಲೆ ಜಾಣೇವ ಸುದ್ಧಾ ಮಸ್ತ ಲೋಕಾಕ ನಾ!

ಆಮ್ಗೆಲೊ ದೇಶು ಸ್ವತಂತ್ರ ಜಾಲ್ಲೆ ಹ್ಯಾ ಪನ್ನಾಸ ವರ್ಸಾಂತು, ಕೊಂಕಣಿ ಸಮಾಜಾಂತು ಆಯಿಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದ್ದಲ, ಭಾರೀಚೇ ಹೋಡಿ ಮ್ಹಣು ದಿಸ್ತಾ. ತಾಂತು ಮುಖ್ಯತ: ಆಮ್ಗೆಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆ ಪ್ರತೀಕ ಜಾವ್ನ ಆಶಿಲಿ ದೆವಳ, ಆನಿ ತಾಂತು ದೆಕ್ಕು ಮೆಳಚೆ ಕಲಾಪ್ರಕಾರ ಬಲಿ ಜಾಲೆ ಮ್ಹಳೆಲ್ಯಾಂತು ಆತಿಶಯೋಕ್ತಿ ನಾ! ಖೂಪ ಉತ್ಪನ್ನ ಆಶಿಲೆ ದೆವಳ ವಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರಾನೆ ತಾಬ್ಯಾಂತು ಘೆವ್ನು ಪೂಜಾ, ನೈವೇದ್ಯ, ನಿತ್ಯಾಚೊ ಇತರ ಖರ್ಚು ಲೆಕ ಘಲ್ನು, 'ತಸದೀಕ', ದಿವಚಾಕ ಸುರು ಕೆಲೆ. ಶಿರ್ಸಿ ಮಾರಿಕಾಂಬಾ, ಕೊಲ್ಲೂರಚೇ ಮೂಕಾಂಬಾ ದೆವಳಾಚೆ ಮೊಕ್ತೆಸರ ಜಾಂವಚಾಕ ಭಾರೀ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಆನಿ ಪೈಶಾ ಚಲಾವಣ ಜಾತ್ತಾ. ಆಖೇರ ದೆವಳಾ ದೇಖರೇಖಿಕ ಪೈಶಾ ಉಣೇವ ಆಸಲ್ಯಾನ, ಪೂಜಾರಿ ಲೋಕ ಚಡಪಡತ ಉರ್ತಾಲೆ. ತಾಂಗೆಲೆ ಸಂತಾನ, ಹ್ಯಾ ವೃತ್ತಿಕ ಭವಿಷ್ಯನಾ! ಮ್ಹಣು ಸಂಸ್ಕೃತ-ವೇದ-ಪಠಣ ಸೋಡುನು ದಿವ್ನು, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಳಾ-ಕಾಲೇಜ ಶಿಕ್ಷಣ ಘೆವ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿ ಕರ್ಚಾಕ ಲಾಗಲ್ಯಾತಿ. ದೆವಳಾ ಪಾರಪತ್ಯ ಕೊಣಾಕಯಿ ನಾಕ್ಕಶಿಲೆ ಮಿತಿ, ದೆವಳ ಆನಿ ಕಲಾ ಹಾಂಚಿ ದೇಖರೇಖ ಘಾಟಿಪಡಲ್ಯಾತಿ. ಸಾನ್ನ ದೆವಳಾಂತಲಿ ಪಂಚಲೋಹಾಚಿ, ಶಿಲೆಚಿ ಮಸ್ತ ಮೂರ್ತಿಯೊ ಚೊರಾನಿ ವ್ಹರ್ನು ಸೊಳ್ಯಾತಿ. ದುರುಸ್ತಿ ತರಿ ನಾಚಿ! ರಕ್ಷಣಾ ಸುದ್ದಾ ನಾಶಿಲ್ ಮತಿ, ದೇವಸ್ಥಾನಾಚಿ ಇಮಾರತ, ವಾರೆ-ಪಾವಸಾಕ ಉಘಡ ಜಾವ್ನ, ಮಸ್ತ ಇತ್ಲಿ ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಮಾಕ್ಷಿಚಿ ದೆವಳ, ಹಾಳ ಪಡಾಲ್ಯಾತಿ. ಘಾಟಿ ರಾಯ್ಯಾನಿ ದಿಲ್ಲೆಲೆ ಭೂಯಿ-ಭಾಟ ದತ್ತಿಚೆ ಉತ್ಪನ್ನಾನೆ ಖರ್ಚ ವತ್ತಾಲೊ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯದ್ಯಾನೆ, ದೆವಳಾ ಜಮಿನ ವಟ್ಟು – ಕೃಷಿಕಲೋಕಾಂಕ ಭಾಡ್ಯಾಕ ದಿಲ್ಲೆಲಿ, ಕಾಯಂ ತಾಂಗೆಲಿ ಜಾವ್ನ ಗೆಲಿ. ಥೋಡಿ ಭೂಂಯಿ, ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗಾನ ಭಿತ್ತರಿ ಘಾ ಉತ್ಪನ್ನ ಆಶಿಲೆ ದೆವಳಾಚೆ ವಹಿವಟಾದಾರಾನಿ ಕಲ್ಯಾಣಮಂಟಪ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಧಾಮ ವಗೈರೆ ಬಾಂದುನು ಪೈಸೊ ಕರ್ಚಾಕ ಸುರುವಾತ ಕೆಲಿ. ಹ್ಯಾ ಗೊಂದಲಾಂತು ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವೀಕಲಾ, ಅವಾಜ ಕಾಡಚಾ ಜಾಯನಾಶೀ ನಿರ್ನಾಮ ಜಾವ್ನ ಗೆಲಿ!

ಲೇಖಕಾನ ಕಾವಿಕಲೆಚೆರ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಿ ಲೇಖನ ಆನಿ ಪುಸ್ತಕ

ಅ.ನಂ.	ವಿಷಯ	ಪ್ರಕಾಶಕ	ಇಸವಿ
1.	* 'ನಾವೇ ಹಾಳುಮಡುತ್ತಿರುವ ಕರಾವಳಿಯ ಕಾವಿಚಿತ್ರ'	'ತರಂಗ' ವಾರಪತ್ರಿಕಾ	1985
2.	** 'ಕಾವಿ ಆರ್ಟ ಆಫ್ ಕೊಸ್ಟಲ್ ಕರ್ನಾಟಕ'	ಕರ್ನಾಟಕ ಆರ್ಕಿಯಾಲಾಜಿ ಸೆಮಿನಾರ	1985
3.	* 'ಕಾವಿಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ'	ಕರ್ನಾಟಕ ಕಲಾ ಮೇಳ	1988
4.	* 'ಕಾವಿಕಲೆ' ಪುಸ್ತಕ	ಕರ್ನಾಟಕ ಲಲಿತಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ	1993
5.	** 'ಕಾವಿ ಆರ್ಟ ಆಫ್ ಕರ್ನಾಟಕ'	ಮಾರ್ಜ್ ಆಫ್ ಕರ್ನಾಟಕ	1993
6.	* 'ನಮ್ಮ ಕಾವಿ ಕಲೆ'	ಧ್ಯೇಯನಿಷ್ಠ ಪತ್ರಿಕಾ	1998
7.	** 'ಕಾವಿ ಆರ್ಟ ಆಫ್ ಕರ್ನಾಟಕ'	ಕರ್ನಾಟಕ ಆಕೀಯಾಲಾಜಿ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟ	1998
8.	** 'ಕಾವಿ ಆರ್ಟ್ ಆಫ್ ವೆಸ್ಟ್ ಕೊಸ್ಟ್	ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ಟ್ (www.kamat.com.)	1998
9.	*** 'ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿ ಕಲಾ'	ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಾಮಿ	2000
10.	* 'ಕಾವಿ ಕಲೆ'	ಶ್ರೀ. ಪಿ.ಆರ್. ತಿಪ್ಪೆಸ್ವಾಮಿ ಸಂಭಾವನಾ ಗ್ರಂಥ	ಪ್ರಿಂಟ್ ಜಾತ್ತೆರಿ ಆಸ

* ಕನ್ನಡಾಂತು

** ಇಂಗ್ಲಿಷಾಂತು

*** ಕೊಂಕಣೆಂತು

ಲೇಖಕಾಲೊ ಪರಿಚಯ

ಪೂರಾ ನಾವ	: ಡಾ। ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಕಾಮತ
ಜಲ್ಮಲ್ಲೊ ಗಾಂವ	: ಹೊನ್ನಾವರ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ಕರ್ನಾಟಕ
ಜಲ್ಮಲ್ಲಿ ತಾರೀಕ	: 29-9-1934
ಶಿಕ್ಷಣ	: 1. ಎಮ್.ಎಸ್.ಸಿ. : ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ 2. ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. : ಅಮೇರಿಕೆಚೆ ನ್ಯೂ ಯಾರ್ಕ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ವೃತ್ತಿ	: ಶಿಕ್ಷಣ ಆನಿ ಸಂಶೋಧನ
ಆಸಕ್ತಿ	: ಪರ್ಯಟನ, ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ, ಚಿತ್ರಕಲಾ, ಬರೊವಚೆ
ಕಳಚಿ ಭಾಷಾ	: ಕೊಂಕಣಿ, ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಹಿಂದಿ, ಮರಾಠಿ, ಬಂಗಾಲಿ
ಕಾವ್ಯನಾವ	: ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ
ಬಾಯ್ಲಿಲೆ ನಾವ	: ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ
ಚರ್ಡುವ	: ಎಕ್ಕಳೊ ಪುತು, ವಿಕಾಸ ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ
ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಿ ಲೇಖ	: ಸುಮಾರ ಏಕ ಶಂಬರ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಕನ್ನಡ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿಂತು
ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಾ	: ಸತ್ರಾ. ಪ್ರವಾಸ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಕಲಾ, ಜನಜೀವನ ಆನಿ ವೈಚಾರಿಕ ವಿಷಯಾರಿ
ಬರಪಾಕ ಬಹುಮಾನ	: ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿನ 1) 'ನಾನೂ ಅಮೇರಿಕಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ' 1969 ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ ಉತ್ತಮ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ, 2) 'ಪ್ರಾಣಿ ಪರಿಸರ' 1975 ವರ್ಷಾಚೆ ಉತ್ತಮ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೃತಿ, 3) 'ಬಸ್ತರ ಪ್ರವಾಸ' 1991 ವಷ4ಚೆ ಉತ್ತಮ ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ ಮೊಣ್ಣು ಪುರಸ್ಕಾರ ದಿಲ್ಲಾ.
ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ	: ಕರ್ನಾಟಕ ಆನಿ ಬೆಂಗಳೂರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾನಿ ದೋನಿ ಕೃತಿ, ಪದವೀ ವರ್ಗಾಚೆ ಪಯ್ಲೆ ವರ್ಗಾಕ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ಮೋಣು ವಾಫರ್ಲೆ.
ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್	: ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಾಮಿನ ಏಕ ವರ್ಷಾಚೆ ಸ್ಕಾಲರಶಿಪ್ ದೀವ್ನ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಆದಿವಾಸಿಲೆ ಜೀವನ ಅಭ್ಯಾಸ ಕರಮಣು ವಿನಂತಿ ಕೆಲಿ. ಹ್ಯಾ ಅಧ್ಯಯನ ಆಧಾರಿತ ತೀನ ಪುಸ್ತಕ ಆನಿ ಮಸ್ತ ಲೇಖನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಯಾತ.
ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕಾಶನ	: ಪ್ರಪ್ರಥಮ ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಲನಾ ವೇಳಾರ, 'ಪ್ರಾಣಿ ಪರಿಸರ' ಪುಸ್ತಕಾಂಚೆ ಪಾಂಚ ಹಜಾರ ಪ್ರತಿ ಛಾಪಸುನ ಕಮ್ಮಿ ಮೊಲಾಕ ವಿಕ್ರಯ ಕೆಲ್ಲೆ.
ಪ್ರಶಸ್ತಿ	: ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ ವಿಜ್ಞಾನ ಆನಿ ಪ್ರವಾಸ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತು ಕೆಲ್ಲೆ ಅನುಪಮ ಸೇವಾ ಗುರುತುಸುನ, ಅಭಿನಂದನ ಕೊರ್ನು, ಗೌರವ ಪೂರ್ವಕ 1994 ವರ್ಸಾಚೆ ಶ್ರೀ ಗೌರೀಶ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಾಂಚೆ ಚೌತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಡಾ. ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತಿಕ ಅಭಿಮಾನ ಪೂರ್ವಕ 26-2-1995 ದಿವಸ ದಿಲ್ಯಾ.
ಗೌರವ	: ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಚೆ, ಹೊನ್ನಾವರಾಂತು ಜಾಲ್ಲೆ ಣೌವಾವೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಣು ಸರ್ವ ಸಮ್ಮತಿನ ನೆಮಣುಕ ಕೆಲ್ಲೆ. ಹೆ ಸಮ್ಮೇಲನ 1997 ವಷಾಂಚೆ ಎಪ್ರಿಲ್ ಮಹಿನಾಂಚೆ 22, 23, 24 ದಿವಸ ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ಚಲ್ಲೆ.

ಡಾ। ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಕಾಮತ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ದಿ. 29-9-1934 ಜಲ್ಮಲೆ. ಧಾರವಾಡ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯಾಚೆ ಎಮ್.ಎಸ್.ಸಿ. ಆನಿ ಅಮೇರಿಕಾಚೆ ನ್ಯೂಯರ್ಕ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಚೆ ಪಿ.ಹೆಚ್.ಡಿ ಪದವಿ ಪ್ರಾಪ್ತಕರ್ನ ಘೆತಿಲೆ ಡಾ। ಕಾಮತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಆನಿ ಸಂಶೋಧನ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ವೃತ್ತಿ ಕರ್ನ ದೇಶವಿದೇಶಾಂತ ನಾಂವ ಪಾವಲ್ಯಾತಿ. ದೇಶ ವಿದೇಶ ಪರ್ಯಟನ, ಛಾಯಗ್ರಹಣ, ಚಿತ್ರಕಲಾ ತಾಂಗೆಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ದಾವ್ನ ಆಸಾ. ತಾಂಕಾ ಮಾಯ್‌ಭಾಸ ಕೊಂಕಣಿ ನಂತಾ ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಹಿಂದಿ, ಮರಾಠಿ, ಬಂಗಾಲಿ ಭಾಸೊಯ್ ಕಳ್ಳಾತಿ.

‘ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ’ ಕಾವ್ಯನಾಮಾನ ತಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಆನಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಂತ ಶೆಂಬರಿ ವಯ್ರ್ ಲೇಖಿನ ಬರೋವ್ನ ಘಾಯ್ಸ್ ಕೆಲ್ಯಾಂತಿ. ಭೊಂವ್ನಿ (ಪ್ರವಾಸ), ವಿಜ್ಞಾನ, ಕಲಾ, ಜನಜೀವನ ಆನಿ ವೈಚಾರಿಕ ವಿಷಯಾರ್ ತಾಂಗೆಲಿ ಸತ್ರಾ ಬೂಕಂ ಉಜ್ವಾಡಾಕ ಆಯಲ್ಯಾಂತಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಚೆ 1969, 1975, 1991 ವರ್ಸಾಚೆ ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪುರಸ್ಕಾರ ತಾಂಗೆಲೆ ಬೂಕಾಂಕ ಫಾವೊ ದಾಲಾ. ಡಾ। ಕಾಮತಿಲೆಂ ದೋನಿ ಬೂಕಾಂ ಕರ್ನಾಟಕ ಆನಿ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯಯಾಂತ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ದಾಲ್ಯಾಂತಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿನ ಡಾ। ಕಾಮತಿಕ ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಆದಿ ವಾಸಿಂಗಲೆ ಜೀವನ ಅಭ್ಯಾಸಾಕ ಎಕ ವರ್ಸಾಚೆ ಸ್ಕೊಲರಶಿಪ್ ದಿಲೆಲೆಂ.

ಡಾ। ಕಾಮತಿಕ 1994 ವರ್ಸಾಚೆ ‘ಶ್ರೀ ಗೌರೀಶ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ ’ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಾಚಿ ಚೌತೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ತಾಂಗೆಲೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಆನಿ ಪ್ರವಾಸಕ್ಷೇತ್ರಾಚೆ ಸಾಹಿತ್ಯಾ ಖಾತಿರ ಫಾವೊ ದಾಲಾ.

1997 ವರ್ಸಾಂತ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಚೆ ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ಚಲೆಲೆ 9ವೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ದಾವ್ನ ಡಾ। ಕಾಮತಿಕ ಗೌರವ ಮೆಳ್ಳಾಂ.

‘ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ’ ಡಾ। ಕಾಮತಿಲಿ ಕೊಂಕಣೆ ಭಾಷೆಂತ ಪೈಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿ.